Strednodobá stratégia rozvoja malého a stredného podnikania na obdobie rokov 2009 - 2013

Pre: Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania

Obsah

1. Vízia Slovenska pre malé a stredné podniky 3

2. Poslanie verejnej správy pri podpore MSP 4

3. Väzba na strategické dokumenty ovplyvňujúce postavenie a rozvoj MSP v SR 5

4. SWOT analýza podnikateľského prostredia z hľadiska MSP 8

5. Strategické ciele a opatrenia 9

5.1 Inštitucionálny rámec 9

5.2 Regulačný rámec 11

5.3 Finančný rámec 12

6. Monitorovanie pokroku stratégie 14

1. Vízia Slovenska pre malé a stredné podniky

Priaznivé podnikateľské prostredie je základným predpokladom dlhodobej konkurencieschopnosti a rastu každej ekonomiky. Je to prostredie, v ktorom štát podporuje a chráni hospodársku súťaž, vytvára jasné a stabilné pravidlá, efektívne zabezpečuje ich dodržiavanie všetkými účastníkmi trhu a zároveň minimalizuje administratívne prekážky a požiadavky smerom k podnikateľom. V ostatných rokoch sa podnikateľské prostredie na Slovensku kontinuálne zlepšuje, no napriek tomu zostávajú oblasti, v ktorých má Slovenská republika (ďalej len „SR“) isté rezervy. K slabinám patrí nižšia a zdĺhavá vymožiteľnosť práva, dynamicky sa meniaca legislatíva bez účinného systému posudzovania dopadov na podnikateľské prostredie, existujúce administratívne zaťaženie podnikateľov či menej rozvinutý kapitálový trh. Mnohé z uvedených problémov sú však typické aj pre iné štáty Európskej únie. Preto úlohou Strednodobej stratégia rozvoja malého a stredného podnikania na obdobie rokov 2009 – 2013 je definovať cestu k prosperite slovenskej otvorenej ekonomiky a pripraviť funkčný systém, ktorý zabezpečí nasledovanie dlhodobej vízie spočívajúcej v tom, že:

„Slovensko sa trvalo zaradí medzi krajiny
s najlepšími podmienkami pre podnikanie v Európskej únii.“

Túto víziu nie je možné dosiahnuť jednorázovo stanovenými úlohami, ani v krátkodobom horizonte, ale len kontinuálnym zlepšovaním podmienok pre podnikanie v rámci celej verejnej správy.

2. Poslanie verejnej správy pri podpore MSP

Poslaním verejnej správy pri podpore malého a stredného podnikania v SR bude:

- vytvárať priestor pre slobodný a flexibilný vstup na trh a výstup z trhu,
- vytvárať priestor pre pôsobenie na trhu bez administratívnych a regulačných prekážok,
- zabezpečovať podmienky pre ochranu súkromného vlastníctva a jeho vymáhateľnosť,
- uplatňovať zodpovednú fiškálnu politiku vedúcu k znižovaniu daňového a odvodového zaťaženia,
- realizovať zodpovednú makroekonomickú politiku smerujúcu k dostupnosti voľných finančných zdrojov pre napĺňanie podnikateľských plánov,
- aktívne pristupovať a poskytovať služby tým cieľovým skupinám, ktoré majú potenciál rozvoja podnikateľskej aktivity, avšak ich východisková pozícia je sťažená z rôznych objektívnych príčin.

3. **Väzba na strategické dokumenty ovplyvňujúce postavenie a rozvoj MSP v SR**

Rámec pre tvorbu a podporu podnikateľského prostredia upravovalo a upravuje upravuje viacero strategických a koncepčných dokumentov, ktoré obsahujú špecifické ciele, nástroje a opatrenia so všeobecným zámerom odstrániť zbytočné prekážky a naopak zlepšovať prostredie pre podnikanie.

Medzi najzásadnejšie materiály, ktoré sa venujú otázke podnikateľského prostredia vrátane problematiky malého a stredného podnikania, patria:

- **Programové vyhlásenie vlády SR,**
- **Vízia a stratégia rozvoja slovenskej spoločnosti,**
- **Národná Lisabonská stratégia,**
- **Modernizačný program Slovensko 21 a**
- **Národný program reforiem SR na roky 2008 - 2010.**

V regulačnej oblasti, ktorá zásadným spôsobom ovplyvňuje chod podnikania, boli v ostatných dvoch rokoch prijaté dva kľúčové dokumenty:

- **Akčný program znižovania administratívneho zaťaženia podnikania v Slovenskej republike 2007-2012** a
- **Návrh jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov.**

Obsah týchto dokumentov sa generálne orientuje na dve základné témy, ktoré, doposiaľ neboli v slovenských podmienkach riešené komplexne a systematicky – regulačná reforma a eliminácia byrokracie, ergo administratívneho zaťaženia podnikania.

V súvislosti so znižovaním administratívneho zaťaženia a zvyšovaním kvality/účinnosti obojsmernej komunikácie podnikateľského sektora so sektorom verejným, je potrebné spomenúť aj **Koncepciu reformy daňovej a colnej správy s výhľadom zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov** z dielne MF SR, ktorá si v prvej etape do roku 2013 dáva za cieľ zlúčiť daňovú a colnú správu a vytvoriť nový, optimalizovaný systém riadenia a organizovania výberu štátnych príjmov prostredníctvom vytvorenia Finančnej správy SR. Včasná realizácia reformy by z pohľadu odbremenenia malého a stredného podnikania (ďalej len „MSP“) od administratívnych povinností predstavovala značný pokrok.

Tému informatizácie, ktorú možno považovať v tomto kontexte za jeden z najdôležitejších nástrojov znižovania administratívnych nákladov podnikateľského sektora, riešia strategické dokumenty, ktorými sú:

- **Stratégia informatizácie verejnej správy a**
- **Národná koncepcia informatizácie verejnej správy.**

V rámci implementácie tzv. **Národnej Lisabonskej stratégie** bol realizovaný v roku 2006 aj tzv. **Komplexný audit prekážok podnikania na Slovensku**, v rámci ktorého boli zmapované nielen kľúčové či menej zásadné problémy podnikania na Slovensku, ale ktorý priniesol i sériu opatrení a návrhov na ich odstránenie, pričom niektoré z nich.

Podpore inovačnej výkonnosti slovenských malých a stredných podnikov sa venuje pozornosť v **Inovačnej stratégii SR** a **Inovačnej politike SR**.

Dlhodobo platným dokumentom s medzinárodným rozmerom je **Európska charta pre malé podniky**, ku ktorej SR pristúpila v roku 2002 a ktorá sa stala základným kameňom politiky podpory malých podnikov v Európe. Dnes je charta východiskom pre tvorbu politík v oblasti MSP už v 44 krajinách (okrem krajín Európskej únie (ďalej len EÚ) i v štátoch Balkánu, Stredomoria a pod.). Európska charta je deklaráciou princípov a činností, ktoré sa členské štáty zaviazali uskutočniť pre zjednodušenie a podporu malého podnikania. Súčasťou plnenia charty je aj predkladanie návrhov opatrení účastníckych krajín, ktoré smerujú k zjednodušeniu podnikania.

Box 1: Oblasti riešené Európskou chartou pre malé podniky

1. **Vzdelávanie a odborná príprava na podnikateľstvo**
2. **Lacnejší a rýchlejší začiatok podnikania**
3. **Lepšia legislatíva a regulácia**
4. **Dostupnosť zručností**
5. **Zlepšenie on-line prístupu k informáciám**
6. **Viac výhod vyplývajúcich z jednotného trhu**
7. **Zdaňovanie a finančné otázky**
8. **Posilnenie technologickej kapacity malých podnikov**
9. **Úspešné modely elektronického podnikania a podpora špičkových malých podnikov**
10. **Vytvorenie silnejšieho, efektívnejšieho zastúpenia záujmov malých podnikov na úrovni únie a na národnej úrovni**

Zdroj: EK, 2008

Z hľadiska členstva SR v EÚ je namieste spomenúť i aktuálnu iniciatívu **Small business act pre Európu**, ktorej hlavným cieľom je zlepšiť celkový politický prístup k podnikaniu, natrvalo zabudovať zásadu „najskôr myslieť v malom“ do procesu vytvárania politík, od regulácie až k verejným službám, a podporovať rast malých a stredných podnikov poskytovaním pomoci pri zvládaní problémov, ktoré im bránia v rozvoji. Iniciatíva zahŕňa 10 zásad**,** ktoré majú uľahčiť pochopenie a implementáciu politík na úrovni EÚ i členských štátov.

Box 2: Zásady iniciatívy Small Business Act pre Európu

1.	**Vytvoriť prostredie, v ktorom môžu podnikatelia a rodinné podniky rásť a byť odmeňovaní za svoje podnikateľské úsilie**
2.	**Zabezpečiť, aby čestní podnikatelia, ktorí zbankrotovali, mohli rýchlo dostať druhú šancu**
3.	**Vytvárať pravidlá podľa zásady „najskôr myslieť v malom“**
4.	**Zariadiť, aby orgány verejnej správy reagovali na potreby MSP**
5.	**Prispôsobiť nástroje verejnej politiky potrebám MSP: uľahčiť MSP účasť na verejnom obstarávaní a lepšie využiť prostriedky štátnej pomoci pre MSP**
6.	**Uľahčiť MSP prístup k financiám a vytvoriť právne a podnikateľské prostredie, ktoré bude podporovať včasné úhrady obchodných transakcií**
7.	**Nabádať MSP na lepšie využívanie príležitostí, ktoré ponúka jednotný trh**
8.	**Podporovať zvyšovanie zručností v MSP a všetky formy inovácií**
9.	**Umožniť MSP premieňať environmentálne výzvy na príležitosti**
10.	**Povzbudzovať a podporovať MSP tak, aby mohli ťažiť z rastúcich trhov**

Zdroj: EK, 2008

Obe skupiny iniciatív – národné i európske - môžeme popísať ako snahu o kontinuálne zlepšovanie kvality podnikateľského prostredia.

Ostatným ad hoc a súčasne zásadným materiálom, ktorý rieši okrem iného aj problematiku MSP, a to najmä z pohľadu flexibilnej pomoci pre MSP v kontexte globálnej krízy, je **Návrh opatrení vlády SR na prekonanie dopadov globálnej finančnej krízy.** Dokument ako aj jeho následná aktualizácia sa prednostne zameriavajú najmä na sanovanie potreby kapitálu pre činnosť malých a stredných podnikov, zlepšenie regulačného prostredia a zvýšenie inovačnej výkonnosti MSP.

Strednodobá stratégia rozvoja MSP na obdobie rokov 2009 – 2013 v súlade s princípom konzistentnosti obsahuje v strategickej časti aj niektoré opatrenia, ktoré sú obsiahnuté v uvedených národných či EÚ dokumentoch.

4. SWOT analýza podnikateľského prostredia z hľadiska MSP

Silné stránky	Slabé stránky
• Stabilné makroekonomické a fiškálne prostredie v SR • Rozvinutý a zdravý bankový sektor schopný poskytovať úverové zdroje • Členstvo v EÚ a EMÚ • Ideálna geografická poloha pre investovanie a tranzit tovarov a služieb v rámci Európy • Kontinuálny rast podnikateľského sektora • Adaptabilný a flexibilný sektor MSP schopný reagovať na zmeny a príležitosti • Nízke daňové zaťaženie	• Tvorba regulačného prostredia bez využívania hodnotenia dopadov regulácií na podnikateľské prostredie • Administratívne zaťaženie podnikania • Nízka miera digitalizácie a elektronizácie verejnej správy vo vzťahu k podnikateľskému prostrediu • Informačné vákuum vo vzťahu k podnikateľom a potenciálnym podnikateľom (činnosť orgánov verejnej správy, možnosti podpory, rozširovanie podnikania a pod.) • Nedostatok účinných nástrojov pre podporu začínajúcich podnikateľov (napr. rizikový kapitál) • Nekoordinovaná a atomizovaná podpora MSP vrátane tvorby a realizácie politík • Administratívne náročné čerpanie fondov EÚ • Slabá inovačná výkonnosť slovenských podnikov v medzinárodnom porovnaní • Zdĺhavá činnosť súdov a s tým súvisiaca nižšia vymožiteľnosť práv.
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Väčšia orientácia MSP na inovácie a znalostnú ekonomiku • Tvorba „ideálneho“ podnikateľského prostredia podnecujúceho vznik nových MSP a ich prílev zo zahraničia • Rozšírenie a inovácia existujúcich finančných nástrojov a zavedenie ďalších finančných nástrojov podpory podnikania (rizikový kapitál) • Otvorenie pracovného trhu pre zamestnancov z krajín mimo EÚ • Systematické vzdelávanie a podpora existujúcich i potenciálnych MSP • Zníženie administratívneho zaťaženia a vznik vnútorných zdrojov MSP pre rast a zamestnanosť • Systematická a dôsledná tvorba regulačného prostredia pre podnikanie	• Dopady globálnej finančnej a hospodárskej krízy • Centralizácia tvorby politík a rozhodnutí na úrovni EÚ a strata suverenity SR • Odliv vysokokvalitnej pracovnej sily na iné trhy • Neriešenie problému administratívneho zaťaženia vo verejnej správe • Nerealizovanie zmien v tvorbe regulačného prostredia a nestabilita legislatívneho prostredia • Zaostávanie v inováciách a implementácii znalostnej ekonomiky • Ďalšia atomizácia politík a podpory zameraných na MSP • Nerealizovanie už definovaných a schválených odporúčaní na úrovni EÚ a SR

5. **Strategické ciele a opatrenia**

V nadväznosti na stanovenú víziu pre oblasť malého a stredného podnikania a SWOT analýzu môžeme definovať **strategické ciele a opatrenia** pre tieto **základné oblasti**:

1. **Inštitucionálny rámec**
2. **Regulačný rámec**
3. **Finančný rámec**

5.1 Inštitucionálny rámec

Strategický cieľ: **Zvýšiť kvalitu a kvantitu nefinančných služieb štátu vo vzťahu k malému a strednému podnikaniu**

Opatrenia:

- Podporiť implementáciu elektronického systému centralizovaných informácií pre MSP (o podnikaní, požiadavkách verejnej správy voči MSP, podpore MSP, vrátane informácií o verejnom obstarávaní a aktivitách všetkých relevantných orgánov vo vzťahu k MSP a pod.).
- Finančne posilniť kapacitu štátnych vzdelávacích programov pre všetky skupiny MSP vrátane potenciálnych podnikateľov a marginalizovaných skupín (ženy, imigranti a pod.).
- Rozširovať výučbu a prvky podnikateľského vzdelávania na všetkých stupňoch škôl v Slovenskej republike.

Zodpovednosť: Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo školstva SR

Merateľné ukazovatele pokroku:

- portál centralizovaných informácií pre MSP
- zavedený systém vzdelávania/počet vytvorených vzdelávacích programov
- počet škôl s vyučovaním podnikateľského vzdelávania
- počet študentov zapojených do vzdelávacieho systému
- počet MSP využívajúcich štátne finančné a nefinančné podporné programy
- % nárast MSP

Strategický cieľ: **Zvýšiť kvalitu verejnej správy vo vzťahu k malému a strednému podnikaniu**

Opatrenia:

- Zrealizovať audit ústrednej štátnej správy s cieľom eliminovať duplicity v kompetenciách a činnostiach vo vzťahu k MSP.
- Za účelom zlepšenia koordinácie a synchronizácie tvorby politiky podpory pre MSP zapájať do procesu schvaľovania vzniku nových či úpravy existujúcich subvenčných schém garanta pre podnikateľské prostredie. Zadefinovať status a kompetencie tejto inštitúcie vo vzťahu k ostatným subjektom.
- Realizovať zámery stratégie informatizácie verejnej správy.

Zodpovednosť: Ministerstvo financií SR, Ministerstvo hospodárstva SR

Merateľné ukazovatele pokroku:

- zrealizovaný audit
- definovaný status a kompetencie garanta pre podnikateľské prostredie
- pokrok v rozširovaní možností elektronickej komunikácie s verejnou správou

5.2 Regulačný rámec

Strategický cieľ: **Eliminovať regulačné a administratívne zaťaženie MSP**

Opatrenia:

- Zaviesť do praxe funkčný a účinný systém hodnotenia vplyvu prijímaných regulácií na podnikateľské prostredie a inštitucionálne zabezpečiť tento proces vytvorením reálneho gestora pre lepšiu reguláciu s dostatočným finančným, personálnym a technickým zázemím - s využitím kapacít NARMSP.
- Zaviesť systematický prístup k eliminácii administratívneho zaťaženia podnikania v zmysle dokumentu Akčný program znižovania administratívneho zaťaženia podnikania v Slovenskej republike 2007-2012 a stanoviť reálneho gestora pre ďalšie znižovanie byrokracie s dostatočným finančným, personálnym a technickým zázemím.
- Zjednodušiť registráciu živností a spoločností s.r.o. prostredníctvom jednotných kontaktných miest (tento krok predpokladá zjednotenie živnostenského a obchodného registra a súvisiacich náležitostí, ale aj zavedenie možnosti výlučne elektronickej registrácie).
- Zjednodušiť registračné a povoľovacie konania na všetkých úrovniach verejnej správy (zrušiť čo najväčšie množstvo registračných a povoľovacích povinností, transformovať zvyšné povoľovacie a registračné povinnosti na ohlasovacie).
- Opätovne prehodnotiť činnosť komôr a zvážiť zrušenie povinného členstva podnikateľských subjektov v niektorých komorách.

Zodpovednosť: Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, ostatné rezorty

Merateľné ukazovatele pokroku:

- zavedený systém hodnotenia dopadov regulácií na podnikateľské prostredie
- zrealizovaný návrh opatrení na zníženie byrokracie o 25 %
- zavedený systém monitorovania a ďalšieho znižovania byrokracie
- spustená prevádzka plne funkčných jednotných kontaktných miest
- uskutočnená analýza potreby povinného členstva v komorách
- % pokles celkového administratívneho zaťaženia podnikania v SR
- % pokles vykazovacích povinností
- % pokles povoľovacích konaní
- % nárast ohlasovacích konaní
- % pokles prijímaných regulácií
- % nárast spokojných MSP s úrovňou legislatívneho procesu
- % nárast spokojných MSP s kvalitou regulácií

5.3 Finančný rámec

Strategický cieľ: **Zvýšiť kvalitu a rozsah finančných služieb štátu vo vzťahu k malému a strednému podnikaniu**

Opatrenia

- Urýchlene implementovať program JEREMIE do podmienok Slovenskej republiky.
- Maximalizovať flexibilitu čerpania zdrojov zo štrukturálnych fondov:
  - *prehodnotiť všetky existujúce schémy de minimis a v zmysle Oznámenia EK 2009/C 16/01 „Dočasný rámec Spoločenstva pre opatrenia štátnej pomoci na podporu prístupu k financovaniu v období súčasnej finančnej a hospodárskej krízy“ využiť možnosť na zvýšenie maximálnej výšky pomoci z 200 000 € na 500 000 € v priebehu 3 po sebe idúcich rokov*
  - *zvážiť zmenu alokácie zdrojov OP KaHR v tom zmysle, že viac zdrojov bude určených na schémy de minimis, čo umožní podporu väčšieho počtu podnikateľských projektov. Navyše, v prípade zmeny maximálnej výšky pomoci de minimis z 200 000 € na 500 000 € bude môcť byť v rámci schém de minimis podporených aj mnoho projektov, ktoré by boli kvôli obmedzeniu 200 000 € podávané v rámci schém štátnej pomoci.*
  - *v schémach zameraných na podporu zavádzania inovatívnych technológií umožniť podnikateľom umiestňovať technológie aj do prenajatých priestorov, ktoré sú zmluvne dohodnuté na životnosť technológie (doteraz museli mať priestory vo výlučnom vlastníctve, čo predstavuje významnú prekážku širšieho využitia tejto pomoci)*
  - *povoliť väčšie stavebné úpravy v rámci budov (doteraz bolo možné uhrádzať iba stavebné úpravy, ktoré úzko súviseli so zabudovaním predmetnej technológie, maximálne však do 20% z oprávnených nákladov)*
- Prehodnotiť aktuálnosť finančných podporných programov pre MSP a obohatiť portfólio podporných programov o programy reagujúce na aktuálne potreby MSP ako aj strategickú potrebu v smerovaní k vedomostnej ekonomike.
- Zvýšiť objem zdrojov v existujúcich finančných programoch a prehodnotiť podmienky ich získavania.
- Analyzovať príčiny nízkej ponuky rizikového kapitálu a vytvárať vhodné legislatívne prostredie pre jeho rozvoj.

Zodpovednosť: Ministerstvo financií SR, Ministerstvo výstavy a regionálneho rozvoja SR, Ministerstvo hospodárstva SR, ostatné rezorty

Merateľné ukazovatele pokroku:

- počet finančných podporných programov a objem finančných zdrojov alokovaných do schém pre MSP
- počet finančných programov a objem zdrojov orientovaných na inovácie
- počet MSP využívajúcich štátne finančné podporné programy (zo všetkých)
- zjednodušenie požiadaviek na predkladanie dokladov pri čerpaní štrukturálnych fondov MSP
- vytvorená legislatíva pre pôsobenie private equity fondov v SR
- % nárast MSP

Strategický cieľ: **Zvýšiť kvalitu daňového a odvodového prostredia pre rozvoj MSP**

Opatrenia:

- Na základe analýzy zvážiť zavedenie 0 % dane z príjmov právnických osôb na reinvestovaný zisk.
- Skrátiť dobu vrátenia nadmerného odpočtu DPH daňovými úradmi podnikom na 1/3 súčasného trvania.
- V súlade s odporúčaniami Small Business Act presadzovať možnosť zvýšenia prahu registrácie DPH na úroveň €100 000 a následne toto zvýšenie implementovať v SR.
- Stimulovať inovačné a ekologické projekty MSP systémom daňových úľav.
- Odstrániť povinnosť platenia odvodov z minimálnej mzdy pri samostatne zárobkovo činných osobách a slobodných povolaniach, ktoré podnikajú v súbehu s hlavným pracovným pomerom.
- Zvážiť zvýšenie odpočítateľnej položky u každého daňovníka.
- Urýchliť proces zjednotenia výberu daní a odvodov.

Zodpovednosť: Ministerstvo financií SR, MH SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Merateľné ukazovatele pokroku:

- zmenená daňová a odvodová legislatíva
- zavedený systém daňových úľav pre špecifické aktivity MSP
- % nárast inovujúcich MSP
- % pokles daňového zaťaženia
- zjednotený výber daní a odvodov pred rokom 2013

6. Monitorovanie pokroku stratégie

Monitorovanie (a hodnotenie) je súčasťou konkrétnej implementácie jednotlivých opatrení definovaných v stratégie, pričom jeho hlavným cieľom je poskytovať obraz o plnení či neplnení (miery plnenia/neplnenia) jednotlivých záväzkov stanovených v stratégii.

Vzhľadom na systém programového rozpočtovania, ktorý je súčasťou rozpočtového procesu v SR, je možné navrhnuté merateľné ukazovatele (aj v upravenej, konkretizovanej podobe) využívať priamo s finančnými alokáciami určenými pre plnenie jednotlivých opatrení v programových rozpočtoch kapitol, ktoré za ich plnenie budú niesť zodpovednosť.

Monitorovanie a hodnotenie úspešnosti opatrení tak bude zabezpečené v rámci rozpočtového procesu, za ktorý globálne zodpovedá na úrovni Slovenskej republiky Ministerstvo financií SR a parciálne jednotlivé kapitoly štátneho rozpočtu.

Zodpovednosť konkrétnych inštitúcií (kapitol) za jednotlivé opatrenia je špecifikovaná uznesením vlády k tomuto materiálu.

Príloha k materiálu

Strednodobá stratégia rozvoja malého a stredného podnikania na obdobie rokov 2009 - 2013

Stav MSP na Slovensku

Základným kvantitatívnym ukazovateľom kvality podnikateľského prostredia je **počet subjektov**, ktoré na trhu pôsobili a pôsobia. Štatistický úrad Slovenskej republiky ku koncu roka 2007 evidoval na Slovensku **399 641 fyzických osôb – podnikateľov** a rámci toho: a) 374 382 živnostníkov, b) 16 725 osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach a 8 534 samostatne hospodáriacich roľníkov.

Graf 1: Vývoj stavu fyzických osôb – podnikateľov, 2002-2007

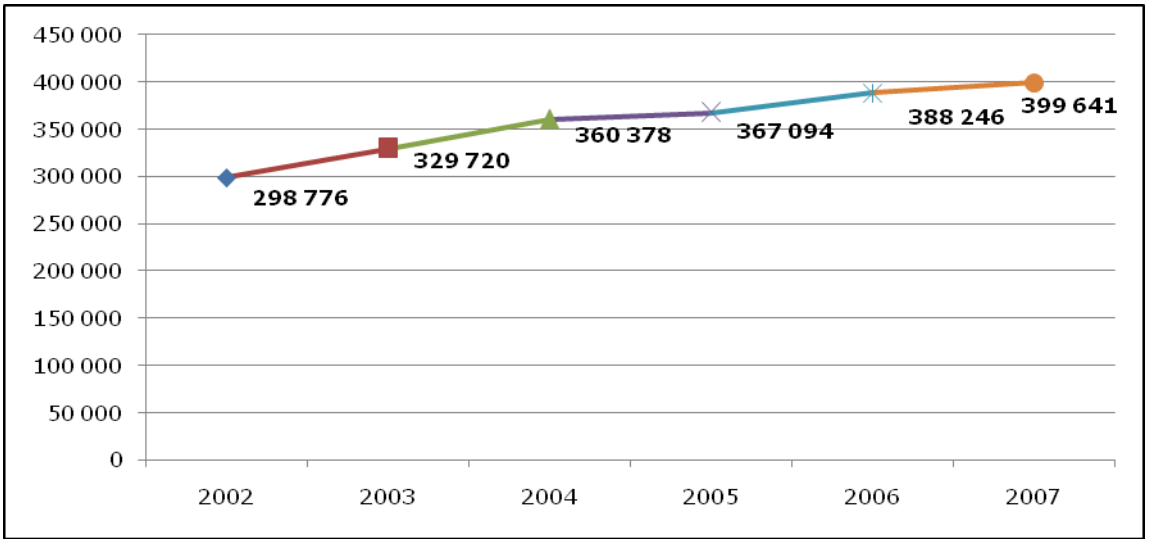

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2008

Počet podnikateľov sa v jednotlivých rokoch pravidelne zvyšoval. Najväčší nárast (o 30 944 osôb) bol zaznamenaný v rokoch 2002/2003, zatiaľ čo najmenší nárast (6 716 osôb) v rokoch 2004/2005. Kým počet živnostníkov a osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach rástol, stav samostatne hospodáriacich roľníkov sa naopak znižoval.

Graf 2: : Vývoj stavu právnických osôb, 2002-2007

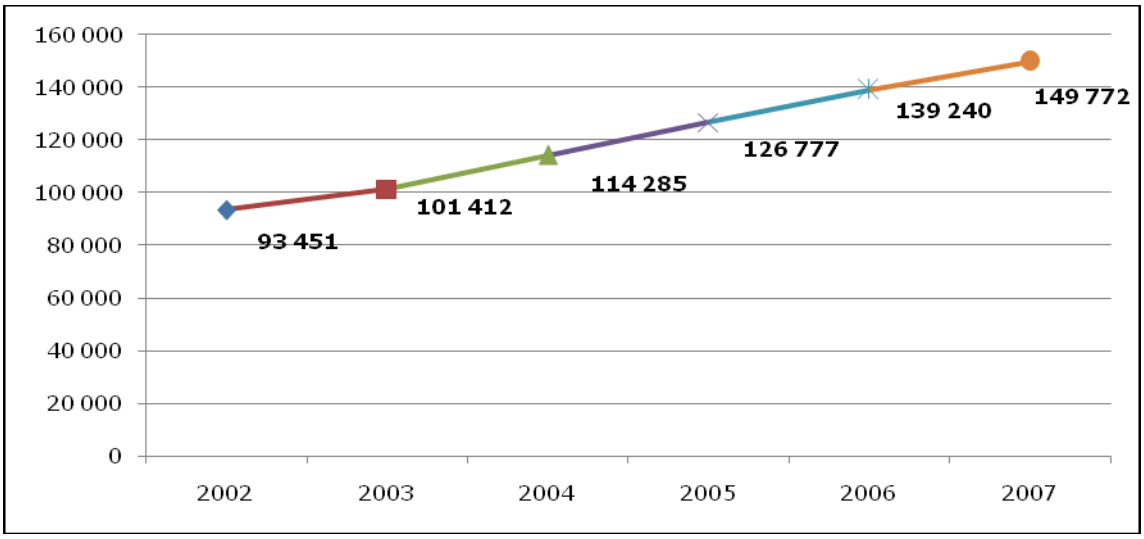

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2008

Počet registrovaných **právnických osôb** k ultimu roka 2007 dosiahol úroveň **149 772**, z toho bolo 101 574 podnikateľských a 48 198 neziskových subjektov. Obe kategórie v rokoch 2002-2007 (na rozdiel od fyzických osôb - podnikateľov) **zaznamenali kvantitatívny rast** - najväčší medziročný nárast bol zaznamenaný v rokoch 2003/2004, keď sa stav právnických osôb zvýšil o 12 873, naopak najnižší (7 961) v rokoch predchádzajúcich (2002/2003). Absolútnou početnosťou právnické osoby v porovnaní s fyzickými osobami - podnikateľmi nedosahujú ani 40% úroveň.

Štruktúra podnikateľského sektora z hľadiska veľkosti podnikov sa dnes v Slovenskej republike už **absolútne neodlišuje od jeho štruktúry v ostatných členských krajinách EÚ**. Ako vyplýva z tabuľky č. 1, mikro a malé podniky z hľadiska ich kvantitatívneho podielu predstavujú až 99,2% všetkých podnikov. Túto skutočnosť si je potrebné uvedomiť najmä pri tvorbe legislatívneho rámca. Platí totiž závislosť, čím menší podnik, tým náročnejšie a drahšie je venovať čas neproduktívnym činnostiam.

Tabuľka 1: Porovnanie štruktúry MSP na Slovensku a EÚ 27

Charakteristika		Veľkosť podniku					Spolu
		mikro	malý	stredný	veľký	MSP spolu	
		(0-9)	(10-49)	(50-249)	(250+)		
EU - 27 (2005)	počet podnikov (v tis.)	18 035	1 353	213	41	19 601	19 642
	podiel na počte podnikov	91,8%	6,9%	1,1%	0,2%	**99,8%**	100,0%
	počet zamestnancov (v tis.)	37 500	26 100	21 300	41 700	85 000	126 700
	podiel na zamestnanosti	29,6%	20,6%	16,8%	32,9%	67,1%	100,0%
Slovensko (2007)	počet podnikov	448 099	24 286	2 912	659	475 297	475 956
	podiel na počte podnikov	94,1%	5,1%	0,6%	0,1%	**99,9%**	100,0%
	počet zamestnancov	689 111	448 841	407 193	677 588	1 545 145	2 222 733
	podiel na zamestnanosti	31,0%	20,2%	18,3%	30,5%	69,5%	100,0%

Zdroj: Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania, 2008

Kvalitne fungujúca mikrosféra nachádza svoj odraz aj vo výsledkoch makroekonomického prostredia, ktoré reprezentujú 3 základné indikátory – rast HDP, nezamestnanosť a inflácia.

Vývoj **hrubého domáceho produktu** podľa údajov Štatistického úradu SR v rokoch 2002-2007 kontinuálne rástol, pričom podľa odhadov podiel súkromného sektora na jeho tvorbe už v roku 2005 dosahoval viac ako 90%. Súkromný sektor v súčasnosti takmer kompletne zastrešuje obchod, stavebníctvo a poľnohospodárstvo, najmenší podiel na tvorbe HDP dosahuje súkromný sektor v lesníctve.

Graf 3: Rast HDP v SR, 2002-2007

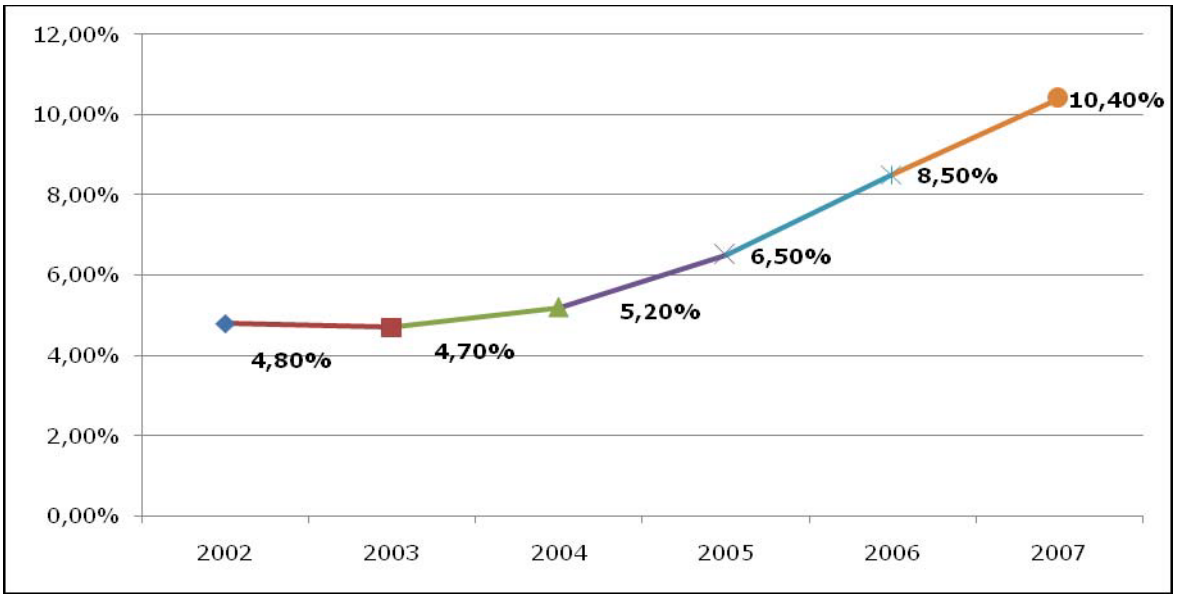

Zdroj: Ministerstvo financií SR, 2008

Nezamestnanosť evidovaná Štatistickým úradom SR od roku 2002 kontinuálne klesala (s výnimkou roka 2004) a v roku 2007 dosahovala 11%, čo predstavuje asi 60% pokles oproti pôvodnej úrovni v roku 2002 (18,5%).

Graf 4: Vývoj nezamestnanosti v Slovenskej republike, 2002-2007

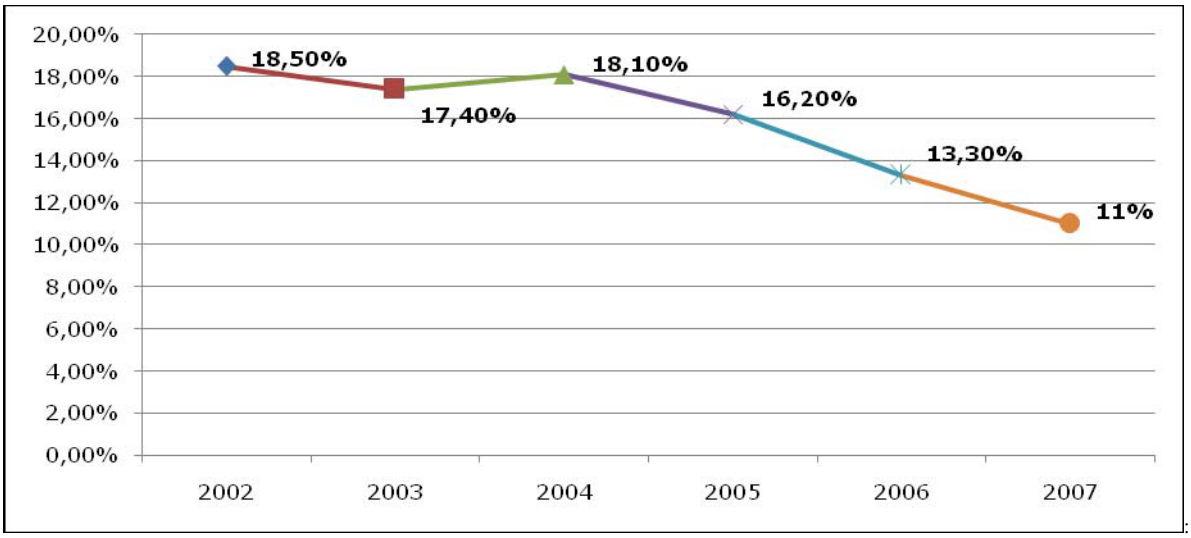

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2008

Inflácia sa v rokoch 2002-2007 pohybovala po pomyselnej sínusoide, pričom najvyššie hodnoty dosiahla v roku 2003 (8,5%), naopak najnižšie v roku 2005 (2,7%).

Graf 5: Vývoj inflácie v Slovenskej republike, 2002-2007

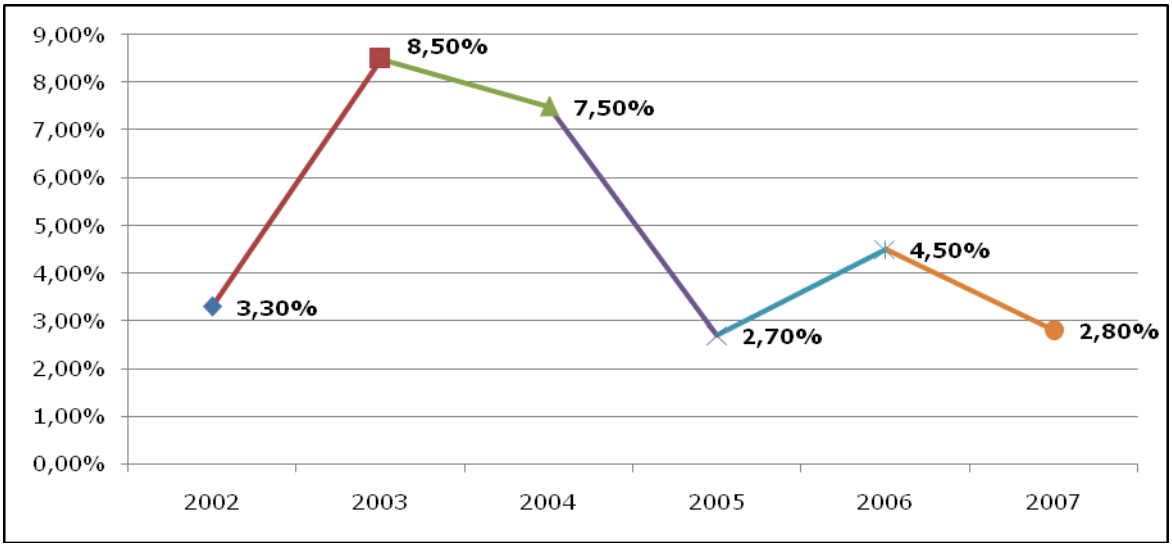

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2008

Uvedené pozitívne trendy ukazovateľov makro prostredia ovplyvňuje a bude do budúcna negatívne ovplyvňovať **celosvetová** finančná a hospodárska **kríza**. Kým napríklad v roku 2007 rástla slovenská ekonomika rekordným tempom na úrovni 10,4%, podľa čerstvých ekonomických prognóz Ministerstva financií SR bude ekonomika v roku 2009 rásť tempom len 2,1% (podľa údajov EK len 2,7%, čo je však stále najrýchlejší rast v rámci EÚ).

Aktuálnou reakciou na vzniknutý stav a predchádzanie dopadov krízy je vládou SR prijatý súbor či balíček opatrení pre sanáciu podnikateľského prostredia a protekciu malých a stredných podnikateľov. Tieto **opatrenia** sú pre zachovanie konzistentnosti premietnuté aj v predkladanej stratégii.

Istý obraz o stave malých a stredných podnikov môžu poskytnúť i ukazovatele ich finančnej výkonnosti. Na základe vyhodnotenia účtovných výkazov za roky 2002 až 2006 môžeme konštatovať, že priemerná finančná kondícia sa u malých a stredných podnikov vo všeobecnosti zlepšila. Na ilustráciu možno uviesť niekoľko faktov:

- **Rentabilita tržieb** rástla v sledovanom období najviac u mikropodnikov o 5,48 p.b., u malých podnikov o 1,51 p.b. a v kategórii stredných podnikov o 0,55 p.b. V prípade malých podnikov však rentabilita tržieb od roku 2003 vykazuje mierny pokles.
- **Rentabilita vlastného kapitálu** rástla v posudzovanom období vo všetkých veľkostných kategóriách podnikov, čo je odrazom **zlepšeného hospodárenia podnikov**. Najviac rástla u kategórie mikropodnikov o 23,32 p.b., u malých podnikov o 18,35 p.b. a v kategórii stredných podnikov o 0,76 p.b..
- **Stupeň samofinancovania** pozvoľne rástol v posudzovanom období u všetkých veľkostných kategórií podnikov, čo sa pozitívne odrazilo na **ich finančnej stabilite**. Najviac rástol u mikropodnikov o 4,20 p.b., stredných podnikov o 1,50 p.b. a v kategórii malých podnikov o 0,40 p.b..
- **Miera krytia dlhodobého majetku** (úroveň čistého prevádzkového kapitálu) rástla v posudzovanom období najviac u malých podnikov o 18,03 p.b., mikropodnikov o 7,09

p.b. a u stredných podnikov o 5,52 p.b.. Za optimálnu hodnotu ukazovateľa sa považuje úroveň 100%, čo v praxi znamená, že podniky na financovanie dlhodobých potrieb využívajú dlhodobé zdroje financovania.. V kategórii veľkých podnikov krytie dlhodobého majetku pokleslo o 15,45 p.b. na hodnotu 97,25 %.

- **Podiel stálych aktív** na celkových aktívach v priemere za obdobie rokov 2002 - 2006 predstavoval u veľkých podnikov (65,65 %), u stredných podnikov (52,44 %), mikropodnikov (49,14 %) a malých podnikov (44,53 %). Podiel stálych aktív na celkových aktívach rástol v posudzovanom období najviac u veľkých podnikov o 2,84 p.b., u mikropodnikov o 0,90 p.b.. Naopak pokles bol zaznamenaný u stredných podnikov o 7,08 p.b a u malých podnikov o 6,91 p.b.. Tento indikátor poukazuje na dynamiku investičnej aktivity podnikateľských subjektov v skúmanom období. Konštantá úroveň indikátora svedčí o skutočnosti, že MSP dokážu nahradzovať opotrebený dlhodobý majetok.

Pesimistické očakávania podnikateľov ohľadom budúceho vývoja ich hospodárenia v súvislosti s vplyvmi globálnej finančnej a hospodárskej krízy sa odzrkadlili aj vo výsledkoch prieskumu NARMSP. Vplyv krízy pomerne výrazne zasiahol do činnosti až 21,2 % opýtaných podnikateľov. Napriek tejto skutočnosti zostáva pomerne veľká skupina podnikateľov (až 43,5 %), ktorá neplánuje prijať žiadne opatrenia na zmiernenie podnikateľských rizík. Nasledujúci graf ilustruje názor podnikateľov na vývoj troch kvantitatívnych ukazovateľov vo svojich vlastných podnikoch v roku 2009.

Graf 6: Predpokladaný vývoj vybraných kvantitatívnych ukazovateľov v roku 2009

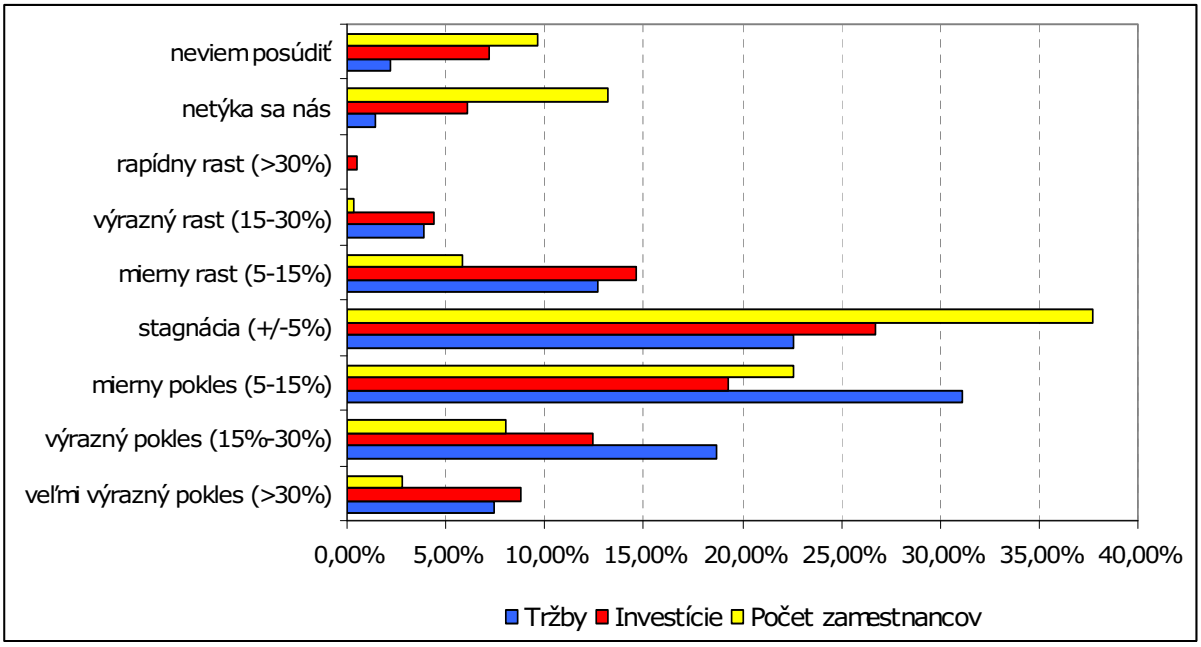

Zdroj: Prieskum NARMSP, december 2008, 363 respondentov

Inštitucionálny rámec pre MSP na Slovensku

Podnikateľské prostredie, v ktorom malé a stredné podniky pôsobia, vo väčšej či menšej miere, priamo či nepriamo ovplyvňujú aktivity a rozhodnutia mnohých ústredných orgánov štátnej správy, vrátane ich agentúr (s rôznou právnou formou), ale samozrejme aj územná samospráva – regionálna či miestna.

Kľúčovým orgánom verejnej správy, ktorý reguluje podnikateľské prostredie a jeho kvalitu v SR, je podľa Zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy **Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky** (ďalej „MH SR"). To je podľa uvedeného zákona definované ako ústredný orgán štátnej správy, o. i. aj pre *podporu malého a stredného podnikania*, s*tratégiu tvorby podnikateľského prostredia a podporu podnikateľského prostredia*, *oblasť vnútorného obchodu, zahraničného obchodu, cestovného ruchu a ochrany spotrebiteľa.*

Pozitívnu úlohu vo forme expertnej podpory MH SR zohráva **Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania (NARMSP)**, ktorá už v súčasnosti realizuje štátny program „Monitoring a výskum v oblasti malého a stredného podnikania". Súčasný **výskum podnikateľského prostredia** a jeho pravidelné **monitorovanie** možno za určitých podmienok obohatiť aj o **realizáciu služieb** pre MH SR (či iné rezorty) **v oblasti lepšej regulácie** (zahŕňajúc hodnotenie dopadov regulácií na podnikateľské prostredie, priebežné rekalkulácie administratívneho zaťaženia a pod.). Plnenie týchto úloh si však vyžaduje adekvátnu zmenu statusu agentúry vo vzťahu k MH SR, resp. ďalším orgánom štátnej správy - ako potenciálnym beneficientom napr. v rámci systému plného zavedenia hodnotenia dopadov regulácií na podnikateľské prostredie. Nezanedbateľnou podmienkou je zabezpečenie potrebného finančného krytia zo štátneho rozpočtu na realizáciu týchto aktivít.

Okrem MH SR – ako garanta a tvorcu podnikateľského prostredia - existuje **významný počet ďalších inštitúcií** na všetkých úrovniach verejnej správy, ktoré zasahujú do realizácie podnikania, čo vytvára istú mieru nekoherentnosti vo vzťahu k podnikateľských subjektom pôsobiacim na trhu (napr. v oblasti vydávania povolení a licencií), ale aj tým, ktorí na trh vstúpiť plánujú (potenciálni podnikatelia - napr. vo vzťahu k registračným povinnostiam – v prípade právnických osôb je nutné stále sa registrovať na dvoch registroch). Dôsledkom je okrem iného nielen zbytočné administratívne zaťaženie podnikania (byrokracia), ale aj viacero pôvodcov **regulačných rámcov** pre podnikanie (napríklad v prípade uvádzaných registrov tieto patria pod dva rôzne rezorty – Ministerstvo vnútra SR a Ministerstvo spravodlivosti SR).

Asociovaným problémom je napríklad aj **rozdrobenosť inštitúcií** (a kompetencií), **venujúcich** sa **podpore malého a stredného podnikania**. Okrem NARMSP, ktorá bola pôvodne založená s cieľom realizovať podporu malých a stredných podnikateľov v Slovenskej republike, sa dnes ich podpore venuje už celý rad ministerstiev (a ich agentúr) prostredníctvom individuálnych schém (financovaných z národných či EÚ zdrojov). Ako ilustratívny príklad možno uviesť existenciu a činnosť rôznych regionálnych centier, ktorých aktivity majú často podobný charakter, za činnosť sa však zodpovedajú rôznym zriaďovateľom:

- NARMSP realizuje časť svojich programov prostredníctvom regionálnych centier RPIC, BIC, CPK a inkubátorov,
- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR podporuje činnosť svojich regionálnych rozvojových agentúr (RRA),
- SARIO taktiež v regiónoch pôsobí prostredníctvom svojich regionálnych kancelárií,

- na dôvažok je jedným z návrhov Inovačnej politiky SR na roky 2008 až 2010 Projekt integrovaných inovačných nástrojov v regiónoch Slovenska 7+1 „RIC“, ktoré majú prejsť pod správu VÚC a miestnych samospráv.

Výsledkom súčasného stavu je nielen nedostatočne koordinovaná politika, ale aj trieštenie síl vo vzťahu k podpore MSP. Za účelom zlepšenia koordinácie a synchronizácie tvorby podpory by bolo nanajvýš účelné zapojiť do procesu schvaľovania vzniku nových či úpravy existujúcich subvenčných schém „nadrezortného“ garanta pre podnikateľské prostredie. Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania môže v tomto procese pomôcť skúmať súlad znenia programov vo vzťahu k požiadavkám MSP, vyhodnocovať efektívnosť realizovanej podpory či prinášať nové návrhy foriem podpory malých a stredných podnikateľov.

Logickým vyústením uvedených nedostatkov je **nízka miera simplifikovanej informovanosti** o činnosti a kompetenciách rôznych orgánov a ich požiadavkách kladených na podnikateľské subjekty, čo však môže byť - vzhľadom na rozsah existujúcich regulácií a požiadaviek verejnej správy vo vzťahu k podnikateľom - relatívne náročné. Ako bolo naznačené, informovanosť – jej nedostatočnú úroveň - nemôžeme chápať len v zmysle požiadaviek zo strany verejnej správy k podnikateľom, ale napríklad aj z pohľadu prezentácie existujúcej podpory, o ktorej podnikatelia nemusia mať žiadnu znalosť, a to vzhľadom na jej roztrieštenosť a rozsah.

V tejto súvislosti a v kontexte uvedených informácií je potrebné zdôrazniť potrebu **vzdelávania malých a stredných podnikateľov** a to tak **existujúcich**, ako aj **potenciálnych**. Existujúce programy sú len v malej miere schopné pokryť dopyt po informáciách. Na Slovensku sa zatiaľ nepresadila myšlienka jednotnej koncepcie či systému **poradenstva**, **informovanosti** a **vzdelávania** pre podnikateľov – nielen v oblasti prístupu ku kapitálu, či štátnym podporných programom, ale aj napríklad z hľadiska možnosti zapájania sa do cezhraničných či medzinárodných aktivít, exportu, inovácií a pod. **Naliehavosť posilnenia kapacity vzdelávacích programov** možno vnímať aj **v kontexte** očakávaného zrušenia veľkého počtu pracovných miest (niekoľko tisíc až desiatok tisíc) v priebehu roku 2009 v dôsledku **finančnej** a **hospodárskej krízy**. Časť uvoľnených pracovníkov bude hľadať svoje ďalšie uplatnenie formou samostatnej zárobkovej činnosti. Vzhľadom na túto mimoriadnu situáciu je potrebné výrazne zvýšiť kapacitu poradenských a vzdelávacích služieb pre osoby so záujmom o začatie podnikateľskej činnosti.

Rovnako potrebné je presadzovať centrálnym spôsobom a s podporou MH SR myšlienku podnikateľského vzdelávania či **vzdelávania k podnikaniu** na všetkých stupňoch škôl s cieľom prehlbovať znalosti a zručnosti žiakov a študentov.

Kvalita podnikateľského prostredia pre MSP a regulačný rámec

Už niekoľko rokov je úroveň podnikateľského prostredia v SR meraná prostredníctvom dát Svetovej banky, ktoré umožňujú komparáciu kvality prostredia v medzinárodnej konkurencii niekoľko desiatok štátov[1]. Napriek nie stopercentným výsledkom, o ktoré tento model opiera, je výhodou takéhoto porovnania stanovenie rovnakých kritérií pre všetky evaluované krajiny, čím sa vytvára priestor nielen pre tvorbu rebríčkov kvality podnikateľského prostredia (a jednotlivých skúmaných kategórií v rámci neho), ale aj pre istý druh benchmarkingu. **Postavenie Slovenska** – ako priestoru pre podnikanie – sa podľa Svetovej banky počas ostatných rokoch **generálne zlepšuje**. Aktuálne sa Slovenská republika v globálnom hodnotení kvality prostredia (Doing Business, 2009) nachádza na 36. mieste zo 181 hodnotených ekonomík sveta.

Tabuľka 2: Kvalita podnikateľského prostredia vybraných krajín podľa Svetovej banky

Krajina	Pozícia
Singapur	1
Nový Zéland	2
USA	3
Hong Kong	4
Dánsko	5
Estónsko	22
Litva	28
Lotyšsko	29
Slovenská republika	**36**
Maďarsko	41
Česká republika	75
Poľsko	76

Zdroj: doingbusiness.org, 2008

Napriek všeobecnému pozitívnemu trendu, v niektorých skúmaných kategóriách sa naša pozícia vyvíja opačným smerom – **neúspech** zaznamenáva Slovensko v oblasti platenia daní (126. pozícia), čo sa však netýka ich výšky, ale **administratívnej náročnosti** spojenej s plnením daňových povinností (325 hodín prác asociovaných s plnením daňových povinností, kým priemer OECD krajín je napr. 210 hodín a v prípade Írska 76 hodín).

Toto postavenie Slovenska a relatívnu spokojnosť s podmienkami pre podnikanie vyjadruje aj ostatný prieskum NARMSP. Viac ako tretina respondentov vyjadrila spokojnosť, resp. bola skôr spokojná. Približne rovnaká časť vníma podmienky neutrálne. Podobne podnikatelia hodnotia aj vývoj podnikateľského prostredia za ostatné tri roky.

[1] Takéto porovnávanie bolo zavedené prostredníctvom Národnej Lisabonskej stratégie a uplatňuje sa aj v Správach o podnikateľskom prostredí, ktoré každoročne pripravuje MH SR.

Graf 7: Aká je vaša spokojnosť s podmienkami pre podnikanie?

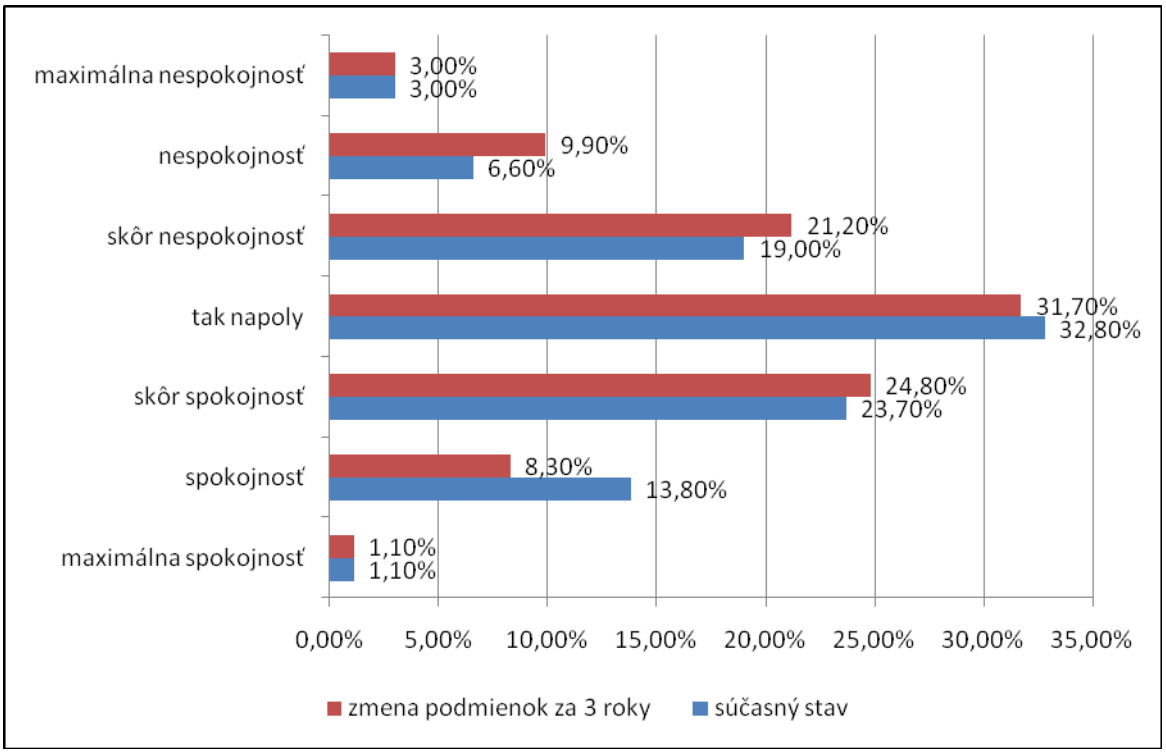

Zdroj: Prieskum NARMSP, december 2008, 363 respondentov

Ako naznačuje aj rating Svetovej banky, Slovenská republika stále zápasí s dvoma zásadnými a pretrvávajúcimi problémami, ktoré sa priamo a na každodennej báze dotýkajú fungovania MSP - **kvalita regulačného prostredia** a **administratívne zaťaženie podnikania.** V tomto kontexte je jedným z **najzávažnejších problémov** pre podnikateľov neuveriteľne **dynamický proces** tvorby, prijímania a zmien legislatívy (regulácií všeobecne), v ktorom zatiaľ **absentuje** účinná **kvantifikácia** ich **dopadov** na podnikateľské prostredie. Nestabilitu a nejednoznačnosť zákonov považuje podľa prieskumov za vážnu či rozhodujúcu prekážku pri podnikaní takmer 70% podnikateľov.

Graf 8: Vývoj počtu publikovaných právnych predpisov v období 2002-2007

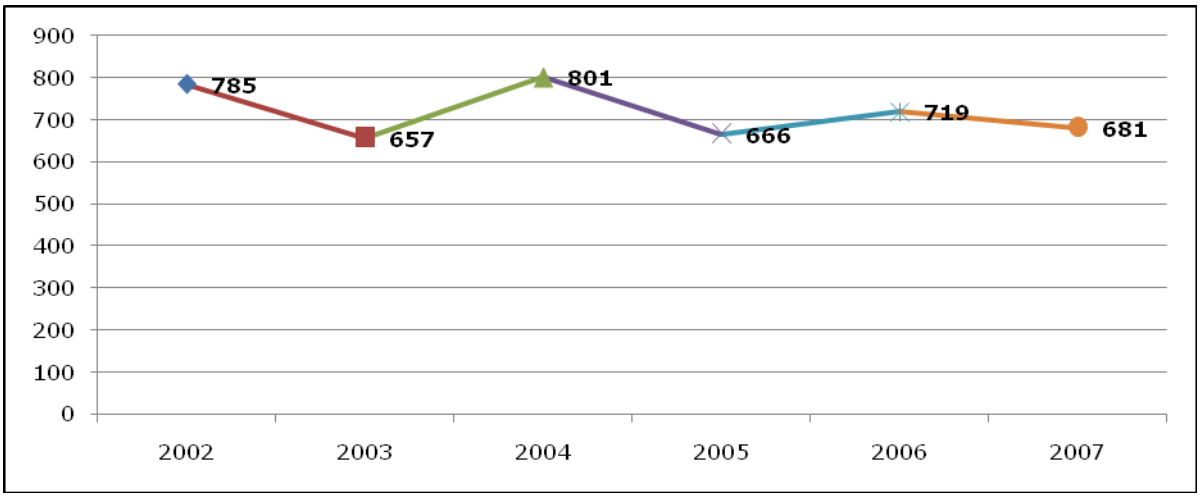

Zdroj: Zbierka zákonov, 2008

Napríklad len v desiatich najdôležitejších zákonoch upravujúcich podnikanie (Obchodný zákonník, Zákon o obchodnom registri, Živnostenský zákon, Zákon o konkurze a reštrukturalizácii, Zákon o účtovníctve, Zákonník práce, Zákon o dani z príjmov, Zákon o DPH, Zákon o miestnych daniach, Občiansky zákonník) došlo v rokoch 2002-2007 k 135 novelizáciám.[2]

Tabuľka 3: Počet zmien v 10 najdôležitejších zákonoch upravujúcich podnikanie v SR, 2002-2007

Regulácia	Počet zmien
Obchodný zákonník	10
Zákon o obchodnom registri	5
Živnostenský zákon	39
Zákon o konkurze a reštrukturalizácii	5
Zákon o účtovníctve	8
Zákonník práce	14
Zákon o dani z príjmov	19
Zákon o dani z pridanej hodnoty	7
Zákon o miestnych daniach	8
Občiansky zákonník	20

Zdroj: Zbierka zákonov, 2008

Vzhľadom na to, že doposiaľ na Slovensku nebolo do praxe zavedené kvalitatívne hodnotenie dopadov regulácií na podnikateľské prostredie (tzv. business impact assessment) – **povinne sa bude hodnotenie dopadov robiť od júla 2009**, čím sa zabezpečí záväzok Slovenska voči EÚ[3] a aj vlastným rozhodnutiam vlád[4] - podľa v súčasnosti platných pravidiel (v rámci doložky vplyvov) sa ich dosah popisuje veľmi voľným spôsobom. Mnohí predkladatelia však neuplatňujú ani tento úzus - v roku 2005, rovnako ako v roku 2006 sa iba v prípade 5 zákonov vyskytla všeobecná zmienka o možných vplyvoch na podnikateľské subjekty.

[2] V prípade zákonov, ktoré nadobudli platnosť v priebehu obdobia 2002-2007 nie sú započítané zmeny v zákonoch, ktoré im predchádzali (napr. štatistika nezahŕňa novely Zákona 289/1995 o dani z pridanej hodnoty, iba novely Zákona 222/2004 o dani z pridanej hodnoty).

[3] Lepšia regulácia sa stala aj ústrednou témou Partnerstva pre rast a zamestnanosť (Partnership for Growth and Jobs) – obnovenej Lisabonskej stratégie. V snahe zabezpečiť, že regulácie sú využívané len v prípade nevyhnutnosti a že zaťaženie, ktoré spôsobujú je proporcionálne vzhľadom na svoj cieľ, EK využíva rad procesov a nástrojov: a) Rušenie alebo úprava prejednávaných legislatívnych návrhov, b) Zjednodušovanie existujúcej legislatívy, c) Systematické využívanie hodnotenia dopadov a verejné konzultácie počas prípravy nových návrhov politík.

[4] Uznesením č. 557/2005 vláda SR schválila dokument Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010 – Akčné plány, pričom jedným z plánov sa stal (v nadväznosti na Národnou Lisabonskou stratégiou stanovené priority) aj Akčný plán Podnikateľské prostredie. V rámci neho sa vláda zaviazala vypracovať okrem iného metodiku pre posudzovanie dopadov regulácií na podnikateľské prostredie (Business Impact Assessment), ktorá by mala zvýšiť kvalitu prijímaných regulácií.

Súvisiacim problémom, ktorý do roku 2008 nebol riešený systematickým spôsobom, zostáva **administratívne zaťaženie podnikateľských subjektov** (AZ), ktoré vzniká ako súčasť prijímaných/existujúcich regulácií. Táto časť nákladov, ktoré so sebou regulácie prinášajú predstavuje ročné náklady pre podnikateľov v objeme niekoľko desiatok miliárd korún, ktoré by mohli byť v prípade jeho zníženia využité na rozvoj vlastných podnikov, podporu tvorby pracovných miest a pod[5].

Tabuľka 4: Administratívne zaťaženie vo vybraných štátoch EÚ

Štát	AZ (ako % HDP)	Štát	AZ (ako % HDP)
Rakúsko	4,6	Maďarsko	6,8
Belgicko a Luxembursko	2,8	Írsko	2,4
Česká republika	3,3	Taliansko	4,6
Nemecko	3,7	Holandsko	3,7
Dánsko	1,9	Poľsko	5,0
Španielsko	4,6	Portugalsko	4,6
Fínsko	1,5	Pobaltské štáty, Malta, Cyprus	6,8
Francúzsko	3,7	**Slovensko** (odhad)	**4,6**
Veľká Británia	1,5	Slovinsko	4,1
Grécko	6,8	Švédsko	1,5

Zdroj: EK, 2008

Významným a účinným krokom vpred – súvisiacim s uvedenými zásadnými dlhodobými problémami je:

- aktuálna implementácia **Akčného programu znižovania administratívneho zaťaženia podnikania v Slovenskej republike 2007-2012** a spustenie **systematického prístupu** k riešeniu problematiky administratívneho zaťaženia podnikania, ktoré tento plán prezentuje.
- v oblasti **lepšej regulácie** a posudzovania dopadov regulácií na podnikateľské prostredie pilotné hodnotenie dopadov od roku 2009 pod záštitou MH SR, a to v súlade s dokumentom **Návrh jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov**, ktorý schválila vláda ešte v roku 2008 s tým, že komplexné posudzovanie dopadov bude spustené **od júla 2009.**

[5] Podľa EK by zníženie byrokracie o 25% mohlo priniesť želaný efekt v podobe 1,5% rastu HDP v Európskej únii, čo predstavuje asi € 150 mld.

Finančný rámec

Prístup malých a stredných podnikov ku kapitálovým zdrojom predstavuje jeden z významných faktorov ich rastu. Na Slovensku sa dlhodobo realizuje – okrem ponuky produktov komerčných bánk – aj škála štátnych podporných programov - finančných (priama podpora) aj nefinančných (nepriama pomoc), a to najmä cez **Slovenskú záručnú a rozvojovú banku** (SZRB), **Eximbanku** a čiastočne aj **Národnú agentúru pre rozvoj malého a stredného podnikania**. Uvedené inštitúcie patria pod dva rôzne rezorty – Ministerstvo financií SR (v prípade SZRB a Eximbanky) a MH SR (NARMSP), pričom práve uvedené dve organizácie v pôsobnosti Ministerstva financií SR sú primárnymi v tvorbe a poskytovaní podporných nástrojov pre malé a stredné podniky a zohrávajú stále dôležitejšiu úlohu (napr. tieto dve bankové inštitúcie majú na starosti realizáciu protikrízových opatrení z hľadiska dostupnosti kapitálu pre MSP). Podiel NARMSP je v oblasti poskytovania priamej či nepriamej podpory skôr sekundárny a jej nástroje majú dôležitý doplnkový charakter najmä vo vzťahu ku skupine začínajúcich podnikateľov.

Významným a plnohodnotným zdrojom projektovej podpory pre podnikateľov sa od roku 2004 – vstupom SR do EÚ - stali **štrukturálne fondy** EÚ alokované na základe a prostredníctvom operačných programov.

Z tohto dôvodu ako aj vďaka ľahšej dostupnosti finančných nástrojov ozdraveného bankového sektora bolo v ostatných rokoch poskytovanie priamej štátnej podpory prostredníctvom mäkkých úverov na ústupe. Značný **objem finančných zdrojov alokovaných vo fondoch EÚ**, ktoré sú realizované cez grantové schémy (napr. prostredníctvom OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast v gescii MH SR), predstavuje substitúciu štátom v minulosti podporovaných úverov a zároveň **posilňuje úlohy komerčných bánk** na finančnom trhu.

Graf 9: Medziročný rast úverov nefinančným podnikom (%)

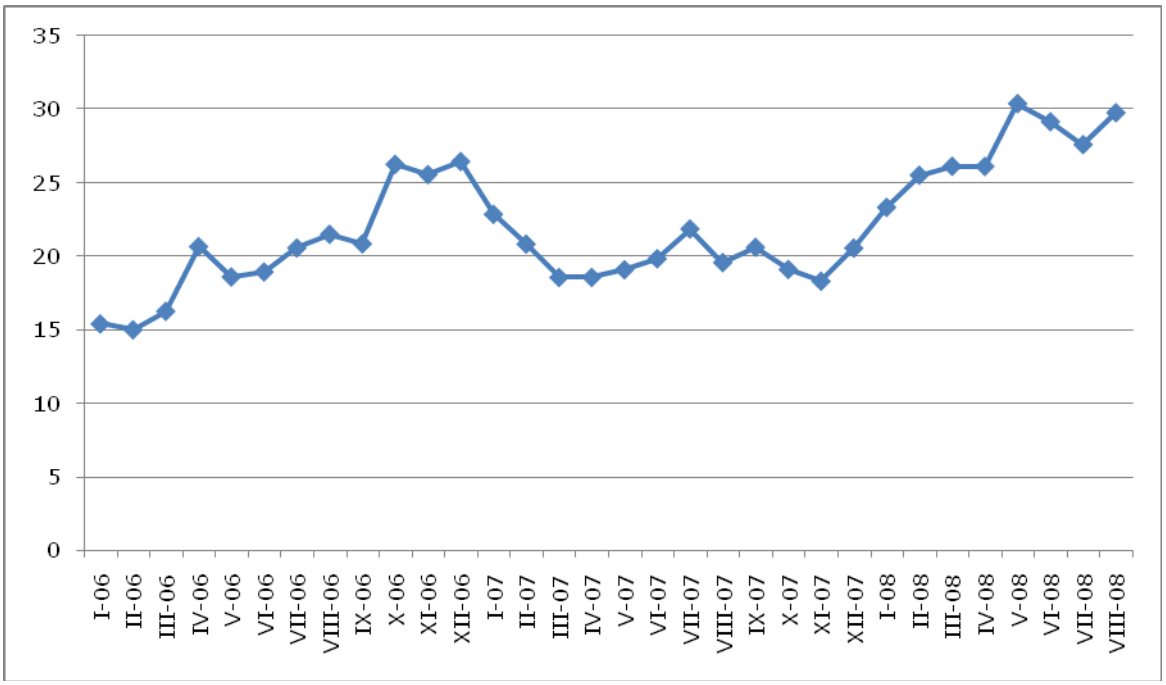

Zdroj: MH SR, 2008

Generálne sa dá konštatovať, že množina existujúcich podporných programov pre jednotlivé segmenty podnikateľského sektora – a **prístup k finančným zdrojov všeobecne** – sú dostatočné, čo potvrdzuje aj hodnotenie Svetovej banky (12. miesto v kategórii „prístup k finančným zdrojom“).

Pre udržanie tejto pozície **v kontexte globálnej krízy** vláda SR v ostatnom období prijala navyše **niekoľko relevantných opatrení** orientovaných na **posilnenie prístupu malých a stredných podnikov k štátom realizovaných finančných produktov**, a to najmä:

- navýšenie kapitálu pre financovanie programov zameraných na malé a stredné podniky prostredníctvom SZRB,
- príprava čerpania úverovej linky Európskej investičnej banky pre malé a stredné podniky prostredníctvom SZRB,
- rozšírené financovanie vývozných úverov v segmente najmä malých a stredných podnikoch prostredníctvom Eximbanky a prípadné doplnenie poistných fondov Eximbanky zo štátneho rozpočtu v objeme 500 mil. Sk na zvýšenie jej poistnej kapacity v ďalších rokoch.

Zo strategického hľadiska – aj napriek uvedenému pozitívnemu vývoju a aktivitám vlády – je situácia z pohľadu **začínajúcich podnikateľov** komplikovanejšia. Podnikateľská história je totiž jednou zo základných požiadaviek bankového sektora pri posudzovaní bonity žiadateľa. Uľahčenie prístupu začínajúcich podnikateľov k tzv. štartovaciemu kapitálu pomáhajú zabezpečiť praxou overené nástroje, akým je napríklad **mikropôžičkový program**[6] Národnej agentúry pre rozvoj malého a stredného podnikania, ktorý vznikol zo zdrojov Phare a štátneho rozpočtu. Dopyt po tomto finančnom nástroji je väčší ako NARMSP dokáže uspokojiť.

Významnú finančnú schému – **doposiaľ v podmienkach SR neuplatňovanú** - reprezentuje **program JEREMIE**[7], ktorý je spoločnou iniciatívou EK, Európskej investičnej banky a Európskeho investičného fondu, zameranou na podporu prístupu malých a stredných podnikateľov ku kapitálu v regiónoch EÚ. Nástrojmi uplatňovanými v podmienkach SR majú byť okrem záruk a rizikového kapitálu aj zvýhodnené úverové programy a mikroúvery. Jeho **spustenie** – aj bez ohľadu na existujúcu finančnú/hospodársku krízu – môže znamenať významné posilnenie ponuky kapitálu pre podnikateľov a teda aj udržanie výkonnosti ekonomiky a zamestnanosti.

Na margo **ponuky rizikového kapitálu** pre financovanie projektov malých a stredných podnikov v rôznych štádiách ich činnosti možno konštatovať, že táto sa na Slovensku doposiaľ nerozvinula do rozmerov, ktoré sú evidentné v iných štátoch EÚ, či sveta. Napriek tomu, že sa ponuka private equity[8] zdrojov v ostatných rokoch v strednej a východnej Európe znásobila (napríklad v roku 2007 o 80% oproti roku 2006), Slovensko v porovnaní s ostatnými krajinami vo využívaní tohto nástroja zaostáva. Spomedzi analyzovaných krajín bolo na Slovensku prostredníctvom private equity investícií preinvestovaných najmenej zdrojov (23 mil. EUR v roku 2007 oproti napr. 683 mil. EUR v Poľsku), pričom však investori považujú Slovensko za atraktívnu lokalitu pre investície. Rizikový kapitál môže navyše kryť potreby inovatívnych či high-tech firiem, hoci inovačná výkonnosť Slovenska sa zatiaľ radí medzi najnižšie spomedzi štátov EÚ.

---

[6] Pozn.: Za 12 rokov existencie programu bolo k 30.11.2008 poskytnutých celkovo 1616 mikropôžičiek v úhrnnej hodnote 756,1 mil. Sk, pričom zdroje v programe sa otočili takmer 3x. .

[7] Joint European Resources for Micro and Medium Enterprises

[8] Z ekonomického hľadiska pod pojmom „private equity“ rozumieme fond združujúci kapitál privátnych a inštitucionálnych investorov za účelom investovania kapitálu do majetkových cenných papierov verejne neobchodovaných (privátnych) spoločností.

Graf 10: Private equity investície (%HDP), 2007

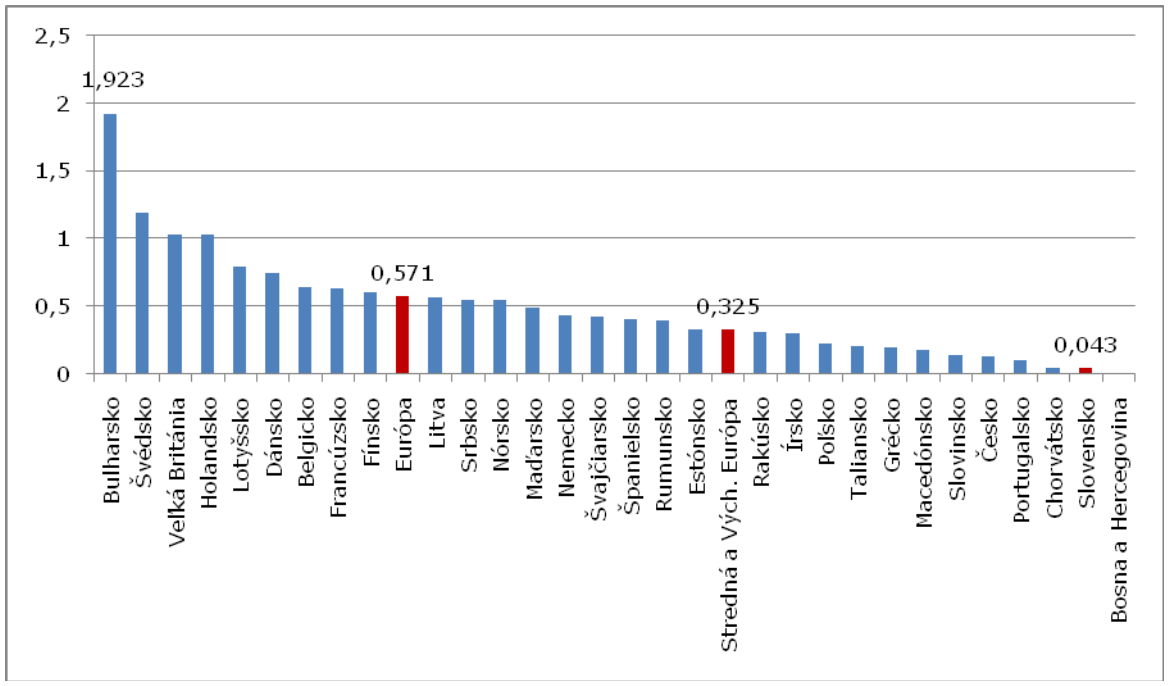

Zdroj: European Private Equity and Venture Capital Association, 2008

Dôvodov nízkej ponuky rizikového kapitálu je niekoľko. Jedným z nich je praktická nemožnosť využitia právnych foriem typických pre private equity fondy v zahraničí[9] v podmienkach SR (najmä čo sa týka vymáhateľnosti práva) a na obmedzenia dané Obchodným zákonníkom, Podľa asociácie EVCA sa Slovensko radí medzi krajiny s menej priateľským legislatívnym rámcom pre podnikanie prostredníctvom rizikového a súkromného kapitálu[10]. Medzi ďalšie dôvody patrí obmedzený slovenský trh poskytujúci menšie množstvo investičných príležitostí vhodných pre tento druh investovania a v neposlednom rade aj nedôvera podnikateľov voči tomuto finančnému nástroju a slabé povedomie o rizikovom kapitáli, jeho prínose a fungovaní.

Aj napriek existujúcej ponuke štátnych nástrojov - problémom zostáva – ako bolo naznačené už v časti Inštitucionálny rámec – **atomizácia podporných programov** (priamych či nepriamych) na rôzne štátne organizácie, ktoré sledujú vlastné individuálne politiky, čo spôsobuje nejednotnosť v prístupe riešenia otázky finančnej podpory pre malých a stredných podnikateľov. Z toho vyplýva i **nie** celkom **dostatočná** (centralizovaná) **informovanosť** o podporných produktoch, čo v istom zmysle **limituje šance pre využívanie** ponúkaných nástrojov.

Väčším problémom pri **štátnej podpore** sa javí **celkový objem prostriedkov** alokovaných do jednotlivých úverových programov. Už spomenutý mikropôžičkový program predstavuje osvedčený a žiadaný produkt - navyše s nízkou úverovou delikvenciou. Zvýšenie zdrojov

[9] Z právneho hľadiska bývajú private equity fondy inkorporované ako *partnerstvá*, najčastejšie podľa anglosaského práva v podobe „Limited Liability Partnership“ alebo „Limited Liability Company“, kde *manažér*, v ktorého kompetencii je celkový manažment fondu, vystupuje v pozícii *hlavného partnera* („general Partner“), a investori, ktorí poskytujú prevažnú väčšinu kapitálu, vystupujú v pozícii *partnerov* („Limited Partners“)

[10] Podľa hodnotenia celkového daňového a regulačného prostredia pre uplatňovanie rizikového kapitálu, ktorý realizuje European Private Equity and Venture Capital Association - Benchmarking European Tax and Legal Environments, Október 2008.

v programe by pomohlo uspokojiť existujúci dopyt a tiež rozšíriť účel čerpania prostriedkov pri poskytovaní úverov.

Zdroje **štrukturálnych fondov** predstavujú výraznú ponuku[11] nenávratných finančných zdrojov pre realizáciu podnikateľských zámerov, ich získavanie z pohľadu **podnikateľov** podlieha značnej administratívnej záťaži, pričom podmienky výziev sú v niektorých prípadoch pre začínajúcich podnikateľov takmer nesplniteľné a administratívne veľmi náročné a mnohých to odradzuje od ich získania.
Táto náročnosť však vyplýva z platných právnych predpisov ES a SR, výsledkov auditov EK a v konečnom dôsledku aj z doterajšej praxe a odporúčaní Európskej komisie. Zároveň je systém implementácie nastavený tak, aby bola zabezpečená maximálna ochrana finančných prostriedkov ES, čo je jednou zo základných povinností Riadiacich orgánov, ako aj s cieľom predchádzať špekulatívnym zámerom.
Významnou výzvou je pre verejný sektor podpora MSP v súvislosti inováciami, keďže SR sa dlhodobo radí medzi krajiny s nízkou inovačnou výkonnosťou. Táto má niekoľko hlavných príčin, medzi inými aj nízke výdavky na výskum a vývoj, slabá účasť slovenských podnikov na výskume a vývoji a veľmi nízka miera komercionalizácie výsledkov výskumu a vývoja, slabé prepojenie medzi podnikateľskou sférou a akademickou sférou, nízky podiel inovatívnych podnikov v priemysle, ktoré sú nevyhnutné pre dlhodobý rozvoj krajiny**.**

[11] V programovacom období 2004-2006 bolo v rámci SOP Priemysel a služby zakontrahovaných 639 projektov v úhrnnej sume viac ako 9,4 mld. Sk.

Príloha č. 1

Vyhodnotenie plnenia opatrení navrhnutých v Komplexnom audite podnikateľského prostredia v SR

Makroekonomický rámec pre podnikanie

Vývoj základných makroekonomických indikátorov dôležitých pre podnikanie

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Pokračovať v zodpovednej menovej a rozpočtovej politike, čo najrýchlejšie dosiahnuť vyrovnané hospodárenie verejných financií bez zvyšovania finančného zaťaženia.

Hodnotenie:
Slovenská republika od 1.januára 2009 vzdáva svojej monetárnej politiky smerom k ECB. Medzi základné zodpovednosti vlády SR patrilo udržanie menového kurzu v systéme ERM II, potvrdenie jej pozitívneho smerovania a splnenie maastrichtského kritéria. Počas pôsobenia novej vlády sa dokonca podarilo upraviť centrálnu paritu druhý krát a stanoviť ju na úrovni 30,1260, na úrovni ktorej bol určený aj výsledný konverzný kurz pre prijatie eura. V oblasti rozpočtovej politiky sa síce podarilo takisto splniť všetky maastrichtské kritériá a postupne znižovať deficit verejných financií, no nie v dostatočnej miere. Ani novoprijatý rozpočet na roky 2009-2011 nie je jej príkladom. Vláda napriek tendenciám znižovania deficitu verejných financií, predikuje deficit na viac ako 2%,a nenapĺňa sľúbených 1,7%. Na druhej strane jej však i napriek hospodárskej kríze, pozitívny hospodársky rast dáva priestor na postupné znižovanie. Pakt stability a rastu zaväzuje krajiny eurozóny k zodpovednej rozpočtovej politike, pričom konsolidačné úsilie verejných financií je stanovené na pol percentuálneho bodu. Konsolidačné úsilie súčasnej vlády bolo naprogramované len na úrovni 0,1% bodu v roku 2008. Na porovnanie, priemerné konsolidačné úsilie vlády v rokoch 2003-2006 dosiahlo 1% ročne. Takýto vývoj konsolidačného úsilia v kombinácii s mierne expanzívnou rozpočtovou politikou na roky 2009-2011, neprispieva k zdravému vývoju ekonomiky.
Napriek tomu, že sa môže zdať táto politika účinná v období pretrvávajúcej finančnej krízy.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Čo najrýchlejšie vypracovať a predložiť spôsob financovania dôchodkového systému po vyčerpaní privatizačných príjmov z účtov NBS.

Hodnotenie:
Vláda Slovenskej republiky otvorila prvý krát druhý pilier 1.januára 2008 na pol roka, a prostredníctvom zmeny zákona ho otvorila druhý krát symbolicky od 17.novembra znovu. Predĺžila sa aj minimálna doba sporenia. Vláda SR neplánuje podporiť fungovanie druhého piliera, nedeklaruje však i jeho zrušenie. Výstup z neho predikovala pre viac ako 150 000 občanov v kapitole ŠR, no zároveň nevypracovala žiaden ďalší spôsob pre jeho financovanie a celkovo dôchodkového systému po vyčerpaní privatizačných účtov. Vláda má záujem naďalej podporovať jednopilierový systém na základe fungovania Sociálnej poisťovne.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Výnosy z ďalších privatizácií viazať na financovanie dôchodkového systému.

Hodnotenie:
Odmietanie ďalších privatizácií nerieši systém financovania dôchodkového systému celkovo. Nepriaznivý demografický vývoj v spojení s už v súčasnosti vysokým percentom obyvateľov v dôchodkovom veku, nepriaznivo vplýva aj na vývoj verejných financií do budúcnosti. Preto sa opätovne navrhuje vláde SR začať okamžite riešiť nepriaznivú situáciu demografického vývoja a pokračovať v nastavenom fungovaní dvojpilierového dôchodkového systému.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Otvoriť celospoločenskú diskusiu o optimálnom a najmä dlhodobo udržateľnom rozsahu solidarity pri financovaní zdravotnej starostlivosti. Tak, aby sa stimuloval pocit zodpovednosti za vlastné zdravie, tvorba dobrovoľných súkromných úspor/poistenia na zdravotnú starostlivosť a znížila sa hrozba budúceho zvyšovania daní a odvodov.

Hodnotenie:
Zrušenie poplatkov pri návštevách zdravotných zariadení, zastavenie transformácie a privatizácie nemocníc počas transformačného procesu, či zrušenie možnosti zisku zdravotných poisťovní nestimulovalo pocit zodpovednosti poistencov štátu za ich vlastné zdravie. Vytvorilo skôr pocit štátnej zodpovednosti za zdravotnú starostlivosť svojich poistencov. Čiže opak. Vláde SR sa preto odporúča zvoľniť zo zodpovednosti štátu v oblasti zdravia a podporiť nielen informovanosť, ale aj služby v oblasti individuálneho poistenia, hlavne u mladých ľudí.

Postavenie a význam súkromného sektora v slovenskej ekonomike - prehľad stavu privatizácie podľa odvetví a rozsah priamej účasti štátu na podnikaní

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zaviazať ministerstvá a všetky štátne úrady a inštitúcie vykonať dôslednú pasportizáciu organizácií a zariadení (napr. slúžiacich na rekreáciu), ktoré vlastnia

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne systematické opatrenia, výnimočne sa k týmto aktivitám hlásia niektoré ministerstvá.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zvážiť možnosť privatizácie týchto organizácií a predaja objektov, ak funkcie, ktoré plnia, vie zabezpečovať (príp. už zabezpečuje) aj súkromný sektor.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne systematické opatrenia. Niektoré organizácie využívajú partnerstvá, prípadne prenájmy spoločnosťami súkromného sektora. No toto opatrenie nemožno celoplošne hodnotiť. Neexistuje žiadna štúdia ani kontrolný mechanizmus.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Podporiť informovanosť samospráv o skúsenostiach so zabezpečovaním komunálnych služieb súkromnými podnikateľmi, aby sa pozitívnymi príkladmi outsourcingu inšpirovali ďalšie samosprávy.

Hodnotenie:
Nepriamo sa vláda SR rozhodla zasahovať a reformovať regionálnu samosprávu prostredníctvom programového rozpočtovania. Nielen štátny rozpočet, ale už aj regionálna samospráva mala za úlohu od 1.januára 2009 nabehnúť na systém programov a podprogramov v systéme rozpočtov. Takýto systém podporuje akýmsi spôsobom konkurencieschopnosť samospráv, nakoľko programové rozpočtovanie slúži aj na porovnávanie výkonnosti medzi jednotlivými mestami a obcami. Zároveň predstavuje vyšší stupeň prehľadnosti a zrozumiteľnosti pri čerpaní finančných prostriedkov. V priamom zmysle slova toto odporúčanie však nebolo implementované, no dopracovanie systému outsourcingu a verejných obstarávaní zjednoduší systém čerpania finančných prostriedkov samospráv a dá priestor aj na využívanie externých služieb pre mestá a obce.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Výrazne zúžiť priestor na klientelizmus a korupciu vo verejnom obstarávaní (vyžadovať od všetkých obstarávateľov včasné zverejňovanie súťažných podmienok, jednoznačné a úplné špecifikovanie predmetu obstarávania a pod.).

Hodnotenie:

Neustále predlžovanie lehoty verejných obstarávaní a tendrov, nejasnosť a nezrozumiteľnosť v samotných zákazkách, odvolávanie ministrov, či postúpenie zákaziek pre spoločnosti príbuzné členom vlády sú jedným z mnohých prípadov stále pretrvávajúcich problémov s organizáciou verejných obstarávaní, verejných súťaží, previerok NKÚ a zle zvládnutému samotnému procesu obstarávania.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Využiť metodické usmernenia (príp. aj zabezpečiť školenia obstarávateľov) tak, aby sa predchádzalo nejasným zadaniam a následným sporom, ako aj rušeniu verejných súťaží, časovej tiesni a obstarávaniu skrátenými (menej konkurenčnými) metódami. Dbať o vyvodzovanie osobnej zodpovednosti za zle zvládnuté obstarávanie.

Hodnotenie:

Úrad pre verejné obstarávanie vydal metodické usmernenie, v ktorom spresňuje postup pri stanovovaní požiadaviek pre účely preukázania finančného a ekonomického postavenia, technickej alebo odbornej spôsobilosti. Zároveň uvádza, v ktorých prípadoch sú tieto požiadavky neprípustné. Na druhej strane viacero pretrvávajúcich a opakujúcich sa tendrov, napr. tender o elektronickom mýte, dokazuje ešte stále nedokonalý systém verejného obstarávania. Neprispieva tomu aj čoraz viac krát sa opakujúce neúspešné vyvodenie osobnej zodpovednosti niektorých ministrov a členov vlády. A nielen to. Ale aj čoraz vyšší prejavený záujem zo strany európskych predstaviteľov.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Venovať prioritnú pozornosť tomu, aby verejné obstarávanie a procedúry s ním spojené prestali byť pre nepoctivých obstarávateľov i dodávateľov príležitosťou a pre poctivých postrachom. Revidovať zákonné a iné požiadavky na procedúry spojené s obstarávaním tak, aby formálnosť nehatila efektívnu súťaž.

Hodnotenie:

Vláda SR v ekonomike presadila už spomínaný rast vplyvu štátu (ovládnutie ÚRSO a Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, oslabenie súkromných zdravotných poisťovní a posilnenie štátnych, zastavenie privatizácie, zrušenie privatizácie letiska Bratislava a Carga, zastavenie transformácie nemocníc, boj s DSS a obchodnými reťazcami). S tým úzko súvisí rozmach klientelizmu a korupcie, ale aj dva roky sa zhoršujúce podnikateľské prostredie. Vláda nebojuje proti korupcii, ale stáva sa jej generátorom.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Použitie eurofondov v maximálnej miere sústrediť na projekty nefinancovateľné zo súkromných zdrojov a prinášajúce všeobecný prospech – národná, regionálna i lokálna infraštruktúra (železničná a cestná sieť, vodovody, kanalizácie, ČOV), ďalej likvidácia starých ekologických záťaží a pod.

Hodnotenie:

Čerpanie eurofondov sa nenachádza na optimálnej úrovni, Slovenská republika má stále problém s úplným čerpaním eurofondov. Väčšina týchto peňazí smeruje do výstavby infraštruktúry, najmä diaľnic a železničnej siete. Vláda SR prisľúbila zlepšovať a posilňovať národnú, regionálnu lokálnu infraštruktúru prostredníctvom PPP projektov a spolufinancovania. Tieto priority zahrnula do programového vyhlásenia vlády, zriadila Odbor partnerských projektov na MF SR. V konečnom dôsledku však vláda tlačí tvrdo v PPP projektoch termínoch. Tieto krátke a náročné termíny, stresujú v konečnom

dôsledku na dodávateľov, čo nepriamo vplýva na vyššiu cenu. Ich rýchla realizácia týmto spôsobom zbytočne predraží diaľnice.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

V prípade financovania programov aj v oblastiach ako informatizácia, vzdelávanie, zdravotníctvo, či sociálne služby dbať o to, aby nenávratné zdroje z eurofondov nevytesnili možné súkromné investície a neznamenali tak napriek čiastkovým prínosom v konečnom dôsledku prehĺbenie a predĺženie závislosti týchto oblastí od verejných zdrojov.

Hodnotenie:

V období finančnej a hospodárskej krízy sa práve verejné zdroje stávajú kľúčovým faktorom podpory financovania týchto oblastí. Štát musí vo väčšej miere prispievať do rozvoja týchto spoločenských oblastí. Na druhej strane značne rigidný zákon o verejnom obstarávaní odrádza súkromné spoločnosti od investovania vo verejných zákazkách. Hlavne v tomto období je potrebné podporovať investovanie súkromných spoločností a podporiť agregátny dopyt krajiny.

Vývoj základných indikátorov finančnej výkonnosti podnikateľskej sféry

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Pokračovať v zefektívňovaní mechanizmu konkurzov.

Hodnotenie:

A to nielen v súkromnej, ale aj verejnej sfére. V roku 2007 bola pripravená novela o konkurze a reštrukturalizácii, ktorý zasiahla do pôvodnej filozofie na podávanie návrhov na vyhlásenie konkurzov. Cieľom predloženej novely bolo odstrániť reštrikciu na strane veriteľských návrhov na vyhlásenie konkurzov. Podnikateľmi bola táto novela zákona hodnotená pozitívne, pretože nielen skracuje dobu trvania konkurzu, práva a ochrany veriteľov.

Legislatívny rámec pre podnikanie a vymáhateľnosť práva

Súkromné vlastníctvo a jeho ochrana (vrátane ochrany osoby podnikateľa)

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zabezpečiť dôslednejšiu ústavnú garanciu súkromného vlastníctva a jeho rovnocenné postavenie voči iným formám vlastníctva pri najbližšej zmene ústavy.

Hodnotenie:
Ústava SR sa menila počas pôsobenia vlády už viac krát, no čo do ustanovení o vlastníctve, nebola zatiaľ vôbec zmenená. Určitou formou obmedzovania súkromného vlastníctva možno považovať Zákon o jednorazových mimoriadnych opatreniach.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Jednoznačne a úzko vymedziť pojem "verejný záujem" a podmienky pre výnimočné možnosti vyvlastňovania, vyplývajúce z úzko definovaného verejného záujmu v Ústave SR a konkrétne špecifikovať v príslušných zákonoch, primárne v stavebnom zákone.

Hodnotenie:
Pojem verejný záujem nebol zadefinovaný ani v ústave ani v stavebnom zákone. V rámci tohto odporúčania nedošlo k žiadnym zmenám ani implementácií opatrení.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Osobitne zadefinovať a vymedziť v relevantných zákonoch, primárne v stavebnom zákone, prípady, keď nebude možné pristúpiť k vyvlastneniu súkromného majetku, napríklad kvôli investovaniu súkromných firiem, vrátane tzv. významných investícií.

Hodnotenie:
Takéto prípady neboli v žiadnom zákone definované, naopak došlo k opačnému rozhodnutiu, ktoré súviselo s problematikou výstavby diaľnic. Vláda môže vysloviť, že určité stavby považuje za stavby mimoriadneho významu a môžu sa začať stavať na pozemku vlastníka bez jeho súhlasu a vlastníctvo investora k pozemku stačí doložiť až pri kolaudačnom rozhodnutí. V prípade vzniku súdneho sporu, ktorý keby vyhral vlastník pozemku, by bolo aj tak neskoro, lebo na jeho pozemku by už stála nejaká stavba (napr. diaľnica). Ďalším schváleným opatrením je aj skrátenie lehoty na podávanie námietok pri vydávaní stavebného povolenia. Týmto sa nedotknuteľnosť súkromného vlastníctva dosť značne obmedzuje.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Na úrovni EÚ presadzovať zrušenie Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2004/25/ES o ponukách na prevzatie.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušiť Zákon o preukazovaní pôvodu majetku.

Hodnotenie:
Zákon o preukazovaní pôvodu majetku bol zrušený, resp. Ústavný súd vydal nález, ktorým ho vyhlásil za protiústavný. Ministerstvo spravodlivosti však už v novembri 2008 dalo do pripomienkového konania návrh legislatívneho zámeru o opatreniach proti majetku získanému z nepoctivých zdrojov, pričom sa inšpirovalo talianskou legislatívou. Premiér Fico však nedávno vyhlásil, že bude tvrdo bojovať za prijatie takéhoto zákona.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vypustiť § 214 a § 261 z Trestného zákona a bližšie špecifikovať podmienky oprávneného použitia zbrane v § 26 Trestného zákona. Nezavádzať trestnoprávnu zodpovednosť právnických osôb. § 214 sa odvoláva na postup pri nevyplatený mzdy alebo odstupného zamestnancovi, a postup v danom prípade. § 261 upravuje poškodzovanie finančných záujmov Európskych spoločenstiev.

Hodnotenie:
§ 214 a 261 neboli menené, rovnako ako neboli menené ani podmienky oprávneného použitia zbrane. Trestnoprávna zodpovednosť právnických osôb nebola zatiaľ zavedená, v rámci veľkej novely Trestného Zákona sa o nej hovorí, argumentáciou sú záväzky z nášho členstva EÚ.

Rozsah a kvalita prijímanej legislatívy z hľadiska dopadov na podnikateľskú sféru

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Dopracovať a schváliť Jednotnú metodiku na vypracúvanie a posudzovanie Doložky finančných, ekonomických, environmentálnych vplyvov, vplyvov na zamestnanosť a podnikateľské prostredie, v časti podnikateľské prostredie, v súčasnosti pripravovanú Ministerstvom hospodárstva SR (v súčasnosti prerokovávaný vládny návrh tejto metodiky nespĺňa nižšie uvedené kritériá).

Hodnotenie:
Táto jednotná metodika na vypracúvanie a posudzovanie doložiek už bola schválená a v súčasnosti je už aj využívaná čiastočne v praxi - pilotne.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

V ďalšom kroku upraviť Legislatívne pravidlá vlády a Metodický pokyn na prípravu a predkladanie materiálov na rokovanie vlády SR tak, aby sa proces hodnotenia dopadov vplyvov prijímanej legislatívy rozšíril i na skoršie fázy prípravy legislatívnych noriem (prípadne ich upraviť samostatným zákonom). Diskusia by mala prebiehať od samotného počiatku formovania legislatívnych návrhov a ich rôznych alternatív, aby predkladatelia boli povinný jasne vyčísliť prínosy a náklady ich návrhov a samotné návrhy dokázali nezvrátiteľne obhájiť. Zároveň by mal byť v každej fáze prípravy novej normy identifikovateľný jej autor, resp. konkrétna osoba zodpovedná za predložený návrh (nielen inštitúcia ako celok).

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vytvoriť dostatočné zázemie pre kvalitné fungovanie tohto procesu, a to najmä: a) Stratégiu lepšej regulácie pod gesciou predsedu vlády, ktorá bude obsahovať reálne kroky pre zníženie regulačného zaťaženia v Slovenskej republike, vyplývajúce z Auditu podnikateľského prostredia, b) orgán, zodpovedný za projekt lepšej regulácie, ako sekcia na Úrade vlády, podriadený priamo predsedovi vlády, spolupracujúci s domácimi i zahraničnými expertmi na túto oblasť, prípadne nezávislá inštitúcia s dostatkom právomocí, c) nezávislý monitorovací a hodnotiaci orgán (napr. Rada pre podnikateľské prostredie), d) personálne zázemie na jednotlivých rezortoch a iných inštitúciách - vyškolenie odborne zdatného personálu, prípadne vytvorenie samostatných pozícií v jednotlivých rezortoch.

Hodnotenie:

V rámci prijatej legislatívy v posledných rokoch je zrejmé, že od roku 2006 nastavená tendencia znižovania regulácií trhu a legislatívneho procesu, sa z koncepcie súčasnej vlády vytratila. Na druhej strane však bola vypracovaná Agenda lepšej regulácie v Slovenskej republike a návrh Akčného plánu znižovania administratívneho zaťaženia podnikania v SR na roky 2007-2012 pod gesciou Ministerstva hospodárstva SR. V súčasnosti sa pripravuje implementácia Agendy i Akčného plánu vo forme merania existujúcej administratívnej záťaže podnikania, prípravy návrhov na jeho elimináciu či zníženie (o 25%) a zavedenie systému predchádzania vzniku novej byrokracie. Nie je však reálne možné merať výsledky oboch opatrení, nakoľko v procese implementácie a realizácie neboli implementované merateľné opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Podoprieť proces reálnou autoritou, najmä: a) dôraz na verejnú a otvorenú diskusiu, ktorá obmedzí svojvôľu predkladateľov, b) systém sankcií za nedodržiavanie či obchádzanie procesu (napr. vrátenie návrhu predkladateľovi v prípade nesprávne vypracovanej Doložky, nedostatočného zváženia alternatív, či nedostatočnej komunikácie, vrátane postihov personálneho charakteru).

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vypracovať podrobnú analýzu administratívneho a regulačného zaťaženia na Slovensku ako doplnok procesu hodnotenia dopadov prijímanej legislatívy, v dvoch fáza:
1. fáza - dvadsať hlavných noriem upravujúcich pravidlá pre podnikanie
2. fáza - ostatné právne normy

Hodnotenie:
V roku 2007, už vyššie spomínaná vypracovaná Agenda lepšej regulácie v Slovenskej republike a návrh Akčného plánu znižovania administratívneho zaťaženia podnikania v SR na roky 2007-2012 pod gesciou Ministerstva hospodárstva, tvoria základné dokumenty analýzy administratívneho a regulačného zaťaženia na Slovensku.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Na základe vyššie uvedených opatrení prijať jednoznačný záväzok znížiť administratívne a regulačné zaťaženie podnikania v stanovenom čase (napr. 4 roky) o stanovené percento (napr. 25 percent).

Hodnotenie:
Na základe Akčného plánu vznikol vláde SR záväzok znížiť toto zaťaženie o 25% z nariadenia Európskej komisie.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Osvojenie si princípu "one in - one out", podľa ktorého musí byť každá novoprijatá regulácia vyvážená zrušením jednej existujúcej regulácie (prostredníctvom deregulácie, konsolidácie a racionalizácie legislatívy).

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijatí žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Legislatívnou úpravou zaviesť povinné včleňovanie tzv. sunset clauses t.j. doložiek o ukončení platnosti sankcií do novo prijímaných regulačných noriem (zákonov).

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Tvorba priateľskejšej legislatívy - pred nadobudnutím účinnosti každého zákona, smernice, vyhlášky a pod. by mali jej predkladatelia vydať zrozumiteľné, jednoduchým jazykom písané výklady najzákladnejších pravidiel a povinností, ktoré nová legislatívna norma obsahuje.

Hodnotenie:
Celoplošne nemožno toto opatrenie hodnotiť, u niektorých predkladateľov práve takáto priateľskejšia legislatíva je vytváraná.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Transponovať len minimálny rozsah príslušných smerníc. Nepripustiť rozširovanie zákonov o ustanovenia, ktoré nie sú v pôsobnosti smerníc.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Pri rokovaniach o príprave nových smerníc navrhovať čo najjednoduchšie texty a znižovať rozsah existujúcej regulácie.

Hodnotenie:
Snaha o tento krok je podporovaná aj znižovaním administratívneho zaťaženia a lepšej regulácie.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vylúčiť, aby sa jedným zákonom novelizovali zákony, ktoré spolu nesúvisia.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

V prípade, ak sa výnimočne jedným zákonom priamo novelizuje viac zákonov, ktoré spolu súvisia, uviesť v názve zákona namiesto formulácie „a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov" presné označenie všetkých zákonov, ktoré sa týmto zákonom novelizujú.

Hodnotenie:
Toto odporúčanie bolo implementované.

Efektívna vymáhateľnosť práva súdnou cestou, vrátane fungujúceho systému Konkurzov

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

V oblasti doručovania: vytvorenie fikcie doručovania, ak nemožno písomnosť doručiť pre fyzické osoby – nepodnikateľov, rozšírenie možností doručovania písomností určených do vlastných rúk pre splnomocnencov (§ 48 OSP), možnosť doručovania platobného rozkazu do zahraničia pre navrhovateľa §172 ods. 2 OSP).

Hodnotenie:
Fikcia doručenia existovala aj pre FO nepodnikateľov, avšak platí len pre prípad, že sa adresát zdržuje na mieste doručenia, v opačnom prípade táto fikcia neplatí. Zavedené však bolo náhradné doručovanie aj pre FO nepodnikateľov, ktorým sa po tom, čo sa súdu nepodarí doručiť na adresu trvalého resp. prechodného pobytu, po tom, čo nie je možné, aby túto osobu zatupoval ustanovený opatrovník, môže súd vydať uznesenie, ktoré sa

vyvesí na úradnej tabuli súdu a ktorým sa ustanoví, že písomnosti sa mu budú doručovať uložením v súdnom spise. Súd však zruší uznesenie, ak pominú dôvody na jeho vydanie.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

V oblasti vedenia konania - ustanovenie povinnosti súdu rozhodnúť na základe predložených dôkazov v prípade nečinnosti účastníkov (§ 101 ods. 2 OSP), ustanovenie povinnosti súdu spájať skutkovo súvisiace veci do spoločného konania (§ 112 ods. 1 OSP).

Hodnotenie:
V uvedenom nenastala zmena, teda súd nemá povinnosť, ale môže vec prejednať v neprítomnosti účastníka. Rovnako to platí aj pre spájanie vecí do spoločného konania.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

V odvolacom konaní – ďalšie posilňovanie apelačného princípu – eliminácia možnosti odvolacieho súdu vracať vec na prvostupňové konanie (§ 221 ods. 1 písm. H) OSP), odstránenie povinnosti vytyčovať pojednávanie (§ 214 ods. 1 OSP) – naopak možnosť pojednávanie, len ak nemožno vykonať dokazovanie inak, vylúčenie možnosti podať odvolanie voči rozsudkom na triviálne peňažné plnenia (§ 202 OSP).

Hodnotenie:
Ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí. Pokiaľ ide o spomínaný § 221 ods. 1 písm h) jeho znenie bolo zmenené, apeluje sa na to, aby aj odvolací súd vykonal dôkazy, ktoré nevykonal prvostupňový súd a na to, aby boli vykonané dôkazy v rámci odvolacieho konania. Čo v skutočnosti v praxi funguje. Avšak do OSP pribudlo ustanovenie, kedy môže odvolací súd rozhodnutie zrušiť a je to vtedy, keď súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Toto opäť vytvára priestor na kolotoč súdnych konaní na 1. a 2. stupni. Povinnosť vytyčovať pojednávanie je neustále ustanovená a to na prípady kedy je potrebné doplniť dokazovanie, súd prvého stupňa rozhodol bez nariadenia pojednávania, alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch nemusí nariaďovať pojednávanie. Oproti pôvodnému zneniu zákona je to posun k lepšiemu, lebo sa vo všeobecnosti pojednávanie nariaďovalo a boli ustanovené prípady, kedy sa pojednávanie nariaďovať nemuselo. Opäť ide o dispozitívne ustanovenie, ktoré sudcom ponecháva priestor ne to, aby pojednávanie mohli nariadiť v každom prípade a ponecháva tri prípady, kedy je nariadenie pojednávania nutné. Ustanovenie vylúčenia možnosti podať odvolanie voči rozsudkom na triviálne peňažné plnenia nebolo do právneho poriadku zakomponované.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vylúčenie agendy osobitnej povahy z právomoci súdov (napr. Rozvodové konania) a jej presun na iné orgány štátnej moci.

Hodnotenie:
Rozvody sú stále agendou súdov, rovnako aj iné spory ako o výživné a opatrovateľské veci. V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zakotvenie povinnosti štátu vrátiť súdny poplatok vo výške 50 % v prípade, že nedôjde k právoplatnému skončeniu súdneho konania do jedného roku od podania návrhu, resp. vo výške 100 % súdneho poplatku v prípade, že nedôjde k jeho právoplatnému skončeniu do dvoch rokov od podania návrhu.

Hodnotenie:
V uvedenom nenastala zmena. Zákon zostal vo svojej podstate nemenný.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Novelizácia § 62 a nasl. Zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch – sťažnosť predsedovi súdu na prieťahy, predseda výslovne oprávnený prikázať sudcovi vykonať nesledujúci procesný úkon v stanovenej lehote a ďalej konať bez prieťahov.

Hodnotenie:
Zákon nebol menený, zostal vo svojej starej podobe.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Novelizácia § 27 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu – tak, aby sa zákon vzťahoval aj na prieťahy vzniknuté pred jeho účinnosťou, odstránenie zmierovacej úlohy Ministerstva spravodlivosti, alebo výrazné posilnenie odboru odškodňovania na vybavovanie tejto agendy (§ 15), osobitný písomný charakter konania, povinnosť zohľadňovať pri odškodňovaní príslušné medzinárodné štandardy (Európsky súd pre ľudské práva).

Hodnotenie:
Nemenené, teda platí, že prieťahy, ktoré vznikli účinnosťou tohto zákona sa posudzujú podľa dovtedajších predpisov.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Návrat k pôvodnej úprave, kedy oprávnenými na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu boli aj veritelia s pohľadávkami, ktoré neboli právoplatne priznané alebo dlžníkom písomne uznané.

Hodnotenie:
O návrate k pôvodnej úprave sa ani len neuvažuje a o odstránení tejto úpravy už vôbec nie, aby sa inštitút konkurzu nezneužíval.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Odstránenie tejto povinnosti a zmena systému uhrádzania pohľadávok proti podstate.

Hodnotenie:
Systém uhrádzania pohľadávok proti podstate sa nezmenil.

Výkonnosť súdnictva

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zvyšovanie zdrojov v súdnictve (zvyšovanie počtu sudcov, atď.) - empirické skúsenosti ukazujú, že takýto prístup neprináša očakávané výsledky (Navyše Slovensko má relatívne vysoký počet sudcov na počet obyvateľov).

Hodnotenie:
Trend zvyšovania počtu sudcov v súdnictve i naďalej pokračoval v roku 2008. Súdnictvo je dnes bohatšie o 150 sudcov, a do konca marca 2009 ich pribudne ešte o 25 viac, a to v čase keď sa rušia vojenské súdy. Problémom počtu sudcov a systému súdnictva je najmä fakt s nepreložiteľnosťou sudcov bez ich súhlasu z okresu do okresu, čo má síce zmysel v ochrane sudcu, no limituje a vytvára tlak na umelé zvyšovanie počtu sudcov. Je potrebné preto vytvoriť kontrolný mechanizmus, ktorý by meral výkonnosť úkonov sudcov.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zvyšovanie ceny poskytovania služieb súdnej ochrany a obmedzovanie prístupu k službám súdnej ochrany - súčasný systém súdnych poplatkov nie je zásadným spôsobom deformovaný, navyše ústavnoprávne prekážky (právo na prístup k súdu).

Hodnotenie:
Zvýšenie súdnych poplatkov je potrebné však spojiť s ďalšími systematickými opatreniami, pretože samotné zvýšenie poplatkov neprinesie. Ak sa už teda uvažuje o zvyšovaní poplatkov. Je potrebné zefektívniť kontrolné mechanizmy a systémové fungovanie súdnictva ako celku. Najmä vo forme zrýchlenia procesných postupov a organizačných zmien.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zjednodušovanie procesných pravidiel - v podmienkach Slovenska nevyhnutnosť.

Hodnotenie:
Vláda SR dodnes nepredložila vládnu koncepciu zlepšenia stavu v oblasti vymáhateľnosti práva, ale ani samosprávne orgány súdnictva nepripravili žiadne materiály, ktoré by upravovali kontrolné mechanizmy a opatrenia na zlepšenie súčasnej nepriaznivej situácie v súdnictve. Niektoré pozitívne kroky, ktoré boli dosiahnuté, ako napr. zverejňovanie súdnych rozhodnutí, zjednodušenie systému na sledovanie legislatívneho procesu a právnych predpisov, menšia novela Občianskeho súdneho poriadku majú len veľmi slabý dopad. Preto je i naďalej potrebné pracovať na ozdravení procesných pravidiel, napr. zvýšením efektívnosti súdnych konaní a zabezpečiť právnou normou povinnosť vytýčenia konania do troch mesiacov od podania návrhu. Zároveň vypracovať koncepciu rozvoja súdnictva, či skvalitniť fungovanie obchodné súdnictvo.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zvyšovanie motivácie sudcov - pozitívnej i negatívnej (vyvodzovanie disciplinárnej zodpovednosti) - dôraz pri riešení problémov výkonnosti súdnictva v budúcnosti. Prísnejšie disciplinárne sankcie za nedostatočné hodnotenie výkonnosti sudcov (až s možnosťou odvolania z funkcie).

Hodnotenie:
Dodnes k významnej zmene motivačných stimulov sudcov nedošlo. Je potrebné vypracovať najprv kontrolný mechanizmus kontroly práce sudcu, aby mohlo dôjsť k motivačným i demotivačným stimulom.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vypracovanie systému normatívov jednotlivých zložiek súdnej agendy, odhad reálnej kapacity sudcovskej práce, porovnanie so skutočnými výkonmi, zohľadňovanie aspektov kvality rozhodovania.

Hodnotenie:
Namiesto vypracovania fungujúceho systému normatívov jednotlivých zložiek súdnej agendy sa v súčasnosti Ministerstvo spravodlivosti rozhodlo zaradiť do systému súdov niekdajšie zrušené okresné súdy napr. v Pezinku, Námestove atď., ktorých úlohou by malo byť zníženie zaťaženia súdov súdnymi konaniami. Tento krok nie je považovaný za znak efektivity riešenia preťaženosti súdnictva. Súdnictvo potrebuje systémovú zmenu nielen z legislatívnej, ale aj organizačno-právnej stránky.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Disciplinárne sankcionovanie sudcov v prípade skonštatovania existencie prieťahov zo strany ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva (§ 117 zákona č. 385/2000 o sudcoch a prísediacich).

Hodnotenie:
Zákon nebol menený, zostal vo svojej starej podobe.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zvážiť možnosť a realizovateľnosť možnosti vracania súdnych poplatkov v prípade vzniku prieťahov s následnými negatívnymi rozpočtovými dôsledkami pre hospodárenie dotknutého súdu.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania nedošlo k zásadným systematickým zmenám.

Administratívne zaťaženie podnikania

Administratívne prekážky voľného vstupu do podnikania

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zaviesť a systematicky používať nástroje na kvantifikáciu nákladov administratívneho zaťaženia (napr. Standard Cost Model).

Hodnotenie:
V rámci tohto opatrenia doposiaľ neboli podniknuté slovenskou vládou žiadne konkrétne kroky. Bol vytvorený len rámec či východiská v podobe dokumentu „Akčný program znižovania administratívneho zaťaženia podnikania v Slovenskej republike 2007-2012'", pripravenom Ministerstvom hospodárstva SR v roku 2007. V súčasnosti sa pripravuje jeho implementácia vo forme merania existujúcej administratívnej záťaže podnikania, prípravy návrhov na jeho elimináciu či zníženie (o 25%) a zavedenie systému predchádzania vzniku novej byrokracie.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zabezpečiť vznik jednotných kontaktných miest, ktoré významne uľahčia úplné registračné a preregistračné povinnosti (teda aj registrácie do poistných systémov, u správcu dane a pod.) pre podnikateľov (a to nielen podľa živnostenského zákona, ale aj iných individuálnych legislatívnych noriem) s dôrazom na možnosti maximálneho využívania elektronickej komunikácie.

Hodnotenie:
Slovensko v uplynulom období síce zaznamenalo istý pokrok v podobe vzniku čiastočných one-stop-shop-ov na živnostenských úradoch, ale rozšírenie ich služieb na všetky skupiny a formy podnikania sa zatiaľ nepodarilo zaviesť do reality napriek opakovanej kritike Európskej komisie a odporúčaniam OECD. Rovnako tak zaostáva i ponuka registrácie elektronickou formou.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zahrnúť do filozofie a procesu tvorby a fungovania kontaktných miest aj obce a samosprávne kraje, ktoré disponujú istými právomocami v povoľovacom a registračnom konaní a ktoré sa istých bodoch dokonca prelínajú (napríklad založenie lekárne).

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Znížiť finančné poplatky súvisiace so vstupom na trh a hlásením zmien v registrovaných údajoch (napr. poplatok za výpis z registra trestov je úplne nezmyselný, rovnako aj poplatky za registráciu v dvoch registroch a pod.).

Hodnotenie:
Na Slovensku stále existujú dva registre (živnostenský a obchodný), t.j. z hľadiska redukcie poplatkov či byrokracie nenastal žiadny pokrok. Pravdou je, že pri registrácii na živnostenskom registri sa upustilo od dokladovania výpisu z registra trestov, ktoré si úrad vyžiada od GP sám. Vo všeobecnosti sa však nenastal žiadny dramatický pokles objemu poplatkov, ktoré musia podnikatelia pri styku s verejnou správou znášať.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zaviesť unikátne registračné číslo pre podnikateľské subjekty a nahradenie v súčasnosti aplikovaných niekoľko registračných čísiel, ktoré podnikateľ získava v procese registrácie (IČO, DIČ, registračné čísla poisťovní a pod).

Hodnotenie:
Toto odporúčanie nebolo zavedené do praxe.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zaviesť jednotný a jediný hospodársky register pre evidenciu podnikateľských subjektov v Slovenskej republike (integrujúci v súčasnosti niekoľko existujúcich registrov – napríklad živnostenský, obchodný, register Sociálne poisťovne a pod.).

Hodnotenie:
Integrácia jednotlivých systémov a ich elektronická koordinácia patrí medzi základné ciele znižovania administratívneho zaťaženia SR. Zatiaľ sa však nepodarilo zintegrovať všetky tieto registre. Na druhej strane príprava a realizácia projekt e-govenmentu a informatizácia verejnej správy by mali napomôcť k naplneniu týchto odporúčaní.

Neodôvodnené administratívne bariéry pre podnikanie

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zlúčiť výber daní a odvodov na daňové úrady.

Hodnotenie:
Ministerstvo financií predložilo Koncepciu zjednotenia výberu daní, ciel a odvodov do pripomienkového konania začiatkom roku 2008. Zjednotenie výberu daní, cla a poistných odvodov sa podľa materiálu malo uskutočniť do roku 2014.Prvá fáza má názov UNITAS I. a jej súčasťou je reforma daňovej a colnej správy, druhá fáza UNITAS II. sa následne venuje zjednoteniu výberu daní, cla a poistných odvodov. Tam však po medzirezortnom pripomienkovaní rok 2014 zmenil na dodnes nekonkretizovaný termín.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zjednodušiť výkazníctvo súvisiace s daňovými a odvodovými povinnosťami (napríklad jeden formulár pre ročné zúčtovanie daňovej a odvodových povinností).

Hodnotenie:
Neprepojenosť a nekompatibilita informačných systémov jednotlivých rezortov a inštitúcií, či registračné a informačné požiadavky verejnej správy voči podnikateľom sú nekoordinované, často duplicitné, či zbytočné. V súčasnosti sa ešte stále nevytvoril priestor nato, aby tieto odporúčania boli implementované.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zásadne prehodnotiť rozsah údajov, ktoré zbiera Štatistický úrad SR, NBS a iné inštitúcie od podnikateľských subjektov s cieľom ich optimalizácie.

Hodnotenie:
Toto opatrenie nebolo implementované, v súčasnosti dokonca „konkurujú" Štatistickému úradu aj niektoré ministerstvá (napr. MŠ SR), ktoré zbierajú rovnaké údaje, ako ŠÚ SR.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Implementovať pravidlo, že ak si podnikateľ splní voči úradu istú povinnosť, jeho žiadosť sa považuje automaticky za vybavenú, ak úrad v stanovenom termíne nevyvinie ďalšiu komunikáciu.

Hodnotenie:
Toto pravidlo, napriek svojej jednoduchosti, nebolo implementované.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zásadne prehodnotiť lehoty súvisiace s registračnými úkonmi a povoľovacími konaniami, generálne aj všetky aktivity verejnej správy, ktoré podliehajú správnemu konaniu. Zriadením kontaktných miest sa rieši len časť problému (nekoordinovaný prístup). Pre podnikateľské subjekty je dôležitý čas administrácie ich požiadavky voči verejnej správe.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli uskutočnené žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Začať s reformou povoľovacích a licenčných konaní, t. j. zmeniť filozofiu povolení a licencií tak, aby sa maximum v súčasnosti platných povolení/licencií zmenilo na ohlásenia, resp. ideálnejšie, aby sa vytvorili všeobecné pravidlá, ktoré musí podnikateľ spĺňať pri výkone podnikania bez akejkoľvek ohlasovacej povinnosti.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zaviesť strategický prístup k riešeniu problému administratívneho zaťaženia v SR.

Hodnotenie:
MH SR sa snaží implementovať niektoré strategické opatrenia, ktoré o. i. vyplývajú Slovensku z rôznych medzinárodných záväzkov (Lisabonská stratégia), ako napríklad implementovať Jednotnú metodiku na hodnotenie vplyvov regulácií na podnikateľské prostredie, dokonca vypracovalo i „Akčný program znižovania administratívneho zaťaženia podnikania v Slovenskej republike 2007-2012" s cieľom začať systematicky riešiť problém administratívneho zaťaženia v SR. Doposiaľ však reálne výsledky týchto snáh nie sú aplikované v praxi.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Ustanoviť poradný organ pre oblasť administratívneho zaťaženia.

Hodnotenie:
MH SR iniciovalo vznik pracovnej skupiny Ministerstva hospodárstva SR pre zníženie administratívneho zaťaženia, ktorá však doposiaľ od svojho vzniku zasadala iba raz. Tento orgán však nemožno považovať za poradný v pravom slova zmysle.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Aktívne komunikovať s podnikateľskou sférou a získavať podnety.

Hodnotenie:
Neexistuje žiadna oficiálna báza či kanál na pravidelnú komunikáciu s podnikateľskou sférou s cieľom transferovať a implementovať ich podnety do existujúceho regulačného rámca, okrem tripartity.

Bariéry pre podnikanie zo strany podnikateľských organizácií

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Preniesť maximum tzv. remeselných, viazaných a koncesovaných živností do kategórie voľných živností.

Hodnotenie:
V rámci tohto opatrenia nedošlo k žiadnym zásadným zmenám a implementácii tohto odporúčania.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Preniesť pod právny režim živnostenského zákona maximum činností, ktoré sú v súčasnosti z neho vyňaté (činnosti a povolenia vymenované v §3 živnostenského zákona).

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli uskutočnené žiadne zásadné opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Generálne eliminovať úlohy Slovenskej živnostenskej komory podľa živnostenského zákona.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušiť povinnosť vykonávania kvalifikačnej skúšky následne po získaní predpísaného vzdelania.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Definitívne a v absolútnom rozsahu preniesť povoľovacie konania a registračné povinnosti z iných orgánov/organizácií (komôr) späť na verejnú správu, teda reálny výkon presmerovať na budúce kontaktné miesta.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušiť povinné členstvo podnikateľských subjektov v komorách.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zásadne prehodnotiť lehoty súvisiace s registračnými úkonmi a povoľovacími konaniami, generálne aj všetky aktivity verejnej správy, ktoré podliehajú správnemu konaniu.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zmeniť filozofiu povolení a licencií tak, aby sa maximum v súčasnosti platných povolení/licencií zmenilo na ohlásenia, resp. ideálnejšie, aby sa vytvorili všeobecné pravidlá, ktoré musí podnikateľ spĺňať pri výkone podnikania bez akejkoľvek ohlasovacej povinnosti.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

Finančné – daňové, odvodové a poplatkové – zaťaženie podnikania

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Pri kvantifikácii fiškálneho bremena popri daňovej kvóte I (dane) a dňovej kvóte II (odvody) uvádzať aj daňovú kvótu III (vynútené transfery bez protiplnenia) a a daňovú kvótu IV (vynútené transfery s poskytnutím recipročnej hodnoty).

Hodnotenie:
V rámci tohto opatrenia neboli uskutočnené žiadne zmeny.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Presadzovať spoločensky akceptovateľné prvky konceptu Redistribučného odvodu a odvodového bonusu.

Hodnotenie:
Silné sociálne štáty majú vysoké dane a podiel verejných výdavkov na HDP vyše 50%. Nová vláda prevzala krajinu v roku 2006 s podielom 37,2%. Počas jej viac ako dvojročného pôsobenia však prerozdeľovanie nerastie, naopak, ďalej klesá. V roku 2007 to bolo 35,7% a predpokladá sa, že do roku 2010 klesne až na 32,6%. Na druhej strane však konštatovať, že vláda SR nevzala na zreteľ skoro žiadne odporúčania podnikateľskej sféry a na rozdiel od toho uskutočnila viacero strategicky nepremyslených sociálnych opatrení, ktoré sú nielen z dlhodobého hľadiska neudržateľné, a zároveň neprispievajú k rozvoju zdravého podnikateľského prostredia. Zaviedla sa tzv. milionárska daň, v rámci ktorej dochádza k znižovaniu nezdaniteľného minima, zaviedli sa vianočné príspevky pre dôchodcov, zaviedol sa príplatok k príspevku pri narodení dieťaťa, a nielen to. Ani jedno z týchto opatrení však nemá nič spoločné s konceptom Redistribučného odvodu a odvodového bonusu. V rámci tohto konkrétneho odporúčania vláda neimplementovala žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Transformovať celkové mzdové náklady zamestnávateľa na hrubú mzdu zamestnanca tak, aby to neovplyvnilo jeho čistý príjem po priamom zdanení.

Hodnotenie:
Dnes platí zamestnávateľ za svojich zamestnancov odvody vo výške 35,2% a zamestnanec ďalších 13,4%, spolu 48,6% z hrubej mzdy alebo 36% z ceny práce. V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušiť zákon o minimálnej mzde, zákony a iné predpisy, ktoré sa naň odvolávajú naviazať na životné minimum, prípadne v odôvodnených prípadoch priemernú mzdu.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia. Vláda hlavne neuvažuje o zrušení tohto zákona, naopak neprimerane valorizuje minimálnu mzdu bez akéhokoľvek merateľného výsledku.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Uznať, že niektoré odvody do verejných poistných fondov sú priame dane a teda že neexistuje ekonomické prepojenie medzi plateným odvodom a potenciálne získaným sociálnym (zdravotným) benefitom.

Hodnotenie:
V oblasti sociálneho a zdravotného poistenia nenastala žiadna zmena smerom k posilneniu poistných princípov, resp. k uznaniu faktu, že systémy sociálneho a

zdravotného zabezpečenia v skutočnosti nie sú poistnými systémami. V oblasti sociálneho poistenia naďalej pokračuje dotovanie schodkového základného fondu starobného dôchodkového poistenia z prebytkov ostatných fondov sociálneho poistenia. V oblasti zdravotného poistenia, ktoré najmenej zohľadňuje vzťah medzi zaplatenými príspevkami a nárokom na poskytované plnenie (zdravotné poistenie na Slovensku je svojou podstatou vlastne zdravotnou daňou) dokonca došlo k oslabeniu tých prvkov, ktoré vnášali do systému aspoň základné poistné prvky. Poslednou zmenou bolo zvýšenie miery prerozdeľovania poistného medzi zdravotnými poisťovňami na 95 percent, prijaté na konci roka 2008.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zlúčiť odvody do jednej sociálnej respektíve redistribučnej dane (sadzby), ktorá sa vyratúva z vymeriavacieho základu zdola aj zhora ohraničeného násobkami životného minima (DSS ponechať v pôvodnej forme).

Hodnotenie:
Vo fáze UNITAS II. v predloženej Koncepcii MF SR zjednotenia daní, ciel a odvodov navrhuje MF SR niekoľko zmien, ktoré tvoria základné piliere zjednoteného výberu daní, cla a poistných odvodov. Hlavnou zmenou je návrh na zjednotenie výberu všetkých odvodov, a to platieb poistného na dôchodkové, nemocenské, úrazové poistenie, ako aj poistenie v nezamestnanosti, poistného do rezervného fondu solidarity a garančného fondu, príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a poistného na zdravotné poistenie do jednej platby. Osem odvodov zamestnávateľa a päť odvodov zamestnanca bude nahradených jednou platbou. Pôvodne vypracovaná koncepcia MF SR rátala s implementáciou tohto opatrenia do roku 2014, no po medzirezortnom pripomienkovaní a nátlaku MPSVaR sa termín ukončenia integrácia zmenil na neurčito bez akéhokoľvek konkrétneho dátumu.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušiť poistenie v nezamestnanosti a nemocenské poistenie, výpadok príjmov financovať z úspor a dobrovoľného komerčného poistenia zamestnanca.

Hodnotenie:
V rámci tohto opatrenia neboli uskutočnené žiadne zmeny.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušiť úrazové a garančné poistenie, nahradiť ho dobrovoľným komerčným poistením zamestnávateľa.

Hodnotenie:
V rámci tohto opatrenia neboli uskutočnené žiadne zmeny.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zriadiť individuálne (daňovo-sociálne) účty fyzických osôb nepodnikateľov, na ktorých bude daňový úrad evidovať zaplatené dane a všetky vyplácané sociálne transfery.

Hodnotenie:
V rámci tohto opatrenia neboli uskutočnené žiadne zmeny.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušiť takzvané verejné poistné fondy a výnosy zo sociálnej/redistribučnej dane zahrnúť do štátneho rozpočtu, ktorý ich prerozdelí cez inštitúciu, ktorá by zabezpečila výpočet, evidenciu a výplatu sociálnych benefitov.

Hodnotenie:
V tejto oblasti nedošlo k žiadnym zmenám. Pôvodné opatrenie, smerujúce k zjednoteniu

sociálnych dávok a k zavedeniu negatívnej dane z príjmu (tzv. odvodový bonus) nebolo vôbec naplnené. V oblasti povinných odvodov, ani v oblasti sociálnych dávok, nedošlo k žiadnym zásadným zmenám. Čiastočne bola myšlienka negatívnej dane premietnutá do tzv. zamestnaneckej prémie - ide však o systém, ktorý je veľmi vzdialený pôvodnej idei odvodového bonusu, a navyše je príliš komplikovaný a vytvára zbytočnú administratívnu a byrokratickú záťaž.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Obmedziť dobu, počas ktorej musí podnikateľ archivovať dokumenty týkajúce sa daňovej a odvodovej agendy zamestnancov (skrátiť premlčacie lehoty, v ktorých sa môže dorubiť daň z príjmu a povinné odvody, resp. sociálna/redistribučná daň).

Hodnotenie:
V rámci tohto opatrenia neboli uskutočnené žiadne zmeny.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zúžiť rozsah základnej zdravotnej starostlivosti prípadne definovať/obmedziť okruh beneficientov, ktorí budú mať nárok na prefinancovanie minimálneho zdravotného štandardu z verejného rozpočtu. Verejným systémom nekrytú starostlivosť a osoby riešiť v režime dobrovoľného zdravotného poistenia a/alebo sporenia.

Hodnotenie:
V oblasti zdravotného poistenia nedošlo k žiadnemu pozitívnemu posunu. Naopak, vládne politiky sú zamerané na predstavovanie zdravotnej starostlivosti ako bezplatného verejného statku. Zrušené boli i poplatky za návštevu lekára, za pobyt v nemocnici a za vystavenie receptu, ktoré vytvárali minimálnu záťaž pre občanov, no ich regulačný efekt bol významný, a tvorili i dôležitý doplnkový príjem pre lekárov. V oblasti rozsahu verejne poskytovanej zdravotnej starostlivosti nedošlo k žiadnej redukcii. V súvislosti s tým je možné konštatovať, že je napĺňané ústavné právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť, no na úkor práva na starostlivosť podľa najnovších poznatkov vedy, ktorú slovenský systém nedokáže zabezpečiť.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Prehodnotiť a následne zrušiť povinný odvod § 65 za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím v zmysle § 65 zákona č. 4/2005 o službách zamestnanosti.

Hodnotenie:
Odvod za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím sa dodnes platí a o jeho zrušení sa ani neuvažuje.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zaviesť moratórium na zásahy do legislatívy upravujúcej odvodové povinnosti s výnimkou zmien znižujúcich administratívne zaťaženie.

Hodnotenie:
Opatrenie nebolo prijaté. Hoci nedošlo k samotnému zvýšeniu odvodových sadzieb, celkové zaťaženie vzrástlo, a to napríklad zvýšením maximálneho vymeriavacieho základu pre výpočet sociálnych odvodov, z troj- na štvornásobok priemernej mzdy. Zvyšovanie minimálnej mzdy (rýchlejšie než pôvodne dohodnutý mechanizmus v zákone o minimálnej mzde) zasa viedlo k rastu minimálneho vymeriavacieho základu, z ktorého platí odvody približne 85 % živnostníkov. V rokoch 2006 - 2008 bol pritom len samotný zákon o sociálnom poistení novelizovaný 11-krát.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Úplne zrušiť odvodové povinnosti, ktoré prinášajú Sociálnej poisťovni zanedbateľný výnos v porovnaní s administratívnou záťažou, ktorú znamenajú pre podnikateľov i samotnú poisťovňu (úrazové a garančné poistenie).

Hodnotenie:

V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Informovať o praktických dôsledkoch zmien predpisov v oblasti odvodového zaťaženia na internete (napríklad na stránke www.obcan.sk).

Hodnotenie:

Nielen www.portal.gov.sk, ktorý nahradil stránku www.obcan.sk, ale aj www.epi.sk, či www.zbierka.sk v súčasnosti prispievajú k zvýšeniu informovanosti o najnovších legislatívnych zmenách a implementácii nových zákonov do praxe. Všetky schválené právne predpisy sú zdarma verejne prístupné prostredníctvom systému JASPI Ministerstva spravodlivosti. Vláda uviedla do činnosti i Jednotný portál na sledovanie právnych predpisov. Na druhej strane časté zmeny zo strany tvorcov legislatívy i naďalej prispievajú k zvyšovaniu administratívnych prekážok podnikania. Zároveň sa i naďalej odporúča pokračovať v informatizácii verejnej správy, ktorá prispeje k zefektívneniu celého systému a k zvýšeniu dostupnosti informácií pre všetkých obyvateľov SR.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zabezpečiť relevantný, nerozporný a včasný právny výklad. Upozorniť podnikateľov na dôležité zmeny napríklad e-mailom (tých, ktorí vopred prejavia záujem).

Hodnotenie:

V rámci tohto opatrenia neboli uskutočnené žiadne zmeny.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušiť povinné príspevky do Recyklačného fondu a umožniť podnikateľom zabezpečiť splnenie recyklačných cieľov alternatívnym spôsobom.

Hodnotenie:

Opatrovanie nebolo prijaté. Povinnosť platenia sa vzťahuje na výrobcov a dovozcov komodít určených zákonom č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 41 až § 48 a § 54. Vláda by mala i naďalej pokračovať v podporovaní a motivácii k separovanému zberu a alternatívnym spôsobom recyklácie. Mala by sa zaoberať finančnou motiváciou na separáciu, riešiť vysoké náklady na jeho zavádzanie a podporovať nízke environmentálne vedomie a správanie obyvateľstva. Zatiaľ v tejto oblasti neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušiť koncesionárske poplatky a verejno-právne médiá financovať podielom na výnose napríklad dane z príjmov fyzických osôb (podobne ako obce), čím by sa odbúrala zbytočná agenda na strane štátu i podnikateľov.

Hodnotenie:

Opatrovanie nebolo prijaté. Povinnosť platenia sa vzťahuje na výrobcov a dovozcov komodít určených zákonom č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 41 až § 48 a § 54. Vláda by mala i naďalej pokračovať v podporovaní a motivácii k separovanému zberu a alternatívnym spôsobom recyklácie. Mala by sa zaoberať finančnou motiváciou na separáciu, riešiť vysoké náklady na jeho zavádzanie a podporovať nízke environmentálne vedomie a správanie obyvateľstva. Zatiaľ v tejto oblasti neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušiť koncesionárske poplatky a verejno-právne médiá financovať podielom na výnose napríklad dane z príjmov fyzických osôb (podobne ako obce), čím by sa odbúrala zbytočná agenda na strane štátu i podnikateľov.

Hodnotenie:
Od 1. apríla 2008 sú koncesionárske poplatky za používanie rozhlasových a televíznych prijímačov nahradené tzv. úhradou za služby verejnosti poskytované Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom . Toto však nemení podstatu a charakter koncesionárskych poplatkov. Toto odporúčanie nebolo implementované.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušiť povinné odvody umeleckým fondom z autorských honorárov.

Hodnotenie:
Autori aj naďalej musia prispievať do umeleckých fondov. Stálym argumentom zostáva fakt, že ako všetci občania platia dane a ďalšie odvody, no do umeleckých fondov platia povinne len oni – len na základe toho, akú profesiu vykonávajú. Toto opatrenie nebolo prijaté.

Zásahy do slobody podnikania

Stanovovanie cien tovarov a služieb

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušiť, oklieštiť cenovú reguláciu iba na prirodzené monopoly.

Hodnotenie:
V novembri 2008 vstúpila do činnosti novela zákona o cenách, ktorá dovoľuje vláde v prípade mimoriadnej situácie úradne stanoviť ceny. Vláda tým reagovala na nadchádzajúce prijatie eura. Tento zákon nielenže neokliešťuje cenovú reguláciu, ale naopak rozširuje ju. Vláda na túto činnosť zriadila tzv. cenovú radu. A nielen to, prostredníctvom svojich úradov a štátnych podnikov v súčasnosti pravidelne zasahuje do cenovej politiky podnikateľov, napr. energetických spoločností prostredníctvom ÚRSO, má zámer prijať zákon povoľujúci veto členom predstavenstva nominovaných štátom.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušiť § 3 odst. 3 a § 13 Zákona o cenách, pretože ide o zbytočné povinnosti.

Hodnotenie:
V § 3 ods. 3 sa vypúšťa posledná veta a § 13 ostáva v nezmenenej forme. § 3 sa zaoberá dohadovaním ceny medzi predávajúcim a kupujúcim. Ods. 3 sa venuje regulácii ceny u prirodzených monopolov. § 13 sa venuje cenovej evidencii a vymedzenia cenových informácií. V rámci tohto odporúčania nedošlo k žiadnym zmenám. Stále zostáva v pôsobnosti zákon s rovnakou definíciou.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zmeniť nezmyselnú definíciu trhovej ceny v § 111 Zákona 50/1976 Zb.

Hodnotenie:
K zrušeniu § 111 Zákona 50/1976 Zb. dodnes nedošlo.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vo väčšine oblastí a sektorov priemyslu neexistujú ani bariéry vstupu do odvetvia, takže je možné tieto regulácie zrušiť.

Hodnotenie:
Čerstvá novela zákona o cenách upravuje zároveň aj pôsobnosť vyšších územných celkov a obcí. Podľa novely okrem ministerstva financií disponujú podľa zákona kompetenciami určiť maximálne ceny i vyššie územné celky a obce. To zahŕňa stanovenie maximálnych cien za nájomné, dopravu, služby kominárov či hrobárov. Zároveň bol prijatý zákon o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch (vzniká väčšia regulácia zmluvných vzťahov medzi dodávateľmi a odberateľmi; zákaz pre jednu stranu výrazne výhodnejších zmluvných podmienok; určené sankcie do výšky 10 mil. Sk), ktorý výrazne zasahuje do fungovania a regulácie trhu, aj odvetví, ktoré regulačným tlakom predtým nečelili.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Väčšina maximálnych cien v SR je irelevantných, v niektorých prípadoch musí však byť ich zrušenie spojené s odstránením bariér vstupu do odvetvia (tieto bariéry vytvára štát).

Hodnotenie:
Vo všeobecnosti v súčasnosti nedochádza k deregulácii cien, ale naopak dochádza k posilneniu pozície vlády a štátu v regulácii nielen cien, ale aj prostredníctvom zákonov a

vyhlášok. Vláda toto opatrenie ospravedlňuje s ochrannou funkciou a potrebnými nástrojmi pre boj s vyššími cenami po prijatí eura, čo však výrazne deformuje trh a jeho slobodné fungovanie.

Uzatváranie pracovno-právnych vzťahov

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vypustiť zo Zákonníka práce ustanovenia týkajúce sa povinnosti písomne uzatvoriť pracovnú zmluvu.

Hodnotenie:
Toto opatrenie zostalo v nezmenenej forme dodnes.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zmeniť v § 231 ods. 1 písm. b) zákona NR SR č. 431/2003 Z. z. o sociálnom poistení ustanovenie o povinnosti o registrácii poistenca v registri poistencov pred vznikom poistenia.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia, hoci tento zákon o sociálnom poistení bol novelizovaný viac ako 11 krát.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Skrátenie alebo zrušenie výpovednej doby v § 62 Zákonníka práce.

Hodnotenie:
Doba výpovednej lehoty sa neskrátila a ostala nezmenená dvojmesačná výpovedná lehota. Ak je daná výpoveď zamestnancovi, ktorý odpracoval u zamestnávateľa najmenej päť rokov, je výpovedná doba najmenej tri mesiace.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Doplnenie Zákonníka práce o definíciu skutočností, považovaných za „závažne porušenie pracovnej disciplíny").

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia, ani nový Zákonník práce toto záväzné porušenie pracovnej disciplíny neupravuje.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušenie povinnosti zamestnávateľa prerokovať výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru so zástupcami zamestnancov.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia. Ostalo i naďalej nezmenené.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vypustenie ustanovení Zákonníka práce o odstupnom, o odchodnom; tieto skutočnosti ponechať na kolektívne vyjednávanie.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia. Naopak novým Zákonníkom práce došlo k posilneniu štatútu zamestnanca a pre zamestnávateľa znamená úprava zákona v oblasti odchodného a odstupného dvojnásobné náklady. Argumentom zostáva fakt, že pri pracovnom úraze, pri ktorom zamestnanec utrpel trvalé následky, mu vzniká nárok na odstupné vo výške desaťnásobku priemerného zárobku. V

tomto prípade sa však neskúma miera spoluúčasti zamestnanca na tomto skutku a podnikateľ musí platiť, hoci môže existovať aj určitá miera zavinenia zamestnancom.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Úprava podmienok týkajúcich sa hromadného prepúšťania smerom len k informačným povinnostiam zástupcov zamestnancov.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia. Stále je potrebné tieto skutočnosti prerokovávať. Znamená to zvýšenie administratívnych nákladov pre zamestnávateľov, pokiaľ podnik vo svojich štruktúrach nemá štatút zástupcov zamestnávateľov.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Opätovné zavedenie inštitútu dohody o pracovnej činnosti.

Hodnotenie:
Novoprijatý novelizovaný Zákonník práce vo všeobecnosti znižuje flexibilitu zamestnávania a zvyšuje náklady na zamestnanca. V rámci odporúčaní, ktoré boli navrhnuté podnikateľmi, vláda SR pri koncipovaní novely Zákonníka práce neprijala odporúčané opatrenie.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zvýšenie ročného rozsahu činností vykonávaných na základe dohody o vykonaní práce.

Hodnotenie:
Dohodu o vykonaní práce zamestnávateľ môže uzatvoriť s fyzickou osobou, ak predpokladaný rozsah práce (pracovnej úlohy), na ktorý sa táto dohoda uzatvára, nepresahuje 350 hodín v kalendárnom roku. Do predpokladaného rozsahu práce sa započítava aj práca vykonávaná zamestnancom pre zamestnávateľa na základe inej dohody o vykonaní práce. Došlo k zvýšeniu rozsahu činností z 300 na 350 hodín v kalendárnom roku.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Rozšírenie podmienok pre dočasné pridelenie zamestnanca podľa §58 Zákonníka práce.

Hodnotenie:
Novela v tomto bode výrazné znižuje flexibilitu dočasného zamestnávania a zvyšuje náklady pri dočasnom pridelení. V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušenie súčasného legislatívneho procesu úpravy minimálnej mzdy resp. úplné zrušenie zákonnej minimálnej mzdy.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia. Vláda i naďalej pokračuje v stanovovaní minimálnej mzdy a jej každoročnú valorizáciu.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zníženie zákonného zdravotného a sociálneho poistenia plateného zamestnávateľmi.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Obmedzenie práv zástupcov zamestnancov kontrolovať zamestnávateľa podľa § 149 Zákonníka práca a podľa a § 10 ods. 3 zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

Hodnotenie:
Podľa nového Zákonníka práce, pridelenie kompetencie odborárom zastaviť prevádzku znamená neopodstatnené zvýšenie vplyvu odborárov na riadení podniku. V otázke bezpečnosti pri práci je pritom na zodpovednosť braný zamestnávateľ a nie odbory. Došlo teda k implementácii opatrenia s opačným efektom.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Rozšírenie podmienok pre dočasné pridelenie zamestnanca podľa §58 Zákonníka práce.

Hodnotenie:
Novela v tomto bode výrazné znižuje flexibilitu dočasného zamestnávania a zvyšuje náklady pri dočasnom pridelení. V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Preferovať pôsobenie medzi zamestnávateľmi a zamestnancami na báze dohody a partnerskom prístupe pri ponechaní len nevyhnutých legislatívnych povinností.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania nenastala žiadna zmena, naopak Zákonník práce posilnil štatút odborov posilnením ich kompetencií a vytvoril tak ďalšiu bariéru vo flexibilite zamestnávania.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušenie ustanovení §240 Zákonníka práce týkajúce sa viazania výpovede zástupcov zamestnancom na predchádzajúci súhlas zástupcov zamestnancov.

Hodnotenie:
V rámci Zákonníka práce platného od roku 2007 sa toto odporúčanie nepodarilo naplniť. Nové znenie bodu 8 §240 znie: Zamestnávateľ môže dať členovi príslušného odborového orgánu, členovi zamestnaneckej rady alebo zamestnaneckému dôverníkovi výpoveď alebo s nimi okamžite skončiť pracovný pomer len s predchádzajúcim súhlasom týchto zástupcov zamestnancov. Za predchádzajúci súhlas sa považuje aj, ak zástupcovia zamestnancov písomne neodmietli udeliť zamestnávateľovi súhlas do 15 dní odo dňa, keď o to zamestnávateľ požiadal. Zamestnávateľ môže použiť predchádzajúci súhlas len v lehote dvoch mesiacov od jeho udelenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vypustenie predmetného ustanovenia zo zákon o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

V 81 písm. f) Zákonníka práce doplniť povinnosť zamestnanca zachovávať mlčanlivosť aj po skončení pracovného pomeru.

Hodnotenie:

V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia. Zákonník práce i naďalej upravuje zachovávať mlčanlivosť len počas výkonu pracovného pomeru.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

V Zákonníku práce taxatívne vymedziť podmienky za ktorých je možné písomnou dohodou vyžadovať od zamestnanca záväzok, ktorý ho po skončení pracovného pomeru obmedzuje zamestnať sa u určitého (určito vymedzeného) okruhu zamestnávateľov; nedodržanie tejto zmluvne povinnosti by mohlo mať za následok relatívnu neplatnosť takto vzniknutého pracovného pomeru.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia. I keď v štátoch Západnej Európy sa takéto pravidlo v praxi využíva. Zamestnávateľ si pri koncipovaní pracovnej zmluvy môže takéto opatrenie zapracovať do pracovnej zmluvy, no vo všeobecnosti toto opatrenie nie je vymedzené v Zákonníku práce.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vymedziť v ustanovení §179 Zákonníka práce porušenie povinnosti mlčanlivosti a zmluvnej povinnosti obmedzujúcu zamestnať sa u určitého okruhu zamestnávateľov v závislosti s náhradou škody bývalého zamestnanca, ktorá môže vzniknúť v dôsledku porušenia povinnosti zachovávať mlčanlivosť.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia.

Technické požiadavky na kvalitu výrobkov

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zjednodušovať legislatívu v oblasti kvality pracovného prostredia, ktorá je neprehľadná, komplikovaná a zaťažujúca prostredníctvom jej zjednocovania. Transformovať legislatívu tak, aby boli odstránené zbytočné podmienky, pri ktorých je výhodnejší efekt samoregulácie než kladenia striktných zákonných požiadaviek. Upraviť právne normy tak, aby najmä malé a stredné podniky, pri ktorých je mnoho požiadaviek nadbytočných, neboli zaťažované nadmierou regulácie v tejto oblasti.

Hodnotenie:
V apríli 2008 bol v NR SR schválený zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a zákon č. 309/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. Najväčšia zmena sa týka oblasti pracovnej zdravotnej služby. Hoci povinnosť zamestnávateľa zabezpečiť pracovnú zdravotnú službu pre všetkých zamestnancov zostala bez zmeny, došlo k určitým legislatívnym zmenám. Na zníženie nákladov pre zamestnávateľov, ktorí zamestnávajú menej ako 19 zamestnancov, ktorí nevykonávajú rizikové práce, môže takýto zamestnávateľ vykonať zdravotnú službu len s lekárom alebo s asistentom, nie s celým zdravotným tímom. Na rozdiel od zamestnávateľov, fyzická osoba - podnikateľ, ktorá nezamestnáva iné fyzické osoby nemusí mať zabezpečenú pracovnú zdravotnú službu za určitých podmienok. Novelou zákona č. 355/2007 Z.z. bola znížená i frekvencia lekárskych preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci u zamestnancov a u fyzických osôb - podnikateľov, ktoré nezamestnávajú iné fyzické osoby (SZČO), ktorí vykonávajú prácu v kategórii 3, z 1 krát ročne na 1 krát za dva roky.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Uskutočniť dôkladný audit všetkých požiadaviek na pracovné prostredie s cieľom odstránenia nadbytočných a zbytočných požiadaviek.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Odstrániť požiadavky na povinnú technickú kontrolu motorových vozidiel, resp. zvýšiť hranicu veku vozidiel, od ktorej sa musia podrobovať pravidelnej technickej kontrole.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia.

Ochrana spotrebiteľa

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Predefinovať §5 Zákona č. 634/1992 o ochrane spotrebiteľa, tak aby umožňoval podnikateľovi slobodne sa rozhodovať pri realizácií podnikateľskej činnosti, aby mal možnosť sa rozhodnúť komu je ochotný ponúkať svoje služby.

Hodnotenie:
§5 Zákona č. 634/1992 o ochrane spotrebiteľa hovorí, že predávajúci je povinný predaj výrobkov a poskytovanie služieb zabezpečiť spôsobom, ktorý umožňuje ich riadne a bezpečné vykonávanie. V rámci novelizácie podľa zákona č. 250/2007 a najnovšej novelizácie podľa 397/2008 je predávajúci povinný vo vzťahu k spotrebiteľovi dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v poskytovaní výrobkov a služieb ustanovenú osobitným predpisom. V rámci tohto odporúčania teda neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zmeniť §3 a §7 Zákona o ochrane spotrebiteľa pri podomovom predaji a zásielkovom predaji č. 108/2000 Z. z.. Hore uvedené paragrafy zákona je potrebné prehodnotiť, tak aby nezasahovali do obchodno–právnych vzťahov medzi rovnocennými obchodnými partnermi.

Hodnotenie:
§3 Zákona o ochrane spotrebiteľa pri podomovom predaji a zásielkovom predaji vymedzuje čas, kedy je podomový predaj vykonávať, a to v pracovných dňoch od 8.00 do 19.00 a v dňoch pracovného pokoja od 10.00 do 15.00. Najnovšia úprava tohto zákona 118/2006 však nevzala toto odporúčanie podnikateľskej sféry na vedomie a ostalo nenaplnené. §7 upravuje povinnosti predávajúceho v obchodno-výmenných vzťahoch. V rámci novelizácie tohto zákona predávajúci je povinný zrozumiteľne formulovať zmluvné podmienky, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom, ale nemohol ovplyvniť ich obsah; v pochybnostiach platí výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, ibaže súlad týchto podmienok so zákonom je predmetom kontroly orgánu dozoru. Posilnila sa tým viac pozícia spotrebiteľa.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

V zákone o cenách č. 18/1996 v §4 je potrebné prehodnotiť podmienky, kedy cenové orgány zasahujú do slobodnej cenotvorby.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne systematické opatrenia. §4 v zákone o cenách reguluje ceny tovaru za podmienok ak vznikne mimoriadna trhová situácia, dôjde k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočne rozvinutého konkurenčného prostredia, ak si to vyžaduje ochrana spotrebiteľa. Zákon taktiež definuje neprimeranú cenu, ako cenu ktorá výrazne presahuje ekonomicky oprávnené náklady, alebo primeraný zisk. Taktiež

definuje neprimerane nízku cenu ako cenu ktorá nedosahuje ekonomicky oprávnené náklady.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Prehodnotiť a vypustiť zo Zákona o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhových miestach č.178/1998 §6 a §7, nakoľko tieto paragrafy zamedzujú vykonávaniu podnikateľskej činnosti na trhoviskách a diskriminujú určitý segment tovaru pred iným.

Hodnotenie:
Zákon o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhových miestach č. 178/1998 v §6 zákona jednoznačne eliminuje obchodovanie v zákonom definovaných segmentoch. §7 zadáva regulatórne právomoci obciam pri predaji potravinových výrobkov, obuvi, domácich potrieb, elektrotechnických výrobkov, spotrebnej elektroniky, drobného tovaru, papierenských výrobkov, drogérie, športových potrieb a hračiek. V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne systematické opatrenia

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

V Zákone o reklame č. 147/2001 Z.z. zrušiť §3, ktorí definuje všeobecné požiadavky na reklamu. Taktiež je nevyhnutné prehodnotiť existujúce regulácie reklamy alkoholických nápojov, tabakových výrobkov, zbraní a streliva, liekov a reklamy na dojčenské prípravky.

Hodnotenie:
Problematikou zákazu nekalých obchodných praktík podnikateľov a úprav týkajúcich sa klamlivej a porovnávacej reklamy sa zaoberá novela zákona o reklame.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Prehodnotiť v rámci Zákona o zájazdoch č. 281/2001 Z.z. v §8, ktorí ustanovuje povinnosti cestovnej kancelárie pred uzatvorením zmluvy o zájazde. Taktiež je nevyhnutné prehodnotiť §9, ktorí stanovuje povinnosť kancelárie dohodnúť povinné zmluvné poistenie zájazdu.

Hodnotenie:
V roku 2006 došlo k novelizácii Zákona o zájazdoch, kde nový zákon 186/2006 okrem iného aj upravuje nové povinnosti cestovných kancelárií. K povinnostiam cestovnej kancelárie sa pridala povinnosť povinne písomne poveriť zástupcu, na ktorého sa môže v ťažkostiach v priebehu celého zájazdu obrátiť so žiadosťou o pomoc, a ktorý je oprávnený prijímať a vybavovať reklamácie počas celého zájazdu. Nanovo sa definoval aj pojem sprievodca v cestovnom ruchu. Zmeny nastali i vo výške povinného zmluvného poistenia, ktoré je cestovná kancelária povinná zo zákona dohodnúť pre každý zájazd. Podľa predchádzajúcej právnej úpravy platila pre výšku poistnej sumy 30% sadzba obratu zo zájazdovej činnosti. Sadzba sa novelou znížila s ohľadom nato, aby zaťaženie cestovných kancelárií neviedlo k zníženiu ich konkurencieschopnosť. Od 1.júna 2006 platí, že cestovná kancelária je povinná dohodnúť povinné zmluvné poistenie na dostatočnú poistnú sumu, minimálne však vo výške 25% ročných plánovaných služieb z predaja zájazdov. Ak tieto tržby majú byť nižšie ako v predchádzajúcom roku, cestovná kancelária je povinná dohodnúť toto povinné zmluvné poistenie na sumu minimálne vo výške 25% týchto tržieb v predchádzajúcom roku.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vypracovať záväzné implementačné štúdie, obsahujúce strategický plán a detailný popis jednotlivých cieľov štátnej politiky v oblasti ochrany spotrebiteľa.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia.

Ochrana životného prostredia

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Prepracovanie systému náhrad za obmedzenia bežného obhospodarovania, zreálnenie výpočtu ujmy na príjmoch, zníženie rozsahu chránených území a intenzity ochrany v CHÚ.

Hodnotenie:
Problematika náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania bola pôvodne riešená v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 184/2003 Z.z. o podrobnostiach obsahu žiadosti o úhradu náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania a o spôsobe výpočtu náhrady, ktoré je vypracované ako vykonávací právny predpis k § 61 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Toto nariadenie bolo novelizované nariadením vlády č. 438 z 21. septembra 2005. Výpočet sa robí na základe exaktného výpočtu možného zisku a robí sa na obdobie jedného decénia, za obdobie platnosti lesného hospodárskeho plánu. Napriek novelizácii vykonávacieho predpisu prevláda medzi súkromnými vlastníkmi nespokojnosť s existujúcim systémom. Pri predkladaní žiadosti musia vlastníci riešiť o.i. nepresnosti podkladovej dokumentácie, kedy sa navzájom nezhodujú katastrálne mapy a mapy lesnícke. Prax ukázala, že zainteresované úrady napr. vyžadujú ďalšie podklady, ktoré nie sú jednoznačne v nariadeniach vlády spresnené, a pod. Hoci vláda novelizovala zákon, existuje ešte viacero iných oblastí, ktoré je potrebné riešiť. Ako možno ďalšie odporúčania možno navrhnúť. V záujme zjednodušenia celého procesu bude nevyhnutné prejsť na jednoduchšiu metodiku určovania hospodárskej ujmy. Cestou by mohol byť jednoduchý bodový systém, ktorý rozlíši bonitu jednotlivých typov pozemkov vzhľadom na ich typ a ekonomickú využiteľnosť. V oblasti určovania hraníc a rozsahu pozemkov bude podobne ako v predchádzajúcom systéme buď zosúladiť existujúce systémy plošnej evidencie, alebo určiť jediný referenčný systém. Nájomné zmluvy bude možné uzatvárať aj v chránených územiach s ochrannými lesmi. Podmienkou pri uzatváraní nájomných zmlúv musí byť dlhodobosť, napr. minimálne 80 rokov. Je to viac ako plánovaný horizont zmeny vlastníctva, je to však nevyhnutné, aby v prípade odmietnutia dohody s vlastníkom nevznikla situácia, že po rokoch platenia nájmu za mladý les si vlastník „zhospodári" dorastený les. V prípade pristúpenia majiteľov k nájmu, môžu byť tieto výhodné pre majiteľov aj štát. Štát sa vyhne jednorazovému vyplácaniu veľkej sumy, ktorú môže rozložiť do viacerých rokov.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušenie Recyklačného fondu v zákone č. 223/2001 o odpadoch, presadenie trhovo konformnejších mechanizmov podpory recyklácie odpadov, sprehľadnenie finančných tokov v odpadovom hospodárstve.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia. Recyklačný fond funguje plnohodnotne aj dnes, hoci legislatíva EÚ jeho povinnú existenciu neupravuje. Fond ešte stále bojuje so slabou motiváciou občanov a ich záujmom odpad recyklovať. Zároveň slovenskí podnikatelia čelia nákladovej komparatívnej nevýhode voči ostatným podnikateľským subjektom EÚ, ktorým táto povinnosť nevzniká.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušenie Environmentálneho fondu v zákone č. 587/2004 Z.z. o Environmentálnom fonde, zastavenie dotácií na účely, kvôli ktorým bol EF založený.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušenie spoplatňovania odberov povrchových a podzemných vôd, spojené s nevyhnutnou reformou financovania vodného hospodárstva: privatizácia vôd (vyžaduje zmenu Ústavy SR), demonopolizácia správy vôd, b) decentralizácia správy vôd na menšie celky, privatizácia služieb (a vlastníctva) vôd per partes. Zvýšenie transparentnosti, „prečistenie" finančných tokov za jednotlivé služby (protipovodňová ochrana, Hydroenergetický potenciál, cestovný ruch, rybné hospodárstvo, ochrana prírody atď.).

Hodnotenie:
Hoci došlo k demonopolizácii distribučných sietí vodohospodárenského priemyslu, napriek tomu nebola pripravená žiadna koncepcia privatizácie vôd, ktorá si najprv však vyžaduje zmenu Ústavy SR.

Ochrana hospodárskej súťaže

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Jasne zadefinovať používané pojmy v normách nižšieho stupňa.

Hodnotenie:
Základné pojmy ako obmedzovanie súťaže, dominantné postavenie na trhu a jeho zneužívanie, či iné sú často krát nezrozumiteľné pre malých a stredných podnikateľov. Štúdium legislatívy je ťažkopádne a časovo náročné, preto sa i naďalej odporúča kompetentným orgánom, aby pripravili informačnú osvetu, čomu by určite prispelo vydanie Analýzy slovenského trhu s prípadovými štúdiami zo strany Protimonopolného úradu.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zvýšiť analytickú kapacitu PMÚ (a ostatných regulátorov trhu) v záujme možnosti lepšieho pochopenia špecifík jednotlivých trhov a logiky praktík používaných v jednotlivých odvetviach (dodatočná kapacita na kvalitnejšie posudzovanie prípadov vzniká napr. v dôsledku odbúrania množstva nepodstatnej agendy koncentrácie menších podnikov).

Hodnotenie:
Protimonopolný úrad vo svojich štruktúrach začal s profilovaním svojich zamestnancov podľa jednotlivých odvetví a oblastí, zároveň však pôsobnosť a aktivity úradu sú však veľmi široké. Nielen omladzovanie kolektívu, ale aj jeho analytické rozširovanie by malo byť cestou, ako prácu PMÚ stransparentniť. V oblasti odbúrania množstva nepodstatnej agendy koncentrácie menších podnikov sa neuvažuje so zmenou legislatívy.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Opätovne zúžiť právomoci zamestnancov úradu.

Hodnotenie:
Podľa §22 právomoci zamestnancov úradu zostali nezmenené a v rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Obmedziť výšku pokút, ktoré môže úrad udeľovať za porušenie zákona.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Skrátiť lehoty na vydanie rozhodnutia úradu, najmä v prípade koncentrácie menších podnikov.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia. Lehoty na vydanie rozhodnutia sú rovnaké s lehotami na európskej úrovni.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Oddelenie vlastníctva a regulácie doprivatizáciou zostávajúcich podielov v podnikoch ako distribučné energetické spoločnosti, výroba energie, telekom, SPP, a pod.

Hodnotenie:
Toto sa nepodarilo uskutočniť, na rozdiel od toho sa ešte viac posilnilo postavenie štátu v ekonomike, prostredníctvom ÚRSO v odvetviach, v ktorých má štát dominantné postavenie.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zbaviť štát funkcie lákania investorov najmä do sieťových odvetví.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zjednodušiť a zľahčiť podmienky na kontrolu koncentrácií, najmä ak je hranica obratu pre kontrolu koncentrácie stanovená relatívne nízko:
Doplniť do §10 Zákona o ochrane hospodárskej súťaže ďalšiu podmienku pre povinnosť nahlasovať koncentrácie na kontrolu PMÚ - že účastníci koncentrácie sú podniky pôsobiace v rovnakom odvetví (možno to vymedziť klasifikáciou ekonomických činností).

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zbaviť štát funkcie lákania investorov najmä do sieťových odvetví.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

V prípade, že účastníci koncentrácie pôsobia na rovnakom relevantnom trhu, je vhodné kvôli fungovaniu spoločného európskeho trhu posúvať nahor hranicu obratu firiem, ktorých koncentrácia má byť predmetom posudzovania PMÚ. Zároveň je potrebné zabezpečiť relatívne objektívny mechanizmus posúvania tejto hranice obratu v súlade s rastom ekonomiky. Inak by fixná hranica pre obrat účastníkov koncentrácie bola čoraz prísnejšia. Navrhujeme nasledovný relatívne jednoduchý mechanizmus: hranica obratu účastníka koncentrácie by sa mohla stanoviť ako 0,05% objemu ročnej produkcie v SR v bežných cenách za posledný ukončený kalendárny rok, za ktorý už je celoročný obrat zverejnený Štatistický úradom SR (nový údaj za predchádzajúci rok sa objavuje v prvej dekáde marca aktuálneho roka). V súčasnosti by to bolo asi 1,8 mld. Sk namiesto teraz platných 360 mil. Sk. Ročný objem produkcie ekonomiky (nie HDP, ale hrubá produkcia - tá je súčtom tržieb) je údaj ľahko prístupný (napr. z internetovej stránky ŠÚ SR, prvý riadok v tabuľke vyčíslenia HDP). Zároveň sa tým zabezpečí pravidelný primeraný rast objemu tržieb, ktoré znamenajú hranicu pre posudzovanie koncentrácií bez toho, aby bolo nutné stále novelizovať zákon.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne kroky a systém posudzovania spoločností v rámci koncentrácií zostáva stále rovnaký.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zvyšovať kvalifikačnú odbornosť pracovníkov regulačných orgánov.

Hodnotenie:
Na zvyšovanie kvalifikačnej odbornosti pracovníkov by mali prispievať aj projekty vzdelávania z Európskeho sociálneho fondu. Hodnotenie úspešnosti tohto opatrenia je nemožné nakoľko neexistuje žiaden kontrolný mechanizmus.

Zahranično-obchodná výmena

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Na úrovni EÚ presadzovať a podporovať zjednodušenie colného sadzobníka a predovšetkým znižovanie a rušenie všeobecných ciel a antisubvenčnej, antidumpingovej politiky a politiky ochrany pred nadmerným dovozom.

Hodnotenie:
Colné kvóty a colné suspenzie môžu byť navrhované iba na základe podrobného preskúmania ekonomických dôvodov. Musí byť preukázané, že výrobky, ktoré do EÚ smerujú, nie sú v rámci európskom priestore vyrábané v dostatočnom množstve rovnaké, podobné alebo nahradzujúce výrobky, resp. že sa takéto výrobky nedovážajú do EÚ na základe preferenčných dohôd. Žiadosti o dovoz výrobku nie sú posudzované v tom prípade, ak by prípadné nevybrané clo z predpokladaného dovozu neprevýšilo čiastku 20 000,- EUR ročne. Spoločná colná politika je síce dohodou 27 členských štátov, no SR dodnes nepodala návrh na jej zjednodušenie.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušiť zákonnú povinnosť platiť príspevky do Recyklačného fondu.
Hodnotenie:
Ako je spomínané vyššie, v rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia.

Recyklačný fond funguje plnohodnotne aj dnes, hoci legislatíva EÚ jeho povinnú existenciu neupravuje. Dovozcovia i vývozcovia čelia nákladovej komparatívnej nevýhode voči ostatným podnikateľským subjektom EÚ, ktorým táto povinnosť nevzniká.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Na úrovni EÚ presadzovať a podporovať rušenie kvantitatívnych kvót na dovoz a odmietať návrhy na zavádzanie kvantitatívnych kvót na ďalšie komodity.

Hodnotenie:
Európska podnikateľská sféra si dnes uvedomuje potrebu kvantitatívnych kvót na dovoz tovaru z Číny, ktorý vo viacerých krajinách európskeho priestoru, ale aj USA nespĺňa základné parametre kvality a cena týchto výrobkov môže pôsobiť dumpingovo. Na druhej strane je rušenie a postupné znižovanie kvantitatívnych kvót v záujme trhových princípov a základných slobôd pohybu tovarov a služieb, no iba v tom prípade pokiaľ výrobky a služby spĺňajú základné parametre kvality.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zastaviť financovanie vývozných (ako aj dovozných) „podpôr" súkromných subjektov zo štátneho rozpočtu, tým aj zrušiť kompetencie príslušných inštitúcií v tejto sfére.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zjednodušiť celý proces vybavovania vývozu a dovozu, nepožadovať toľko (papierových) dokumentov a podpisov a v plnom rozsahu zaviesť elektronickú registráciu všetkých dokumentov.

Hodnotenie:
Na internetovej stránke Colnej správy SR je možné získať podrobné informácie, ktoré platia zároveň ako podmienky pre uplatnenie elektronickej komunikácie v colnom konaní. Medzi základné podmienky patrí samozrejme programové vybavenie potrebné pre elektronickú komunikáciu, vlastníctvo certifikátu vystaveného na firmu pre vytvorenie elektronického podpisu, vlastníctvo kvalifikovaného certifikátu na osobu pre vytvorenie zaručeného elektronického podpisu, uzatvorenie zmluvy o poskytovaní služieb bezpečnej komunikácie s operátorom, či uzavretie „Dohody o používaní elektronického podpisu pri využívaní vybraných elektronických služieb colnej správy" medzi CR SR a používateľom elektronickej služby (deklarant/ ručiteľ). Na základe splnenia týchto podmienok je potom možné komunikovať elektronicky s príslušnými orgánmi.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Prehodnotiť a minimalizovať možnosti pre udeľovanie licencií na národnej úrovni iba na špeciálne tovary, napríklad vojenský materiál.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia.

Iné zásahy do slobody podnikania

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Odstraňovanie priamej formy štátnej podpory. (Zákon o štátnej pomoci 231/1999; § 5 Formy štátnej pomoci.

Hodnotenie:
Súčasná vláda v období od 1. 7. 2006 do 31. 12. 2007 schválila celkovo 63 projektov,

prioritne formou daňových úľav (54,5 %), pričom forma priamych finančných dotácií bola z pohľadu verejných financií využitá na 32,5 % objemu schválenej pomoci. Na základe tejto, ale aj mnohých ďalších indícií, nadobudol dňa 1. januára 2008 účinnosť nový zákon č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon upravuje pôsobenie strategických investorov na Slovensku. Dochádza pritom k diverzifikácii jednotlivých regiónov Slovenska a rozšírenie nielen foriem priamej štátnej pomoci, ale aj oblastí podnikania. Priama štátna pomoc sa orientuje nielen na úľavu na dani z príjmov PO a príspevok na vytvorenie nového pracovného miesta, ale od roku 2008 aj na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, či prevod nehnuteľného majetku alebo zámeny nehnuteľného majetku za cenu nižšiu ako je všeobecná hodnota. Do roku 2008 mohli o priamu štátnu pomoc žiadať spoločnosti pôsobiace v priemyselnej oblasti, podľa novely zákona od roku 2008 to sú okrem priemyselnej výroby, aj centrá strategických služieb, technologické centrá, či spoločnosti pôsobiace v oblasti cestovného ruchu.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Rozšíriť povinnosti Ministerstva financií SR o kvantifikáciu peňažných tokov pomoci de minimis. (Zákon o štátnej pomoci 231/1999; doplniť § 28).

Hodnotenie:

Pomoc de minimis sa na úrovni EÚ zvýšila na 200 000 EUR. V prvom štvrťroku 2008 implementovaného opatrenia 1.5 „Rozvoj zahraničnej spolupráce a image SR" bolo uhradených príjemcom pomoci dvoch žiadostí o platbu v celkovej sume 3 550 786,30 Sk, z toho v rámci „Schémy podpory medzinárodnej spolupráce (schéma pomoci de minimis)" bolo refundovaných celkom 3 550 786,30 Sk. No v rámci novelizácie zákona o investičnej pomoci sa neudiala žiadna zmena.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Presmerovanie väčšej časti tejto pomoci do ostatných regiónov.

Hodnotenie:

V období od 1. 1. 2001 do 30. 6. 2006 bolo chválených 21 projektov prioritne formou priamych finančných dotácií (68,9 %), pričom daňové úľavy boli z pohľadu verejných financií využité iba na 20,4 % objemu schválenej pomoci. Z analýzy za toto obdobie vyplýva, že regióny s vážnymi štrukturálnymi problémami sa absolútne zanedbali. 90 % pomoci smerovalo do ekonomicky silných regiónov Žilinského, Trnavského a Košického kraja s nízkou mierou nezamestnanosti a najvyšším rastom HDP. Do Prešovského kraja, teda regiónu s najnižším HDP a s okresmi s najvyššou nezamestnanosťou a najmenším záujmom investorov, nesmeroval ani jeden investičný stimul. Poskytnutá štátna pomoc teda minimálne vplývala na vyrovnávanie regionálnych disparít.

Štátna konkurencia podnikom

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Štát sa má postupnou privatizáciou vzdať svojho podielu na podnikaní a otvárať všetky odvetvia vstupu konkurencie.

Hodnotenie:

Sila viacerých monopolných podnikov sa na Slovensku posilnila a o ich privatizácii sa ďalej neuvažuje. Príkladom môže byť aj postavenie Slovenskej pošty, ktorá sa odvolala voči rozhodnutiu Európskej komisie vo veci hybridnej pošty. Tá voči nej v súčasnosti začala protimonopolné konanie. Ako náhle došlo k uvoľneniu trhu z nariadenia Európskej komisie, tak Slovenská republika zareagovala zažalovala Európsku komisiu pre chybné rozhodnutie na Európskom súdnom dvore.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Alternatíva 1: privatizácia STV a SRo a tendre na štátom požadované programy.

Hodnotenie:
K naplneniu týchto odporúčaní dodnes nedošlo. Vláda SR neplánuje ani privatizáciu STV a SRo, pričom i naďalej pokračuje v presune finančných prostriedkov do týchto organizácií naviazaných na štátny rozpočet. Za najviac negatívny krok sa považuje spustenie tretieho vysielacieho kanálu STV3, ktorý nespĺňa základné parametre kvality a efektivity.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Alternatíva 2: zrušenie koncesionárskych poplatkov spolu so zrušením obmedzení vo vysielaní reklamy a financovanie STV a SRo naplno z vlastných zdrojov.

Hodnotenie:
Vláda pristúpila k zmene názvu koncesionárskych poplatkov na úhrady. Funkcia a podstata koncesionárskych poplatkov sa však nezmenila. Vláda i naďalej v štátnom rozpočte podporuje STV a SRo z kapitoly štátneho rozpočtu. Preto nemožno tento krok vlády SR považovať za prijaté odporúčanie.

Negatívne zásahy samospráv do podnikateľského prostredia

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Privatizácia majetku, ktorý neslúži na strategické úlohy obce a umožnenie jeho využitia v prospech obyvateľov súkromným sektorom.

Hodnotenie:
Je zrejmé, že niektoré obce pristupujú k predaju majetku, iné nie, pretože v ňom vidia zdroj budúcich príjmov, napr. z prenájmu. Stávajú sa súčasťou príjmov rozpočtov jednotlivých miest a obcí. Na druhej strane zároveň aj VÚC pristúpili k podobným krokom, nakoľko klesajúci počet žiakov v školách, ich spájaním vytvára množstvo nevyužitých priestorov, ktoré je potrebné riešiť. Toto opatrenie a jeho efektivitu však nemožno celoplošne generalizovať.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Povinné konzultácie s podnikateľmi a realitnými spoločnosťami pred ich prijatím.

Hodnotenie:
Tak ako je spomínané vyššie, k týmto a podobným krokom dochádza a možno nedochádza, všetko je na rozhodnutí obce, ako sa rozhodne naložiť so svojím majetkom.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Problémom je absencia ekonomiky v návrhoch územných plánov t.j. potreba prepracovať obsah ÚPD a potreba doložky ekonomických dopadov návrhov.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zmena zákona č. 178/1998 Z.z.: znížiť kompetencie obcí a zmeniť taxatívne vymedzenie služieb, ktoré sa môžu poskytovať na tie, ktoré sa poskytovať nemôžu.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zmena zákona č. 369/1990 Zb.: zrušiť možnosť zásahov obcí do otváracích hodín.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Uskutočniť komunálnu reformu s cieľom znížiť počet politicko-správnych jednotiek (obcí).

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne opatrenia.

Eurofondy

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Prioritne využívať európske fondy v oblastiach, ktoré podporujú všeobecný rozvoj kvality podnikateľského prostredia, najmä budovanie infraštruktúry.

Hodnotenie:
Ako už bolo spomínané vyššie, čerpanie eurofondov sa nenachádza na optimálnej úrovni, Slovenská republika má stále problém s vyčerpaním všetkých pridelených finančných prostriedkov z EÚ. Väčšina týchto peňazí smeruje do výstavby infraštruktúry, najmä diaľnic a železničnej siete. Vláda SR prisľúbila zlepšovať a posilňovať národnú, regionálnu lokálnu infraštruktúru prostredníctvom PPP projektov a spolufinancovania.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Na úrovni štátu: agregovať údaje o finančnej náročnosti administrácie eurofondov.
Na úrovni čerpateľov: kontrolovať reálne pozitíva jednotlivých projektov.

Hodnotenie:
Finančná a personálna náročnosť administrácie eurofondov je jedným z kľúčových problémov nielen na centrálnej úrovni. Doposiaľ však nebol zavedený žiaden kontrolný mechanizmus, prostredníctvom ktorého by sa dala hodnotiť personálna a finančná náročnosť. Jediný faktorom kontroly môže byť miera fluktuácie na daných postoch a skutočne merateľné výsledky realizovaných projektov. V rámci znižovania administratívneho a finančného zaťaženia sa navrhuje zaviesť Standard Cost Model aj na úrovni spravovania eurofondov.

Štátne hmotné rezervy

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Snažiť sa vyrokovať s EÚ možnosť zníženia minimálnych limitov rezerv.

Hodnotenie:
Správa štátnych hmotných rezerv (SŠHR) pripravila novú koncepciu rozvoja štátnych hmotných rezerv. Zmenili sa totiž hospodárske i geopolitické podmienky a koncepcia z roku 2004 už nezodpovedá objektívnym požiadavkám vyplývajúcim zo súčasných priorít štátu v oblasti energetickej a potravinovej bezpečnosti. Z účtovného hľadiska rozsah majetku štátu v správe SŠHR k 31. decembru 2007 predstavoval 19,09 miliardy Sk (633,67 milióna eur). Z toho zásoby tvorili 11,31 miliardy Sk (375,42 milióna eur), pohľadávky 4,76 miliardy Sk (158 miliónov eur), finančný majetok 1,82 miliardy Sk (60,41 milióna eur) a dlhodobý majetok vrátane obstarania 1,20 miliardy Sk (39,83 milióna eur). Z uvedeného dôvodu sa stáva na ďalšie obdobie prioritou Slovenskej republiky, ktorú bude plniť Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky opätovné dobudovanie zásob potravín (obilnín) na úroveň tridsať dní spotreby Slovenskej republiky. Limity štátnych hmotných rezerv sa pritom však neznižovali.

Infraštruktúra pre podnikanie – podmienky pre podnikanie, kvalita služieb a dostupnosť kľúčových výrobných faktorov a služieb pre podnikateľov

Financie a kapitál – bankovníctvo a burza cenných papierov

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zjednotiť normy NBS s medzinárodným výkazníctvom IFRS.

Hodnotenie:
V súčasnosti NBS, zároveň i všetky komerčné banky splnili toto opatrenie a svoje výkazníctvo vedú v súlade s medzinárodným výkazníctvom IFRS.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Konštruovať legislatívu tak, aby nepodliehala neustálym zmenám.

Hodnotenie:
Na základe toho, že vláde SR sa dosiaľ nepodarilo implementovať Jednotnú metodiku na hodnotenie dopadu vplyvov, toto opatrenie sa dosiaľ nedarí stále plniť. Zároveň na množstvo prijatej legislatívy v bankovom sektore v tomto roku vplývalo aj zavedenie eura v Slovenskej republike a potrebná legislatíva spojená s vypuknutím finančnej krízy.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Skvalitniť legislatívny proces.

Hodnotenie:
Dňa 1. januára 2006 sa uskutočnila integrácia celého dohľadu nad finančným trhom v oblasti bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia, ktorý vykonáva Národná banka Slovenska. Cieľom integrovaného dohľadu nad finančným trhom je prispievať k stabilite finančného trhu ako celku, ako aj k bezpečnému a zdravému fungovaniu finančného trhu v záujme udržiavania dôveryhodnosti finančného trhu, ochrany klientov a rešpektovania pravidiel hospodárskej súťaže. Nepodarilo sa však skvalitniť celý proces, ale len kontrolu systému.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zmenšiť periodicitu zmien v podzákonných normách.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne systematické opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zmeniť zákony tak, že hypotéka sa dá poskytovať na v budúcnosti dokončené nehnuteľnosti.

Hodnotenie:
Toto opatrenie bolo úspešne prijaté, banky už dnes poskytujú hypotéky na rozostavané v budúcnosti dokončené nehnuteľnosti.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zmeniť zákon o ochrane osobných údajov tak, že banky a nebankové finančné spoločnosti budú môcť požadovať od klientov aj také údaje, ktoré dnes nemôžu, napríklad rodné číslo.

Hodnotenie:

Áno, zákon o ochrane osobných údajov už túto povinnosť upravuje.

· **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**
Redukovať počet inštitúcií, ktorým majú verejné podniky poskytovať informácie.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne systematické opatrenia, napriek tomu, že došlo k zjednoteniu dohľadu nad finančným trhom.

· **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**
Zlepšiť komunikáciu medzi bankami a profesijnými, záujmovými a inými inštitúciami kvôli zjednoteniu noriem.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne systematické opatrenia.

· **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**
Zmena zákona o Eximbanke SR, ktorá jednoznačne označí to, že za záväzky Eximbanky SR ručí štát. Tým zlacnejú finančné zdroje pre podniky.

Hodnotenie:
Štát ručí za záväzky Eximbanky vzniknuté podľa zákona o Eximbanke bezpodmienečne a neodvolateľne. V rámci hospodárskej a finančnej krízy sa vláda SR rozhodla zvýšiť v roku 2009 základné imanie Eximbanky o 345 mil. Sk za účelom rozšírenia financovania vývozných úverov, a to najmä v segmente malých a stredných podnikov. Posúdiť doplnenie poistných fondov Eximbanky zo štátneho rozpočtu v objeme 500 mil. Sk na zvýšenie jej poistnej kapacity v ďalších rokoch.

Školstvo

· **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**
Presadzovať dereguláciu celého systému. Postupne odstraňovať akékoľvek verejné zásahy do systému, ktoré sa napríklad týkajú obsahu vzdelania, počtu hodín, počtu žiakov v triede, riadiacich pracovníkov, výkonu pedagogického povolania a podobne.

Hodnotenie:
Štát diktuje povinné učivo v tzv. štátnych vzdelávacích programoch. Nový školský zákon upravuje túto povinnosť málo proporcionálnym systémom (70% obsahu učiva určí štát, 30% si zvolí každá škola sama). Tento priestor dáva školám možnosť implementovať najnovšie poznatky, no na druhej strane je tento priestor nepostačujúci pre zavedenie systémových zmien. Nový školský zákon síce redukuje množstvo povinných hodín, zavádza povinné dva cudzie jazyky a umožňuje individuálne vzdelávanie žiakov doma rodičmi, ráta so znížením maximálneho počtu žiakov v triedach, obmedzuje počet žiakov v 8-ročných gymnáziách; prísnejšie upravuje kritériá pre financovanie súkromných škôl a presadzuje silnejší vplyv štátu pri voľbe riaditeľov škôl. Na druhej strane však existuje stále určitá miera centralizácia v systéme a opatrenie neodstraňuje verejné zásahy do systému vo forme financovania školstva. Zároveň tento nový školský zákon sa namiesto stratégie kontinuálneho vzdelávania pedagogických pracovníkov, prepracovania kurikula a kvalitného dlhodobého programu ohľadne učebníc zameriava na zmeny všeobecných kvantitatívnych pravidiel.

· **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**
Zrovnoprávniť financovanie žiakov stredných škôl z verejných zdrojov.

Hodnotenie:
Došlo k zrovnoprávneniu financovania štátnych a neštátnych stredných škôl. Nie však

v plnom rozsahu.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vyrovnať minimálne normatívy žiakov stredných odborných učilíšť (OU), gymnázií, obchodných akadémií (OA) a stredných odborných škôl (SOŠ) na jednu úroveň.

Hodnotenie:
I naďalej sa dnes presadzuje rozdielne stanovenie minimálnych normatívov na žiakov stredných škôl. V rámci tohto odporúčania neboli prijaté žiadne systémové opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Odštátniť, postupne privatizovať stredné a vysoké školy.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia. Súčasná vláda ani takéto opatrenie nepodporuje.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zjednodušiť legislatívu. Legislatíva by mala stanovovať len úplne základný rámec, v ktorom sa budú subjekty pohybovať.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne systematické opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Znížiť počet vyhlášok, ktoré príliš konkretizujú nároky na pedagogických pracovníkov, na fungovanie stredných škôl, na ich podnikanie a využívanie majetku.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne systematické opatrenia. Právne prostredie v školstve podlieha stále a neustále zmenám, posledným príkladom je aj zákon v zmene odmeňovania zamestnancov.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zmeniť financovanie vysokoškolského vzdelania a preniesť zodpovednosť za jeho financovanie na študentov, za predpokladu vytvorenia vhodného systému štátnych záruk pre sociálne slabých.

Hodnotenie:
Prenesenie zodpovednosti za financovanie sa uskutočnilo len na externej forme vysokoškolského štúdia. No na druhej strane aj spoplatnenie externého doktorandského štúdia naďalej podlieha rôznym výnimkám, ktoré podstatu spoplatnenia deformujú.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Znížiť daňové zaťaženie obyvateľov o dotáciu na verejné vysoké školy, napríklad.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Prostredníctvom zvýšenia nezdaniteľného minima umožniť vznik súkromného financovania vysokého školstva prostredníctvom komerčných pôžičiek so systémom štátnych sociálnych záruk.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia. Jedinou zmenou je pripravovaná novela vyhlášky, podľa ktorej verejné vysoké školy budú môcť vstupovať do

súkromných škôl. Tento postup však v základe nijako neovplyvňuje podstatu financovania vysokého školstva. Je potrebné uskutočniť systémovú zmenu.

Zdravotníctvo

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zmeniť pomer výkonov plne hradených z verejného zdravotného „poistenia" (odvodov) a individuálnych úhrad spotrebiteľa.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania nedošlo k implementácii žiadneho opatrenia. Nakoľko v súčasnosti prevláda nálada bezplatnej zdravotnej starostlivosti, súčasne smerovanie sociálnej vlády s bezplatným zdravotníctvom sa nebude meniť, je len otázkou času dokedy to bude zvládať štátny rozpočet a verejné financie.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Postupne meniť systém úhrad za zdravotnú starostlivosť s dôrazom na vyššiu mieru spoluúčasti spotrebiteľa.

Hodnotenie:
Podpora rozvoja nepovinného zdravotného pripoistenia na zabezpečenie prístupu občanov k nadštandardnej zdravotnej starostlivosti patrilo medzi body programového vyhlásenia súčasnej vlády. Keďže však nie je v záujme sociálne orientovanej vlády zavádzať spoluúčasť, sprievodným javom tohto rozhodnutia je nemožnosť zaviesť pripoistenie.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Úloha verejných zdrojov by mala mať charakter doplnkových zdrojov pri výkonoch súvisiacich so záchranou života a na základe sociálneho postavenia spotrebiteľa.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia. Súčasná vláda ani takéto opatrenie nepodporuje.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Odštátniť, postupne privatizovať stredné a vysoké školy.

Hodnotenie:
Neustále vyšší balík finančných prostriedkov v zdravotníctve, zvyšovanie dlhu tohto sektora ekonomiky, zatrhnutie zisku zdravotným poisťovniam, či zákonom opätovne zadefinovaná maximálna výška výdavkov na výkon vnútornej správy zdravotných poisťovní, to všetko a viac, nevytvára reálne podmienky nato, aby sa verejné zdroje stali doplnkovými zdrojmi a odzrkadľovali sociálne postavenie spotrebiteľa. Naopak upevnila sa pozícia štátu v tomto sektore. Zároveň čerpanie eurofondov práve v tejto oblasti je dezorientované a bez merateľných úspechov. Zdravotníci opätovne žiadajú viac zdrojov zo štátneho rozpočtu (platba za tzv. poistencov štátu), a nielen to, zvyšujú závislosť sektora od centrálnej vlády, aj so všetkými negatívami, ktoré z našej kultúrnej tradície vyplývajú. Zdravotníctvo by sa malo sústrediť na využívanie eurofondov a meniť náladu a tradíciu občanov SR, už aj pri obyčajnej návšteve lekára.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vytvoriť legislatívne podmienky pre vznik individuálneho zdravotného poistenia na úhradu (mimoriadnych) nákladov a podmienok pre vznik zdravotného sporenia spolu so znížením povinnej miery odvodov.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vytvoriť podmienky, ktoré umožnia individuálne stanovovanie výšky zdravotného poistenia poisťovateľom a vytvorenie podmienok pre vznik povinného zdravotného sporenia na úhradu nákladov spojených so zdravotnou starostlivosťou.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vytvoriť legislatívne podmienky pre rozšírenie spotrebiteľskej voľby

Hodnotenie:
K implementácii tohto odporúčania je potrebné zmeniť zmýšľanie súčasnej vlády.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zaviesť opatrenia vedúce k rozšíreniu spotrebiteľskej voľby pri výbere typu zdravotnej starostlivosti, postupu liečby a liečebných prostriedkov (napr. experimentálna liečba), rozšíriť možnosť voľby výberu zdravotnej starostlivosti v zahraničí.

Hodnotenie:
Rozšírenie spotrebiteľskej voľby, v nie v pravom zmysle slova, Ministerstvo zdravotníctva rozšírilo iba prostredníctvom kúpeľnej liečby, kde rozšírilo skupinu tých diagnóz, ktorými pobyt v kúpeľoch čiastočne alebo plne hradí poisťovňa. Vytvára to však vyšší záujem o kúpele a vynára sa otázka, či tento tlak nebude priveľký a nezníži sa tak ich dostupnosť. Na druhej strane vzniká otázka, či táto krátkonohá voľba prinesie očakávané ovocie. Ministerstvo zdravotníctva by takýmto spôsobom mohlo napomôcť aj pri skráteniu čakacích listov v kardiocentrách. Chýba však vôľa.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Presadzovať dereguláciu celého systému. Opatrenie je zamerané na dereguláciu maximálnych cien v celom systéme (výkony, lieky), dereguláciu podmienok poskytovania zdravotnej starostlivosti, vstupu na trh v celom systéme, napríklad licencie.

Hodnotenie:
Podpora reštrukturalizácie siete zdravotníckych zariadení na základe vopred jasne stanovených kritérií, ktorá povedie k optimalizácii siete poskytovateľov, aby bola zabezpečená dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre každého pacienta, bola realizovaná prostredníctvom vytvorenia minimálnej siete 34 nemocníc. Avšak aj tam existujú určité nedokonalosti. Selektívny kontrakting je vecou trhu, teda toho, či zdravotné poisťovne na základe vopred zverejnených kritérií uzavrú zmluvu s poskytovateľom alebo nie. Tu vidieť určitý progres, nakoľko najväčšia štátna i najväčšia súkromná poisťovňa (VšZP a Dôvera) sa v rebríčku nemocníc, s ktorými nehodlajú uzavrieť zmluvu (cca máj 2008), významne zhodujú. V čom je ale problém, je tá regulácia minimálnej siete: je v nej 34 zariadení, ktoré sú len vymenované. Tieto zariadenia majú automatický nárok na zmluvu s poisťovňami bez ohľadu na to, ako plnia kritériá kvality a efektivity. Skrátka, tieto zariadenia sa nezúčastňujú súťaže o kontrakt. Ich spoločným menovateľom je, že všetko sú to nemocnice vo vlastníctve štátu. Štátne zariadenia sú tak absolútne zvýhodnené pred všetkými ostatnými, a to len na základe toho, že štát je zároveň normotvorcom, čo mu umožňuje zmäkčovať pre seba pravidlá. Minimálna sieť v Zajacovom koncepte bola anonymná, hovorila len o minimálnom počte lôžok a neurčovala, v ktorých nemocniciach majú byť – to už bolo predmetom súťaže a selektívneho kontraktingu poisťovní. Hoci došlo k deregulácii viacerých oblastí zdravotníctva, princípom celej deregulácie je skutočnosť, že napr. pri zdravotných výkonoch reguluje maximálne ceny. Zaujímavým prvkom deregulácie sú platobné mechanizmy, hoci ministerstvo naďalej stanovuje maximálnu cenu kapitácie, (ceny podľa iných platobných mechanizmov), inak ju

neupravuje. Taktiež nebráni poisťovniam kombinovať platobné mechanizmy (paušál, kapitácia, za výkon, za výsledok), takže aj z tohto pohľadu platí de facto cenová deregulácia. Pevnou cenou je dnes regulovaná len záchranná zdravotná služba, lekárska služba prvej pomoci a regulované sú ceny liekov a zdravotníckych pomôcok hradených z verejného zdravotného poistenia. Ďalším a pretrvávajúcim odporúčaním podnikateľov je aj skutočnosť, že cenová regulácia liekov a zdravotníckych pomôcok by sa mohla decentralizovať na zdravotné poisťovne. Každá poisťovňa by si mohla určovať vlastný zoznam hradených liekov a ich doplatkov, centrálne by boli stanovené len základné skupiny liečiv, ktoré by mali byť dostupné bez doplatku. Znížilo by to korupciu na centrálnej úrovni a prispelo k súťaži a väčšiemu odlíšeniu poisťovní. Na druhej strane vláda podniká i kroky, ktoré nielen neprispievajú k decentralizácii systémy, ale základné princípy decentralizácie aj popierajú. Nielenže sa podarilo znetvoriť liberálny koncept minimálnej siete, ale sprísnila sa i regulácia zdravotného poistenia. Napr. bol stanovený strop na prevádzkové výdavky poisťovní (3,5 %), bolo im zakázané používať externých maklérov pri nábore poistencov, musia predkladať rozpočty vláde. A tiež, bola zrušená nezávislosť regulátora: účelovou zmenou zákona získala vláda právomoc odvolať predsedu Úradu pre dohľad kedykoľvek, aj bez udania dôvodu. Dohľad nad dodržiavaním regulácie tak nie je nezávislý, čo sťažuje transparentnosť vymáhania pravidiel hry.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Pri zmene systému zaviesť transformačné prechodné opatrenia, ktoré budú platiť pre súčasných dôchodcov a ľudí vo veku minimálne 10 rokov pred dôchodkom alebo už chorých pri zavádzaní zmien systému. Opatrenia môžu mať charakter bezplatnej zdravotnej starostlivosti pre dôchodcov, bezúročných štátnych pôžičiek pre už chorých (s rizikom ich nesplatenia pri úmrtí pacienta) a ľudí v predchodkovom veku.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia. Súčasná vláda ani takéto opatrenie nepodporuje.

Veda a výskum

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Presadzovať zmeny financovania vedy a výskumu (VaV) z inštitucionálneho financovania na projektové financovanie (financovanie projektov, nie inštitúcií). Financovanie VaV zamerať na aplikovaný výskum vo verejnej i súkromnej sfére.

Hodnotenie:
V roku 2007 Agentúra na podporu výskumu a vývoja realizovala iba 1 program na podporu aplikovaného výskumu a vývoja v malých a stredných podnikoch. Preto je potrebné i naďalej podporovať financovanie VaV nielen vo verejnej, ale i súkromnej správe. Realizácia len jedného programu dokazuje, že podpora aplikovaného výskumu má presadzovať podporu projektového financovania.

Pôda – pôdohospodárstvo, lesníctvo

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Riešiť na základe mechanizmov, ktoré zintenzívnia identifikáciu vlastníkov – určenia a vyrovnania vlastníctva k pôde.

Hodnotenie:
V prípade Slovenského pozemkového fondu ide o organizáciu, ktorá rozhoduje o hospodárení s takmer štvrtinou poľnohospodárskych pôd na Slovensku. Menšiu časť ich pôsobnosti predstavujú pôdy vo vlastníctve štátu (približne 6 % poľnohospodárskych pôd v SR), ktoré fond prenajíma, predáva alebo ich odovzdáva novým majiteľom ako

náhradné pozemky pri uplatňovaní reštitučných nárokov. Väčšiu časť (približne 18 %) tvoria pôdy neznámych vlastníkov, ktoré fond prenajíma na poľnohospodárske využívanie. Podkladom pre takéto oceňovanie pôd sú pôdne mapy tzv. bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), ktoré vznikli v 70. rokoch minulého storočia a stali sa základom pre určenie pevných, netrhových cien pôd v socialistickej ekonomike. Tento systém zostáva dodnes základom pre určenie hodnoty pôdy.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Informovať verejnosť o možnostiach zisťovania ich možného vlastníctva pozemkov, v prechodnom období, následne.

Hodnotenie:
Približne polovicu poľnohospodárskych a lesných pozemkov na Slovensku naďalej spravuje (alebo s nimi nakladá) štát. V prípade prenájmov fond často uzatvára zmluvy na hranici najnižšej sadzby podľa vyhlášky, najmä z dôvodu "ušetrenia" výdavkov farmárov. Časť straty príjmov preto predstavuje vo svojej podstate skrytú dotáciu poľnohospodárom, ktorá ide na úkor príjmu štátu. Pre ostatnú časť straty však platí to isté, čo pre prípady predaja pôd alebo reštitúcií: súčasný stav poskytuje totiž benevolentné podmienky pre dohodnutie nízkej ceny s úradníkmi fondu netransparentným, teda korupčným a klientelistickým spôsobom. Komplexná a systémová reforma správy štátnych pozemkov a nakladania s pozemkami neznámych vlastníkov by však mala smerovať najmä k znižovaniu výmery štátom vlastnených pôd až na úroveň, ktorá je potrebná pre zabezpečenie potrieb v striktne vymedzenom verejnom záujme (diaľnice, ochrana prírody a pod.), k štrukturálnej reforme nakladania s pozemkami neznámych vlastníkov (posúdeniu prevodu nakladania s týmito pozemkami na obce, avšak až po uskutočnení systémovej komunálnej reformy) a k zvýšeniu úsilia o identifikáciu vlastníckych práv k pozemkom neznámych vlastníkov v súlade s Ústavou SR (dokončenie registra obnovenej evidencie pozemkov, zverejňovanie a aktualizácia pôd nezistených vlastníkov, posúdenie prevodu vlastníctva pôd na iné aktíva).

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zdĺhavá činnosť Registra obnovenej evidencie pozemkov. Urýchliť konanie ešte pred rokom 2010 a zjednodušiť systém.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušiť všetky obmedzenia predaja pôdy vo vlastníctve štátu a privatizácia pôdy vo vlastníctve štátu, s výnimkou prípadov, v ktorých štátne vlastníctvo poľnohospodárskej pôdy zjednodušuje proces presadzovania verejných záujmov.

Hodnotenie:
„Pôdna" loby si v Slovenskom pozemkovom fonde udržiava status organizácie, ktorá predáva štátnu poľnohospodársku pôdu len obmedzenej skupine podnikateľov a za veľmi špecifických podmienok, pričom ostatným pôdu len prenajíma. V ostatnom období však zvíťazil tlak iných skupín z verejnej správy – obcí, ktoré si presadili prevod vlastníctva štátnych pôd na seba, vrátane pôd nezistených vlastníkov (hneď po tom, čo budú prevedené do vlastníctva štátu). Tento proces bol zatiaľ pozastavený Ústavným súdom SR.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Odstrániť bariéry prístupu k získaniu vlastníctva (a prenájmu) lesov a reštrukturalizovať štátne vlastníctvo lesov, decentralizovať riadenie podniku Lesy SR.

Hodnotenie:

Odstráneniu bariéry prístupu k získaniu vlastníctva neprispieva ani nedotknuteľnosť štátneho vlastníctva pozemkov v novom lesnom zákone. Na dôvažok Lesom SR k tomu Protimonopolný úrad „priklepol" zvýšenie podielu obchodovania s drevom na centrálnej úrovni a minister Simon v závere svojho volebného obdobia presadil i pozastavenie transformácie štátneho podniku Lesy SR na akciovú spoločnosť.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Privatizovať hydromelioračný majetok.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia. Súčasná vláda ani takéto opatrenie nepodporuje.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Transformovať – redukovať, resp. privatizovať činnosti a majetok príspevkových organizácií vo vlastníctve štátu.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Liberalizovať obchod s krajinami mimo EÚ a liberalizovať podmienky podnikania v rámci EÚ v rámci CAP.

Hodnotenie:
CAP je i naďalej prioritnou doménou a oblasťou európskej úrovne. V rámci liberalizácie sa dnes nepodnikli žiadne významné systematické kroky, i keď Európska únia zrušila clo na niektoré druhy obilnín pre tretie krajiny. Slovenská republika plní záväzky plynúce z CAP a implementuje odporúčania prijaté na európskej úrovni.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zrušiť všetky neodôvodnené regulačné mechanizmy v zákone o lesoch.

Hodnotenie:
V prípade „spoločenských funkcií" lesa prezentuje vláda obavu o to, že hlavné odvetvie podnikania v LH (t.j. ponuka dreva) môže vytlačiť z trhu ostatné tovary a služby, ktoré môže les poskytovať a ktoré vláda považuje za „spoločensky dôležité". Z tohto dôvodu uplatňuje vláda najmä intervencie ako *reguláciu cien* (prostredníctvom napríklad voľného vstupu verejnosti do lesa) a *udelenie monopolného privilégia* (napríklad právo verejnosti na zber lesných plodov a vládou uplatňované „organizovanie" poľovníctva). Z ekonomického hľadiska predstavujú tieto opatrenia zásah do slobody vytvárania trhových zmluvných vzťahov, ktorý vedie k preferovaniu jednej strany výmenného vzťahu (širšej verejnosti alebo napr. majiteľov elektrizačnej prenosovej sústavy alebo poľovníkov) voči vlastníkom (producentom dreva). Dôsledkom týchto opatrení je zníženie príjmov jednej strany na úkor zníženia nákladov druhej strany vzťahu. V prípade „ekologických funkcií" lesa prezentuje vláda obavu o to, že hlavné odvetvie podnikania v LH (t.j. ponuka dreva) môže spôsobiť „zlyhanie trhu", za ktoré považujú stav, v ktorom začnú vznikať tzv. negatívne externality s dopadom na celú spoločnosť (napríklad zvýšenie povodňového rizika, narušenie biodiverzity, či klimatické zmeny). Z tohto dôvodu uplatňuje vláda najmä binárne intervencie, ktoré súvisia s plánovaním, kontrolou a s obmedzeniami hospodárenia v lese (ide najmä o obmedzenia rozsahu ťažby kvôli ochrane prírody, zákazy holorubnej ťažby z dôvodov protipovodňovej ochrany a podobne). Veľmi významnou reguláciou v tejto oblasti je i štátne vlastníctvo. Vláde sa preto i naďalej odporúča obmedzovať regulačné opatrenia

Telekomunikačné služby – IT

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vo všeobecnom povolení na prevádzkovanie sietí je potrebné čo najskôr zrušiť túto povinnosť a financovať ju štátom.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli uskutočnené žiadne opatrenia. Naopak, pribudli povinnosti uchovávania údajov.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Dôsledne využívať možnosti novelizovaného zákona o elektronických komunikáciách (§32 ods. 22) – aby telekomunikačný úrad nebránil prevodu práv používania frekvencií medzi podnikmi.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli podniknuté žiadne opatrenia. Súčasná vláda ani takéto opatrenie nepodporuje.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vypracovať štúdiu o možnosti privatizácie frekvenčného spektra.

Hodnotenie:
Spektrum je v EÚ považované za neobnoviteľný prírodný zdroj a národné bohatstvo. Čiže k jeho k privatizácii na území SR tak skoro nedôjde.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Štát by mal čo najskôr prehodnotiť množstvo a kvalitu zaberaných frekvencií a snažiť sa stiahnuť z oblastí, ktoré sú požadované súkromnou sférou.

Hodnotenie:
Vláda SR prerokovala a schválila návrh Politiky využívania frekvenčného spektra na širokopásmový prístup. Schválený materiál stanovil prioritné oblasti využívania a správy relevantných úsekov frekvenčného spektra zo strednodobého a dlhodobého hľadiska z pohľadu budovania informačnej spoločnosti a z pohľadu bezpečnostných záujmov SR, v súlade so zámermi EÚ, záväzkami vyplývajúcimi z členstva SR v medzinárodných organizáciách a národnými záujmami Slovenska. Hlavne po vstupe do NATO, štát využíva frekvencie.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Zmeniť relevantné trhy tak, aby rešpektovali skutočnú konkurenciu a nevplývali negatívne na rozvoj telekomunikačnej infraštruktúry do budúcna.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia. TÚ SR kopíruje odporúčania Európskej komisie.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Nastaviť podmienky tendra pre Tretieho mobilného operátora tak, aby frekvencie dostal operátor reálne budujúci siete a nemohli ich získať Orange a T-mobile.

Hodnotenie:
Tender a pridelenie licencie tretiemu mobilnému operátorovi - Telefónica O2 Slovakia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

SR by sa na európskej úrovni mala snažiť o zrušenie alebo o čo najväčšie oklieštenie univerzálnej služby a jej financovanie zo skrytého zdanenia- a následne by mal telekomunikačný úrad prehodnotiť proces určovania rozsahu a výkonu univerzálnej služby.

Hodnotenie:
Vyhláška MDPT SR o univerzálnej službe je v rozpore so zákonom o elektronických komunikáciách, lebo umožňuje kompenzovať iba náklady za niektoré súčasti USO.

Pošta

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Dodržať vládou schválený termín zrušenia poštovej výhrady od roku 2007 – potreba schváliť novelu zákona o poštových službách.

Hodnotenie:
Novela zákona o poštových službách v časti upravujúcej rozsah poštovej výhrady bola naopak prijatá až v januári 2008. Zároveň sa ňou zabezpečilo zosúladenie s interpretáciou poštovej legislatívy v rámci členských štátov Európskej únie (EÚ) a tiež s jej pripravovanou poštovou smernicou.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

SR by sa na európskej úrovni mala snažiť o zrušenie alebo o čo najväčšie oklieštenie tejto povinnosti a v budúcnosti by sa pri určovaní podnikov zabezpečujúcich univerzálnu službu mala brať na zreteľ hospodárnosť vykonávaných činností.

Hodnotenie:
Zákonodarcovia sa však ohradzujú, že ak by sa pokračovalo v súčasnom nastavení a zneužívaní súčasného znenia zákona o poštových službách, mohlo by podľa iniciátorov novely zaniknúť opodstatnenie existencie poštovej výhrady, a to tým, že ekonomicky najzaujímavejšie transakčné zásielky budú realizované prostredníctvom alternatívnych poštových operátorov. Rovnako by to mohlo viesť k potrebe iného spôsobu kompenzácie nákladov za výkon univerzálnej poštovej služby štátom. Na druhej strane prijatie takéhoto zákona obmedzuje trhové prostredie a konkurencieschopnosť alternatívnych poštových operátorov. Táto skutočnosť sa zároveň stala i dôvodom prešetrovania Európskej komisie.

Informačné technológie

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Najprv určiť služby a povinnosti, ktoré treba zrušiť a elektronizovať len zostávajúce.

Hodnotenie:
Podľa poslednej hodnotiacej správy EÚ patrí Slovensko ku krajinám s nízkym počtom digitalizovaných služieb poskytovaných na internete. Od posledného miesta nás v počte neúplne digitalizovaných služieb delia dve krajiny – Poľsko a Lotyšsko a v počte plne digitalizovaných služieb tri krajiny – Poľsko, Švajčiarsko a Lotyšsko. Je potrebné preto i naďalej pokračovať v zavádzaní informatizácie na všetkých stupňoch verejnej správy.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Dodržiavať termíny elektronizácie služieb stanovených v Cestovnej mape zavádzania elektronických služieb verejnej správy a dolaďovanie existujúcich. Prioritne elektronizovať tie, ktoré zdržujú podnikateľov najviac.

Hodnotenie:
V rámci informatizácie verejnej správy postupne dochádza k zavádzaniu elektronických služieb, ktoré majú uľahčiť život podnikateľom. Na druhej strane sa však ešte stále nepodarilo koordinovať všetky aktivity a zjednotiť tieto aktivity do jedného hospodárskeho registra.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Prepojiť registre tak, aby nemohol byť od podnikateľa vyžadovaný dokument, ktorý štát už má.

Hodnotenie:
V rámci informatizácie verejnej správy došlo pomaly k elektronizácii všetkých registrov, medzi ktoré patria aj daňový register, obchodný, register Sociálnej poisťovne, no dodnes neexistuje jeden hospodársky register, ktorý by poskytoval všetky želané informácie o podnikateľovi a od podnikateľa. Jediná služba, ktorá dnes funguje, je získavanie výpisu registra trestov od Generálnej prokuratúry.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Legislatívne ošetriť nasadenie centrálnej podateľne vrátane zodpovednosti, plynutia procesných termínov a zaplátať ďalšie medzery.

Hodnotenie:
Elektronická komunikácia verejnej správy ako aj ostatné formy elektronizácie boli koncepčne sformulované v Stratégii informatizácie verejnej správy schválenej začiatkom roka 2008. Stratégia stanovuje dlhodobé ciele procesu zavádzania eGovernmentu a definuje kroky vedúce k modernizácii verejnej správy a elektronizácii jej služieb. Zároveň Stratégia informatizácie verejnej správy nastoľuje kritériá a postupy financovania eGovernment-u, ktoré predpokladá kombináciu zdrojov štátneho rozpočtu a prostriedkov štrukturálnych fondov EÚ.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Najefektívnejšie by bolo zrušenie poplatkov. Minimálne pred ich ustanovením zaviesť povinnosť zväzov dokázať ich opodstatnenosť a povinnosť ministerstva kultúry prekonzultovať ich zavedenie a výšku s dotknutými stranami.

Hodnotenie:
Medzi najproblematickejšie časti súčasného autorského zákona patrí netransparentnosť výberu náhrad odmien a tým spôsobenú nerovnováhu v hospodárskej súťaži (nevýhoda výrobcov a dovozcov reprografickej techniky, ktorí odvádzajú náhrady, voči tým, ktorí si povinnosť neplnia a tým majú konkurenčnú cenovú výhodu) . Na Slovensku je ešte stále stanovená výška poplatkov na 3% z prístrojov a 6% z čistých nosičov. Nakoľko však zamýšľané ako kompenzácia ilegálneho kopírovania, nemali by byť považované za akúsi „pirátsku daň" európskym spotrebiteľom. V rámci tohto odporúčania teda neboli implementované žiadne opatrenia.

Energie – elektrina, plyn, teplo, voda

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vytvoriť podmienky pre odstránenie tak technických prekážok (nedostatočné kapacity existujúcich prepojení), ako aj prekážok v regulačnom rámci (deformovaná cenotvorba)
Hodnotenie:

Novela zákona o regulácii v sieťových odvetviach priniesla však úplne opačné správanie vlády ako jej bolo koncepčne odporúčané. Nastavil sa väčší vplyv štátu na personálne obsadenie regulačného úradu a na základe novely zákona o cenách sa rozšírili rozsah aj možnosti regulácie cien.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Znížiť poplatky za systémové služby.

Hodnotenie:
Podľa Európskej federácie obchodníkov s energiou má Slovensko najvyššie ceny za regulačné poplatky v celej Európe. Keďže náklady na regulačné služby sú zahrnuté do systémových taríf v iných európskych krajinách, výška na Slovensku je rekordná na celoeurópskej úrovni. Zároveň vymedzenie týchto systémových platieb je nejednoznačné, nie je známe ako a prečo prevádzkovateľ distribučnej sústavy tieto poplatky prevádzkovateľovi prenosovej sústavy. V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Prehodnotiť (znížiť) výšku poplatkov za získanie povolení.

Hodnotenie:
V rámci tohto odporúčania neboli implementované žiadne opatrenia.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Poveriť zástupcov SR v EÚ požadovať zrušenie daní na energie.

Hodnotenie:
Od júla 2008 sa na Slovensku, tak ako aj v ostatných členských štátoch EÚ zaviedla tzv. ekologickej dane - spotrebnej dane z elektriny, uhlia a zemného plynu. Slovensku sa nepodarilo vytvoriť tím a lobovať za zrušenie tejto dane.

Dopravné služby – cestná doprava, železničná doprava, letecká doprava, vodná doprava

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Prostriedky zo štrukturálnych fondov nasmerovať na skvalitnenie cestnej siete a železničnej dopravy.

Hodnotenie:
3,21 miliárd eur (107,5 mld. korún, kurz EUR/SKK NBS 16. apríla 2007) má šancu investovať Slovensko programovom období 2007-2013 do rozvoja infraštruktúry ciest, železníc a verejnej dopravy z prostriedkov EÚ. Investície do infraštruktúry letísk z poslednej verzie Operačného programu Doprava vypadli. Tendre meškajú, vynárajú sa rôzne otázky efektívnosti systému. PPP projekty je potrebné poriadne pripraviť, lebo ich urýchlená realizácia môže mať za následok umelé predraženie projektov.

· **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Nepodporiť vládou pripravovaný zákon o elektronickom mýte za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií, pretože navrhovaný systém je ekonomicky neefektívny a zbytočne drahý a v konečnom dôsledku nerieši problém preťaženosti dopravnej siete.

Hodnotenie:

Vozidlá s hmotnosťou nad 3,5 tony prechádzajúce diaľnice, rýchlostné cesty a cesty I. triedy budú spoplatňované elektronicky. Správcom výberu mýta bude Národná diaľničná spoločnosť (NDS), pričom výnos z výberu mýta bude jej príjmom. Platnosť zákona a realizácia elektrického mýta sa však znovu odkladá.

· **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Pri privatizácii letísk a Carga brať do úvahy popri cene aj vytvorenie konkurenčného prostredia.

Hodnotenie:

Privatizácia Carga bola zastavená, dokončila sa len privatizácia letiska Košice a Sliač. Vláda a Protimonopolný úrad SR zároveň rozhodli aj o zamietnutí vytvorenia konzorcia medzi viedenským a bratislavským letiskom. V týchto prípadoch teda nie je možné hovoriť o vytvorení konkurenčného prostredia.

· **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Vytvoriť podmienky pre zníženie poplatkov za používanie železničnej infraštruktúry.

Hodnotenie:

Poplatok za používanie železničnej cesty v SR patrí k najvyšším v Európskej únii.
Ministerstvo dopravy navrhuje zabezpečenie zdrojov vo svojom rozpočte nad rámec limitu v rokoch 2009 až 2012 s cieľom zníženia poplatku za používanie železničnej dopravnej cesty (ŽDC).Na tento účel bol vypracovaný model financovania prevádzky ŽDC do roku 2012, ktorý počíta v roku 2009 so znížením poplatku pre železničných nákladných dopravcov o 2 mld. Sk (66,39 mil. €) a pre železničných osobných dopravcov o 400 mil. Sk (13,28 mil. €). Návrh je momentálne v pripomienkovom konaní, uvidí sa v akej forme sa schváli.

· **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Prehodnotiť potrebu a podmienky pre udeľovanie dopravných licencií.

Hodnotenie:

Na každú autobusovú linku i naďalej platí, že je potrebná samostatná dopravná licencia; to neplatí na dopravnú licenciu, ktorú udeľuje obec podľa § 30 zákona o cestnej doprave. V rámci získania licencie vo vodnej doprave sa žiadne náležitosti nezmenili, toto odporúčanie nebolo implementované.

· **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Rozhodovať o prioritách vo výstavbe diaľnic a rýchlostných ciest na úrovni vlády. Od rezortu dopravy vyžadovať aktualizované kalkulácie nákladovosti jednotlivých úsekov a pri najnáročnejších (najdrahších) vyžadovať nové alternatívne štúdie.

Hodnotenie:

Vláda SR prijala v roku 2008 zákon, ktorý umožňuje začať stavať určité úseky diaľnic aj na ešte neodkúpených, resp. nevyvlastnených súkromných pozemkoch aj bez súhlasu vlastníka (zákon o jednorazových mimoriadnych opatreniach v príprave niektorých stavieb diaľnic a ciest pre motorové vozidlá). Tento zákon je nielen netransparentný, ale zároveň obmedzuje štatút súkromného vlastníctva. Vláda sa týmto krokom snažila o

zrýchlenie a zefektívnenie procesu odkupovania pozemkov pod diaľnicami, no tento krok je považovaný za kontraproduktívny a neetický.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Prehodnotiť priority na základe aktualizovaných kalkulácií tak, aby prioritou nebolo postaviť čo najskôr veľkorysý diaľničný uzol pri Žiline, ale obslúžiť pri limitovaných zdrojoch čo najväčšiu časť územia Slovenska kvalitnou dopravnou infraštruktúrou. Zreálniť verejne deklarované termíny.

Hodnotenie:

Z dôvodu oneskoreného schválenia žiadosti o nenávratný finančný príspevok zo štrukturálnych fondov, prišlo k omeškaniu výstavby úseku rýchlostnej cesty R4 Svidník – preložka. Podľa upraveného harmonogramu bude úsek uvedený do prevádzky v máji 2009. V rámci ostatných úsekov nedošlo k žiadnym aktualizáciám. Prioritnou náplňou i naďalej ostáva naplnenia cieľa spojenia Bratislavy s Košicami.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Pri rozhodovaní o prioritách brať do úvahy nielen intenzitu dopravy ale aj napr. šírkové usporiadanie aktuálnych ciest 1. triedy v najvyťaženejších úsekoch a nákladovosť ich nahradenia diaľnicou, či rýchlostnou cestou (diaľnica D1 cez Skalité môže počkať, extrémne drahý tunel pri Žiline tiež, naopak oveľa lacnejší úsek D1 Vrútky – Turany mal dávno stáť, podobne R1 medzi Nitrou a Žiarom nad Hronom, či R3 cez Oravu).

Hodnotenie:

Vláda SR prijala koncepčný Program prípravy a výstavby diaľnic a rýchlostných ciest na roky 2007 – 2010, kde definovala výstavbu jednotlivých úsekov rýchlostných komunikácií. Na základe tohto programu SR v rámci programu TENT sa vláda SR zaviazala vybudovať plánovanú sieť diaľnic D1, D2, D3 s dĺžkou 325 km a úseky rýchlostných ciest R3 a R4 a ciest I. triedy s celkovou dĺžkou 601 km. V súčasnosti sa ukončuje sa finančné vysporiadanie do prevádzky uvedených úsekov R1 Rudno nad Hronom – Žarnovica, Ožďany – preložka a D1 Viedenská cesta – Prístavný most. Začali práce na výstavbe R4 Svidník - preložka.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Upraviť stavebné konanie a súvisiacu legislatívu tak, aby si samosprávy dotknuté výstavbou diaľnic a RC nemohli vynucovať národohospodársky nevýhodné riešenia (trasovanie výrazne predlžujúce líniovú stavbu v danom úseku, výrazne drahšie riešenie, rozšírenie projektu o ďalšie stavby a pod.).

Hodnotenie:

Ministerstvo v roku 2007 zabezpečovalo legislatívnu a technickú prípravu podmienok tak, aby do konca roka 2008 boli podpísané dve koncesné zmluvy na vybrané úseky diaľnic a RC realizovaných formou PPP.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Nezavádzať mýtny systém spoplatnenia diaľnic a rýchlostných ciest, ak by pri ich súčasnom rozsahu a vyťaženosti významnú časť výnosov z mýta pohltili náklady na samotný systém spoplatnenia.

Hodnotenie:

Elektronický mýtny systém spoplatnenia diaľnic a rýchlostných ciest sa mal zaviesť už začiatkom januára roku 2009, no pre súdne prieťahy účastníkov sa jeho zavedenie zatiaľ prekladá na 1.január 2009.

- **Odporúčanie navrhnuté podnikateľmi**

Projekty PPP realizovať tam, kde sa jeho prínosy môžu naplno prejaviť, nie v prípadoch, kde ide len o nájdenie iných zdrojov financovania (PPP ako forma úveru, či lízingu).

Hodnotenie:

Hoci sa PPP projekty stali prioritou vlády SR je potrebné stále sledovať efektivitu ich realizácie. Zbytočné urýchľovanie tendrov a realizácie projektov môže umelo navýšiť ich cenu. Zároveň sa vláde i naďalej odporúča vypracovávanie analýz efektivity a prínosov, pričom sa zároveň odporúča i spolufinancovanie projektov z iných ako verejných zdrojov.

Príloha č. 2

Iniciatíva Small Business Act

Box 1: Zásady iniciatívy „Small Business Act pre Európu"

- Vytvoriť prostredie, v ktorom môžu podnikatelia a rodinné podniky rásť a byť odmeňovaní za svoje podnikateľské úsilie
- Zabezpečiť, aby čestní podnikatelia, ktorí zbankrotovali, mohli rýchlo dostať druhú šancu
- Vytvárať pravidlá podľa zásady „najskôr myslieť v malom"
- Zariadiť, aby orgány verejnej správy reagovali na potreby MSP
- Prispôsobiť nástroje verejnej politiky potrebám MSP: uľahčiť MSP účasť na verejnom obstarávaní a lepšie využiť prostriedky štátnej pomoci pre MSP
- Uľahčiť MSP prístup k financiám a vytvoriť právne a podnikateľské prostredie, ktoré bude podporovať včasné úhrady obchodných transakcií
- Nabádať MSP na lepšie využívanie príležitostí, ktoré ponúka jednotný trh
- Podporovať zvyšovanie zručností v MSP a všetky formy inovácií
- Umožniť MSP premieňať environmentálne výzvy na príležitosti
- Povzbudzovať a podporovať MSP tak, aby mohli ťažiť z rastúcich trhov

Zásada č. 1: Vytvoriť prostredie, v ktorom môžu podnikatelia a rodinné podniky rásť a byť odmeňovaní za svoje podnikateľské úsilie

Komisia

- vybudovať v EÚ sieť „veľvyslankýň" zastupujúcich ženy - podnikateľky, bude podporovať mentorské programy, ktoré majú inšpirovať ženy k založeniu vlastných firiem a propagovať podnikanie v radoch absolventiek vysokých škôl
- podporovať podnikateľskú kultúru a uľahčovať výmenu najlepšej praxe v podnikateľskom vzdelávaní
- v roku 2009 usporiadať „Týždeň európskych MSP" — podujatie, ktoré zastreší mnohé propagačné akcie organizované v Európe
- v roku 2008 rozbehnúť iniciatívu „Erasmus pre mladých podnikateľov", ktorej cieľom je podporovať výmenu skúseností a odbornú prípravu tým, že sa začínajúcim podnikateľom ponúkne možnosť učiť sa od skúsených podnikateľov z hostiteľskej krajiny a zdokonaliť svoje jazykové znalosti

Členské štáty

- zabezpečiť, že bude význam podnikania správne začlenený do školiaceho programu pre učiteľov
- zlepšiť spoluprácu s podnikateľskou obcou v snahe vyvinúť systematické stratégie podnikateľského vzdelávania na všetkých úrovniach
- zabezpečiť, že dane (najmä daň z darovania, zdaňovanie dividend a majetková daň) nebudú predstavovať zbytočné prekážky v prevode podnikov
- zavedenie systémov spájania prevoditeľných podnikov s novými potenciálnymi majiteľmi
- poskytovanie, mentorovanie a podpora pri prevode podnikov, poskytovanie mentorovanie a podpora pre ženy – podnikateľky

- poskytovanie, mentorovanie a podporu pre imigrantov, ktorí sa chcú stať podnikateľmi

Zásada č.2: Zabezpečiť, aby čestní podnikatelia, ktorí zbankrotovali, mohli rýchlo dostať druhú šancu

Komisia

- bude aj naďalej podporovať politiku druhej šance uľahčením výmeny najlepšej praxe medzi členskými štátmi

Členské štáty

- podporovať pozitívny prístup spoločnosti k podnikateľom, ktorým bolo umožnené začať odznova, napríklad formou verejných informačných kampaní
- zamerať sa na dokončenie všetkých právnych postupov, ktoré by umožňovali likvidáciu podniku z dôvodu neúmyselného bankrotu do jedného roka
- zabezpečiť rovnaký základ pre začínajúcich i nanovo začínajúcich podnikateľov vrátane režimov podpory

Zásada č.3: Vytvárať pravidlá podľa zásady „najskôr myslieť v malom"

Komisia

- pokiaľ to bude možné, určí spoločné dátumy uplatňovania nariadení a rozhodnutí týkajúcich sa obchodu a uverejní výročné vyhlásenie o nadobudnutí účinnosti takéhoto právneho predpisu
- v budúcich legislatívnych a administratívnych iniciatívach zintenzívni ich posúdenie z hľadiska Protokolu o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality

Členské štáty

- zabezpečiť, že politika prináša výsledky, minimalizujúc náklady a záťaž pre podniky, o. i. za pomoci rozumnej kombinácie nástrojov ako sú vzájomné uznávanie a samo- alebo koregulácia, aby bolo možné dosiahnuť politické výstupy
- dôkladne posudzovať vplyv pripravovaných legislatívnych a administratívnych iniciatív na MSP (tzv. „MSP test") a pri príprave návrhov zohľadnili príslušné výsledky
- legislatívny alebo administratívny návrh, ktorý bude mať vplyv na podniky, konzultovať so zúčastnenými stranami vrátane organizácií MSP v časovom predstihu najmenej 8 týždňov pred jeho predložením
- využiť osobitné opatrenia pre malé podniky a mikropodniky, ako sú obmedzenia, prechodné obdobia a výnimky, najmä v prípade, že ide o informačné alebo oznamovacie povinnosti, prípadne použili iné postupy šité na mieru

členské štáty, aby

- zvážili potrebu zavedenia spoločných dátumov uplatňovania a prípravy výročného vyhlásenia o nadobudnutí účinnosti právnych predpisov
- pri implementácii právnych predpisov EÚ využili flexibilné ustanovenia a vyhli sa ukladaniu dodatočných požiadaviek (tzv. „vylepšovaniu" predpisov)

Regulačné prostredie **„najskôr myslieť v malom",**

Komisia

- do konca roka 2008 ukončí preverovanie acquis a výsledky zahrnie do aktualizovaného programu na zjednodušenie právnych predpisov, ktorý predstaví začiatkom roka 2009. Zvláštna pozornosť sa bude venovať identifikácii návrhov na zjednodušenie právnych predpisov v prospech MSP, predovšetkým pokiaľ ide o právo obchodných spoločností,
- predloží všetky návrhy potrebné na dosiahnutie cieľa EÚ znížiť administratívnu záťaž podnikov o 25 % do roku 2012

Členské štáty, aby

- tam, kde sa tak doposiaľ nestalo, prijali rovnako ambiciózne ciele ako je záväzok znížiť administratívnu záťaž na úrovni EÚ o 25 % do roku 2012 a implementovali ich
- zabezpečili rýchle prijatie návrhov právnych predpisov Spoločenstva, ktoré sa týkajú zníženia administratívnej záťaže
- prijali návrh Komisie, ktorý by členským štátom umožňoval zvýšiť prah registrácie platcov DPH na 100 000 EUR.

Zásada č.4: Zariadiť, aby orgány verejnej správy reagovali na potreby MSP

Členské štáty, aby

- sa inšpirovali štátmi s najlepšími výsledkami v EÚ a znížili výšku poplatkov, ktoré ich orgány žiadajú za registráciu obchodnej spoločnosti
- v prípade, že sa tak nestalo sa aj naďalej usilovali skrátiť čas potrebný na založenie obchodnej spoločnosti na menej ako jeden týždeň
- urýchlili začiatok obchodných operácií MSP znížením a zjednodušením udeľovania živnostenských oprávnení a povolení. Konkrétnejšie, by členské štáty mohli stanoviť 1 mesiac ako najneskorší možný konečný termín na udelenie uvedených oprávnení a povolení okrem prípadov, ktoré sú odôvodnené vážnym rizikom pre ľudí alebo životné prostredie
- od MSP nepožadovali informácie, ktorými už verejná správa disponuje, pokiaľ ich nie je potrebné aktualizovať
- zaistili, že štátny, regionálny alebo miestny štatistický úrad nepožiadajú mikropodnik o účasť na štatistickom zisťovaní viac ako raz za tri roky v prípade, že si to potreba štatistických a iných druhov informácií nevyžaduje inak
- zriadili kontaktné miesto, na ktoré sa môžu zúčastnené strany obrátiť v súvislosti s pravidlami alebo postupmi, ktoré považujú za neprimerané a/alebo obmedzujúce činnosť MSP
- zabezpečili úplnú a včasnú implementáciu smernice o službách vrátane zriadenia miest jediného kontaktu, na ktorých môžu podniky získať všetky relevantné informácie a vykonať všetky potrebné postupy a formality v elektronickej podobe.

Zásada č.5: Prispôsobiť nástroje verejnej politiky potrebám MSP: uľahčiť MSP účasť na verejnom obstarávaní a lepšie využiť prostriedky štátnej pomoci pre MSP

Komisia

- predstaví obstarávateľom dobrovoľný kódex najlepšej praxe, aby iniciovala ďalšiu zmenu v nákupnej kultúre. Poskytne usmernenia v otázkach zníženia byrokracie, zvýšenia transparentnosti a informovanosti a zabezpečí rovnaké podmienky pre MSP.
- aj naďalej uľahčuje prístup k informáciám o príležitostiach na získanie verejných zákaziek doplnením existujúcich webových stránok EÚ venovaných verejnému obstarávaniu o sériu iniciatív akými sú dobrovoľné uverejňovanie oznámení o vyhlásení zadávacieho konania v prípade podlimitného verejného obstarávania, on-line nástroj na hľadanie obchodných partnerov, a zvýšená transparentnosť požiadaviek na verejné obstarávanie
- uverejní príručku (Vademecum) štátnej pomoci pre MSP, aby tak viac upozornila na dostupné možnosti podpory

Členské štáty, aby

- zriadili elektronické portály a tým zlepšili prístup k informáciám o možnostiach verejného obstarávania pod finančné limity EÚ
- nabádali obstarávateľov, aby, pokiaľ je to možné, rozdeľovali zákazky na viacero častí a výraznejšie zviditeľňovali subdodávateľské príležitosti
- pripomínali svojim obstarávateľom ich povinnosť vyhýbať sa neprimeraným finančným požiadavkám a požiadavkám na odbornú spôsobilosť
- podporovali konštrukčný dialóg a vzájomné porozumenie medzi MSP a veľkými zadávateľmi prostredníctvom informovanosti, školení, monitorovania a výmeny dobrej praxe
- presmerovať štátnu pomoc tak, aby lepšie zodpovedala potrebám MSP vrátane návrhov lepšie cielených opatrení

Zásada č. 6: Uľahčiť MSP prístup k financiám a vytvoriť právne a podnikateľské prostredie, ktoré bude podporovať včasné úhrady obchodných transakcií

Komisia

- zhodnotí možnosti zavedenia režimu súkromného umiestňovania, ktorého cieľom by bolo uľahčiť cezhraničné investície a tým posilniť európske trhy s rizikovým kapitálom
- ponúka pomoc členským štátom pri vývoji vysokokvalitných programov investičnej pripravenosti

  V záujme zlepšenia dostupnosti trvalo udržateľného financovania mikropodnikov a MSP na regionálnej úrovni pokračovanie iniciatívy JEREMIE Európskou investičnou bankou (EIB) a Európskym investičným fondom (EIF)

Členské štáty, aby

- vyvinuli finančné programy, ktoré pomôžu vykryť finančnú medzeru v rozpätí od 100 000 do 1 milióna EUR, najmä za pomoci nástrojov, ktoré by kombinovali povahu dlhu a hodnoty majetku a zároveň rešpektovali pravidlá udeľovania štátnej pomoci
- odstránili regulačné a daňové prekážky, ktoré bránia fondom rizikového kapitálu na jednotnom trhu investovať za rovnakých podmienok ako domáce fondy
- zabezpečili, že zdaňovanie ziskov spoločností bude podporovať investície
- na podporu MSP v plnej miere využili dostupné prostriedky z programov politiky súdržnosti a z Európskeho poľnohospodársky fondu pre rozvoj vidieka.

Zásada č. 7: Nabádať MSP na lepšie využívanie príležitostí, ktoré ponúka jednotný trh

Komisia

- zabezpečí, aby MSP mohli ťažiť z existujúcich politík týkajúcich sa otvorenia trhu zhromažďovaním informácií o fungovaní jednotného trhu lepším využívaním monitorovania trhu a odvetvia tak, aby bolo možné identifikovať a reagovať na prípady zlyhania trhu, v ktorých sú hospodárske zisky najvyššie
- v roku 2008 predstaví akčný plán podpory využívania interoperabilných elektronických podpisov a elektronického overovania a v druhom štvrťroku roka 2009 uskutoční aktivity, do ktorých budú zapojené všetky zúčastnené strany, a ktorých cieľom je pomôcť MSP podieľať sa na celosvetových dodávateľských reťazcoch.
- zvýši finančný príspevok EÚ (na 1 milión EUR v roku 2008 a na 2,1 milióna EUR od roku 2009) na podporu účasti MSP a ochrany ich záujmov v procese vytvárania noriem a na zlepšenie informovanosti MSP o európskych normách a ich použití
- zlepší prístup do systému ochrannej známky Spoločenstva, predovšetkým výrazným znížením poplatkov v systéme ochrannej známky Spoločenstva, ktoré je súčasťou komplexného riešenia finančných perspektív Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM)
- bude pracovať na odstránení fragmentárnosti pravidiel ochrany spotrebiteľa a uľahčí tak MSP cezhraničný obchod aj vďaka obmedzeniu administratívnej záťaže

Európske orgány, aby

- v úzkej spolupráci s členskými štátmi a Komisiou opätovne posúdili svoj obchodný model s cieľom znížiť poplatky za prístup k normám, počnúc normami vypracovanými na základe právnych predpisov a politík EÚ
- v spolupráci so zástupcami združení MSP zriadili jeden alebo viacero „MSP helpdeskov"
- systematicky uverejňovali výťahy z európskych noriem vrátane zoznamu odkazov na normy v rôznych jazykoch, ku ktorým bude neobmedzený prístup

Členské štáty, aby

- zabezpečili správne uplatňovanie zásady vzájomného uznávania
- posilnili systém na riešenie problémov SOLVIT a tým zabezpečili, že problémy s výkonom práv jednotného trhu bude možné riešiť neformálne, rýchlo a pragmaticky

- nabádali vnútroštátne orgány pre normalizáciu, aby opätovne posúdili svoj obchodný model s cieľom znížiť poplatky za prístup k normám
- zabezpečili, že zloženie výborov pre normalizáciu bude spravodlivé
- vyzvali vnútroštátne orgány pre normalizáciu, aby spolu s európskymi organizáciami pre normalizáciu usporiadali propagačné a informačné kampane, ktoré by nabádali MSP na lepšie využívanie noriem a na sprostredkovanie spätnej väzby v súvislosti s ich obsahom
- poskytli MSP poradenské služby vrátane pomoci pri ochrane pred nekalými obchodnými praktikami.

Zásada č. 8: Podporovať zvyšovanie zručností v MSP a všetky formy i novácií

Komisia

- rozšíri schému o podporu mobility učňov ako súčasť programu Leonardo da Vinci na rok 2010.
- podporuje zúčastnené strany v zavedení on-line portálu pre počítačové zručnosti (e-Skills) a kariérne možnosti v roku 2008, ktorý umožní firmám zhodnotiť vlastné požiadavky na počítačové zručnosti a zistiť, akým spôsobom je možné rozvíjať kariérne možnosti a kvalifikácie svojich zamestnancov a v roku 2008 uverejní on-line príručku elektronického podnikania (e-Business Guide), ktorá MSP pomôže identifikovať ich vlastné potreby týkajúce sa elektronického podnikania
- bude aj naďalej pokračovať vo svojom úsilí optimalizovať spoluúčasť MSP na 7. rámcovom programe pre výskum a technologický rozvoj (FP7) zjednodušovaním, zvyšovaním informovanosti a vyššími sadzbami financovania.
- podporuje rast MSP tým, že zabezpečí, aby účasť MSP na projekte FP7 prinášala MSP výhody počas celej dĺžky trvania projektu aj v prípade, že v danom období dôjde k prekročeniu stropov vymedzených pre MSP
- zjednoduší pravidlá udeľovania štátnej pomoci v členských štátoch a tým podporí výskum, vývoj a inovácie, predovšetkým prostredníctvom Všeobecného nariadenia o skupinovej výnimke týkajúcej sa štátnej pomoci (GBER)
- bude podporovať vznik podnikov s potenciálom rýchleho rastu napomáhaním výskumných a inovačných kapacít MSP, predovšetkým prostredníctvom výraznejšej koordinácie vnútroštátnych programov a iniciatív
- v spolupráci s členskými štátmi vypracuje spoločnú stratégiu, ktorej súčasťou budú aj iniciatívy na podporu nadnárodnej skupinovej spolupráce, zjednodušením vstupu takýchto zoskupení na nové trhy a prijímaním opatrení na podporu väčšej participácie MSP na inovačných zoskupeniach
- bude hľadať možnosti podpory účasti MSP na transfere poznatkov, čiastočne aj formou pilotného projektu zameraného na finančnú pomoc pre komercializáciu duševného vlastníctva
- bude podporovať aktívnu účasť MSP v rámci aktivít Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT), aby mohli využívať transfer poznatkov podporovaný EIT

Členské štáty, aby

- podporovali MSP v snahách stať sa medzinárodnými podnikmi s potenciálom rýchleho rastu aj prostredníctvom ich participácie na inovačných zoskupeniach

- podporovali rozvoj spôsobilostí MSP v oblasti výskumu a inovácií napr. prostredníctvom zjednodušenia prístupu k verejnej výskumnej infraštruktúre, využívaním služieb pre výskum a vývoj, zamestnávaním kvalifikovaných pracovníkov a ich odbornou prípravou, ako to umožňuje v novom rámci Spoločenstva pre štátnu pomoc v oblasti výskumu, vývoja a inovácií
- sprístupnili národné výskumné programy, pokiaľ sú prospešné aj pre MSP z iných členských štátov a pomáhali MSP vstupovať do nadnárodných výskumných činností napr. prostredníctvom spoločného plánovania
- vo svojej implementácii programov politiky súdržnosti zabezpečili MSP jednoduchý prístup k financovaniu v súvislosti s podnikaním, inováciami a poznatkami
- podporovali zriadenie elektronickej totožnosti pre obchodné spoločnosti, ktorá umožňuje transakcie v rámci elektronickej fakturácie a elektronickej štátnej správy
- nabádali obchodné spoločnosti, najmä MSP a iné zúčastnené strany vrátane úradov pre verejné obstarávanie, aby sa podieľali na aktivitách, ktoré prispievajú k rýchlej implementácii iniciatívy vedúcich trhov.

Zásada č. 9: Umožniť MSP premieňať environmentálne výzvy na príležitosti

Komisia

- uľahčuje MSP prístup k systému environmentálneho manažérstva a auditu (EMAS) prostredníctvom jednoduchších environmentálnych postupov, zníženia poplatkov a zavedením možnosti registrácie zoskupení
- bude financovať sieť odborníkov na životné prostredie a energetickú efektívnosť v sieti Enterprise Europe, ktorí budú poskytovať poradenstvo v otázkach ekologicky efektívnej prevádzky, trhového potenciálu a financovania príležitostí na efektívnejšie prevádzku najmä v prípade MSP
- vytvára nové formy podpory začínajúcich inovačných podnikov a MSP v oblasti ekologických inovácií v snahe uľahčiť vstup na trh, transfer technológií, využívanie noriem a prístupu k financiám v súlade s ustanoveniami týkajúcimi sa udeľovania štátnej pomoci

Členské štáty, aby

- stimulovali ekologicky efektívne spoločnosti a produkty (napr. systémami daňových úľav a uprednostňovaním dotácií na podporu udržateľného obchodu) v súlade s usmerneniami Spoločenstva pre štátnu pomoc na ochranu životného prostredia a využívali zjednodušený prístup k environmentálnej pomoci pre MSP rozvinutý v rámci GBER
- v plnej miere využívali približne 2,5 miliardy EUR z programov politiky súdržnosti zameraných na podporu ekologických produktov a prevádzkových procesov v MSP.

Zásada č. 10: Povzbudzovať a podporovať MSP tak, aby mohli ťažiť z rastúcich trhov

Komisia

- vytvorí tímy zodpovedné za prístup na trh v prípade kľúčových exportných trhov, ktoré budú pozostávať z obchodných poradcov členských štátov a obchodných organizácií EÚ, a ktorých úlohou bude zlepiť informovanosť MSP v otázkach prekážok pri vstupe na trhy mimo územia EÚ
- bude sa aktívne usilovať o sprístupnenie trhov tretích krajín, najmä krajín s rozvinutým a dobre sa rozvíjajúcim hospodárstvom, prostredníctvom rokovaní v rámci WTO a bilaterálnych dohôd
- bude sa zvlášť usilovať o sprístupnenie trhov s verejným obstarávaním v krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ, čo povedie k vzájomným a obojstranným výhodám prostredníctvom bilaterálnych a multilaterálnych rokovaní (Dohoda WTO o vládnom obstarávaní) najmä s rýchlo sa rozvíjajúcimi krajinami
- bude podporovať uľahčovanie obchodu v kontexte WTO a bilaterálnych rokovaní
- bude aj naďalej pomáhať MSP v EÚ s prístupom na trhy krajín kandidujúcich na členstvo v EÚ a krajín v rámci Európskej susedskej politiky, predovšetkým prostredníctvom siete Enterprise Europe a presadzovaním uplatňovania zásady „najskôr myslieť v malom" v týchto krajinách aj formou výmeny dobrej praxe na základe Európskej charty pre malé podniky a iniciatívy SBA
- má v úmysle založiť Európske obchodné centrá v roku 2009 na vybraných trhoch, počnúc rýchlo sa rozvíjajúcimi ekonomikami v Indii a Číne
- má v úmysle spustiť systém nazvaný „Brána do Číny", zameraný na otvorenie programu odbornej prípravy vedúcich pracovníkov (Executive Training Programme) v Číne, ktorý má zvýšiť konkurencieschopnosť európskych MSP na čínskom trhu do roku 2010.
- zlepšenie prístupu na trhy s verejným obstarávaním a dohľadu nad dodržiavaním práv duševného vlastníctva, zabezpečením spravodlivej hospodárskej súťaže a takisto uľahčením prístupu na trh

Členské štáty, aby

- nabádali veľké spoločnosti do odborného vedenia MSP a tým im zabezpečili možnosť dostať sa na medzinárodné trhy

Príloha č. 3

Základná štatistika a vývoj stavu MSP

Štatistický úrad SR ku koncu roka 2002 registroval 298 776 fyzických osôb - podnikateľov, v tom 274 630 živnostníkov, 12 379 osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach a 11 767 samostatne hospodáriacich roľníkov. V registri organizácii Štatistického úradu SR bolo ku koncu decembra 2002 evidovaných 93 451 právnických osôb, v rámci toho 59 520 podnikov a 33 931 neziskových inštitúcií. V medziročnom porovnaní sa zvýšil počet právnických osôb o 0,4% pri raste počtu neziskových organizácii o 12,3% a poklese počtu podnikov o 5,3%. Rozhodujúcu časť z celkového počtu ziskových organizácií tvorili malé podniky (94,40%) – z toho mikropodniky s počtom 0 - 9 zamestnancov 80,4%. Stredné podniky tvorili 4,7% a veľké podniky 1%.

Tabuľka 1: Štatistika podnikateľských subjektov v roku 2002

Fyzické osoby spolu	298 776
živnostníci	274 630
slobodné povolania	12 379
samostatne hospodáriaci roľníci	11 767
Právnické osoby spolu	93 451
podniky	59 520
neziskové inštitúcie	33 931

V roku 2002 začalo podnikať 37 699 osôb, zatiaľ čo podnikateľskú činnosť ukončilo 17 422 osôb. Dynamika vzniku nových fyzických osôb - podnikateľov v tomto roku predstihla rok 2001 o 4 112. Dynamika zániku podnikateľskej činnosti fyzických osôb v roku 2002 poklesla v porovnaní s rokom 2001 o 6 726. V priebehu roka 2002 vzniklo 1 130 nových podnikov a zaniklo 385 podnikov. V porovnaní s rokom 2001 bol počet novozaložených podnikov nižší o 282 a zaniknutých podnikov o 75. Čo sa týka dynamiky vzniku nových fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb z hľadiska odvetvovej štruktúry, nedošlo k výrazným zmenám. Najviac fyzických osôb (13 524 osôb) začalo podnikať v odvetví maloobchodu a veľkoobchodu. Predstavuje to 35,9% z celkového počtu nových podnikateľov - fyzických osôb. V odvetví priemyselnej výroby, stavebníctva a prenájmu nehnuteľností začalo podnikať spolu 17148 osôb, čo predstavuje 45,5% z celkového počtu podnikateľov – fyzických osôb. Najviac podnikov (358) začalo podnikať v odvetví malo- a veľkoobchodu. Predstavuje to 31,7% z počtu nových podnikov. Po ňom nasledujú podniky v odvetví prenájmu nehnuteľnosti (243 = 21,5%) a priemyselnej výroby (189 = 16,7%).

Tabuľka 2: Dynamika vývoja malého a stredného podnikania podľa odvetví, 2002

Odvetvia	založené		zaniknuté	
	PO	FO	PO	FO
SPOLU	**1 130**	**37 699**	**385**	**17 422**
pôdohospodárstvo	86	1873	14	1251
ťažba nerastných surovín	-	1	-	-
priemyselná výroba	189	5 747	64	2 404
výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	11	1	3	6
stavebníctvo	75	6 241	26	2 173
veľkoobchod, maloobchod, opravy	358	13 524	143	7 318
hotely a reštaurácie	33	1 487	12	917
doprava a skladovanie	67	1 094	34	661
pošta a telekomunikácie	6	18	1	11
peňažníctvo a poisťovníctvo	11	91	8	24
nehnuteľnosti, prenájom, obchodné služby, výskum a vývoj	243	5 160	62	1 887
verejná správa, obrana, povinné soc. zabezpečenie	-	-	1	-
školstvo	7	416	1	136
ostatné verejné, sociálne a osobné služby	31	1 607	15	529

V roku 2003 Štatistický úrad SR zaregistroval nárast počtu fyzických osôb - podnikateľov (oproti roku 2002) o 10,9%. Koncom roku 2003 sa v jeho registri nachádzalo 329 720 fyzických osôb podnikateľov. Z tohto počtu bolo 306 356 živnostníkov, 13 044 osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach a 10 320 samostatne hospodáriacich roľníkov. V registri organizácií Štatistického úradu SR bolo ku koncu decembra 2003 evidovaných 101 412 právnických osôb, v tom 64 420 podnikov a 36 992 neziskových organizácií. V medziročnom porovnaní sa zvýšil celkový počet právnických osôb 8,6% pri raste počtu neziskových organizácií o 9,2% a raste počtu podnikov o 8,3%. Rozhodujúcu časť z počtu tvorili malé podniky (94,8%), z toho mikropodniky (80,7%). Stredné podniky tvorili 4,2% a veľké podniky 0,9%.

Tabuľka 3: Štatistika podnikateľských subjektov v roku 2003

Fyzické osoby	329 720
živnostníci	306 356
slobodné povolania	13 044
samostatne hospodáriaci roľníci	10 320
Právnické osoby	101 412
podniky	64 420
neziskové inštitúcie	36 992

V roku 2003 začalo podnikateľskú činnosť 54 658 fyzických osôb, zatiaľ čo podnikateľskú činnosť ukončilo 17 100 fyzických osôb. Dynamika vzniku nových fyzických osôb v roku 2003 predstihla rok 2002 o 16 959. Dynamika zániku podnikateľskej činnosti fyzických osôb v roku 2003 poklesla v porovnaní s rokom 2002 o 322. V priebehu roka 2003 vzniklo 1 502 nových podnikov – právnických osôb a zaniklo 534 podnikov. V porovnaní s rokom 2002 bol vyšší počet novozaložených podnikov o 372 a zaniknutých podnikov o 149. Odvetvová štruktúra založených fyzických osôb - podnikateľov a podnikov bola v porovnaní s predchádzajúcim rokom približne rovnaká. Najviac fyzických osôb (34,2%) ako aj právnických osôb (30,9%) začalo podnikať v oblasti maloobchodu a veľkoobchodu. Ďalšie frekventované odvetvia boli stavebníctvo, prenájom nehnuteľností a priemyselná výroba.

Tabuľka 4: Dynamika vývoja malého a stredného podnikania podľa odvetví, 2003

Odvetvia	založené		zaniknuté	
	PO	FO	PO	FO
SPOLU	**1 502**	**54 658**	**534**	**17 100**
pôdohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo	88	2 727	84	1 875
rybolov, chov rýb	3	4	-	5
ťažba nerastných surovín	2	1	1	
priemyselná výroba	164	7 960	74	2 134
výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	11	3	8	5
stavebníctvo	112	9 534	30	1 887
veľkoobchod, maloobchod, opravy	464	18 707	195	6 586
hotely a reštaurácie	48	2 079	19	954
doprava a skladovanie	56	1 890	21	598
pošta a telekomunikácie	3	36	1	4
finančné sprostredkovanie	20	120	5	145
nehnuteľnosti, prenájom, obchodné služby, výskum a vývoj	437	8 024	79	2 084
zdravotníctvo a sociálna pomoc	37	435	1	131
školstvo	10	658	2	124
ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby	47	2 480	14	568

V roku 2004 Štatistický úrad SR zaregistroval nárast počtu fyzických osôb - podnikateľov o 9,3%, keď sa v jeho registri koncom roku 2004 nachádzalo celkovo 360 378 fyzických osôb - podnikateľov. Z tohto počtu bolo 336 640 živnostníkov, 13 683 osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach a 10 055 samostatne hospodáriacich roľníkov. V registri organizácií Štatistického úradu SR bolo ku koncu decembra 2004 evidovaných 114 285 právnických osôb, z toho 74 207 podnikov a 40 078 neziskových inštitúcií. V medziročnom porovnaní sa zvýšil počet právnických osôb o 12,7%, pri raste počtu neziskových inštitúcií o 8,3% a raste počtu podnikov o 15,2%. Rozhodujúcu časť podnikov tvorili malé podniky (94,9%), z toho mikropodniky 80,5%. Stredné podniky tvorili 4,2% a veľké podniky 0,9%.

Tabuľka 5: Štatistika podnikateľských subjektov v roku 2004

Fyzické osoby	360 378
živnostníci	336 640
slobodné povolania	13 683
samostatne hospodáriaci roľníci	10 055
Právnické osoby	114 285
podniky	74 207
neziskové inštitúcie	40 078

V roku 2004 začalo podnikateľskú činnosť 56 716 osôb. Podnikateľskú činnosť ukončilo 18 812 osôb. Dynamika vzniku nových fyzických osôb - podnikateľov v roku 2004 predstihla rok 2003 o 2 058. Dynamika zániku podnikateľskej činnosti fyzických osôb v roku 2004 vzrástla v porovnaní s rokom 2003 o 1 712. V priebehu roka 2004 vzniklo 1 704 nových podnikov a zaniklo 670 podnikov. V porovnaní s rokom 2003 bol vyšší počet novozaložených podnikov o 202 a zaniknutých podnikov o 136. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch, z fyzických osôb - podnikateľov (31,6%), ako aj z podnikov (32,8%) najviac bolo maloobchodníkov a veľkoobchodníkov. Nasledovali odvetvia stavebníctva, prenájmu nehnuteľností a priemyselnej výroby.

Tabuľka 6: Dynamika vývoja malého a stredného podnikania podľa odvetví, 2004

Odvetvia	založené		zaniknuté	
	PO	FO	PO	FO
SPOLU	**1 704**	**56 716**	**670**	**18 812**
pôdohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo	102	2 538	34	1 356
rybolov, chov rýb		5	1	7
ťažba nerastných surovín	3	-	2	-
priemyselná výroba	185	8 235	112	2 336
výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	1	29	2	-
stavebníctvo	108	10 334	47	2 160
veľkoobchod, maloobchod, opravy	560	17 937	250	7 431
hotely a reštaurácie	64	2 167	22	945
doprava a skladovanie	81	2 018	24	941
pošta a telekomunikácie	12	54	1	11
finančné sprostredkovanie	17	100	15	99
nehnuteľnosti, prenájom, obchodné služby, výskum a vývoj	465	9 127	114	2 555
zdravotníctvo a sociálna pomoc	47	509	16	198
školstvo	18	1 037	1	163
ostatné verejné, sociálne a osobné služby	41	2 626	29	610

Štatistický úrad SR ku koncu roka 2005 registroval 367 094 fyzických osôb - podnikateľov, čo predstavuje zvýšenie oproti roku 2004 o 1,9%. V tom bolo 344 870 živnostníkov, 12 752 osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach a 9 472 samostatne hospodáriacich roľníkov. V registri organizácii Štatistického úradu SR bolo ku koncu decembra 2005 evidovaných 126 777 právnických osôb, v tom 83 710 podnikov a 43 067 neziskových inštitúcií. V medziročnom porovnaní sa zvýšil počet právnických osôb o 10,9% pri raste počtu neziskových organizácii o 7,5% a raste počtu podnikov o 12,8%. Rozhodujúcu časť z celkového počtu ziskových organizácií tvorili malé podniky (95,8%) – z toho mikropodniky s počtom 0-9 zamestnancov 83%. Stredné podniky tvorili 3,5% a veľké podniky 0,7%.

Tabuľka 7: Štatistika podnikateľských subjektov v roku 2005

Fyzické osoby	367 094
živnostníci	344 870
slobodné povolania	12 752
samostatne hospodáriaci roľník	9 472
Právnické osoby	126 777
podniky	83 710
neziskové inštitúcie	43 067

Dynamika vzniku nových fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb z hľadiska odvetvovej štruktúry je stabilná. Najviac fyzických osôb (14 785 osôb) začalo podnikať v odvetví maloobchodu a veľkoobchodu. Predstavuje to 29,4% z celkového počtu nových podnikateľov - fyzických osôb. Po ňom nasledujú odvetvia stavebníctvo, prenájom nehnuteľností a priemyselná výroba. Odvetvová štruktúra podnikov sa v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi zmenila. Najviac podnikov (557) začalo podnikať v odvetví prenájmu nehnuteľností. Predstavuje to 27,9% z počtu nových podnikov. Po ňom nasleduje maloobchod a veľkoobchod (533 = 26,7%) a zdravotníctvo (197 = 9,8%).

Tabuľka 8: Dynamika vývoja malého a stredného podnikania podľa odvetví, 2005

Odvetvia	založené		zaniknuté	
	PO	FO	PO	FO
SPOLU	**1 994**	**50 302**	**990**	**26 172**
pôdohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo	137	2 555	35	1 438
rybolov, chov rýb	-	5	-	2
ťažba nerastných surovín	2	-	1	-
priemyselná výroba	191	7 379	160	3 394
výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	3	13	4	2
stavebníctvo	110	10 889	65	3 119
veľkoobchod, maloobchod, opravy	533	14 785	412	9 991
hotely a reštaurácie	55	1 942	28	1 269
doprava a skladovanie	110	1 893	26	1 405
pošta a telekomunikácie	4	38	-	34
finančné sprostredkovanie	17	141	3	106
nehnuteľnosti, prenájom, obchodné služby, výskum a vývoj	557	7 398	209	3 745
zdravotníctvo a sociálna pomoc	197	345	11	506
školstvo	27	623	10	262
ostatné verejné, sociálne a osobné služby	51	2 287	26	899

Koncom roku 2006 sa v registri Štatistického úradu SR nachádzalo 388 246 fyzických osôb podnikateľov. Z tohto počtu bolo 364 185 živnostníkov, 15 175 osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach a 8 886 samostatne hospodáriacich roľníkov. V registri organizácií Štatistického úradu SR bolo ku koncu decembra 2006 evidovaných 139 240 právnických osôb, v tom 93 411 podnikov a 45 829 neziskových organizácií. V medziročnom porovnaní sa zvýšil celkový počet právnických osôb 9,8% pri raste počtu neziskových organizácií o 6,4% a raste počtu podnikov o 11,6%. Rozhodujúcu časť z počtu podnikov tvorili malé podniky (96,2%), z toho mikropodniky (82,3%). Stredné podniky tvorili 3,1% a veľké podniky 0,7%.

Tabuľka 9: Štatistika podnikateľských subjektov v roku 2006

Fyzické osoby	388 246
živnostníci	364 185
slobodné povolania	15 175
samostatne hospodáriaci roľníci	8 886
Právnické osoby	139 240
podniky	93 411
neziskové inštitúcie	45 829

Štatistický úrad SR ku koncu roku 2007 registroval 399 641 fyzických osôb - podnikateľov, čo predstavuje medziročné zvýšenie o 2,93%. V tom bolo 374 382 živnostníkov, 16 725 osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach a 8534 SHR. V registri organizácii Štatistického úradu SR bolo ku koncu decembra 2007 evidovaných 149 772 právnických osôb, v tom 101 574 podnikov a 48 198 neziskových inštitúcií. V medziročnom porovnaní sa zvýšil počet právnických osôb o 7,56% pri raste počtu neziskových organizácii o 5,17% a raste počtu podnikov o 8,74%.

Tabuľka 10: Štatistika podnikateľských subjektov v roku 2007

Fyzické osoby	399 641
živnostníci	374 382
slobodné povolania	16 725
samostatne hospodáriaci roľníci	8 534
Právnické osoby	149 772
podniky	101 574
neziskové inštitúcie	48 198

Príloha č. 4

Prehľad ukazovateľov finančnej výkonnosti

Tabuľka 1: Účtovné jednotky, za ktoré sa uskutočnilo spracovanie pomerových finančných ukazovateľov, 2002-2006

Kategória	2002	2003	2004	2005	2006
Mikro	39 462	38 043	43 821	51 055	56 438
Malé	6 302	6 353	7 443	7 001	7 944
Stredné	1 850	1 961	2 333	2 109	2 064
Veľké	471	429	452	395	405
SPOLU	48 085	46 786	54 049	60 560	66 851

Z údajov účtovných výkazov boli spracované nasledovné finančné ukazovatele podľa veľkostnej kategórie a odvetvového členenia podnikateľských subjektov:

- ROS - rentabilita tržieb
- ROE - rentabilita vlastného kapitálu
- Stupeň samofinancovania
- Krytie dlhodobého majetku
- Podiel stálych aktív

Členenie ukazovateľov podľa jednotlivých odvetví bolo spracované za odvetvie priemyslu, stavebníctva, obchodu a obchodných služieb, ktoré podľa údajov ŠU SR tvorili 85% z celkového počtu právnických osôb k 31.12.2006. Ukazovateľ krytie dlhodobého majetku bol počítaný za obdobie 2003-2006, pretože v roku 2002 neobsahovali spracované účtovné výkazy všetky riadky, čo neumožnilo identifikovať dlhodobé cudzie zdroje. Nakoľko spracované účtovné výkazy nezhrňovali kompletný súbor podnikateľských subjektov, nasledovné tabuľky zobrazujú prehľad na akom počte subjektov boli pomerové ukazovatele počítané v porovnaní s celkovým počtom subjektov v registri organizácií Štatistického úradu SR. Z uvedených údajov vyplýva, že účtovné výkazy zahrnuté do spracovania tvorili v roku 2006 71,6% z celkového počtu právnických osôb v registri organizácií k 31.12.2006 a pokrývali 51,3% zamestnancov.

Nasledujúce tabuľky prezentujú porovnanie veľkostnej a odvetvovej štruktúry spracovaných účtovných výkazov a údajov ŠU SR

Tabuľka 2: Veľkostná štruktúra právnických osôb

Veľk. kategória	2002					2006				
	úč. výkazy Datacentrum		RO SU SR		Podiel účt. výkazov	úč. výkazy Datacentrum		RO SU SR		Podiel účt. výkazov
	abs.	v %	abs.	v %		abs.	v %	abs.	v %	
Mikro	39 462	82,1%	47 845	80,4%	82,5%	56 438	84,4%	76 918	82,3%	73,4%
Malé	6 302	13,1%	8 317	14,0%	75,8%	7 944	11,9%	12 956	13,9%	61,3%
Stredné	1 850	3,8%	2 768	4,7%	66,8%	2 064	3,1%	2 908	3,1%	71,0%
Veľké	471	1,0%	590	1,0%	79,8%	405	0,6%	629	0,7%	64,4%
SPOLU	48 085	100,0%	59 520	100,0%	80,8%	66 851	100,0%	93 411	100,0%	71,6%

Tabuľka 3: Počet zamestnancov právnických osôb

Veľk. kategória	2003*					2006				
	Uč. výkazy Datacentrum		RO SU SR		Podiel účt. výkazov	Uč. výkazy Datacentrum		RO SU SR		Podiel účt. výkazov
	abs.	v %	abs.	v %		abs.	v %	abs.	v %	
Mikro	67 674	8,4%	142 050	9,8%	47,6%	98 313	12,9%	167 359	11,2%	58,7%
Malé	124 744	15,5%	243 857	16,9%	51,2%	150 571	19,7%	294 135	19,7%	51,2%
Stredné	200 132	24,9%	371 650	25,7%	53,8%	210 304	27,5%	403 376	27,1%	52,1%
Veľké	411 887	51,2%	688 935	47,6%	59,8%	305 317	39,9%	625 812	42,0%	48,8%
SPOLU	804 437	100,0%	1 446 492	100,0%	55,6%	764 505	100,0%	1 490 682	100,0%	51,3%

* Údaje o počte zamestnancov z účtovných výkazov nie sú za rok 2002 dostupné

Tabuľka 4: Odvetvová štruktúra právnických osôb

Velk. kategória	2002					2006				
	Uc. výkazy Datacentrum		RO SU SR		Podiel uct. výkazov	Uc. výkazy Datacentrum		RO SU SR		Podiel uct. výkazov
	abs.	v %	abs.	v %		abs.	v %	abs.	v %	
Obchod	21 946	45,60%	25 224	42,40%	87,00%	26 505	39,60%	38 115	40,80%	69,50%
Obchodné služby	10 923	22,70%	12 359	20,80%	88,40%	18 902	28,30%	22 849	24,50%	82,70%
Priemysel	7 456	15,50%	8 700	14,60%	85,70%	7 999	12,00%	11 688	12,50%	68,40%
Stavebníctvo	3 927	8,20%	4 615	7,80%	85,10%	4 639	6,90%	6 605	7,10%	70,20%
Poľnohospodárstvo	-	-	3 429	5,80%		1 922	2,90%	4 257	4,60%	45,10%
Doprava	1 824	3,80%	2 213	3,70%	82,40%	2 730	4,10%	3 677	3,90%	74,20%
Zdravotníctvo a soc.	323	0,70%	658	1,10%	49,10%	1 927	2,90%	3 047	3,30%	63,20%
Ostatné spol. služby	1 020	2,10%	1 434	2,40%	71,10%	1 508	2,30%	2 120	2,30%	71,10%
Finančné sprostred.	398	0,80%	592	1,00%	67,20%	392	0,60%	670	0,70%	58,50%
Výroba a rozvod el.	167	0,30%	195	0,30%	85,60%	215	0,30%	257	0,30%	83,70%
Ťažba ner. surovín	101	0,20%	101	0,20%	100,00%	112	0,20%	126	0,10%	88,90%
SPOLU	48 085	100,0%	59 520	100,0%	80,8%	66 851	100,0%	93 411	100,0%	71,6%

K výpočtu absolútnych ukazovateľov za obdobie 2002-2007 boli použité nasledovné ukazovatele publikované Štatistickým úradom SR a prepočítané Národnou agentúrou pre rozvoj malého a stredného podnikania:

- výška pridanej hodnoty na jedného zamestnanca právnických osôb podľa veľkostnej kategórie
- výška tržieb na jedného zamestnanca právnických osôb podľa vybraných odvetví

Absolútne hodnoty ukazovateľov boli upravené o výšku inflácie v posudzovanom období. Na prepočet bol v prípade priemyslu použitý index cien priemyselných výrobcov, v prípade stavebníctva index cien stavebných prác a v prípade obchodu a obchodných služieb index spotrebiteľských cien. Ako doplnkový ukazovateľ bol spracovaný ukazovateľ hodnotiaci vývoj celkového vývozu vo vzťahu k tržbám. Údaje zahrňujú právnické aj fyzické osoby. Hodnota tržieb obsahuje tržby za odvetvie priemyslu, stavebníctva, obchodu a obchodných služieb. Výška exportu neobsahuje dopočítané údaje.

1. Ukazovatele finančnej výkonnosti podnikateľských subjektov

Pomerové ukazovatele

ROS - rentabilita tržieb

Rentabilita tržieb vypovedá o hospodárnosti výroby a úrovni zhodnotenia spotrebovanej časti majetku. Ukazovateľ dáva do pomeru zisk upravený o daň, nákladové úroky a odpisy k tržbám. Najvyššiu rentabilitu tržieb v priemere za obdobie rokov 2002 - 2006 dosahovali veľké podniky (13,21 %), nasledujú stredné podniky (9,20 %), malé podniky (9,18 %) a mikropodniky (7,14 %). Rentabilita tržieb rástla v posudzovanom období najviac u mikropodnikov o 5,48 percentuálneho bodu, u malých podnikov o1,51 p.b. a v kategórii stredných podnikov o 0,55 p.b.. V prípade malých podnikov však rentabilita tržieb od roku 2003 vykazuje mierny pokles. V kategórii veľkých podnikov rentabilita tržieb poklesla o 0,22 p.b..

Tabuľka 5: ROS - rentabilita tržieb podľa veľkostných kategórií podnikov (na základe EBITDA)

Kategória	2002	2003	2004	2005	2006	rozdiel období 2006-2002
Mikro	3,04%	7,59%	7,79%	8,74%	8,52%	5,48%
Malé	6,97%	11,36%	9,73%	9,35%	8,48%	1,51%
Stredné	9,21%	8,64%	9,53%	8,87%	9,76%	0,55%
Veľké	11,90%	13,50%	14,40%	14,58%	11,68%	-0,22%

Zdroj: Účtovné výkazy, spracované NARMSP

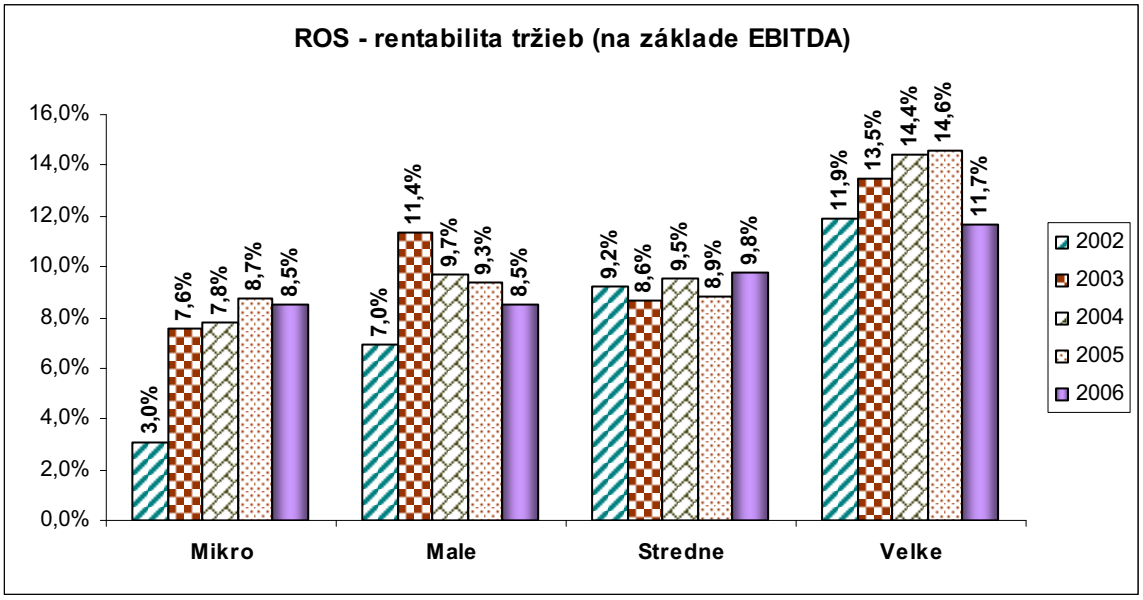

Z hľadiska posudzovaných odvetví najvyššiu rentabilitu tržieb v priemere za obdobie rokov 2002 - 2006 dosahovali MSP v obchodných službách (15,90 %), nasleduje priemysel (7,17 %), stavebníctvo (6,08 %) a najnižšiu v obchode (4,30 %). Rentabilita tržieb MSP rástla v sledovanom období vo všetkých hodnotených odvetviach, najviac v obchodných službách o 5,48 p.b., obchode o 3,72 p.b., stavebníctve o 2,55 p.b. a v priemysle o 1,71 p.b..

Tabuľka 6: ROS - rentabilita tržieb podľa vybraných odvetví – MSP (na základe EBITDA)

Odvetvie	2002	2003	2004	2005	2006	rozdiel období 2006-2002
Priemysel	6,25%	6,37%	7,55%	7,71%	7,95%	1,71%
Stavebníctvo	5,13%	4,49%	5,87%	7,23%	7,68%	2,55%
Obchod	1,38%	5,28%	4,64%	5,09%	5,10%	3,72%
Obchodné služby	13,46%	14,79%	16,98%	15,35%	18,94%	5,48%

Zdroj: Účtovné výkazy, spracované NARMSP

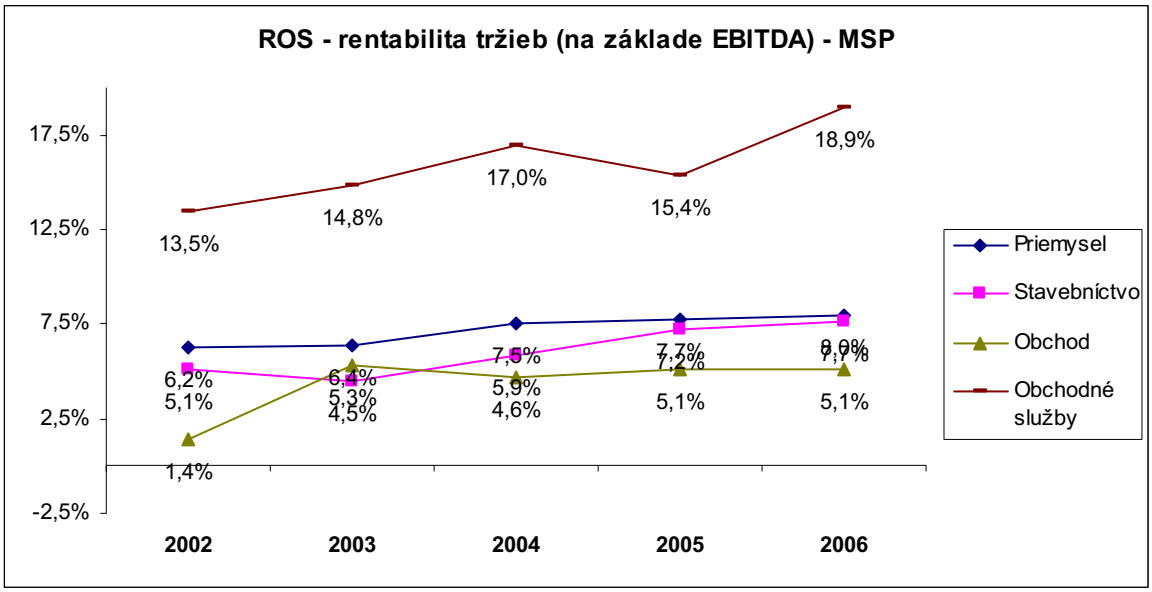

ROE - rentabilita vlastného kapitálu

Rentabilita vlastného kapitálu poskytuje informáciu o zúročení vlastného kapitálu. Ukazovateľ dáva do pomeru zisk upravený o daň a nákladové úroky k vlastnému imaniu. Najvyššiu rentabilitu vlastného kapitálu v priemere za obdobie rokov 2002 - 2006 dosahovali malé podniky (15,00 %), nasledujú stredné podniky (14,49 %), mikropodniky (13,73 %) a veľké podniky (12,78 %). Rentabilita vlastného kapitálu rástla v posudzovanom období u všetkých veľkostných kategóriách podnikov, čo môže byť odrazom zlepšeného hospodárenia podnikov. Najviac rástla u mikropodnikov o 23,32 p.b., malých podnikov o18,35 p.b., veľkých podnikov o 2,33 p.b. a v kategórii stredných podnikov o 0,76 p.b..

Tabuľka 7: ROE - rentabilita vlastného kapitálu podľa veľkostných kategórií podnikov (na základe EBIT)

Kategória	2002	2003	2004	2005	2006	rozdiel období 2006-2002
Mikro	-1,53%	20,38%	11,84%	16,16%	21,79%	23,32%
Malé	3,40%	15,35%	17,10%	17,41%	21,76%	18,35%
Stredné	15,75%	12,01%	12,39%	15,80%	16,52%	0,76%
Veľké	9,30%	13,47%	15,23%	14,26%	11,63%	2,33%

Zdroj: Účtovné výkazy, spracované NARMSP

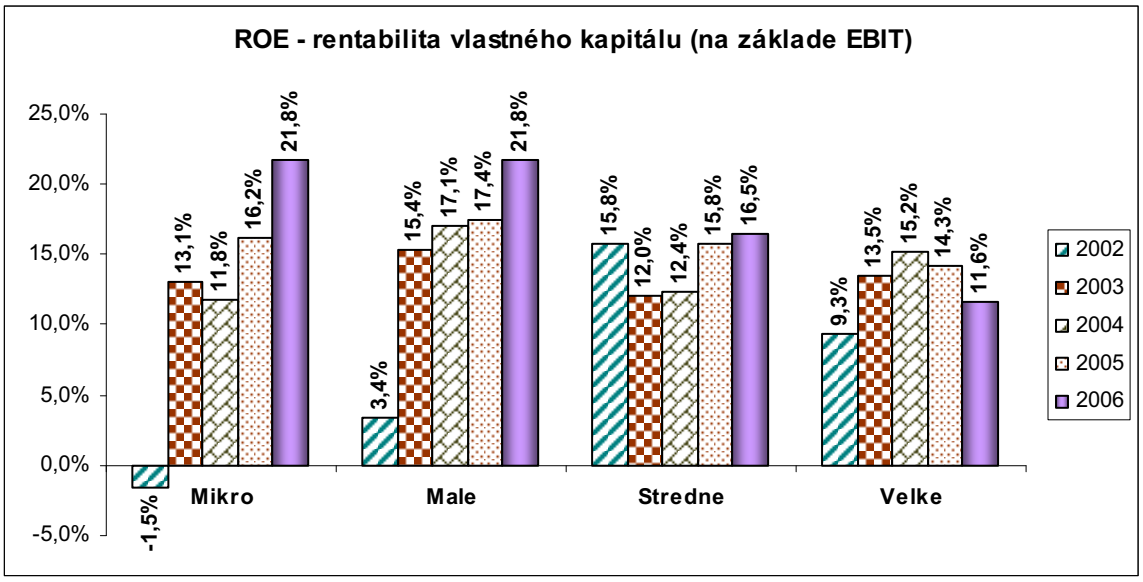

V posudzovaných odvetviach najvyššiu rentabilitu vlastného kapitálu v priemere za obdobie rokov 2002 - 2006 dosahovali MSP v stavebníctve (26,40 %), nasleduje obchod (15,78 %), priemysel (14,53 %) a najnižšiu v obchodných službách (11,47 %). Rentabilita vlastného kapitálu MSP rástla v sledovanom období vo všetkých hodnotených odvetviach, najviac v obchode o 22,61 p.b., stavebníctve o 14,68 p.b., obchodných službách o 12,87 p.b. a v priemysle o 3,74 p.b..

Tabuľka 8: ROE - rentabilita vlastného kapitálu podľa vybraných odvetví (na základe EBIT) – MSP

Odvetvie	2002	2003	2004	2005	2006	rozdiel období 2006-2002
Priemysel	13,04%	12,72%	15,09%	15,03%	16,78%	3,74%
Stavebníctvo	21,99%	17,55%	23,81%	31,97%	36,67%	14,68%
Obchod	0,11%	21,58%	16,00%	18,18%	22,72%	22,61%
Obchodné služby	6,10%	8,29%	10,84%	14,49%	18,96%	12,87%

Zdroj: Účtovné výkazy, spracované NARMSP

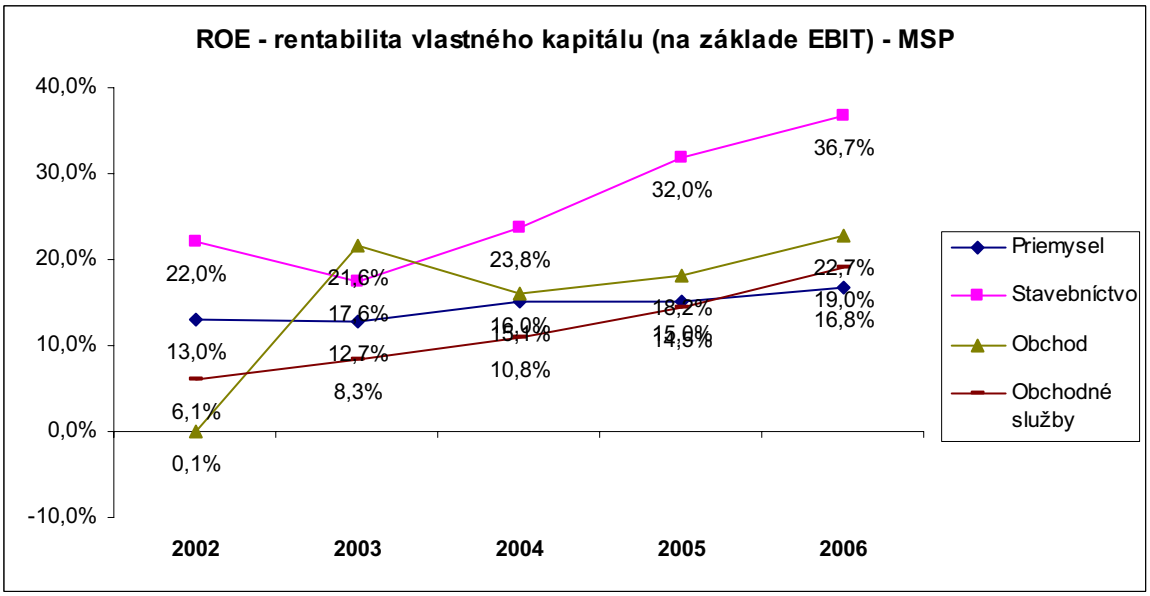

Stupeň samofinancovania

Stupeň samofinancovania vyjadruje pomer, v ktorom sú aktíva spoločnosti financované vlastnými zdrojmi. Najvyšší stupeň samofinancovania v priemere za obdobie rokov 2002 - 2006 dosahovali veľké podniky (56,66 %), nasledujú stredné podniky (38,29 %), malé podniky (30,48 %) a mikropodniky (26,26 %). Stupeň samofinancovania rástol v posudzovanom období u všetkých veľkostných kategóriách podnikov, čo zvýšilo ich finančnú stabilitu. Najviac rástol u mikropodnikov o 4,20 p.b., veľkých podnikov podnikov o 2,62 p.b., stredných podnikov o 1,50 p.b. a v kategórii malých podnikov o 0,40 p.b..

Tabuľka 9: Stupeň samofinancovania podľa veľkostných kategórií podnikov

Kategória	2002	2003	2004	2005	2006	rozdiel období 2006-2002
Mikro	20,87%	27,17%	30,04%	28,09%	25,06%	4,20%
Malé	29,63%	30,20%	31,07%	31,49%	30,03%	0,40%
Stredné	35,70%	41,92%	42,06%	34,59%	37,20%	1,50%
Veľké	51,83%	55,86%	61,03%	60,12%	54,45%	2,62%

Zdroj: Účtovné výkazy, spracované NARMSP

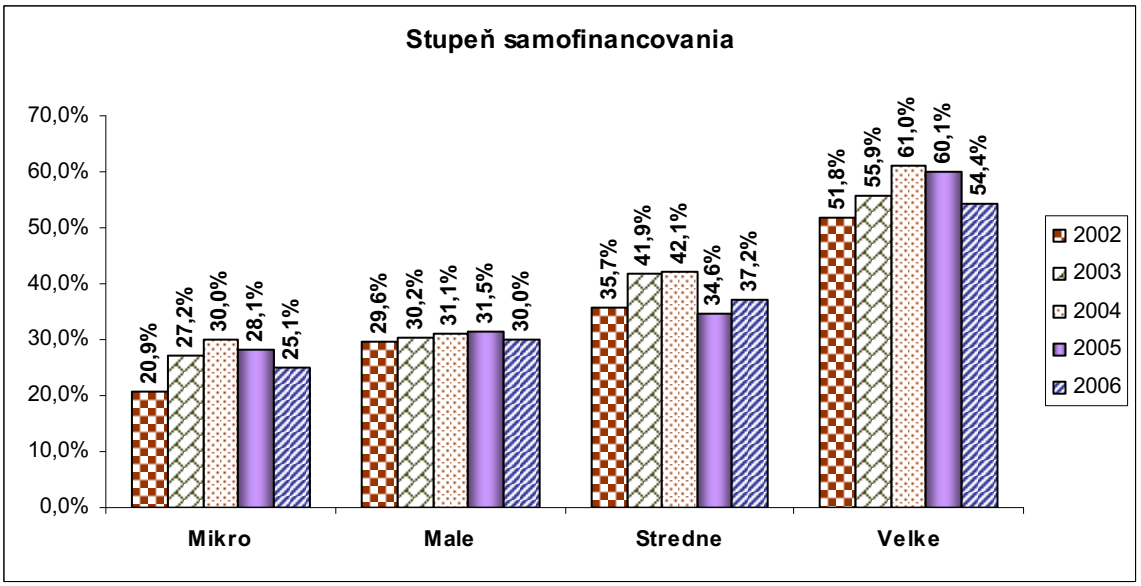

Z hľadiska posudzovaných odvetví najvyšší stupeň samofinancovania v priemere za obdobie rokov 2002 - 2006 dosahovali MSP v obchodných službách (35,35 %), nasleduje priemysel (32,67 %), obchode (28,46 %) a najnižšiu v stavebníctve (24,27 %). Stupeň samofinancovania MSP rástol v sledovanom období v obchode o 7,02 p.b., stavebníctve o 1,10 p.b., priemysle o 0,39 p.b. a naopak poklesol v obchodných službách o 5,48 p.b.. Od roku 2004 však môžeme sledovať postupný pokles stupňa samofinancovania vo všetkých odvetviach.

Tabuľka 10: Stupeň samofinancovania podľa vybraných odvetví – MSP

Odvetvie	2002	2003	2004	2005	2006	rozdiel období 2006-2002
Priemysel	30,34%	32,75%	35,52%	33,99%	30,73%	0,39%
Stavebníctvo	22,28%	25,17%	24,64%	25,86%	23,38%	1,10%
Obchod	21,47%	30,83%	31,29%	30,22%	28,49%	7,02%
Obchodné služby	37,86%	36,55%	37,65%	32,32%	32,38%	-5,48%

Zdroj: Účtovné výkazy, spracované NARMSP

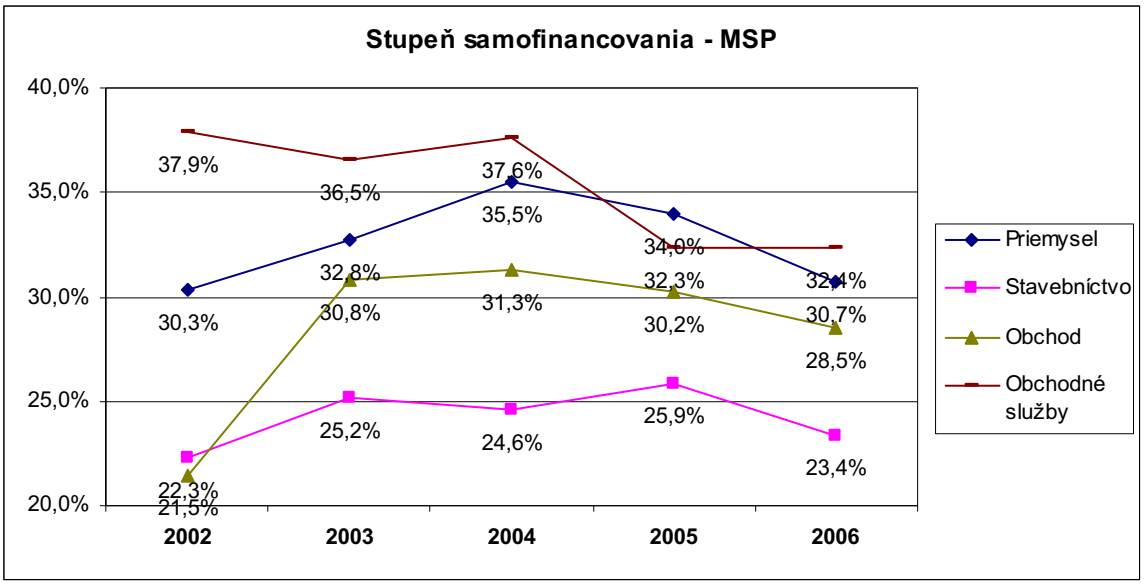

Krytie dlhodobého majetku

Ukazovateľ krytie dlhodobého majetku vypovedá o dodržaní „zlatého bilančného pravidla", podľa ktorého majú byť stále aktíva finančne kryté z finančných zdrojov dlhodobého charakteru. Najvyššiu mieru prekapitalizovania v priemere za obdobie rokov 2003 - 2006 dosahovali stredné podniky (110,61 %), nasledujú malé podniky (109,63 %), a veľké podniky (108,41 %). Tieto podniky používajú dlhodobé zdroje i na krytie krátkodobých aktív. Naopak u mikropodnikov dlhodobé zdroje pokrývajú v priemere za obdobie rokov 2003 - 2006 94,41 % stálych aktív a teda sú mierne podkapitalizované a zraniteľnejšie. Miera krytia dlhodobého majetku rástla v posudzovanom období najviac u malých podnikov o 18,03 p.b., mikropodnikov o 7,09 p.b. a u stredných podnikov o 5,52 p.b.. V kategórii veľkých podnikov krytie dlhodobého majetku pokleslo o 15,45 p.b. na hodnotu 97,25%, čím sa stali podkapitalizovanými.

Tabuľka 11: Krytie dlhodobého majetku podľa veľkostných kategórií podnikov

Kategória	2003*	2004	2005	2006	rozdiel období 2006-2003
Mikro	87,92%	94,84%	99,88%	95,01%	7,09%
Malé	95,85%	112,09%	116,68%	113,88%	18,03%
Stredné	110,54%	111,61%	104,23%	116,06%	5,52%
Veľké	112,70%	113,07%	110,62%	97,25%	-15,45%

Zdroj: Účtovné výkazy, spracované NARMSP
* Spracované účtovné výkazy za rok 2002 nezahrňovali potrebné riadky na identifikáciu dlhodobých cudzích zdrojov

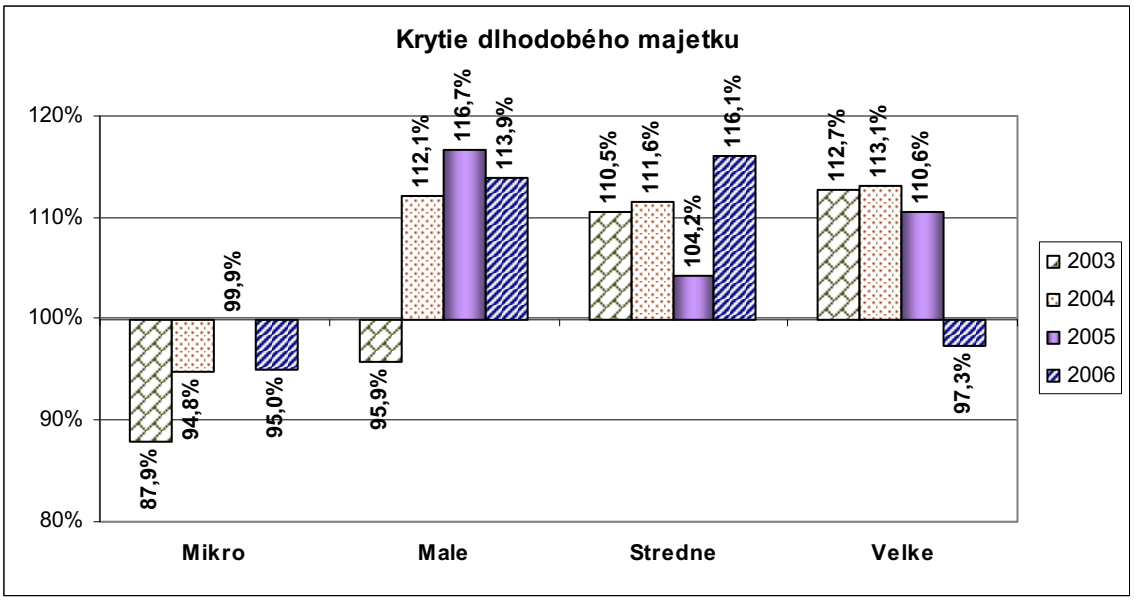

V posudzovaných odvetviach najvyššiu mieru prekapitalizovania v priemere za obdobie rokov 2003 - 2006 dosahovali MSP v obchode (113,36 %), stavebníctve (112,53 %) a priemysle (104,53 %). MSP v obchodných službách boli v priemere za obdobie rokov 2003 - 2006 podkapitalizované (96,14%). Pokrytie stáleho majetku dlhodobými zdrojmi MSP rástlo v sledovanom období v obchodných službách o 11,80 p.b., stavebníctve o 6,56 p.b.. Naopak pokleslo v priemysle o 10,12 p.b. a v obchode o 3,67 p.b..

Tabuľka 12: Krytie dlhodobého majetku podľa vybraných odvetví – MSP

Odvetvie	2003	2004	2005	2006	rozdiel období 2006-2002
Priemysel	109,42%	108,44%	100,96%	99,30%	-10,12%
Stavebníctvo	108,28%	105,30%	121,71%	114,84%	6,56%
Obchod	115,34%	110,65%	115,77%	111,67%	-3,67%
Obchodné služby	89,21%	96,98%	97,34%	101,01%	11,80%

Zdroj: Účtovné výkazy, spracované NARMSP

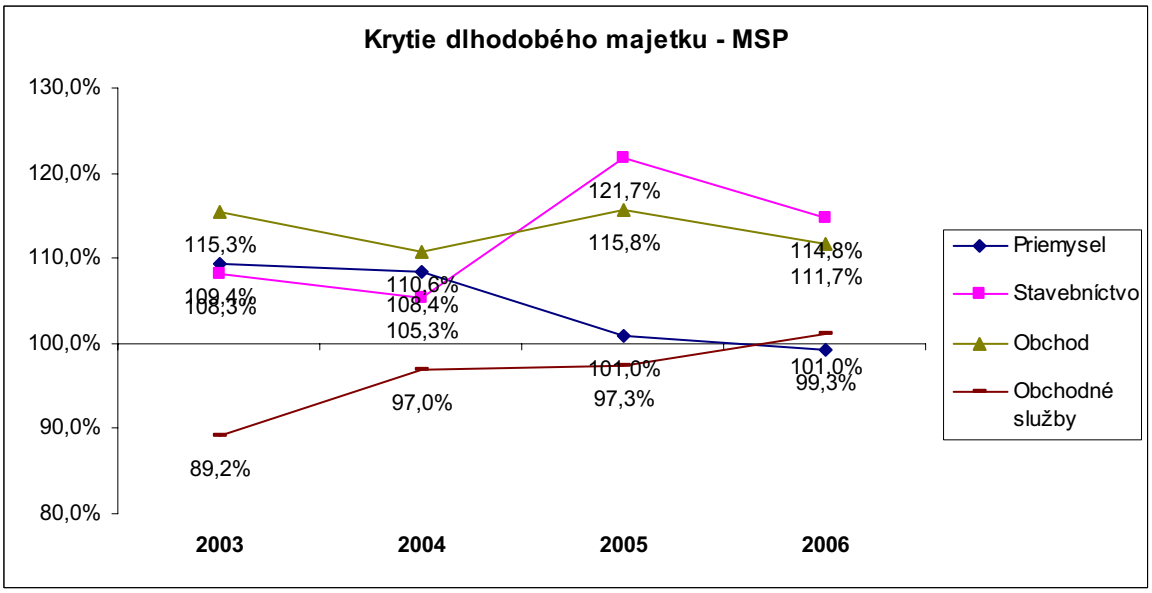

Podiel stálych aktív na celkových aktívach podniku

Najvyššií podiel stálych aktív na celkových aktívach v priemere za obdobie rokov 2002 - 2006 dosahovali veľké podniky (65,65 %), nasledujú stredné podniky (52,44%), mikropodniky (49,14 %) a malé podniky (44,53 %). Podiel stálych aktív na celkových aktívach rástol v posudzovanom období najviac u veľkých podnikov o 2,84 p.b., u mikropodnikov o 0,90 p.b.. Naopak pokles bol zaznamenaný u stredných podnikov o 7,08 p.b a u malých podnikov o 6,91 p.b..

Tabuľka 13: Podiel stálych aktív podľa veľkostných kategórií podnikov

Kategória	2002	2003	2004	2005	2006	rozdiel období 2006-2002
Mikro	48,08%	49,91%	50,97%	47,75%	48,98%	0,90%
Malé	47,78%	50,20%	42,95%	40,85%	40,87%	-6,91%
Stredné	56,07%	54,92%	52,70%	49,51%	48,99%	-7,08%
Veľké	64,64%	63,96%	66,24%	65,93%	67,47%	2,84%

Zdroj: Účtovné výkazy, spracované NARMSP

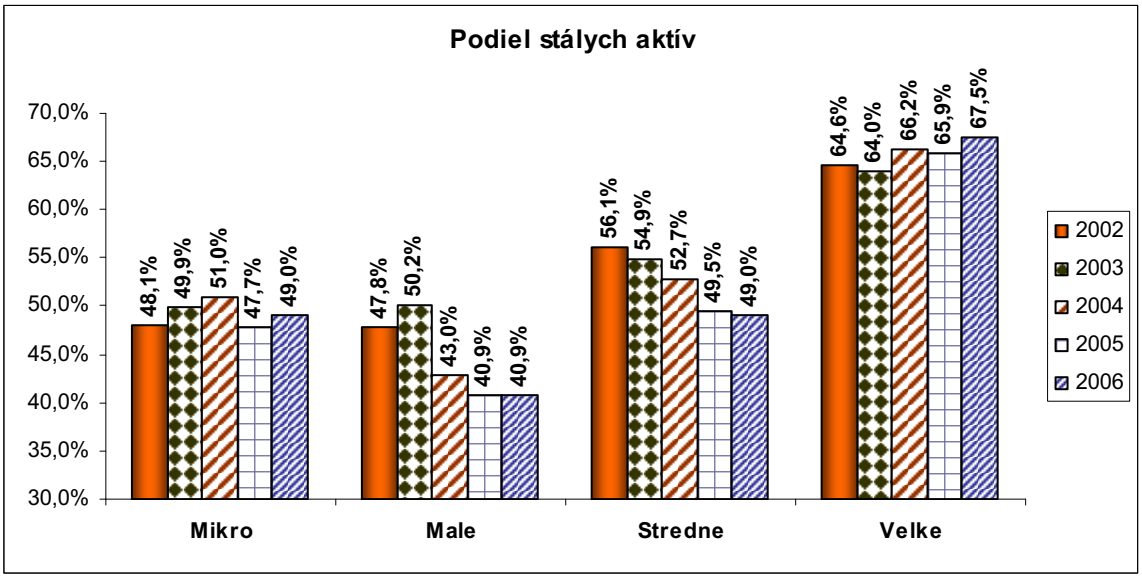

Z hľadiska posudzovaných odvetví najvyšší podiel stálych aktív v priemere za obdobie rokov 2002 - 2006 dosahovali MSP v obchodných službách (61,35 %), nasleduje priemysel (46,01 %), obchode (37,85 %) a najnižší v stavebníctve (31,09 %). Podiel stálych aktív MSP rástol v sledovanom období v priemysle o 1,31 p.b.. Naopak poklesol v obchodných službách o 11,16 p.b., v stavebníctve o 6,65 p.b. a v obchode o 0,03 p.b..

Tabuľka 14: Podiel stálych aktív podľa vybraných odvetví – MSP

Odvetvie	2002	2003	2004	2005	2006	rozdiel období 2006-2002
Priemysel	44,98%	45,22%	45,22%	48,32%	46,30%	1,31%
Stavebníctvo	35,53%	31,62%	31,62%	27,82%	28,88%	-6,65%
Obchod	36,84%	39,24%	39,24%	37,10%	36,81%	-0,03%
Obchodné služby	68,56%	62,33%	62,33%	55,99%	57,40%	-11,16%

Zdroj: Účtovné výkazy, spracované NARMSP

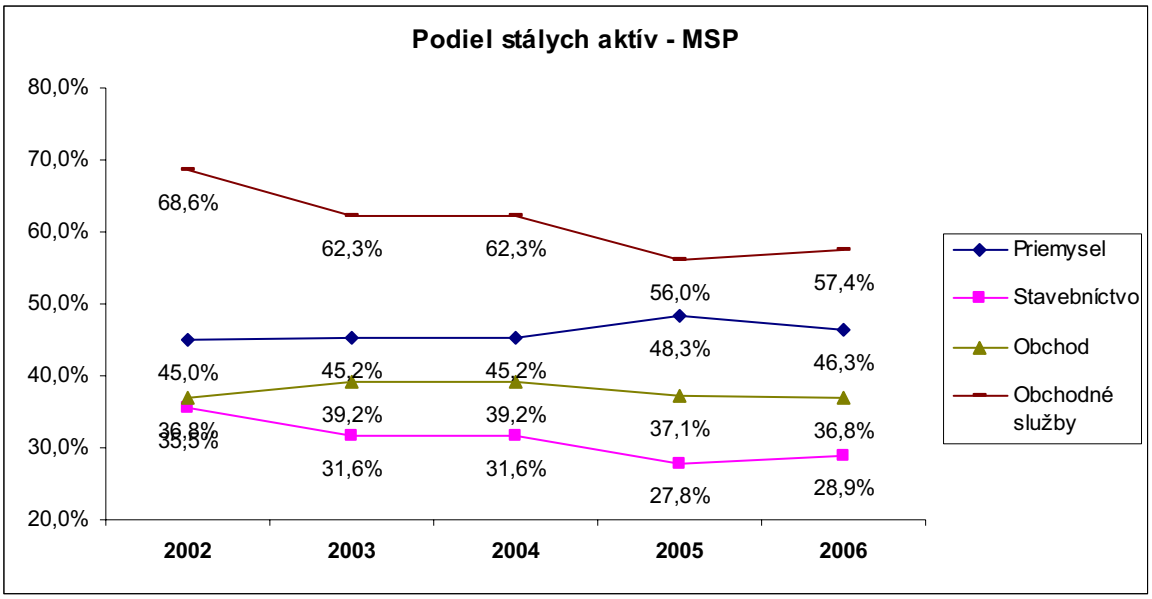
Podiel stálych aktív - MSP
80,0%
70,0%
60,0%
50,0%
40,0%
30,0%
20,0%
68,6%
62,3%
62,3%
56,0%
57,4%
45,0%
45,2%
45,2%
48,3%
46,3%
36,8%
39,2%
39,2%
37,1%
36,8%
35,5%
31,6%
31,6%
27,8%
28,9%
2002
2003
2004
2005
2006
Priemysel
Stavebníctvo
Obchod
Obchodné služby

Absolútne ukazovatele

Produktivita práce

Vývoj produktivity práce meranej výškou pridanej hodnoty na jedného zamestnanca v cenách roku 2002 rástol v sledovanom období 2002-2007 vo všetkých veľkostných kategóriách podnikov. Najvyšší rast od roku 2002 zaznamenala pridaná hodnota na jedného zamestnanca u veľkých podnikov o 46 % na úroveň 483,2 tis. SK v roku 2007, u stredných podnikov narástla o 23 % na úroveň 337,1 tis. SK a u malých podnikov (0-49 zamestnancov) o 9 % na úroveň 422,8 tis. SK v roku 2007.

Tabuľka 15: Vývoj pridanej hodnoty na zamestnanca v cenách roku 2002 podľa veľkostných kategórií podnikov – právnické osoby (v tis. SK)

Kategória	2002	2003	2004	2005	2006	2007	index 2007/2002
Malé	388,4	327,9	297,9	340,5	360,8	422,8	1,09
Stredné	274,6	249,5	241,9	278,8	294,8	337,1	1,23
Veľké	330,1	384,1	427,9	444,9	476,7	483,2	1,46

Zdroj: ŠU SR, spracované NARMSP

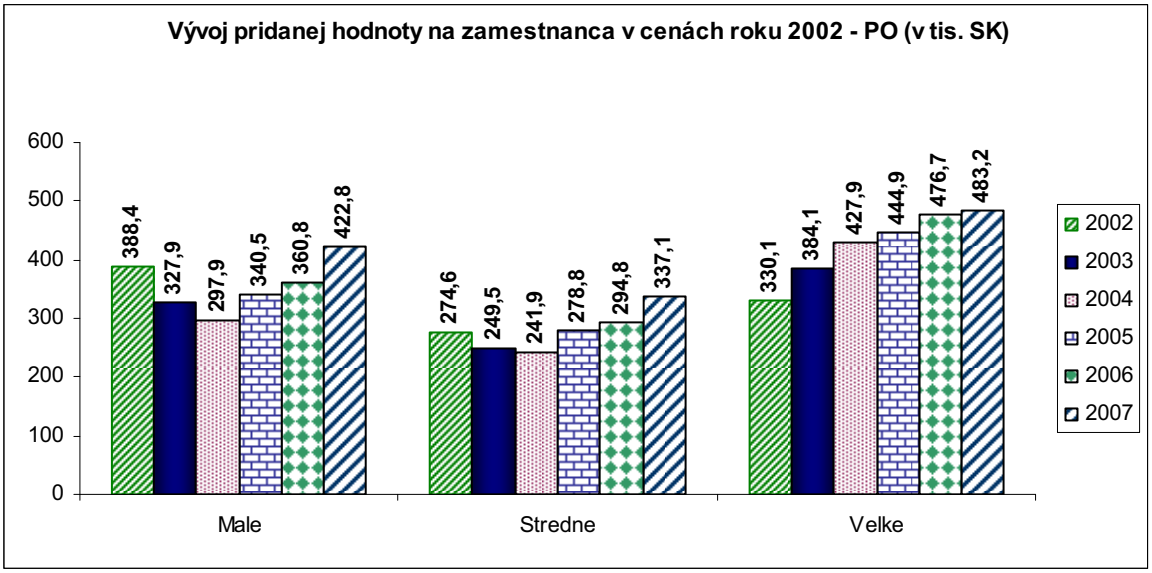

Vývoj produktivity práce meranej výškou tržieb na jedného zamestnanca v cenách roku 2002 rástol v sledovanom období 2002-2007 vo všetkých posudzovaných odvetviach okrem obchodu. Najvyšší rast od roku 2002 zaznamenali tržby na jedného zamestnanca v stavebníctve o 37 % na úroveň 1 065,9 tis. SK v roku 2007, v priemysle o 19 % na úroveň 1 794,4 tis. SK, v obchodných službách o 2 % na úroveň 1 418,3 tis. SK. V obchode bol zaznamenaný mierny pokles o 1% na úroveň 4 426,4 tis. SK v roku 2007.

Tabuľka 16: Vývoj tržieb na zamestnanca v cenách roku 2002 podľa vybraných odvetví – MSP PO (v tis .SK)

Odvetvie	2002	2003	2004	2005	2006	2007	index 2007/2002
Priemysel	1 508,0	1 574,6	1 602,3	1 627,4	1 304,9	1 794,4	1,19
Stavebníctvo	776,4	847,2	829,3	896,1	1 057,2	1 065,9	1,37
Obchod	4 479,1	4 308,1	4 360,1	4 587,2	4 558,3	4 426,4	0,99
Obchodné služby	1 395,3	1 317,5	1 262,0	1 293,1	1 370,7	1 418,3	1,02

Zdroj: ŠU SR, spracované NARMSP

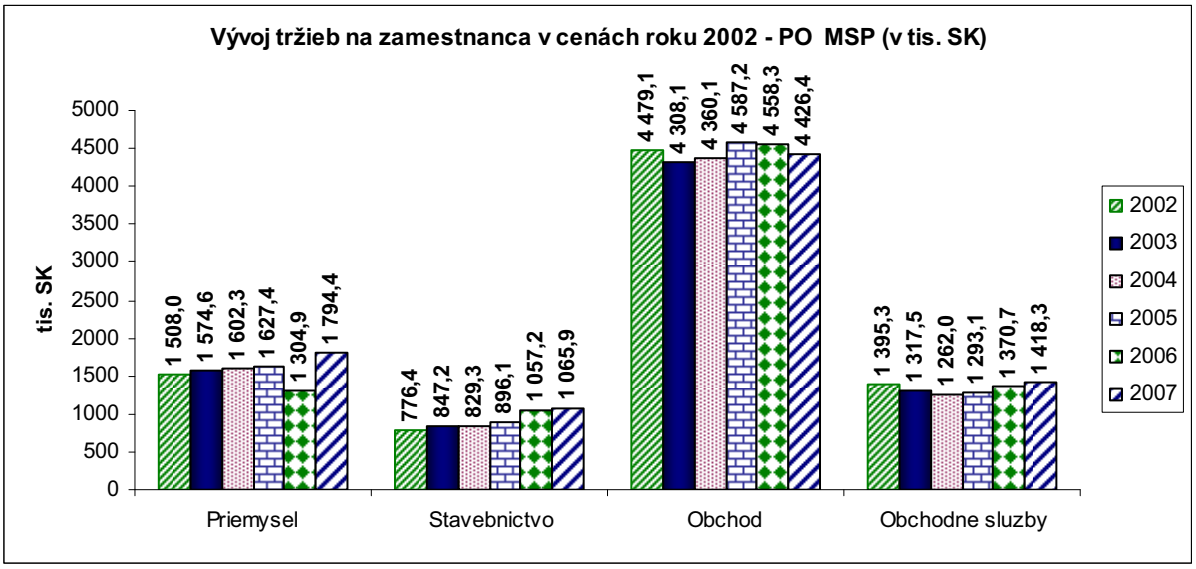

Otvorenosť podnikov

V nasledovnej tabuľke je zobrazený vývoj celkového vývozu vo vzťahu k tržbám. Údaje zahrňujú právnické aj fyzické osoby. Hodnota tržieb obsahuje tržby za odvetvie priemyslu, stavebníctva, obchodu a obchodných služieb. Výška exportu neobsahuje dopočítané údaje.

Tabuľka 17: Vývoj tržieb a vývozu (PO+FO) v mld. SK

Ukazovateľ	2002	2003	2004	2005	2006	2007
tržby spolu	2 347,7	2 493,8	2 709,4	3 021,7	3 469,3	3 823,9
z toho tržby MSP	1 419,5	1 399,3	1 506,6	1 731,6	1 941,1	2 061,9
vývoz spolu	651,8	802,7	869,7	960,7	1 195,2	1 358,5
z toho vývoz MSP	184,2	200,7	231,7	310,3	441,0	486,1

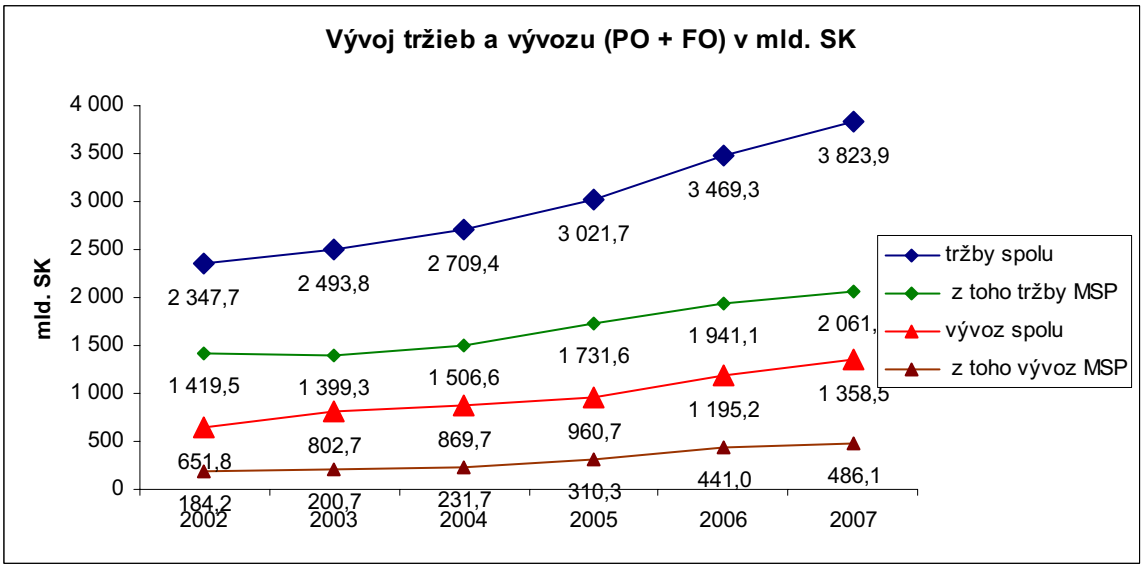

Príloha č. 5

Prehľad činnosti inštitúcií verejnej správy vo vzťahu k MSP

Vláda Slovenskej republiky
Najdôležitejšou inštitúciou štátnej správy v oblasti regulácie (podpory) malého a stredného podnikania (ďalej len MSP) je vláda Slovenskej republiky, ako najvyšší orgán výkonnej moci, konajúca prostredníctvom jednotlivých ministerstiev, organizácií zriadených jednotlivými ministerstvami, prípadne ostatných orgánov štátnej správy. Vláda Slovenskej republiky, zvolená v roku 2006 vo svojom Programovom vyhlásení vlády prijala okrem iných záväzkov aj záväzok podpory podnikania, kde v kapitole nazvanej Makroekonomický rámec, verejné financie a hospodárska politika, v časti Podnikanie, investície a regionálny rozvoj deklaruje svoj program nasledovne: *Vláda SR zlepší podmienky pre rozvoj všetkých foriem podnikania, zvýšenú pozornosť bude venovať rozvoju segmentov služieb, osobitne s vysokou pridanou hodnotou, ktoré v súčasnosti na Slovensku nedosahujú potrebnú výkonnosť. Vláda SR zabezpečí harmonizáciu legislatívy SR s legislatívou EÚ v oblastiach malého a stredného podnikania. Vláda prijme opatrenia na zlepšenie koordinácie podporných programov a inštitúcií slúžiacich na podporu rozvoja malého a stredného podnikania. Jednotlivé horizontálne politiky budú koncipované v súlade so stratégiou EÚ „Think first small". Vláda SR bude povzbudzovať a podporovať podnikateľské úsilie mládeže a aj ostatných účastníkov vzdelávacích procesov. Špecifické moduly súvisiace s podnikaním sa stanú základnou súčasťou vzdelávacích programov na stredných školách, vysokých školách, univerzitách a iných vzdelávacích centrách, pričom bude kladený dôraz na priame prepojenie a využitie výstupov vo vzdelávaní a inováciách aj pre malé a stredné podniky.*

Poradné orgány vlády Slovenskej republiky
V súlade so zákonom NR SR č. 575/2001 Z. z. (ďalej len kompetenčný zákon) je vláda oprávnená vymenúvať svojich splnomocnencov pre jednotlivé otázky a určovať rozsah ich oprávnení. Taktiež vláda môže zriaďovať svoje poradné orgány (rady), ktoré plnia úlohy koordinačné, konzultatívne alebo odborné**.** Zo zákona vláde vyplýva povinnosť zriadiť Hospodársku radu vlády SR. Ďalšími poradnými orgánmi vlády, relevantne ovplyvňujúcimi otázky v súvislosti s MSP sú: Hospodárska a sociálna rada SR, Porada ekonomických ministrov vlády SR, Rada vlády Slovenskej republiky pre regionálnu politiku a dohľad nad štrukturálnymi operáciami. Nakoľko kompetenčný zákon nezveruje týmto orgánom rozhodovacie právomoci, ale výslovne konštatuje, že sa jedná len o orgány s koordinačné a konzultatívne a odborné.

REZORT HOSPODÁRSTVA

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (MH SR)

Typ inštitúcie: ústredný orgán štátnej správy - ministerstvo
Typ kompetencií: normotvorná činnosť, príprava koncepčných a strategických dokumentov, riadenie podriadených rezortných inštitúcií, zastupovanie v medzinárodných organizáciách, výkonné kompetencie aj v oblasti podpory podnikania
Najdôležitejšie kompetencie: vo vzťahu k MSP najmä riadi Národnú agentúru pre rozvoj malého a stredného podnikania (NADSME), Slovenskú agentúru pre rozvoj cestovného ruchu (SACR), Slovenskú agentúru pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO), vypracúva stratégie a koncepčné dokumenty v oblasti podpory a rozvoja malého a stredného podnikania a zlepšenia podnikateľského prostredia, realizuje programy v oblasti podpory MSP, kontroluje ich výkon a hodnotí ich účelnosť, zabezpečuje realizáciu predvstupových a štrukturálnych fondov, zastupuje SR v niektorých medzinárodných organizáciách a orgánoch Európskej únie.
Približný počet subjektov dotknutých činnosťou organizácie: prakticky všetky podnikateľské subjekty môžu byť dotknuté činnosťou ministerstva hospodárstva
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitné činnosti: žiadne
Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania (NARMSP)

Typ inštitúcie: záujmové združenie právnických osôb (Ministerstvo hospodárstva, Slovenský živnostenský zväz a Združenie podnikateľov Slovenska)
Typ kompetencií: výkonné - realizácia programov podpory MSP, tvorba strategických a koncepčných dokumentov
Najdôležitejšie kompetencie: realizácia podporných programov pre malých a stredných

podnikateľov (Fondy rizikového kapitálu, Mikropôžičkový program a iné), pripravuje návrhy a formulácie štátnej politiky v oblasti podpory MSP, prípravuje finančné a záručné schémy pre podporu a rozvoj MSP, zabezpečuje rozvoj infraštruktúry pre rozvoj podnikania so zameraním na začínajúcich podnikateľov a inovatívne technológie, vypracúva koncepcie, stratégie a analýzy podpory MSP, plní úlohy spojené s odbornou prípravou a implementáciou projektov a programov pomoci malým a stredným podnikateľom v SR a podobne. Pri NARMSP pôsobia aj nasledovné organizácie: Euro Info Centrum, Regionálne poradenské a informačné centrá, Fond fondov s.r.o., Podnikateľské a inovačné centrá, Centrá prvého kontaktu
Približný počet subjektov dotknutých činnosťou organizácie: Podľa poslednej výročnej správy publikovanej prostredníctvom internetu (za rok 2006) NARMSP a organizácie pôsobiace pri NARMSP poskytli v oblasti poradenských a informačných služieb 2168 informatívnych a odborných konzultácií, realizovali sa investície do 6 podnikateľských inkubátorov, účasť na projektoch v rámci Rámcových programov, v rámci PHARE FM 2002 podporených celkovo 242 projektov, spracovávali sa ďalšie žiadosti, realizované boli desiatky projektov z prostriedkov štrukturálnych fondov, organizácia poskytla v danom období 146 mikropôžičiek v rámci Mikropôžičkovího programu, v danom období z Fondu fondov s.r.o. boli podporené 3 spoločnosti,
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitné činnosti: žiadne

Euro Info Centrá ktoré sú súčasťou siete euro info centier Európskej komisie. Centrum pomáha pri vyhľadávaní obchodných a projektových partnerov prostredníctvom celoeurópskej databázy, podporuje účasť malých a stredných podnikateľov na medzinárodných projektoch a kooperačných podujatiach, mapuje podnikateľské prostredie v členských štátoch, slúži ako zdroj informácií pre Európsku komisiu v oblasti podnikateľského prostredia v danom štáte.

Regionálne poradenské a informačné centrá *(RPIC)* sú sieťou 14 neziskových združení právnických osôb. Centrá poskytujú poradenstvo pri zakladaní spoločnosti, prevádzke spoločnosti, organizujú vzdelávacie kurzy pre podnikateľov, poskytujú mikropôžičky, poskytujú informácie o ďalších zdrojoch financovania.

Fond fondov s.r.o. je spoločnosť založená NARMSP, zastrešuje fungovanie siedmych fondov rizikového kapitálu. Všetky fondy boli vytvorený z verejných zdrojov. *Fond štartovacieho kapitálu* je fond zameraný na malé a stredné podniky na celom území Slovenskej republiky. *Regionálny fond štartovacieho kapitálu* - jeho prostriedky sú určené pre rozvoj malých a stredných podnikateľov v banskobystrickom, žilinskom, košickom a prešovskom kraji. *Rozvojový fond pre malé a stredné podnikanie, a.s.* - fond rizikového kapitálu s kontribúciou domáceho súkromného kapitálu *Fond INTEG* je určený na podporu inovatívnych projektov spoločností zaradených do technologických inkubátorov InQb STU v Bratislave a Inova Tech v Sládkovičove. Financovanie inovatívnych firiem z celého územia Slovenska je realizované prostredníctvom *Fondu SISME. Fond Seed Capital, k.s.* - finančné prostriedky fondu sú určené na investovanie do novo zakladaných, mladých a inovatívnych malých a stredných podnikov. *Slovenský Rozvojový Fond, a.s.* určený pre fungujúce spoločnosti nachádzajúce sa vo fáze rozvoja. *Mikroúverový fond* - prostriedky sa poskytujú formou úverov podnikateľom vybraných okresov bratislavského a trnavského kraja.

Podnikateľské inovačné centrá (BIC) - existujú vo forme spoločností s ručením obmedzením. V súčasnosti na Slovensku pôsobí 5 BIC a to v Bratislave. Prievidzi, Spišskej Novej Vsi, Košiciach a Banskej Bystrici. Poslaním centier je podnikateľské a inovačné poradenstvo, medzinárodný technologický transfer, finančné poradenstvo, regionálny rozvoj, podpora rámcových programoch EÚ pre výskum, vývoj a inovácie, projektový manažment a investičné poradenstvo.

Centrá prvého kontaktu - je sieť centier, ktoré majú za cieľ prispievať ku skvalitňovaniu podnikateľského prostredia, podpore vzniku pracovných príležitostí, zvyšovaniu konkurencieschopnosti. Centrá poskytujú ekonomické, finančné a podnikateľské, poradenstvo v oblasti daní, a odvodov, informujú o možnosti financovania podnikania.

Slovenská agentúra pre cestovný ruch (SACR)

Typ inštitúcie: štátna príspevková organizácia
Typ kompetencií: výkonné - realizácia podpory podnikania v oblasti cestovného ruchu
Najdôležitejšie kompetencie: marketing a propagáciu cestovného ruchu na Slovensku, edičná činnosť, poradenská a konzultačná činnosť pre subjekty cestovného ruchu, orgány miestnej štátnej správy a územnej samosprávy a činnosť v oblasti implementácie štrukturálnych fondov EÚ pre verejný sektor a podnikateľskú sféru do cestovného ruchu.
Počet subjektov dotknutých činnosťou organizácie: organizácia primárne propaguje krajinu ako turistickú destináciu, a nie jednotlivé subjekty. V oblasti štrukturálnych fondov, bolo podľa výročnej správy SACR za rok 2007 uzavretých v oblasti podpory a budovania infraštruktúry uzavretých 23 zmlúv, 11 projektov bolo ukončených, v oblasti podpory podnikania v oblasti cestovného ruchu bolo uzavretých 41 zmlúv a ukončených 22 projektov a v oblasti podpory propagácie bolo prijatých 98 žiadostí o platbu
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitné činnosti: žiadne

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO)

Typ organizácie: štátna príspevková organizácia
Typ kompetencií: výkonné **-** realizácia podpory podnikania v oblasti rozvoja investícií a obchodu
Najdôležitejšie kompetencie: podpora a vytváranie vhodného investičného prostredia v SR, servis malým a stredným podnikateľom pri hľadaní exportných a obchodných príležitostí v zahraničí, žiadajúcim o prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ (v rokoch 2004-2006 operačný program priemysel a služby, pre roky 2007-2013 operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast) riešenie investičných projektov pre zahraničných investorov a sprievodný servis, konzultácie v oblasti individuálnej štátnej pomoci investorom a konzultácie k vypracovaniu žiadostí o štátnu pomoc, propagácia Slovenska ako investičnej lokality v zahraničí.
Približný počet subjektov dotknutých činnosťou organizácie: organizácia primárne propaguje krajinu ako investičnú lokalitu (56 správ v tlačených médiach, 19 odborných článkov, vypracovaných 46 podkladových materiálov pre média), podľa poslednej verejne publikovanej výročnej správy organizácie za rok 2007 organizácia v oblasti riadenia projektov realizovala 64 projektov, v oblasti štrukturálnych fondov bolo rozdelených približne 400 miliónov SK
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosti: žiadne

Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA)

Typ organizácie: štátna príspevková organizácia,
Typ kompetencií: výkonné - realizácia podpory podnikania v oblasti podpory inovácií a energetiky, účasť na normotvornej činnosti a tvorbe strategických a koncepčných dokumentov
Najdôležitejšie kompetencie: vykonáva funkciu nezávislej odbornej autority v energetike, funkciu implementačnej agentúry pre čerpanie štrukturálnych fondov EÚ (operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast v rokoch 2007-2013), snaží sa o znižovanie energetickej spotreby a nepriaznivých vplyvov na životné prostredie pri výrobe, prenose, distribúcií, rozvode a spotrebe energie, vykonáva poradenskú a konzultačnú činnosť v oblasti efektívneho využívania energie, vykonáva funkciu koordinátora podpory inovačného rozvoja v rámci dotknutých agentúr (SACR, SARIO, NADSME), zabezpečuje implementáciu štátnych strategických dokumentov v oblasti inovácií, realizuje podporu projektom schváleným v rámci štátnych inovačných programov
Približný počet subjektov dotknutých činnosťou organizácie: podľa výročnej správy organizácie za rok 2007 v oblasti podpory podnikania, inovácií a aplikovaného výskumu bolo schválených 73 projektov, v oblasti podpory využitia úspor energie a využitia obnoviteľných zdrojov energie bolo schválených 51 projektov,
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: duplicitná činnosť spolu s Inovačným fondom n.f., odporúčanie zrušiť Inovačný fond

Hlavný banský úrad a obvodné banské úrady

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: kompetencie v oblasti dozoru a kontroly, kompetencie v oblasti ukladania sankcií, registračné kompetencie
Najdôležitejšie kompetencie: spolu s podriadenými obvodnými banskými úradmi vykonáva štátny dozor v oblasti banskej správy. Úrad vo vzťahu k MSP ukladá opatrenia v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti prevádzky, vykonáva previerky pracovísk, činností a technických zariadení, dozerá na dodržiavanie ustanovení banského a zákona a iných relevantných predpisov v oblasti banskej činnosti, kontroluje nakladanie s výbušninami, ich skladovanie, zabezpečenie a transport, určuje podmienky používania vybraných banských strojov, zariadení, pomôcok a prístrojov, v prípade ak sa nejedná o určené výrobky povoľuje ich používanie. V prípade zistených nedostatkov je v jeho kompetencii nariadiť odstránenie závad, a ak ich nemožno bezprostredne odstrániť a je zrejme a bezprostredne ohrozený verejný záujem ako napr. bezpečnosť a ochrana zdravia, bezpečnosť prevádzky a podobne má právomoc nariadiť zastavenie prevádzky, alebo jej časti a to v nevyhnutnom rozsahu až do odstránenia závad. Jemu podriadené obvodné banské úrady ďalej vedú evidenciu dobývacích priestorov a chránených ložiskových území, vydávajú a zrušujú banské oprávnenia a vedú banský register.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: prakticky všetky subjekty v oblasti ťažby nerastných surovín - podľa ŠÚ SR k 31.12.2007 to bolo 155 subjektov
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: žiadne

Puncový úrad SR

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: kontrolné a dozorné kompetencie, kompetencie v oblasti ukladania sankcií, registračné kompetencie, zastupovanie v medzinárodných organizáciách
Najdôležitejšie kompetencie: vedie register výrobcov a obchodníkov s drahými kovmi a obchodníkov s neopracovanými diamantmi, vykonáva puncovú kontrolu a inšpekciu, prideľuje a zrušuje výrobné značky a zodpovednostné značky, vydáva a odníma výrobcom zliatin drahých kovov osvedčenie o splnení ďalších podmienok odbornej spôsobilosti, ukladá pokuty, vykonáva na vyžiadanie expertnú činnosť v odbore puncovníctva, skúšania a analytickej chémie drahých kovov a v odbore drahých kameňov, na vyžiadanie vykonáva expertíznu činnosť, vykonáva kontrolu vnútorného trhu s neopracovanými diamantmi
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky subjekty obchodujúce s drahými kovmi, približne 850 subjektov
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: žiadne

Štátna energetická inšpekcia a krajské inšpektoráty štátnej energetickej inšpekcie

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: kompetencie v oblasti kontroly a dozoru, kompetencie v oblasti ukladania sankcií
Najdôležitejšie kompetencie: vykonáva najmä kontrolu a dozor v oblasti dodržiavania povinností fyzických a právnických osôb, ktoré im vyplývajú z relevantných zákonov v oblasti energetiky a tepelnej energetiky, vydáva rozhodnutia a predbežné opatrenia a ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, ukladá pokuty.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: najmä subjekty, ktoré ŠÚ SR eviduje v položke výroba elektriny, vody a plynu - 355 subjektov
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: žiadne

Slovenská obchodná inšpekcia (SOI)

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: kontrolné a dozorné kompetencie, kompetencie v oblasti ukladania sankcií, podieľa sa na tvorbe legislatívy v oblasti ochrany spotrebiteľa
Najdôležitejšie kompetencie: výkon štátnej kontroly na vnútornom trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa, štátna kontrola predaja výrobkov a poskytovania služieb spotrebiteľom na vnútornom trhu, ukladá ochranné opatrenia a pokuty za porušenie zákona. Pri plnení tejto úlohy presadzuje u všetkých subjektov na vnútornom trhu dodržiavanie platných právnych predpisov pri predaji výrobkov a poskytovaní služieb. V oblasti ochrany spotrebiteľa pôsobí aj ***Európske spotrebiteľské centrum*** (ECC), čo je špecializovaná organizačná jednotka Ministerstva hospodárstva SR v riadiacej pôsobnosti ministra. Plní úlohu medzičlánku medzi európskymi spotrebiteľmi a Európskou komisiou. Spolupracuje s Európskou komisiou a európskymi spotrebiteľmi pri podpore čo najefektívnejšieho využívania vnútorného trhu a pomáha pri medzištátnych sťažnostiach. Je súčasťou siete Európskych spotrebiteľských centier. Jeho kompetenciu sú hlavne informatívne a poradenské. Centrum sa taktiež zúčastňuje na tvorbe legislatívy v oblasti ochrany spotrebiteľa.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: hlavne subjekty registrované ŠÚ SR v oblasti Obchod a Hotely a reštaurácie, čo bolo k 31.12.2007 spolu približne 175 000 subjektov
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: žiadne

Centrum pre chemické látky a prípravky

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: kompetencie v oblasti registrácie a hodnotenia a kontroly chemických látok, podiel na tvorbe legislatívy
Najdôležitejšie kompetencie: pôsobí na úseku uvádzania chemických látok, chemických prípravkov a detergentov na trh na úseku oznamovania nových chemických látok, uvedenia biocídnych výrobkov na trh, klasifikácie, evidencie a inventarizácie chemických látok, ako aj hodnotenia rizík pri ich uvádzaní na trh, hodnotí a posudzuje riziká v súvislosti s uvádzaním chemických látok na trh, obmedzuje alebo zakazuje uvedenie nových chemických látok na trh na obdobie najviac troch mesiacov, ak zistí, že hrozí bezprostredné nebezpečenstvo ohrozenia života alebo zdravia ľudí a poškodenia životného prostredia, vykonáva inventarizáciu chemických látok, prijíma informácie od podnikateľov, rozhoduje o uvádzaní detergentov na trh, vedie evidenciu autorizovaných biocídnych výrobkov alebo registrovaných biocídnych výrobkov s nízkym rizikom, vydáva rozhodnutia o autorizácii biocídneho výrobku a vydáva rozhodnutia o registrácii biocídneho výrobku s nízkym rizikom, vydáva rozhodnutia o zmene alebo zrušení rozhodnutí o autorizácii biocídneho výrobku a vydáva rozhodnutia o zmene alebo zrušení rozhodnutí o registrácii biocídneho výrobku s nízkym rizikom. Centrum tiež vykonáva informačné aktivity a participuje na tvorbe legislatívy v oblasti a spolupracuje s ostatnými orgánmi štátnej správy.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky subjekty v oblasti chemického priemyslu
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: žiadne

Inovačný fond n. f.

Typ inštitúcie: neziskový fond - neštátna nezisková právnická osoba
Typ kompetencií: realizácia podpory inovácií
Najdôležitejšie kompetencie: podpora a trvalý rozvoj duchovných hodnôt v oblasti vedy, výskumu a vývoja, podpora rozvojových štúdií, ktorým sa stanovujú priority vedy, výskumu a vývoja.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: podľa výročnej správy fondu za rok 2007 boli poskytnuté prostriedky 4 subjektom
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: podporu inovácií má v kompetencií taktiež Slovenská inovačná a energetická agentúra. Fond je zbytočný a duplicitný, jeho kompetencie a zverené finančné prostriedky môže vykonávať SIEA, fond je možné zrušiť

REZORT FINANCIÍ

Ministerstvo financií

Typ organizácie: ústredný orgán štátnej správy - ministerstvo
Typ kompetencií: normotvorná činnosť, tvorba koncepčných a strategických dokumentov kompetencie v oblasti kontroly a dozoru, výkonné kompetencie, riadenie podriadených organizácií, zastupovanie SR pred medzinárodnými organizáciami a orgánmi EÚ
Najdôležitejšie kompetencie: ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť financií, daní a poplatkov, colníctva, finančnej kontroly, vnútorného auditu a vládneho auditu. Ministerstvo financií Slovenskej republiky je aj ústredným orgánom štátnej správy pre informatizáciu spoločnosti, koordináciu štátnej pomoci a pre oblasť cien a cenovej kontroly s výnimkou cien a cenovej kontroly tovarov ustanovených osobitnými zákonmi. Ministerstvo zabezpečuje tvorbu politík v uvedených oblastiach vykonáva štátnu správu v oblasti správy štátnych finančných aktív a pasív Slovenskej republiky, hypotekárneho bankovníctva, stavebného sporenia s výnimkou poskytovania štátnej prémie k stavebnému sporeniu, devízového hospodárstva a devízovej kontroly, jednotného účtovníctva a účtovného výkazníctva, hazardných hier, výkon štátneho dozoru nad vykonávaním sociálneho poistenia, dodržiavaním podmienok poskytovania štátnej prémie v stavebnom sporení, dodržiavaním podmienok poskytovania štátneho príspevku k hypotekárnym úverom, činnosťou Exportno-importnej banky Slovenskej republiky a nad hospodárením Sociálnej poisťovne.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: žiadne

Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: kontrolné kompetencie, kompetencie v oblasti ukladania sankcií, výkonné kompetencie v oblasti ciel, riadi podriadené zložky
Najdôležitejšie kompetencie: riadi a kontroluje colné úrady (9) a colný kriminálny úrad, dozerá nad dodržiavaním colných predpisov, vykonáva činnosť správcu integrovaného colného sadzobníka, spravuje sadzobné opatrenia a vykonáva ich kontrolu, usmerňuje prijímanie záruk pri zabezpečovaní colného dlhu, zabezpečuje informácie a vedie colnú štatistiku. Jemu podriadené colné úrady vykonávajú správu spotrebných daní a vykonávajú colnú správu v prvom stupni.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: žiadne

Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: kontrolné kompetencie, kompetencie v oblasti ukladania sankcií, riadi podriadené zložky
Najdôležitejšie kompetencie: zodpovedá za jednotné uplatňovanie daňových predpisov na území SR, riadi a kontroluje daňové úrady, a daňový úrad pre vybrané daňové subjekty, určuje štruktúru a organizáciu sústavy daňových úradov vytvára, prevádzkuje a udržiava daňové informačné systémy a daňové registre, realizuje medzinárodnú spoluprácu. ***Daňové úrady*** vykonávajú daňovú správu a daňovú kontrolu, rozhodujú v daňovom konaní, v správnom konaní, kontroluje výber poplatkov, vykonáva správu súdnych poplatkov, vykonáva dozor nad hazardnými hrami, poskytuje štátnu pomoc a kontroluje dodržiavanie podmienok jej poskytnutia.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: v niektorých procesoch duplicitné odovzdávanie údajov, ktorými disponujú ostatné štátne inštitúcie napr. obchodný register, alebo živnostenský register.

Správa finančnej kontroly

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: kontrolné kompetencie
Najdôležitejšie kompetencie: vykonáva finančnú kontrolu a kontrolu hospodárenia verejnej správy, kontrolu finančných prostriedkov poskytnutým obciam, fyzickým alebo právnickým osobám zo štátneho rozpočtu, alebo zo štátnych fondov, vykonáva cenovú kontrolu podľa zákona o cenách.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky subjekty verejnej správy, FO alebo PO, ktorým sa v danom roku pridelia prostriedky zo štátneho rozpočtu
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: žiadne

Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.

Typ organizácie: akciová spoločnosťou v 100% vlastníctve Ministerstva financií SR
Typ kompetencií: podpora podnikania prostredníctvom poskytovania úverov a záruk
Najdôležitejšie kompetencie: banka sa špecializuje na poskytovanie bankových záruk, bankových záruk na úvery poskytované komerčnými bankami (Tatrabanka a.s., ISTROBANKA a.s., a Dexia banka Slovensko a.s.), záruky na pôžičky poskytované zo Štátneho fondu rozvoja bývania, vlastné úverovanie s cieľom podpory MSP, financovanie investičných a prevádzkových potrieb príjemcom úveru z dôvodu čerpania fondov Európskej únie a podpory rozvoja regiónov, miest a obcí.
Počet potenciálne dotknutých subjektov:
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: duplicitná činnosť v poskytovaní úverov jednak s ostatnými štátnymi inštiúciami poskytujúcimi tieto úvery (napr. NARMSP) a jednak s komerčnými úverovými inštitúciami

Slovenská konsolidačná, a.s.

Typ organizácie: akciová spoločnosť v 100% vlastníctve Ministerstva financií
Typ kompetencií: výkonné kompetencie v oblasti správy štátnych pohľadávok
Najdôležitejšie kompetencie: Spoločnosť spravuje pohľadávky z obdobia reštrukturalizácie bánk (VÚB, Slovenská sporiteľňa, Investičná a rozvojová banka), pohľadávky postúpené z daňových úradov, pohľadávky postúpené z colných úradov, pohľadávky postúpené zo sociálnej poisťovne, pohľadávky zo spoločnosti VERITEĽ, a pohľadávky vzniknuté v súvislosti s embargom.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky subjekty s pohľadávkami voči štátu, podľa dokumentu publikovaného na internetovej stránke spoločnosti[1] - dokument obsahuje 1630 položiek
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: spoločnosť vykonáva činnosť, ktorú bežne zabezpečujú aj súkromné spoločnosti, túto činnosť môžu štátne inštitúcie pomerne jednoducho riešiť pomocou out-sourcingu. Pripomíname, že spoločnosť bola pôvodne zamýšľaná len na prechodné obdobie, pri riešení problému pohľadávok súvisiacich s reštrukturalizáciou bánk.

[1] http://www.konsolidacna.sk/index.php?id=39&reset=1&zpf2=0 (dokument s názvom Portfólio pohľadávok vo formáte MS Excel), dňa 18.12:2008

REZORT DOPRAVY

Ministerstvo dopravy, pôst a telekomunikácií

Typ organizácie: ústredný orgán štátnej správy - ministerstvo
Typ kompetencií: kontrolné kompetencie, riadenie podriadených zložiek, zastupovanie SR pred medzinárodnými organizáciami a orgánmi EÚ, výkonné právomoci, normotvorná činnosť, príprava koncepčných a strategických dokumentov
Najdôležitejšie kompetencie: je ústredným orgánom štátnej správy pre dráhy a dopravu na dráhach, cestnú dopravu, kombinovanú dopravu, pozemné komunikácie, vnútrozemskú plavbu a prístavy, námornú plavbu, civilné letectvo, pošty, telekomunikácie, ozbrojené zbory v doprave. Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky plní funkciu štátneho dopravného úradu a námorného úradu.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: najmä subjekty evidované ŠÚ SR v položke Doprava, skladovanie, CK - 18 355 a subjekty evidované v položke Pošty a telekomunikácie - 487, nepriamo všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: žiadne

Letecký úrad

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: kontrolné kompetencie, výkonné kompetencie v oblasti regulácie leteckej dopravy, registrácie a vydávania povolení
Najdôležitejšie kompetencie: vykonáva štátny odborný dozor, kontrolu dokladov a podmienok zachovania letovej spôsobilosti lietadiel, koordináciu civilných a vojenských zložiek, povoľuje prevádzkovanie letísk a leteckých pozemných zariadení a vedie ich evidenciu, povoľuje letecké práce a iné podnikanie v civilnom letectve, vydáva osvedčenie prevádzkovateľa lietadla, zabezpečuje činnosť odbornej komisie na vyšetrovanie príčin leteckých nehôd a incidentov, vydáva osvedčenia leteckej školy, vedie register lietadiel, určuje ochranné pásma letísk a leteckých pozemných zariadení, pripravuje návrhy všeobecne záväzných právnych predpisov.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky subjekty podnikajúce v oblasti leteckej dopravy
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: žiadne

Štátna plavebná správa

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: výkonné v oblasti správy lodnej dopravy a prepravy, kontrolné a sankčné kompetencie, normotvorná činnosť
Najdôležitejšie kompetencie*:* výkon štátneho odborného dozoru nad správou a údržbou vodných ciest a prístavov, nad prevádzkou plavidiel na vodných cestách a v prístavoch, nad odbornou spôsobilosťou členov posádok plavidiel a obsluhy plavebných komôr, nad dodržiavaním pravidiel bezpečnosti vnútrozemskej plavby, dáva súhlas na výkon činností na vodnej ceste, určuje podmienky prevádzky plavidiel na vodných cestách a vo verejných prístavoch, povoľuje zaradenie plavidiel do prevádzky, vydáva a odníma lodné osvedčenia alebo osobitné povolenia na prevádzku plavidiel, preukazy odbornej spôsobilosti, vedie evidenciu vodných ciest a plavidiel, vykonáva odborné vyšetrovanie plavebných nehôd, ciachovanie plavidiel.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky subjekty podnikajúce v oblasti lodnej dopravy a prepravy, niektoré subjekty v oblasti turistického ruchu
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: žiadne

Telekomunikačný úrad

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: výkonné v oblasti regulácie telekomunikácií, normotvorná činnosť,

kontrolné a sankčné právomoci
Najdôležitejšie kompetencie: cenová regulácia v oblasti elektronických komunikácií, ktorý vykonáva reguláciu, zabezpečuje medzinárodné vzťahy v oblasti elektronických komunikácií na úrovni regulačných orgánov, vykonáva správu frekvenčného spektra, chráni záujmy koncových užívateľov s ohľadom na kvalitu a ceny služieb, podporuje rozvoj konkurencie v oblasti telekomunikácií, rozvoj spoločného trhu Európskej únie, prístup k sietiam, prevádzkyschopnosť sietí a služieb, vydáva všeobecne záväzné právne predpisy v medziach zákona, určuje úhrady za telekomunikačné služby, poskytuje informácie koncovým užívateľom v súvislosti so službami, vykonáva užívateľské prieskumy, zverejňuje ich a využíva ich vo svojej činnosti, vykonáva dohľad a ukladá sankcie, vykonáva ďalšie činnosti podľa osobitných predpisov.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: hlavne subjekty evidované ŠÚ SR v položke Pošta a telekomunikácie (spolu s Poštovým úradom) - k 31:12.2007 to bolo 487 subjektov
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: žiadne

Poštový regulačný úrad SR

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: výkonné kompetencie v oblasti regulácie poštových služieb, kontrolné a sankčné právomoci, normotvorná činnosť
Najdôležitejšie kompetencie: vykonáva štátnu reguláciu poštových služieb, utvára podmienky na vznik a udržiavanie konkurenčného prostredia na trhu, určuje všeobecné pravidlá poskytovania poštových služieb, ktoré nie sú súčasťou poštovej výhrady, ukladá povinnosť poskytovať univerzálnu službu a určuje požiadavky na prevádzku verejnej poštovej siete**,** vykonáva štátny dohľad nad poskytovaním poštových služieb, zabezpečuje medzinárodné vzťahy v oblasti poštových služieb na úrovni regulačných orgánov, ukladá pokuty za správne delikty a prejednáva priestupky a vykonáva ďalšie činnosti podľa zákona.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: hlavne subjekty evidované ŠÚ SR v položke Pošta a telekomunikácie (spolu s Poštovým úradom) - k 31:12.2007 to bolo 487 subjektov
Identifikované kompetenčné konflikty a duplicitná činnosť: žiadne

Úrad pre reguláciu železničnej dopravy

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: výkonné kompetencie v oblasti regulácie železničnej dopravy, kontorlné a sankčné právomoci
Najdôležitejšie kompetencie: cenový regulátor v oblasti celoštátnych a regionálnych dráh,, zabezpečenie plnenia úloh v oblasti štátneho dozoru na úseku dráh.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky subjekty podnikajúce v oblasti dráhovej dopravy a prepravy
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Krajské a obvodné úrady pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: výkonné v oblasti regulácie cestnej dopravy, registračné a povoľovacie právomoci, kompetencie v oblasti kontroly a ukladania sankcií
Najdôležitejšie kompetencie: vykonávajú štátny odborný dozoru nad autoškolami, riadi a vykonáva kontrolu podľa zákona o autoškolách, vykonáva štátny odborný dozor podľa cestného zákona, riadi a vykonáva kontroly podľa tohto zákona, udeľuje a odníma povolenia v oblasti medzinárodnej nepravidelnej autobusovej dopravy, medzinárodnej nákladnej dopravy a medzinárodnej taxislužby, zriaďuje skúšobné komisie na preukázanie odbornej spôsobilosti podľa zákona o cestnej doprave a podľa zákona o povinnej základnej kvalifikácií a výcviku niektorých vodičov, vo zákonom vymedzených prípadoch vystupuje v stavebnom konaní a vykonáva štátnu správu vo veciach ciest I. triedy.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky subjekty v cestnej doprave
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Štátny dopravný úrad

Typ organizácie: túto funkciu vykonáva ministerstvo dopravy
Typ kompetencií: výkonné - najmä v oblasti povoľovania a registrácie pri výkone činnosti v cestnej doprave
Najdôležitejšie kompetencie: udeľuje a odníma dopravné licencie v medzinárodnej autobusovej doprave, schvaľuje cestovné poriadky v medzinárodnej autobusovej doprave, udeľuje a odníma povolenia na medzinárodnú cestnú prepravu tovaru, ktorá je podnikaním, vydáva osvedčenia vodiča pre medzinárodnú cestnú nákladnú dopravu, ktorá je podnikaním, v rámci povolenia spoločenstva, udeľuje a odníma licencie na medzinárodnú prepravu cestujúcich autobusmi, ktorá je podnikaním, udeľuje a odníma dopravné licencie v medzinárodnej autobusovej doprave, ako aj na osobitné formy a neliberalizovanú dopravu, a vykonáva ďalšie funkcie v oblasti štátnej správy podľa slovenskej a európskej legislatívy.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky subjekty v oblasti cestnej prepravy tovaru a osôb
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

REZORT PÔDOHOSPODÁRSTVA

Ministerstvo pôdohospodárstva

Typ organizácie: ústredný orgán štátnej správy
Typ kompetencií: normotvorná činnosť, riadi podriadené zložky, tvorba strategických a koncepčných dokumentov, zastupovanie SR pred medzinárodnými organizáciami a orgánmi EÚ, výkonné právomoci
Najdôležitejšie kompetencie: výkonné právomoci v oblasti poľnohospodárstva, lesníctva, poľovníctva, rybárstva, potravinárstva a súvisiacich činností činnosti, ministerstvo je ústredným orgánom štátnej správy pre rozvoj vidieka.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky subjekty evidované ŠÚ SR v položke Pôdohospodárstvo a rybolov k 31.12.2007 v počte 26 743
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Pôdohospodárska platobná agentúra (PPA)

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: výkonné - implementačná agentúra pre eurofondy, administrácia štátnej pomoci
Najdôležitejšie kompetencie: zabezpečuje administratívnu činnosť pri poskytovaní podpory v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesnom hospodárstve a rybárstve z prostriedkov štátneho rozpočtu, a pre pôdohospodárstvo, rozvoj vidieka a rybné hospodárstvo podľa osobitných predpisov, implementuje operačný program Rybné hospodárstvo SR, je riadiacim orgánom pre program rozvoja vidieka, administruje štátnu pomoc v rezorte prostredníctvom dotácií, subvencovaných služieb a tovarov a taktiež administruje systém priamych podpôr zo štátneho rozpočtu – doplnkových priamych platieb, platieb zo zdrojov Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF), a podpôr pre spoločnú organizáciu trhu v oblasti obchodných mechanizmov, rastlinných komodít a živočíšnych komodít.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: agentúra nezverejňuje vo svojej výročnej správe celkový počet podporených subjektov vo všetkých programoch spolu, len objem vynaložených prostriedkov. Počet podporených subjektov odhadujeme na niekoľko tisíc.
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Agentúra pre rozvoj vidieka (ARVI)

Typ organizácie: príspevková nezisková organizácia
Typ kompetencií: výkonné - pomoc a podpora v oblasti rozvoja vidieka
Najdôležitejšie kompetencie: podporovať aktivity rozvoja vidieckych sídiel, tvorbu zamestnanosti a dodatočných príjmov pre vidiecke obyvateľstvo, príprava a realizácia programov, projektov a plánov v uvedených oblastiach a asistencia potenciálnym, alebo existujúcim podnikateľským subjektom na vidieku, poskytovanie pomoci malým a stredným podnikateľom v oblasti finalizácie pôdohospodárskych produktov a tvorby pridanej hodnoty, alternatívneho využitia poľnohospodárskej pôdy, rozvoja vidieckej turistiky a agroturistiky a rozvoja služieb na vidieku.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: nezistené, z publikovaných výročných správ nevyplýva celkový počet podporených subjektov, vykazuje sa iným indikátorom - napr. množstvom vynaložených fin. prostriedkov
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky

Typ organizácie: príspevková organizácia
Typ kompetencií: výkonné - certifikácia výrobkov
Najdôležitejšie kompetencie: skúšanie, certifikácia určených výrobkov v oblasti poľnohospodárske, potravinárske, lesnícke stroje, malá a záhradná mechanizácia, odborné a

špecializované služby v rámci skúšania a posudzovania strojov, zariadení a technologických liniek používaných v agrosektore, posudková činnosť v rámci autorizácií orgánov štátnej správy a štátneho odborného dozoru, vedecko-výskumná činnosť v oblasti strojov a technologických liniek a ich aplikácie z hľadiska udržateľného rozvoja poľnohospodárskej výroby a biodiverzity, technicko-normalizačná činnosť, zastupovanie SR a činnosť v medzinárodných organizáciách pôsobiacich v oblasti poľnohospodárskej, potravinárskej a lesníckej techniky.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: potenciálne všetky subjekty pôdohospodárstve, konkrétne tie, ktoré sa uchádzajú o certifikáciu
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne, pozn. - certifikačnú činnosť by sa dala vykonávať v podobe obchodnej spoločnosti, nie je nutná forma príspevkovej organizácie

Štátna veterinárna a potravinová správa

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: výkonné právomoci v oblasti veterinárnej starostlivosti a potravinárstva, kontrolné a sankčné právomoci, riadi podriadené zložky
Najdôležitejšie kompetencie: riadi, usmerňuje koordinuje a kontroluje krajské veterinárne a potravinové správy, regionálne veterinárne a potravinové správy, riadi, usmerňuje a kontroluje štátne veterinárne a potravinové ústavy, štátny veterinárny ústav, Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov a Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv, vykonáva vnútorný audit veterinárnych kontrol, rozhoduje v druhom stupni vo veciach, o ktorých v prvom stupni rozhodujú krajské veterinárne a potravinové správy a Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv, vykonáva rozsiahle právomoci v oblasti zdravia zvierat, ochrany zvierat, v rámci obchodu vo vnútri Spoločenstva, pri dovozoch z tretích krajín a pri vývozoch do tretích krajín, v oblasti produktov živočíšneho pôvodu, v oblasti úradnej kontroly potravín, v oblasti kontroly kvality rastlinných a živočíšnych produktov, ktoré podliehajú spoločnej organizácii trhu
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky subjekty v oblasti potravinárstva a živočíšnej výroby
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: evidenčné a registračné kompetencie
Najdôležitejšie kompetencie: vykonáva evidenčnú a povoľovaciu činnosť v oblasti veterinárnych biopreparátov a liečiv, vedie zoznam registrovaných a schválených veterinárnych liekov, zoznam držiteľov povolení na veľkodistribúciu veterinárnych liekov, prípravkov a pomôcok, zoznam vydaných povolení na prípravu a uvádzanie medikovaných krmív, zoznam držiteľov povolení na výrobu veterinárnych liekov a veterinárnych prípravkov.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetci producenti biopreparátov a liečiv
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Ústredný kontrolný skúšobný ústav poľnohospodársky

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: kompetencie v oblasti registrácie a povoľovania produktov v oblasti pôdohospodárstva, kontrolné a sankčné kompetencie
Najdôležitejšie kompetencie: schvaľuje a registruje krmivárske podniky, vykonáva kontrolu, vedie register, vykonáva odrodové skúšky na účely registrácie pestovaných rastlín, rozhoduje o registrácií, predĺžení registrácie a zrušení registrácie odrôd pestovaných rastlín, vydáva osvedčenia, vedie evidenciu a ukladá pokuty v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín, certifikuje hnojivá, vykonáva štátnu správu v oblasti ekologického poľnohospodárstva, vydáva rozhodnutia o rastlinolekárskych opatreniach, vydáva osvedčenia o zatriedení vína a preskúšaní vína a prideľuje štátne kontrolné číslo pre akostné vína z ohraničenej vinohradníckej plochy, akostné vína s prívlastkom a tokajské vína, vydáva registračné číslo

vinohradu, registruje vinohrady a vedie vinohradnícky register, ukladá sankcie a podobne.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky subjekty v oblasti pôdohospodárstva
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Krajské a obvodné lesné úrady

Typ organizácie: orgán špecializovanej miestnej štátnej správy
Typ kompetencií: registračné a povoľovacie kompetencie, kompetencie v oblasti kontroly a udeľovania sankcií, riadenie podriadených zložiek, výkonné kompetencie - správa lesného fondu
Najdôležitejšie kompetencie: vyjadruje sa podľa zákona o lesoch k návrhom územných plánov a návrhom na určenie dobývacích priestorov, sleduje hospodárenie v lesoch, povoľuje alebo určuje vyhotovenie lesného hospodárskeho plánu na čas kratší ako 10 rokov, schvaľuje lesné hospodárske plány, kontroluje ich dodržiavanie a povoľuje ich zmeny, vykonáva mimoriadne opatrenia a vedie evidenciu odborných lesných hospodárov a vydáva/odoberá osvedčenia na výkon ich činnosti. Krajský lesný úrad riadi obvodné úrady vo vymedzených veciach, vykonáva dozor a je odvolacím orgánom proti rozhodnutiam obvodných lesných úradov. Obvodný lesný úrad podľa zákona o lesoch rozhoduje o vyhlásení pozemku za lesný pozemok, o vyňatí pozemkov z lesného pôdneho fondu, o vydávaní súhlasu k územným plánom. Rozhoduje o vydávaní územných rozhodnutí, ktorými má byť dotknutý lesný pôdny fond, rozhoduje o ukladaní osobitných opatrení podľa zákona o lesoch, o obmedzení výkonu niektorých činností alebo úprave ich vykonávania v lesoch, a o určení podmienok použitia určitých technologických spôsobov pri prevádzkovej a hospodárskej činnosti v lesoch. Úrad tiež ukladá pokuty a rozhoduje o priestupkoch na úseku lesného hospodárstva a poľovníctva, ukladá mimoriadne opatrenia , posudzuje požiadavky na poskytnutie prostriedkov zo Štátneho fondu zveľaďovania lesa a kontroluje ich použitie, vedie evidenciu lesov, overuje spôsobilosť a vedie evidenciu lesných hospodárov.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky subjekty podnikajúce v lesníctve
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Krajské a obvodné pozemkové úrady

Typ organizácie: orgány špecializovanej miestnej štátnej správy
Typ kompetencií: kontrolné kompetencie, kompetencie v oblasti ukladania sankcií, riadenie podriadených zložiek, výkonné kompetencie - správa pôdneho fondu
Najdôležitejšie kompetencie: Krajský pozemkový úrad riadi a kontroluje výkon štátnej správy na úseku pozemkových úprav a na úseku ochrany poľnohospodárskej pôdy uskutočňovaný obvodnými pozemkovými úradmi, udeľuje súhlas na nepoľnohospodárske využitie poľnohospodárskej pôdy, vyjadruje sa k zámerom takéhoto využitia a vykonáva ďalšie kompetenciu podľa zákona. Obvodný pozemkový úrad organizuje a rozhoduje o vykonávaní pozemkových úprav, zabezpečuje práce na obnove evidencie pozemkov a práv k nim, vydáva stanovisko k použitiu poľnohospodárskej pôdy na dobu kratšiu ako jeden rok, rozhoduje o navrátení vlastníctva k pozemkom, nariaďuje opatrenia na ochranu poľnohospodárskej pôdy, rozhoduje o zmene druhu poľnohospodárskeho pozemku, rozhoduje o odňatí poľnohospodárskej pôdy, rozhoduje o usporiadaní druhu pozemku, ukladá pokuty, prejednáva priestupky a vykonáva kontrolu.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky subjekty podnikajúce v pôdohospodárstve
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

REZORT VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR

Typ organizácie: ústredný orgán štátnej správy - ministerstvo
Typ kompetencií: normotvorná činnosť, riadenie podriadených zložiek, kontrolné právomoci, výkonné právomoci, zastupovanie SR v medzinárodných inštitúciach a orgánoch EÚ, tvorba koncepčných a strategických dokumentov
Najdôležitejšie kompetencie: ústredný orgán štátnej správy pre verejné práce, regionálny rozvoj, stavebnú výrobu a stavebné výrobky, stavebný poriadok a územné plánovanie (okrem ekologických aspektov), tvorbu a uskutočňovanie bytovej politiky a poskytovanie štátnej prémie k stavebnému sporeniu. Ministerstvo je riadiacim orgánom pre operačné programy Technická pomoc, Regionálny operačný program a operačný program Bratislavský kraj.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: potenciálne všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Slovenská stavebná inšpekcia (SSI)

Typ organizácie: orgán špecializovanej štátnej správy
Typ kompetencií: kontrolné a sankčné právomoci
Najdôležitejšie kompetencie: vykonáva hlavný štátny stavebný dohľad, ochraňuje verejné záujmy, práva a právom chránené záujmy právnických a fyzických osôb, vyplývajúcich z uskutočňovania stavby alebo jej zmeny, z vlastností stavby pri jej užívaní, z odstránenia stavby, z terénnych úprav, prác a zariadení. Inšpekcia je tiež oprávnená ukladať pokuty.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetci stavebníci, indikátorom počtu dotknutých subjektov je počet vydaných stavebných povolení, konkrétne podľa výročnej správy SSI za rok 2007 organizácia vykonala kontrolu u 544 subjektov
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Agentúra na podporu regionálneho rozvoja

Typ organizácie: zložka ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja
Typ kompetencií: výkonné - implementačná agentúra pre eurofondy v oblasti regionálneho rozvoja
Najdôležitejšie kompetencie: realizácia programov v rámci štrukturálnych fondov v oblasti regionálneho rozvoja, v rámci Iniciatív Spoločenstva v oblasti cezhraničnej spolupráce a v rámci programu PHARE v oblasti ekonomickej a sociálnej súdržnosti, cezhraničnej spolupráce a politických kritérií. Agentúra na podporu regionálneho rozvoja vykonáva úlohy riadiaceho orgánu pre program INTERREG III A SR-ČR a pre program JPD 2.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: nezistené, z publikovaných výročných správ nevyplýva celkový počet podporených subjektov, vykazuje sa iným indikátorom - napr. množstvom vynaložených fin. prostriedkov
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Krajské stavebné úrady

Typ organizácie: orgány špecializovanej miestnej štátnej správy
Typ kompetencií: kontrolné a dozorné kompetencie, tvorba strategických a koncepčných dokumentov, výkonné kompetencie - výkon štátnej správy v druhom stupni
Najdôležitejšie kompetencie: vykonáva štátnu stavebnú správu v druhom stupni vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná obec ako stavebný úrad riadi a kontroluje výkon prenesenej štátnej správy vykonávanej obcami ako stavebnými úradmi, plní úlohy štátneho stavebného dohľadu, posudzuje zadanie pre územný plán obce a zadanie pre územný plán zóny vydáva stanovisko pri prerokovaní konceptu územného plánu obce a konceptu územného plánu zóny vydáva stanovisko pre prerokovaní návrhu územného plánu obce a návrhu územného plánu zóny preskúmava návrh územného plánu obce a návrh

územného plánu zóny, podieľa sa na tvorbe koncepcií v oblasti územného plánovania obstaráva a prerokúva územnoplánovacie podklady, zabezpečuje posudzovanie a overovanie žiadostí o poskytnutie štátnej podpory rozvoja bývania spolupracuje s orgánmi samosprávy pri riešení problémov rozvoja bývania.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: potenciálne všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

REZORT SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Typ organizácie: ústredný orgán štátnej správy - ministerstvo
Typ kompetencií: normotvorná činnosť, príprava koncepčných a strategických dokumentov, zastupovanie orgánov SR pred medzinárodnými inštitúciami a orgánmi EÚ, kontrolné právomoci, výkonné právomoci
Najdôležitejšie kompetencie: je ústredným orgánom štátnej správy pre pracovnoprávne vzťahy, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, inšpekciu práce, stratégiu zamestnanosti, koordináciu jej tvorby a realizácie a politiku trhu práce, sociálne poistenie, starobné dôchodkové poistenie a doplnkové dôchodkové poistenie a zabezpečuje dozor nad týmito aktivitami.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Sociálna implementačná agentúra (SIA)

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: výkonné kompetencie - implementačná agentúra
Najdôležitejšie kompetencie: implementácia operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia (tiež v kombinácií s operačným programom Konkurencieschopnosť a hospodársky rast), a to konkrétne najmä: implementácia projektov zo štrukturálnych fondov, príprava, hodnotenie a schvaľovanie projektov a monitorovanie projektov. Nenávratné finančné prostriedky sa poskytujú hlavne pre oblasti – podpora rastu zamestnanosti, riešenie nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti, podpora a udržiavanie pracovných miest prostredníctvom zvýšenia adaptability pracovníkov, podnikov a podpory podnikania (s osobitnou kapitolou pre Bratislavský samosprávny kraj), posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: nezistené, z publikovaných výročných správ nevyplýva celkový počet podporených subjektov, vykazuje sa iným indikátorom - napr. množstvom vynaložených fin. prostriedkov
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Fond sociálneho rozvoja (FSR)

Typ organizácie: príspevková organizácia
Typ kompetencií: výkonné - poskytovanie podpôr
Najdôležitejšie kompetencie: poskytovanie pomoci ľuďom pri odstraňovaní chudoby a znižovaní rizika sociálneho vylúčenia. Podporuje vznik projektov, ktoré vytvárajú cestu na zaradenie sa do spoločnosti nezamestnaným, zdravotne postihnutým, Rómom, azylantom, bezdomovcom, ženám po materskej dovolenke, žiakom predčasne opúšťajúcim školy, ženám v domácnosti či väzňom, ktorí práve skončili výkon trestu. Fond poskytuje priame finančné podpory, prostriedky zo štátneho rozpočtu a Európskeho sociálneho fondu. FSR plní aj úlohu Národnej podpornej štruktúry pre Iniciatívu Spoločenstva EQUAL.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: nezistené, z publikovaných výročných správ nevyplýva celkový počet podporených subjektov, vykazuje sa iným indikátorom - napr. množstvom vynaložených fin. prostriedkov
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Národný inšpektorát práce inšpektoráty práce (NIP)

Typ organizácie: orgán štátnej správy
Typ kompetencií: kontrolné a dozorné kompetencie, kompetencie v oblasti ukladania sankcií, riadenie podriadených zložiek
Najdôležitejšie kompetencie: riadenie a kontrola inšpektorátov práce, zabezpečovanie prevádzky informačného systému ochrany práce, príprava koncepčných materiálov v oblasti

ochrany práce, presadzovanie ochrany zamestnancov pri práci a výkon štátnej inšpekcie, dozor nad dodržiavaním právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zaistenie bezpečnosti technických zariadení vrátane predpisov upravujúcich faktory pracovného prostredia, dozor v oblasti pracovnoprávnych predpisov (vznik, zmena a skončenie pracovného pomeru, pracovné podmienky zamestnancov vrátane pracovných podmienok žien, mladistvých a osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou), dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, mzdových predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky podnikateľské subjekty - zamestnávatelia
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Technická inšpekcia a.s.

Typ organizácie: akciová spoločnosť v 100% vlastníctve štátu zastúpeného MPSVR
Typ kompetencií: výkonné - certifikácia a overovanie
Najdôležitejšie kompetencie: spoločnosť je oprávnenou právnickou osobou na overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení, vykonáva inšpekčnú činnosť, autorizovanou osobou podľa zákona o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody, je oprávnenou vzdelávacou organizáciou v oblasti bezpečnosti práce.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: nezistené, z publikovaných výročných správ nevyplýva celkový počet podporených subjektov, vykazuje sa iným indikátorom - napr. množstvom vynaložených fin. prostriedkov
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: činnosť je možné vykonávať aj ako subjekt slobodného trhu, bez nutnosti, aby spoločnosť vlastnil štát

Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVR)

Typ organizácie: orgán štátnej správy
Typ kompetencií: výkonné kompetencie - v oblasti sociálnych vecí a služieb zamestnanosti, riadenie podriadených zložiek, príprava koncepčných a strategických dokumentov, kontrola a dozor
Najdôležitejšie kompetencie: zabezpečuje výkon štátnej správy v oblastiach sociálnych vecí a služieb zamestnanosti, v oblasti sociálnych vecí vykonáva štátnu správu na úseku : štátnych sociálnych dávok, sociálnej pomoci, poradensko-psychologických služieb, sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately. V oblasti služieb zamestnanosti vykonáva štátnu správu v nasledovných oblastiach: evidencia nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie, evidencia voľných pracovných miest, sprostredkovanie vhodného zamestnania, poskytovanie poradenských služieb, vzdelávanie a príprava pre trh práce, implementácia aktívnych opatrení na trhu práce, zvýšenej starostlivosti o pracovné uplatnenie osobitných skupín občanov, prípravy a realizácie projektov spolufinancovaných z Európskeho sociálneho fondu. Ústredie riadi Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: v oblasti sprostredkovania práce potenciálne pre všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Sociálna poisťovňa
Typ organizácie: verejnoprávna inštitúcia zriadená zákonom
Typ kompetencií: výkonné, kontrolné a sankčné kompetencie
Najdôležitejšie kompetencie: výkon sociálneho poistenia (nemocenské poistenie, starobné poistenie, invalidné poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie, poistenie v nezamestnanosti, poistné do rezervného fondu solidarity), vedie individuálny dôchodkový účet poistenca, kontroluje plnenie povinností vyplývajúcich ostatným účastníkom právnych vzťahov sociálneho poistenia, vedie register zamestnávateľov, register poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia a register zmlúv o starobnom dôchodkovom sporení.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

REZORT VNÚTRA

Ministerstvo vnútra SR

Typ organizácie: ústredný orgán štátnej správy - ministerstvo
Typ kompetencií: normotvorná činnosť, kontrolné a dozorné kompetencie, tvorba koncepčných a strategických dokumentov, zastupovanie SR pred medzinárodnými orgánmi a organizáciami EÚ, výkonné právomoci
Najdôležitejšie kompetencie: je ústredným orgánom štátnej správy pre nasledovné súvisiace s MSP pre ochranu ústavného zriadenia a verejného poriadku, bezpečnosti osôb a majetku, ochranu a správu štátnych hraníc, bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, veci zbraní a streliva, súkromné bezpečnostné služby, občianske preukazy, cestovné doklady a oprávnenia na vedenie motorových vozidiel, evidenciu obyvateľov, evidenciu cestných motorových a prípojných vozidiel, civilnú ochranu a ochranu pred požiarmi, všeobecnú vnútornú správu vrátane veci územného a správneho usporiadania Slovenskej republiky, archívy a registratúry, zhromažďovanie a združovanie vrátane registrácie niektorých právnických osôb, o ktorých to ustanoví zákon, živnostenské podnikanie, koordináciu výkonu štátnej správy uskutočňovanej obcami, vyššími územnými celkami a orgánmi miestnej štátnej správy, Policajný zbor a Hasičský a záchranný zbor. Z hľadiska MSP je najdôležitejšia kompetencia ministerstva v oblasti živnostenského podnikania - ministerstvo riadi obvodné úrady v oblasti všeobecnej vnútornej správy kam spadá aj živnostenské podnikanie.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: duplicita v zhromažďovaní rovnakých údajov v živnostenskom ako aj obchodnom registri, vrátane požiadavky na poskytovanie tých istých dokumentov dva krát (napr. spoločenské zmluvy). Do budúcnosti by sa dalo uvažovať o prenose funkcií obchodného registra na živnostenský register.

REZORT ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Ministerstvo životného prostredia SR

Typ organizácie: ústredný orgán štátnej správy - ministerstvo
Typ kompetencií:normotvorná činnosť, kontrolné a dozorné kompetencie, tvorba koncepčných a strategických dokumentov, zastupovanie SR pred medzinárodnými orgánmi a organizáciami EÚ, výkonné právomoci, riadenie podriadených zložiek
Najdôležitejšie kompetencie: je ústredným orgánom štátnej správy pre tvorbu a ochranu životného prostredia vrátane ochrany prírody a krajiny, vodného hospodárstva, ochrany pred povodňami, ochrany akosti a množstva vôd a ich racionálneho využívania a rybárstva s výnimkou akvakultúry a morského rybolovu, ochrany ovzdušia, ozónovej vrstvy a klimatického systému Zeme, ekologických aspektov územného plánovania, odpadového hospodárstva, posudzovania vplyvov na životné prostredie, zabezpečovania jednotného informačného systému o životnom prostredí a plošného monitoringu, geologického výskumu a prieskumu, ochrany a regulácie obchodu s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín, geneticky modifikovaných organizmov.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: potenciálne všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Slovenská inšpekcia životného prostredia (SIŽP)

Typ organizácie: orgán štátnej správy
Typ kompetencií: kontrolné a sankčné právomoci
Najdôležitejšie kompetencie: vykonáva štátny dozor a ukladá pokuty vo veciach starostlivosti o životné prostredie a vykonáva miestnu štátnu správu na úseku integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania životného prostredia, pôsobí v oblasti ochrany vôd, ovzdušia, prírody a krajiny, biologickej bezpečnosti, odpadového hospodárstva a integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania životného prostredia, dozerá na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov vo veciach týkajúcich sa životného prostredia, ukladá kontrolovaným subjektom pokuty, opatrenia na nápravu a niektoré iné povinnosti za preukázané porušenia zákonných ustanovení v oblasti životného prostredia, vykonáva kontrolu plnenia uložených opatrení na nápravu, spolupracuje s inými orgánmi štátnej správy, ako i ďalšími organizáciami aktívnymi v oblasti životného prostredia.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky podnikateľské subjekty, podľa výročnej správy organizácie za rok 2007 bolo vykonaných celkovo 4154 kontrol, vydaných 450 integrovaných povolení a uložených 1113 pokút
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Krajské a obvodné úrady životného prostredia

Typ organizácie: orgány špecializovanej miestnej štátnej správy
Typ kompetencií: riadenie podriadených zložiek, kontrolné a dozorné kompetencie, výkonné kompetencie
Najdôležitejšie kompetencie: Krajský úrad vykonáva štátnu správu starostlivosti o životné prostredie , riadi a kontroluje výkon štátnej správy obvodných úradov; spravuje majetok vo vlastníctve štátu, vydáva v rozsahu svojej pôsobnosti a na základe osobitného zákona, pre svoj územný obvod, všeobecne záväzné vyhlášky vo veciach starostlivosti o životné prostredie, zriaďuje so súhlasom ministerstva osobitné odborné organizácie na zabezpečenie odborných činností starostlivosti o životné prostredie. Obvodný úrad vykonáva kompetencie v oblasti štátnej vodnej správy, správy verejných vodovodov a verejných kanalizácií, správy rybárstva, ochrany prírody a krajiny, ochrany pred povodňami, ochrany ovzdušia, ochrany ozónovej vrstvy Zeme, odpadového hospodárstva, pre obaly a odpady z obalov, správy prevencie závažných priemyselných havárií, štátnej správy o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov a štátnej správy posudzovania vplyvov na životné prostredie.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: potenciálne všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

REZORT SPRAVODLIVOSTI

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

Typ organizácie: ústredný orgán štátnej správy - ministerstvo
Typ kompetencií:normotvorná činnosť, kontrolné a dozorné kompetencie, tvorba koncepčných a strategických dokumentov, zastupovanie SR pred medzinárodnými orgánmi a organizáciami EÚ, výkonné právomoci, riadenie podriadených zložiek
Najdôležitejšie kompetencie: je ústredným orgánom štátnej správy pre súdy a väzenstvo pripravuje právnu úpravu v oblasti ústavného práva, trestného práva, občianskeho práva, obchodného práva, rodinného práva, konkurzného práva a medzinárodného práva súkromného, vykonáva štátny dohľad nad činnosťou Slovenskej komory exekútorov, činnosťou Notárskej komory Slovenskej republiky, v zákonom ustanovenom rozsahu nad činnosťou súdnych exekútorov, vykonáva v zákonom ustanovenom rozsahu kontrolu nad dodržiavaním podmienok organizovania a priebehu dobrovoľných dražieb, zabezpečuje výkon znaleckej činnosti, prekladateľskej činnosti a tlmočníckej činnosti a vydávanie Zbierky zákonov Slovenskej republiky a Obchodného vestníka. Inštitucionálne je možné do rezortu ministerstva spravodlivosti zaradiť aj sústavu súdov, Generálnu prokuratúru, Zbor väzenskej a justičnej stráže, Slovenskú advokátsku komoru, Notársku komoru SR a Slovenskú komoru exekútorov.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: potenciálne všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Notárska komora SR

Typ organizácie: samosprávna stavovská organizácia
Typ kompetencií: registračné kompetencie, výkon dohľadu, kompetencie v oblasti ukladania disciplinárnych sankcií
Najdôležitejšie kompetencie: zastupuje, chráni a presadzuje záujmy notárov, podáva ministrovi návrhy tam, kde to zákon ustanovuje, uskutočňuje konkurzy, vedie zoznamy notárov, kandidátov, koncipientov a vykonáva v nich zápisy, vykonáva dohľad nad činnosťou notárov, ich zástupcov a náhradníkov notárov, vykonáva sprostredkovateľskú činnosť pri sporoch medzi notármi, schvaľuje skúšobný poriadok notárskej skúšky, vykonáva ďalšiu činnosť podľa tohto zákona. Výkon činnosti notára je podmienený členstvom v Notárskej komore.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: k 31.12.2008 bude mať komora 326 členov - dotknutých subjektov
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: komora v súlade so slovenskou legislatívou obmedzuje vstup do odvetvia. V dlhodobom horizonte by sa malo uvažovať o zrušení tejto inštitúcie

Slovenská advokátska komora

Typ organizácie: samosprávna stavovská organizácia
Typ kompetencií: registračné kompetencie, výkon dohľadu, kompetencie v oblasti ukladania disciplinárnych sankcií
Najdôležitejšie kompetencie: pomáha uskutočňovať ústavné právo občanov na obhajobu a chrániť ostatné práva a záujmy občanov a právnických osôb v súlade s Ústavou SR a zákonmi, vedie zoznam advokátov, vykonáva vzdelávaciu činnosť a má disciplinárnu právomoc voči svojím členom. Výkon činnosti advokáta je podmienený členstvom v Slovenskej advokátskej komore.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: k 31.12.2008 má komora 4066 (reálny počet podnikateľských subjektov v odvetví je samozrejme nižší)
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: komora v súlade so slovenskou legislatívou obmedzuje vstup do odvetvia. V dlhodobom horizonte by sa malo uvažovať o zrušení tejto inštitúcie.

Slovenská komora exekútorov

Typ organizácie: samosprávna stavovská organizácia
Typ kompetencií: registračné kompetencie, výkon dohľadu, kompetencie v oblasti ukladania disciplinárnych sankcií
Najdôležitejšie kompetencie: vedie zoznam exekútorov a koncipientov, dohliada na ich činnosť, schvaľuje študijný plán a skúšobný poriadok odbornej skúšky, vyjadruje sa k návrhu právnych predpisov ovplyvňujúcich exekučnú činnosť a vykonáva ďalšie kompetencie podľa Exekučného poriadku. Výkon činnosti exekútora je podmienený členstvom v komore.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: k 6.11.2008 mala komora 276 členov - potenciálnych subjektov
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: komora v súlade so slovenskou legislatívou obmedzuje vstup do odvetvia. V dlhodobom horizonte by sa malo uvažovať o zrušení tejto inštitúcie.

Sústava súdov v SR

Typ organizácie: nezávislé štátne orgány
Typ kompetencií: súdne kompetencie
Najdôležitejšie kompetencie: súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci podľa predpisov o občianskom súdnom konaní (občianskoprávne veci), prejednávajú a rozhodujú trestné veci podľa predpisov o trestnom konaní (ďalej len trestnoprávne veci),konajú a rozhodujú o žalobách alebo o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam, zásahom, iným opatreniam alebo nečinnosti v oblasti verejnej správy, rozhodujú o zákonnosti rozhodnutí a postupu orgánov verejnej moci a o ochrane pred nezákonným zásahom alebo opatrením orgánu verejnej moci, v prípadoch ustanovených zákonom rozhodujú vo volebných veciach, vo veciach referenda a vo veciach politických strán a hnutí, ak tak ustanoví zákon, a v ďalších veciach, ak to ustanovuje zákon (správne veci), rozhodujú v ďalších veciach ustanovených zákonom, právne záväzným aktom Európskych spoločenstiev a Európskej únie alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd rozhoduje o tom, či vec predložená súdu patrí do právomoci súdu, a nemôže svojvoľne zamietnuť návrh na začatie súdneho konania. Jednou z najdôležitejších funkcií súdov ovplyvňujúcich podnikateľské prostredie (samozrejme okrem rozhodovania o nárokoch zo zmlúv a kontraktov v občianskoprávnom konaní) je aj vedenie obchodného registra a zbierky listín. Registrovými súdmi sú okresné súdy v mieste sídla krajského súdu.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: duplicita v zhromažďovaní rovnakých údajov v živnostenskom ako aj obchodnom registri, vrátane požiadavky na poskytovanie tých istých dokumentov dva krát (napr. spoločenské zmluvy). Do budúcnosti by sa dalo uvažovať o prenose funkcií obchodného registra na živnostenský register.

REZORT ZDRAVOTNÍCTVA

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Typ organizácie: ústredný orgán štátnej správy - ministerstvo
Typ kompetencií: normotvorná činnosť, kontrolné a dozorné kompetencie, tvorba koncepčných a strategických dokumentov, zastupovanie SR pred medzinárodnými orgánmi a organizáciami EÚ, výkonné právomoci, riadenie podriadených zložiek
Najdôležitejšie kompetencie: je ústredným orgánom štátnej správy pre zdravotnú starostlivosť, ochranu zdravia, verejné zdravotné poistenie, ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov, prírodné liečebné kúpele, prírodné liečivé zdroje, prírodné minerálne vody, cenovú politiku v oblasti cien výrobkov, služieb a výkonov v zdravotníctve a v oblasti cien nájmu nebytových priestorov v zdravotníckych zariadeniach a kontrolu zákazu biologických zbraní. Ministerstvo je tiež akcionárom vo Všeobecnej zdravotnej poisťovni.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: najmä subjekty evidované ŠÚ SR v položke zdravotníctvo a sociálna pomoc, k 31.12.2007 v počte 13 484
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Úrad verejného zdravotníctva a regionálne úrady verejného zdravotníctva

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: kontrolné a dozorné kompetencie, registračné a sankčné právomoci, výkonné právomoci
Najdôležitejšie kompetencie: výkon štátneho zdravotného dozoru, plnenie funkcie orgánu verejného zdravotníctva a zabezpečovanie vykonávania špecializovaných výkonov spojených s ochranou zdravia v oblastiach a rozsahu, ktorý vymedzuje zákon o verejnom zdravotníctve, riadi, usmerňuje a kontroluje epidemiologickú bdelosť prenosných ochorení a plnenie imunizačného programu, plní špecializované úlohy verejného zdravotníctva, nariaďuje opatrenia na predchádzanie ochoreniam (okrem iného aj možnosť zakázať činnosť prevádzky, alebo výkon povolania nakazenej osobe) a opatrenia pri mimoriadnych udalostiach, vydáva záväzné stanoviská a rozhoduje o návrhoch podľa § 13 (posudková činnosť) ,zriaďuje komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti, vydáva osvedčenia o odbornej spôsobilosti a vedie register odborne spôsobilých osôb na epidemiologicky závažné činnosti, povoľuje a zrušuje ním povolené výnimky, ak to ustanovuje tento zákon, vykonáva štátny zdravotný dozor, vydáva pokyny a ukladá opatrenia na odstránenie nedostatkov zistených pri výkone štátneho zdravotného dozoru podľa § 54 a 55 (dohľad nad dodržiavaním ustanovení tohto zákona - úrad má napr. aj kompetenciu zakázať výrobu manipuláciu, alebo obeh výrobkov, ktoré nezodpovedajú zákonným požiadavkám), prejednáva priestupky a iné správne delikty, ukladá pokuty a povinnosť nahradiť náklady, vedie register rizikových prác.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Štátny ústav na kontrolu liečiv

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: registračné, kontrolné a sankčné právomoci
Najdôležitejšie kompetencie: vykonáva štátny dozor na úseku farmácie, kontrolu pri výrobe a veľkodistribúcii liekov a zdravotníckych pomôcok, vydáva posudky na materiálne, priestorové a personálne vybavenie žiadateľa o povolenie na zaobchádzanie s humánnymi liekmi a so zdravotníckymi pomôckami, vydáva rozhodnutia o registrácii humánnych liekov, zaznamenáva a vyhodnocuje údaje o oznámených nehodách, poruchách a zlyhaniach zdravotníckych pomôcok, povoľuje klinické skúšanie liekov a zdravotníckych pomôcok a kontroluje jeho vykonávanie, nariaďuje pozastavenie výdaja alebo predaja lieku alebo zdravotníckej pomôcky, alebo stiahnutie lieku alebo zdravotníckej pomôcky z obehu alebo z prevádzky a navrhuje pozastavenie činnosti, na ktorú bolo povolenie na zaobchádzanie s liekmi a so zdravotníckymi pomôckami vydané, vykonáva kontrolu reklamy vrátanie kontroly poskytovania vzoriek liekov,

vedie evidenciu výrobcov zdravotníckych pomôcok a zoznam zdravotníckych pomôcok uvedených na trh v Slovenskej republike, vykonáva inšpekciu dodržiavania zásad správnej výrobnej praxe, správnej klinickej praxe, správnej laboratórnej praxe, správnej veľkodistribučnej praxe, a správnej lekárenskej praxe a dodržiavania ustanovení Slovenského liekopisu a Slovenského farmaceutického kódexu pri príprave hromadne pripravovaných liekov a individuálne pripravovaných liekov, ukladá pokuty za zistené nedostatky, vedie zoznam registrovaných liekov a evidovaných zdravotníckych pomôcok.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetci producenti liečiv
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

Typ organizácie: verejnoprávna inštitúcia zriadená zákonom
Typ kompetencií: registračné a povoľovacie kompetencie, kontrolné kompetencie, výkon dohľadu, ukladanie sankcií
Najdôležitejšie kompetencie: úrad vykonáva dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, udržiava finančnú stabilitu, výkonnosť a solidárnosť systému, definuje povinné ako aj odporúčané štandardy zdravotnej starostlivosti. Úlohou úradu je taktiež predvídanie, predchádzanie a riešenie sporných otázok, zúčastňuje sa na rozdeľovaní poisteného, vedie centrálny register poistencov, zoznam zdravotných poisťovní, zoznam platiteľov poistného, zoznam poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a vykonáva aj iné kompetencie podľa príslušných právnych predpisov.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetci poskytovatelia zdravotnej starostlivosti
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

REZORT ŠKOLSTVA

Ministerstvo školstva SR

Typ organizácie: ústredný orgán štátnej správy - ministerstvo
Typ kompetencií: normotvorná činnosť, kontrolné a dozorné kompetencie, tvorba koncepčných a strategických dokumentov, zastupovanie SR pred medzinárodnými orgánmi a organizáciami EÚ, výkonné právomoci
Najdôležitejšie kompetencie: ústredný orgán štátnej správy pre základní školy, stredné školy a vysoké školy, školské zariadenia, celoživotné vzdelávanie, vedu a techniku, štátnu starostlivosť o mládež a šport.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: subjekty zaradené podľa ŠÚ SR do položky školstvo, k 31.12.2007 v počte 7835
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Agentúra ministerstva školstva pre štrukturálne fondy EÚ

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: výkonné - implementačná agentúra
Najdôležitejšie kompetencie: zabezpečiť proces implementácie pomoci zo štrukturálnych fondov v rokoch 2007-2013. Agentúra plní funkciu sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom, t.j. vykonáva právomoci, ktoré na ňu delegovalo ministerstvo školstva v oblasti operačného programu Vzdelávanie a operačného programu Výskum a vývoj. Agentúra má zriadené regionálne informačné kancelárie v ôsmych slovenských mestách
Počet potenciálne dotknutých subjektov: subjekty zaradené podľa ŠÚ SR do položky školstvo, k 31.12.2007 v počte 7835
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Agentúra na podporu výskumu a vývoja

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: výkonné - podpora výskumu a vývoja
Najdôležitejšie kompetencie: podporovať špičkový základný výskum, aplikovaný výskum, a vývoj všetkých odboroch vedy a techniky vrátane interdisciplinárneho a multidisciplinárneho výskumu, zabezpečovať vývoj a implementáciu nových foriem podpory výskumu a vývoja s ohľadom na zvyšovanie spolupráce medzi základným a aplikovaným výskumom, podporovať výskum a vývoj z fondov EÚ, podieľať sa na šírení výsledkov výskumu a vývoja v rámci SR a propagovať význam výskumu a vývoja pri napĺňaní potrieb spoločnosti, spolupracuje na vytváraní a implementácií štátnej vedeckej a technickej politiky.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: nezistené, z publikovaných výročných správ nevyplýva celkový počet podporených subjektov, vykazuje sa iným indikátorom - napr. množstvom vynaložených fin. prostriedkov
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Štátna školská inšpekcia

Typ organizácie: rozpočtová organizácia
Typ kompetencií: kontrolné, dozorné a sankčné kompetencie,
Najdôležitejšie kompetencie: výkon štátnej kontroly nad úrovňou výchovy a vzdelávania a kontrola materiálno-technických podmienok v školách, školských zariadeniach, strediskách praktického vyučovania a vo vzdelávacích ustanoveniach.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: subjekty zaradené podľa ŠÚ SR do položky školstvo, k 31.12.2007 v počte 7835
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Krajské školské úrady

Typ organizácie: orgán špecializovanej miestnej štátnej správy
Typ kompetencií: výkonné kompetencie v oblasti školstva
Najdôležitejšie kompetencie: zriaďuje a zrušuje podľa siete jednotlivé vymedzené typy vzdelávacích inštitúcií, vykonáva štátnu správu v prvom stupni podľa zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: subjekty zaradené podľa ŠÚ SR do položky školstvo, k 31.12.2007 v počte 7835
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

REZORT KULTÚRY

Ministerstvo kultúry SR

Typ organizácie: ústredný orgán štátnej správy - ministerstvo
Typ kompetencií: normotvorná činnosť, kontrolné a dozorné kompetencie, tvorba koncepčných a strategických dokumentov, zastupovanie SR pred medzinárodnými orgánmi a organizáciami EÚ, výkonné právomoci
Najdôležitejšie kompetencie: je ústredným orgánom štátnej správy pre štátny jazyk, kultúrne dedičstvo a knihovníctvo, ochranu pamiatkového fondu, umenie, autorské práva a práva s nimi súvisiace, osvetovú činnosť, ľudovú kultúru, podporu kultúry národnostných menšín, média a audiovíziu, vzťahy s cirkvami a náboženskými spoločnosťami.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky subjekty podnikajúce v kultúre, najmä v oblasti tlače a audiovízie
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Rada pre vysielanie a retransmisiu

Typ organizácie: verejnoprávna inštitúcia zriadená zákonom
Typ kompetencií: registračné a povoľovacie kompetencie, kompetencie v oblasti kontorly a ukladania sankcií
Najdôležitejšie kompetencie: vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania, rozhoduje o licenciách na vysielanie, o registráciách retransmisie, o pridelení frekvencií na vysielanie, začína konanie na udelenie na terestriálne vysielanie, udeľuje súhlas vysielateľovi na vysielanie prostredníctvom družice, vedie evidenciu udelených licencií, vypracúva plány na využitie frekvenčného spektra, určuje jednotný systém označovania programov pri vysielaní televíznej programovej služby a podmienky jeho uplatňovania a vykonáva ďalšie kompetencie podľa zákona o vysielaní a retransmisii.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: prevádzkovatelia retransmisie, podľa štatistiky Rady k 31.03.2008 167 subjektov, držitelia licencie na vysielanie televíznej programovej služby, podľa štatistiky Rady k 31.03.2008 -120 subjektov, držitelia licencie na vysielanie rozhlasovej programovej služby, podľa štatistiky Rady k 31.03.2008 - 34 subjektov, spolu 321 subjektov
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

OSTATNÉ ÚSTREDNÉ ORGÁNY ŠTÁTNEJ SPRÁVY S RELEVANTNÝM VPLYVOM NA MSP

Protimonopolný úrad SR

Typ organizácie: ústredný orgán štátnej správy
Typ kompetencií: výkonné, kontrolné a sankčné kompetencie, podieľa sa na tvorbe a pripomienkovaní legislatívy v oblasti protimonopolného zákonodarstva
Najdôležitejšie kompetencie: je ústredným orgánom štátnej správy pre ochranu a podporu hospodárskej súťaže, vykonáva kontrolu koncentrácií, preventívne pôsobí proti vzniku monopolného postavenia na trhu, zamedzuje dohodám obmedzujúcim hospodársku súťaž. Svojím rozhodnutím môže úrad nariadiť odstrániť protiprávny stav a udeliť pokutu až do výšky 10% z obratu za predchádzajúce obdobie a to aj opakovane.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: potenciálne všetky podnikateľské subjekty, podľa výročnej správy z roku 2007 úrad vyšetroval 227 prípadov, vydal 108 rozhodnutí, a uložil pokuty vo výške 1 404 151 000,- Sk
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR

Typ organizácie: ústredný orgán štátnej správy
Typ kompetencií: výkonné kompetencie, registračné a povoľovacie právomoci, kontrolné kompetencie, podieľa sa na tvorbe a pripomienkovaní legislatívy v oblasti normalizácie, metrológie a skúšobníctva
Najdôležitejšie kompetencie: zabezpečuje plnenie úloh v oblasti technickej normalizácie, metrológie a kvality a posudzovania zhody, podieľa sa na tvorbe štátnych politík v týchto oblastiach, určuje slovenské technické normy na posudzovanie zhody, určuje právnickú osobu na zabezpečovanie tvorby, schvaľovanie a posudzovanie slovenských technických noriem, v oblasti metrológie najmä určuje druhy meradiel podliehajúcich metrologickej kontrole alebo posúdeniu zhody (určené meradlá), autorizuje podnikateľov, alebo iné právnické osoby na výkon overovania určených meradiel, vedie register podnikateľov podľa zákona o metrológií, udeľuje výnimky z používania určených meradiel. V oblasti posudzovania zhody zabezpečuje výkon posudzovania zhody, udeľuje a odníma autorizáciu a pravidelne kontroluje plnenie podmienok uvedených v hodnotení o autorizácií a vykonáva ďalšie zákonom ustanovené kompetencie.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: podľa výročnej správy organizácie za rok 2007 - 79 autorizovaných osôb, 1445 registrovaných osôb v oblasti opravy a montáže určených meradiel, 22 notifikovaných osôb,
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Úrad priemyselného vlastníctva SR

Typ organizácie: ústredný orgán štátnej správy
Typ kompetencií: registračné kompetencie, kompetencie v oblasti prípravy a pripomienkovanie legislatívy, zastupovanie SR pred medzinárodnými organizáciami,
Najdôležitejšie kompetencie: úrad je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť priemyselných práv, vykonáva štátnu správu v oblasti vynálezov, úžitkových vzorov, topografií polovodičových výrobkov, dizajnov, ochranných známok, označení pôvodu zemepisných výrobkov a zemepisných označení.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: podľa výročnej správy organizácie za rok 2007, v oblasti patentov úrad registruje 4266 národných a 2622 európskych patentov, v danom období bolo podaných 346 patentových prihlášok, 321 prihlášok úžitkových vzorov, 10 žiadostí o udelenie dodatkového ochranného osvedčenia, 3920 prihlášok ochranných známok, 121 prihlášok dizajnov, 2 žiadosti o zápis do registra chránených zemepisných označení,
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

Úrad geodézie, kartografie a katastra

Typ organizácie: ústredný orgán štátnej správy
Typ kompetencií: výkonné kompetencie, kompetencie v oblasti prípravy a pripomienkovanie legislatívy
Najdôležitejšie kompetencie: V oblasti geodézie a kartografie úrad vypracúva koncepcie smerov rozvoja geodetických a kartografických činností, zabezpečuje zriaďovanie a aktualizáciu geodetických základov, zabezpečuje tvorbu, aktualizáciu a vydávanie štátnych mapových diel, máp územného a správneho členenia Slovenskej republiky a iných kartografických diel, zabezpečuje tvorbu a prevádzkovanie automatizovaného informačného systému geodézie, kartografie a katastra nehnuteľností, zabezpečuje preberanie, zhodnocovanie, dokumentovanie, archivovanie a sprístupňovanie výsledkov vybraných geodetických a kartografických činností, vydáva a odníma fyzickým osobám osvedčenie o osobitnej odbornej spôsobilosti a vykonáva ďalšie úlohy v súlade so štatútom úradu. Na úseku katastra úrad najmä vypracúva koncepcie smerov rozvoja katastra nehnuteľností a riadi výkon štátnej správy (katastrálne úrady a správy katastra), uskutočňovanej na úseku katastra nehnuteľností vydávaním všeobecne záväzných právnych predpisov, smerníc a pokynov, zjednocovaním postupu pri ich používaní, vypracúvaním koncepcií rozvoja úseku štátnej správy a preskúmaním rozhodnutí podľa osobitných predpisov a kontroluje tento výkon,, je odvolacím orgánom, ak osobitný zákon neustanovuje inak, overuje spôsobilosť zamestnancov rozhodovať o návrhu na vklad, vykonáva katastrálnu inšpekciu nad úrovňou spravovania, aktualizácie a obnovy katastra nehnuteľností, ako aj nad úrovňou úloh súvisiacich s katastrom nehnuteľností, zabezpečuje úlohy podľa osobitných zákonov v oblasti usporiadania vlastníckych práv k pozemkom.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: potenciálne všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

INŠTITÚCIE ZRIADENÉ ZÁKONOM

Exportno-importná banka Slovenskej republiky

Typ organizácie: právnická osoba zriadená zákonom
Typ kompetencií: podpora exportu
Najdôležitejšie kompetencie: Cieľom banky je podpora exportu a za týmto účelom banka ponúka kombináciu bankových a poisťovacích produktov. Malým a stredným podnikateľom banka ponúka bankové produkty ako napr. priame zmenkové úvery na podporu vývozu, priame zmenkové úvery na nákup a modernizáciu technológie, platobné bankové záruky, neplatobné bankové záruky, odkup krátkodobých a strednodobých pohľadávok. V oblasti poisťovacích služieb banka ponúka poistenie komerčných a politických rizík. Kontrolu nad hospodárením EXIMBANKY zabezpečuje Ministerstvo financií SR. Za záväzky banky vzniknuté pri financovaní a poisťovaní vývozných úverov ručí štát.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: nezistené, z publikovaných výročných správ nevyplýva celkový počet podporených subjektov, vykazuje sa iným indikátorom - napr. množstvom vynaložených fin. prostriedkov
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: duplicitná činnosť v poskytovaní úverov jednak s ostatnými štátnymi inštiúciami poskytujúcimi tieto úvery (napr. NARMSP) a jednak s komerčnými úverovými inštitúciami

Národná banka Slovenska

Typ organizácie: centrálna banka
Typ kompetencií: kontrolné kompetencie, dohľad nad finančným trhom, výkonné kompetencie pri dosahovaní cieľov menovej politiky, normotvorná činnosť
Najdôležitejšie kompetencie: zachovanie cenovej stability, za týmto účelom NBS určuje menovú politiku, vydáva bankovky a mince, riadi, koordinuje a zabezpečuje peňažný obeh, platobný styk a zúčtovávanie dát platobného styku v rozsahu ustanovenom týmto zákonom a osobitným zákonom a stará sa o ich plynulosť a hospodárnosť, vykonáva ďalšie činnosti podľa zákona o Národnej banke Slovenska a osobitných zákonov, stanovuje menovú politiku a nástroje na jej uskutočňovanie a rozhoduje o menových opatreniach Národnej banky Slovenska, zásady výkonu a organizáciu výkonu dohľadu nad finančným trhom a rozhoduje v rozsahu a spôsobom podľa osobitného predpisu.
Počet potenciálne dotknutých subjektov: všetky podnikateľské subjekty
Identifikované kompetenčné konflikty duplicitná činnosť: žiadne

SAMOSPRÁVA

Obec

V súlade so zákonom o obecnom zriadení (č. 369/1990 Zb.) obec zasahuje do oblasti MSP najmä tým, vykonáva úkony súvisiace s riadnym hospodárením s hnuteľným a nehnuteľným majetkom obce a s majetkom vo vlastníctve štátu prenechaným obci do užívania, rozhoduje vo veciach miestnych daní a miestnych poplatkov a vykonáva ich správu, usmerňuje ekonomickú činnosť v obci, a ak tak ustanovuje osobitný predpis, vydáva súhlas, záväzné stanovisko, stanovisko alebo vyjadrenie k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzky na území obce, vydáva záväzné stanoviská k investičnej činnosti v obci, zabezpečuje výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce, zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, udržiavanie čistoty v obci, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žúmp a miestnu verejnú dopravu, utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, ako aj utvára podmienky na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport, plní úlohy na úseku ochrany spotrebiteľa a utvára podmienky na zásobovanie obce; určuje nariadením pravidlá času predaja v obchode, času prevádzky služieb a spravuje trhoviská, obstaráva a schvaľuje územnoplánovaciu dokumentáciu sídelných útvarov a zón, koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života obce, obstaráva a schvaľuje programy rozvoja bývania a spolupôsobí pri utváraní vhodných podmienok na bývanie v obci, vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce, zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje podľa osobitných predpisov svoje rozpočtové a príspevkové organizácie, iné právnické osoby a zariadenia, zabezpečuje verejný poriadok v obci; nariadením môže ustanoviť činnosti, ktorých vykonávanie je zakázané alebo obmedzené na určitý čas alebo na určitom mieste. Obec tiež v súlade s ostatnými platnými právnymi predpismi vykonáva prenesenú štátnu správu (napr. obec je stavebným úradom v prvom stupni, vo vymedzených prípadoch je školským úradom a podobne).

Samosprávne kraje

Samosprávny kraj v súlade so zákonom o samosprávnych krajoch (č. 302/2001 Z. z.) vykonáva tieto a ďalšie kompetencie ustanovené zákonom: zabezpečuje tvorbu a plnenie programu sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja územia samosprávneho kraja, vykonáva plánovacie činnosti týkajúce sa územia samosprávneho kraja, obstaráva, prerokúva a schvaľuje územnoplánovacie podklady samosprávneho kraja a územné plány regiónov, vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov samosprávneho kraja a rozvoja samosprávneho kraja, obstaráva a schvaľuje program rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb a spolupracuje s obcami a inými právnickými osobami a fyzickými osobami pri výstavbe zariadení a bytov určených na poskytovanie sociálnych služieb, utvára podmienky na rozvoj zdravotníctva, utvára podmienky na rozvoj výchovy a vzdelávania, najmä v stredných školách, a na rozvoj ďalšieho vzdelávania, utvára podmienky na rozvoj cestovného ruchu a koordinuje tento rozvoj, spolupracuje s obcami pri tvorbe programov sociálneho a ekonomického rozvoja obcí, podieľa sa na riešení problémov, ktoré sa týkajú viacerých obcí na území samosprávneho kraja a vykonáva ďalšie pôsobnosti ustanovené osobitnými zákonmi. Kvalita podnikateľského prostredia sa vzhľadom na normotvornú činnosť samosprávnych krajov a obcí mierne líši v každej obci, a preto nie je možné vyvodzovať generalizujúce závery.

Príloha č. 6

Komparatívny prehľad kvality podnikateľského prostredia

Rok	2006	2007	2008	2009
Umiestnenie v rebríčku kvality podnikateľského prostredia	**37**	**36**	**32**	**36**

Globálne sa podnikateľské prostredie v období zachytenom štúdiami DB 2006 až DB 2008 postupne zlepšovalo, ale podľa DB 2009 dochádza k zhoršeniu pozície o 4. priečky. Trend v kvalite podnikateľského prostredia podľa jednotlivých skúmaných kategórií zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Kategória	DB 2007	DB 2008	DB 2009
Začatie podnikania	63	72	48
Licenčné konania	47	50	53
Podmienky zamestnávania	72	75	83
Registrácia nehnuteľností	5	5	7
Dostupnosť úverových zdrojov	13	7	12
Ochrana investorov	118	98	104
Daňové povinnosti a daňové platby	113	122	126
Cezhraničné obchodovanie	88	90	116
Vymožiteľnosť práva	59	50	47
Ukončenie podnikania	31	36	37

Začatie podnikania

V časti Začatie podnikania je analyzovaná administratívna náročnosť procedúr pri zahájení podnikania spočívajúcich najmä v procese registrácie obchodnej spoločnosti, alebo živnosti pred príslušným živnostenským úradom (prípadne iným úradom), alebo Obchodným registrom a v procese registrácie podnikateľského subjektu v daňovom systéme (prihlásenie na daňovom úrade) a systéme sociálneho zabezpečenia (prihlásenie v Sociálnej poisťovni). V oblasti začatia podnikania je pritom možné vykonať mnohé zlepšenia s relatívne malými nákladmi, ako je napr. zlepšenie komunikácie medzi jednotlivými orgánmi verejnej správy zainteresovanými v registračných procesoch (napr. prostredníctvom zdieľania už raz odovzdaných dokumentov medzi jednotlivými úradmi), ustanovenie jedného úradu, ako miesta kde je možné naraz vykonať všetky registračné procedúry, zavedenie jednotného registračného čísla pre identifikáciu podnikateľského subjektu pred všetkými zainteresovanými úradmi, zavedenie jednotného registračného formuláru pre celý registračný proces. Ďalšie možnosti zlepšenia podnikateľského prostredia spočívajú v skracovaní zákonných lehôt, v ktorých musia príslušné úrady vec rozhodnúť, v znížení vyžadovaného počtu údajov, čo uľahčí nasledovné zmeny napr. v Obchodnom registri, v znížení požiadavky na veľkosť základného imania .

Výborným príkladom priaznivého podnikateľského prostredia v oblasti začatia podnikania je Kanada, kde je umožnené začínajúcemu podnikateľovi registrovať sa prostredníctvom jedného elektronického formuláru v tzv. Elektronickej podateľni (Electronic Filing Centre), následne je podnikateľovi do hodiny pridelené jedno a jednotné registračné číslo, pod ktorým je registrovaný v systéme sociálneho zabezpečenia, pred daňovým úradom a úradmi, ktoré udeľujú vývozné a dovozné licencie.

Prehľad právnych predpisov prijatých v SR v období 2004-2007 ovplyvňujúcim podnikateľské prostredie v oblasti začatia podnikateľskej činnosti:

Rok	Najdôležitejšie prijaté právne predpisy
2004	Novela Živnostenského zákona č. 355/2004, ktorou sa skrátila lehota na registráciu voľnej, alebo viazanej živnosti pred Živnostenským úradom z 15 dní na 7 dní.
	Nový zákon o obchodnom registri č. 530/2003 s účinnosťou od 01/02/2004, zmenil charakter konania pred obchodným registrom z občianskeho súdneho konania na registrové konanie, skracuje dĺžku registračnej procedúry pred obchodným registrom na 5 dní, zaviedol štandardizované formuláre v konaní pre obchodným registrom, upravil rozsah zapisovaných údajov do OR, okruh listín ukladaných do zbierky listín, a problematiku poskytovanie výpisov a potvrdení z OR.
	Novela Zákona o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov č. 531/2003 s účinnosťou od 01/01/2004 zjednodušila výber súdnych poplatkov v registrovom konaní.
	Novela Obchodného zákonníka č. 432/2004 zjednodušila obchodovanie slovenských akciových spoločností na zahraničných akciových trhoch, rozšírila práva akcionárov, zaviedla nové právne formy – európske družstvo, európska akciová spoločnosť a európske združenie hospodárskych
	Novela Zákona o súdnych poplatkoch č. 432/2004 ustanovila poplatok za výpis z obchodného registra vo výške 200 SK, zrušilo sa spoplatnenie za dokumenty, ktoré sa ukladajú do Zbierky listín bez návrhu, zrušilo sa spoplatnenie oznámenia o uložení listín v Zbierke listín.
	Zákon NRSR č. 562/2004 o európskej spoločnosti upravil a zaviedol právnu formu európska spoločnosť v súlade s právom EÚ.
	Novela Zákona o dani z pridanej hodnoty č. 651/2004 s účinnosťou od 01/01/2005 skrátila lehotu, v ktorej je daňový úrad povinný registrovať osobu ako platcu DPH, prideliť mu identifikačné číslo a vydať o tom osvedčenie z 30 dní na 7 dní. S účinnosťou od 01/01/2006 bol tento predpis opätovne novelizovaný a lehota opätovne predĺžená na 30 dní.

2005	Novela Zákona o notároch a notárskej činnosti č. 357/2003, s účinnosťou § 73k od 01/01/2005 na základe, ktorého funguje Notársky centrálny register, kde je možné elektronicky archivovať jednotlivé korporátne dokumenty a vytvárať nich overené kópie na ktoromkoľvek notárskom úrade bez predloženia originálu.
2007	Novela Obchodného zákonníka č. 19/2007, s účinnosťou od 01/02/2007 ktorá ukladá zakladateľom obchodnej spoločnosti pri registrácií obchodnej spoločnosti pred Obchodným registrom, živnostenským registrom, alebo iným osobitným registrom, povinnosť preukázať vlastnícke právo, alebo užívacie právo k nehnuteľnosti, ktorá je sídlom obchodnej spoločnosti.
	Novela Zákona o obchodnom registri č. 24/2007, ktorá umožňuje požiadať o výpis z Obchodného registra, alebo o kópiu listiny zo Zbierky listín, elektronickým spôsobom bez potreby osobnej návštevy súdu. Taktiež je možné podať podanie na obchodný register alebo uložiť listinu do zbierky
	Novela živnostenského zákona č. 358/2007, účinná od 01/10/2007 zavádza tzv. jednotné kontaktné miesto, ktoré poskytuje služby spočívajúce v priamej elektronickej komunikácií s príslušnými orgánmi, t.j. pri žiadosti o živnosti nie je ďalej nutné predkladať výpis z registra trestov a je možné súčasne so žiadosťou o živnosť požiadať aj o registráciu u správcu dane a registráciu v zdravotnej poisťovni. Novelou sa taktiež liberalizuje postup pri získaní živnostenského oprávnenia pre remeselné živnosti.

Podľa štúdie Svetovej banky „DB[1]" 2009, v oblasti začatie podnikania sa Slovensko umiestnilo na celkovom 48. mieste. Na založenie modelovej obchodnej spoločnosti bolo podľa štúdie DB 2009 potrebných vykonať 6 úkonov[2], ktoré spolu trvali 16 dní a stáli 3,3% z HNP na obyvateľa. Minimálne základne imanie v modelovom prípade predstavovalo 30,4 % z HNP na obyvateľa. V porovnaní s DB 2008 sa tieto čísla znížili na o 3 procedúry, skrátili sa o 9 dní, náklady sa znížili o 0,9% HNP per capita a výškou požadovaného základného imania sa znížila 3,7% z HNP per capita, čo je podstatné zlepšenie. Lídrom v oblasti – začatie podnikania, bol Nový Zéland kde bola podľa DB 2009 na založenie modelovej obchodnej spoločnosti potrebná 1 procedúra, trvajúca 1 deň, s nákladmi na založenie vo výške 0,4% HNP na obyvateľa, s nulovou požiadavkou na základný kapitál.

[1] Hodnotenie štúdie vychádza z modelového predpokladu – obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným, pôsobiacej v najväčšom meste štátu, 100% vlastnenej domácimi subjektmi, z ktorých ani jeden nie je právnická osoba, so plne splateným základným imaním vo výške 10 násobku HNP na hlavu roku 2006, vykonávajúcej všeobecné podnikateľské aktivity (predaj tovarov, poskytovanie služieb), ktorá neobchoduje so zahraničím, ani s tovarmi v osobitných daňových režimoch, jej prevádzke osobitne neznečisťuje životné prostredie nevlastní reality, obchodné priestory má v prenájme, neuchádza sa o investičné stimuly, zamestnáva do 10 do 50 zamestnancov a to do jedného mesiaca po zahájení činnosti (všetko občanov daného štátu), má obrat najmenej 100 násobok HNP per capita a má spoločenskú zmluvu dlhú 10 strán. Pod pojmom procedúra chápeme akékoľvek konanie pred treťou stranou, za predpokladu, že všetky úkony vykonávajú spoločníci osobne. Do štúdie sa zahŕňajú len procedúry nutne potrebné na zahájenie podnikania. Špecifické požiadavky pre jednotlivé odvetvia nie sú do štúdie zahrnuté. Čas sa počíta v kalendárnych dňoch, započítava sa stredná dĺžka konania. Predpokladá sa, že jedna procedúra trvá jeden deň. Ak je možné procedúru urýchliť zaplatením vyšších správnych poplatkov, započítava sa zrýchlená procedúra. Náklady sa počítajú ako percento z HNP na obyvateľa

[2] Kontrola či už vybrané obchodné meno nepoužíva iná spoločnosť, notarizácia spoločenskej zmluvy a s ňou súvisiacich dokumentov, ohlásenie na živnostenskom úrade (v tomto úkone je zahrnutá aj registrácia na daňovom úrade a v zdravotnej poisťovni), otvorenie bankového účtu, registrácia na obchodnom registri, registrácia v Sociálnej poisťovni

Trend podľa štúdií DB 2005-2009 v tejto oblasti vystihuje nasledovný graf[3]:

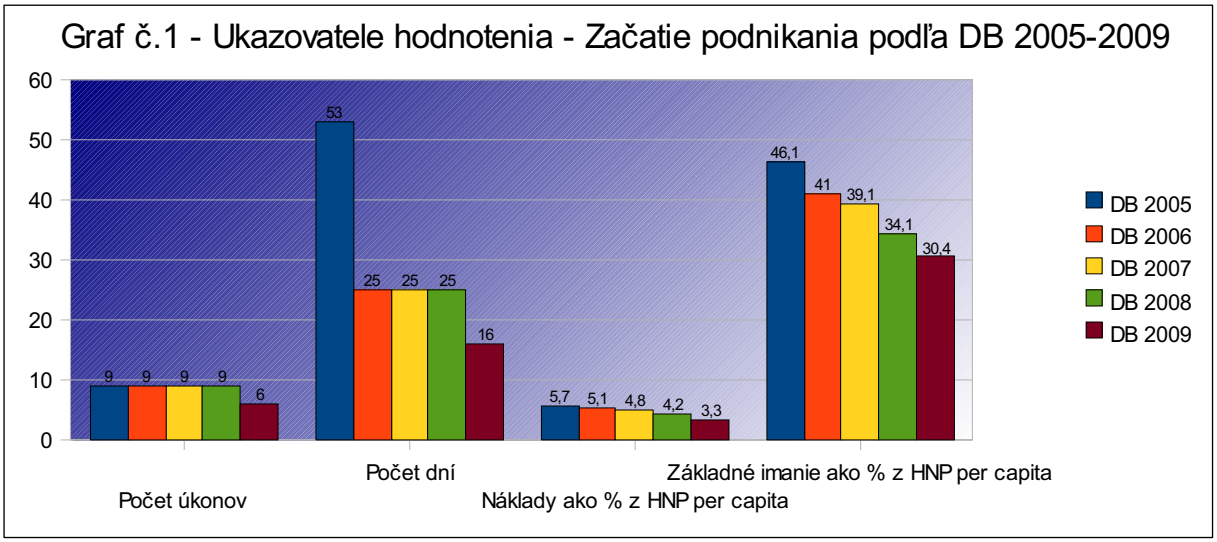

Porovnanie hodnoty parametrov SR s najlepšie hodnotenou krajinou - Novým Zélandom je zachytené v nasledujúcej tabuľke:

	Slovensko	Nový Zéland	Rozdiel
Počet úkonov	6	1	+6
Potrebný čas (v dňoch)	16	1	+15
Náklady (ako % z HNP per capita)	3,3%	0,4%	+ 2,9%
Výška základného imania (v % z HNP per capita)	30,4%	0,0%	+ 30,4%

Umiestnenie ostatných krajín strednej a východnej Európy a niektorých rozvinutých štátov Európskej únie v hodnotení podľa štúdie „DB 2008" ukazuje tabuľka:

Názov štátu	Umiestnenie v rebríčku
Veľká Británia	8. miesto
Estónsko	23. miesto
Rumunsko	26. miesto
Maďarsko	27. miesto
Lotyšsko	35. miesto
Slovensko	**48. miesto**
Litva	74. miesto
Bulharsko	81.miesto
Česká republika	86. miesto

[3] Zdroj dát: štúdie „Doing Business 2005-2009"

Nemecko	102. miesto
Ukrajina	128. miesto
Poľsko	145. miesto

Licenčné konania

Modelovým príkladom[4] pre posudzovanie náročnosti licenčných konaní podľa štúdie Svetovej banky DB 2009 (zahŕňajúcich konania, ktorých predmetom je získavanie oprávnení na výkon istej činnosti od verejnej správy) je stavebné konanie za účelom získanie za účelom stavebného povolenia na stavbu obchodných alebo skladovacích priestorov. V podmienkach Slovenskej republiky je hlavným relevantným predpisom v oblasti stavebného konania zákon č. 50/1976 o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len stavebný zákon). Tento právny predpis relatívne komplikovaný so značným množstvom noviel v posledných niekoľkých rokoch. V tejto súvislosti je potrebné oceniť novelu stavebného zákona č. 479/2005 Z.z., ktorá si kladie za cieľ zníženie počtu správnych konaní v procese získavania stavebného povolenia, pričom možnosti pre zlepšenie podnikateľského prostredia v tejto oblasti, spočívajúcich hlavne v zmenách legislatívy a administratívnych zmenách, je hneď niekoľko. Jednou z nich je zlepšenie komunikácie s jednotlivými úradmi verejnej správy zainteresovanými v konaní, a teda v slovenských podmienkach o líniu komunikácie stavebný úrad (v prvom stupni obec) so špecializovanými orgánmi a inštitúciami. To je možné napr. zavedením systému, v ktorom stavebník nemusí navštevovať všetky zainteresované úrady, pretože ich vyjadrenie si vyžiada samotný stavebný úrad. Ďalšími možnými opatreniami je zníženie samotného počtu inštitúcií a orgánov verejnej správy zapojených do procesu získania stavebného povolenia, skrátenie lehôt na ich rozhodovanie, zavedenie pravidla tichého súhlasu pri čo najväčšom počte inštitúcií (t.j. ak sa dotknutý orgán nevyjadrí v stanovenej lehote znamená to, že nemá v danej veci žiadne námietky).

Hodnotiacimi kritériami pre štúdie DB sú počet potrebných procedúr na získanie stavebného povolenia, dĺžka stavebného konania a náklady potrebné na získanie stavebného povolenia vyčíslené ako percento z priemerného HNP na obyvateľa. Trend vývoja na Slovensku v oblasti administratívnej náročnosti stavebného konania a jej nákladov reprezentuje nasledovný graf č.2[5] na nasledujúcej strane. Ako z grafu jasne vyplýva nedochádza k znižovaniu náročnosti administratívneho konania v žiadnom z hodnotených ukazovateľov, naopak podľa štúdie DB 2008 došlo dokonca k predĺženiu času potrebného na vybavenie stavebného povolenia na modelový sklad z 272 na 287 dní.

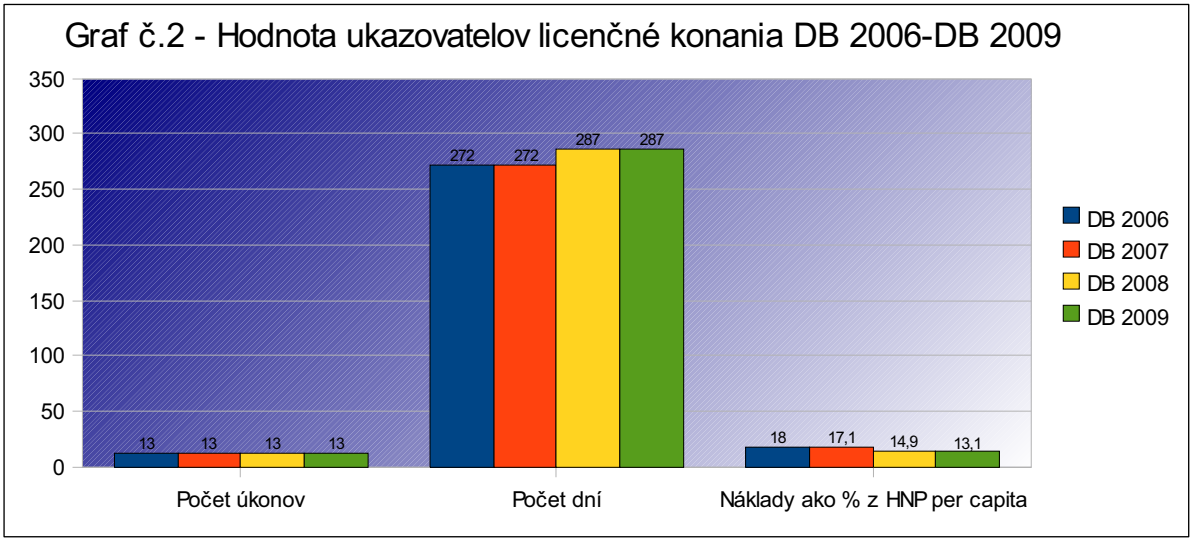

[4] Modelovým príkladom, na ktorom svetová banka skúma v štúdiach „Doing Business" je získanie stavebného povolenia na stavbu skladu. Stavbu realizuje spoločnosť s ručením obmedzeným, v najväčšom meste daného štátu. Spoločnosť je 100% vlastnená 5 domácimi subjektmi, z ktorých žiaden nie je právnickou osobou. Spoločnosť má vypracované architektonické a technické podklady stavby. Požadovaná stavba má dve podlažia s celkovou plochou asi 1300 m^2 , je lokalizovaný na predmestí najväčšieho mesta krajiny. Stavebný pozemok má rozlohu 939 m^2 a je vo vlastníctve stavebníka – obchodnej spoločnosti a je riadne zapísaný v katastri nehnuteľností. Na pozemku predtým nestála žiadna iná stavba. Sklad má byť pripojený do elektrickej siete s danými požiadavkami na kvalitu elektroinštalácie, na vodovod s danými požiadavkami na množstvo privádzanej vody, kanalizáciu a telefónnu linku – všetky prípojky v dĺžke 10m. Sklad bude využívaný na skladovanie kníh. Deklarované trvanie stavebných prác je 30 týždňov.

Podľa štúdie DB 2009 v náročnosti získavania stavebných povolení bolo Slovensko na 53. mieste, pričom podľa štúdie DB 2008 to bolo 50. miesto. Na získanie stavebného povolenia bolo potrebných 13 úkonov[6], ktoré trvali 287 dní, s nákladmi vo výške 13,1% z HNP per capita. Najlepšie hodnotenou krajinou bol Svätý Vincent a Grenadíny s potrebným počtom úkonov 11, na vykonanie ktorých je potrebných 74 dní s nákladmi vo výške 8,4% z HNP per capita. Porovnanie hodnoty parametrov SR a najlepšie hodnotenej krajiny - Svätý Vincent a Grenadíny ponúka nasledujúca tabuľka:

	Slovensko	Svätý Vincent a Grenadíny	Rozdiel
Počet úkonov	13	11	+2
Potrebný čas (v dňoch)	287	74	+213
Náklady (% z HNP per capita)	13,1%	8,4%	+4,7%

V porovnaní s štátmi strednej a východnej Európy a niektorými vyspelými členskými štátmi Európskej únie podľa štúdie 2008 v oblasti získavania stavebných povolení vyznieva nasledovne:

Názov štátu	Umiestnenie v rebríčku
Nemecko	15. miesto
Estónsko	19. miesto
Slovensko	**53. miesto**
Veľká Británia	61. miesto
Litva	63. miesto
Lotyšsko	78.miesto
Česká republika	86. miesto
Rumunsko	88.miesto
Maďarsko	89. miesto
Bulharsko	117. miesto
Poľsko	158. miesto
Ukrajina	179. miesto

[5] Zdroj údajov: štúdie Doing Business 2006-2008

[6] Požiadať o vydanie listu vlastníctva k pozemku, požiadať o vydanie územného rozhodnutia, požiadať o vydanie stavebného povolenia, vykonať miestne zisťovanie na stavebnom pozemku, získať súhlas prevádzkovateľa vodovodných a kanalizačných sietí a požiadať o zavedenie vodovodu a kanalizácie, získať súhlas prevádzkovateľa elektrického vedenia a požiadať o jeho zavedenie, získať súhlas prevádzkovateľa telekomunikačných sietí a požiadať o ich zavedenie, miestne zisťovanie a pripojenie - prevádzkovateľ vodovodov a kanalizácií, miestne zisťovanie a pripojenie - elektrika, miestne zisťovanie a pripojenie - telekomunikácie, požiadať o vydanie kolaudačného rozhodnutia, miestna obhliadka pri kolaudácií, registrácia v katastri nehnuteľností.

Stavebné konanie však samozrejme nie je jediným odvetvím, v ktorom sa prejavuje zložitosť administratívnych postupov pri získavaní licencií a povolení. Na výkon niektorých živností je potrebné získať špecifické povolenie (napr. koncesiu pri koncesovaných živnostiach) a aj napriek dlhodobej snahe o zjednodušenie administratívnych postupov je získavanie týchto povolení stále komplikované. V prípade výkonu špecifických činností je problémom aj široká škála organizácií, ktoré tieto povolenia vydávajú a slabá informovanosť o postupoch ako ich získať (čiastočné zlepšenie priniesla posledná novela živnostenského zákona). V rámci decentralizácie verejnej správy a prenosu kompetencií na samosprávne kraje, bola agenda povolení a licencií v zákonoch vymedzených oblastiach prenesená na samosprávne kraje, ktoré sú povinné tieto povolenia vydať do 30 dní. Do výkonu podnikania na základe svojich oprávnení zasahuje aj obec, ktorej bola zverená kompetencia usmerňovania ekonomickej aktivity na území obce a v niektorých prípadoch vydáva záväzné stanovisko k podnikateľskej a inej činnosti a umiestneniu prevádzky na území obce a to v správnom konaní s 30 dňovou lehotou na rozhodnutie. Istá časť podnikateľských konaní, podlieha priamej regulácií – zo strany podnikateľských organizácií – komôr, ktorým je zverený výkon štátnej správy v týchto špecifických oblastiach (advokáti, audítori, lekári, architekti, stavebný inžinieri), a ktoré majú týmto spôsobom možnosť priamo ovplyvňovať možnosti vstupu konkurencie do odvetvia.

Podmienky zamestnávania

Dobrý stav legislatívy upravujúcej podmienky pracovnoprávnych vzťahov a vzťahov v systéme sociálneho zabezpečenia je jedným z kľúčových predpokladov prosperujúcej a výkonnej ekonomiky. Okruh podmienok zamestnávania si môžeme rozdeliť na okruh – vznik a zánik pracovného pomeru a okruh – náklady práce, ktoré významným spôsobom ovplyvňujú existenciu a dĺžku pracovného pomeru, pričom práve tento okruh je z mnohých dôvodov a oprávnene kritizovaný organizáciami zamestnávateľov. Zamestnávatelia kritizujú hlavne silné postavenie odborov a zástupcov zamestnancov, ktorý okrem práva na informácie, prerokovanie a samozrejme práva na kolektívne vyjednávanie majú aj oprávnenia v rámci kontroly, čím môžu podstatným spôsobom ovplyvňovať beh podniku. Uzatváranie pracovnoprávnych vzťahov je príliš formalizované, s nevyhnutnosťou písomnej pracovnej zmluvy, skončenie pracovného pomeru, či už výpoveďou, alebo okamžitým skončením pracovného pomeru je príliš zdĺhavé a byrokratické, kritizovaná je aj úprava alternatívnych foriem zamestnávania ako je napr. práca na kratší pracovný úväzok. Úprava práce na dobu určité by podľa zamestnávateľov mala byť flexibilnejšia, s tým, že v súčasnosti je reťazenie pracovných pomerov iba na dobu určitú komplikované. Rigidné pracovné právo pritom môže spôsobiť viaceré negatívne javy ako je napr. práca na čierno, de facto vynútená práca na živnosť, alebo de facto nútené uzatváranie pracovných pomerov na dobu určitú.

Rovnako negatívne je vnímané aj vysoké odvodové zaťaženie zamestnávateľov. Výšku platieb odvodového zaťaženia zamestnávateľov v systéme sociálneho poistenia (poistenie nemocenské, starobné, invalidné, poistenie v nezamestnanosti, úrazové poistenie, garančné poistenie, rezervný fond solidarity) a zdravotného poistenia v období zachytávajú nasledujúce tabuľky[7]. Vysoké odvodové zaťaženie sa pritom prejavuje častou prácou na živnosť, poprípade zakladaním obchodných spoločností, z ktorých si následne vlastník vypláca zisk, ktorý odvodom nepodlieha.

Platby odvodov na sociálne poistenie v období od 01/10/2007 do 31.12.2008 (zamestnávateľ)	
Zamestnávateľ	Sadzba
Nemocenské poistenie	1,40%
Starobné poistenie	14%
Invalidné poistenie	3%
Poistenie v nezamestnanosti	1%
Úrazové poistenie	0,8%
Garančné poistenie	0,25%
Rezervný fond solidarity	4,75%
SPOLU	25,20%

[7] Zdroj: www.etrend.sk

Celková sadzba odvodov do fondov sociálneho poistenia pre jednotlivé kategórie osôb	
Kategória osôb	Celková sadzba
Zamestnávateľ	25,20%
Zamestnanec	9,40%
SZČO – dobrovoľne poistená	35,15%
SZČO – povinne poistená	33,15%

Sadzby poistného na zdravotné poistenie	
Kategória osôb	Sadzba poistného
Zamestnávateľ	10 %
Zamestnanec bez zdravotného postihnutia	4%
SZČO	14%
Dobrovoľne nezamestnaná osoba (bez zdravotného postihnutia)	14%
Štát za poistencov	4%

Celková výška odvodov zamestnávateľa za zamestnanca (bez zdravotného postihnutia) tak v súčasnosti dosahuje 35,20%, v prípade samostatne zárobkovo činných osôb sú tieto čísla ešte vyššie. Samotný odvodový systém je príliš komplikovaný, s veľkým množstvom kategórií osôb, na ktoré sa uplatňujú rozličné poistné sadzby a vymeriavacie základy pre ne. Súčasne s rastom minimálnej mzdy rastú vymeriavacie základy naviazané na tento koeficient, čo ešte zvyšuje odvodové zaťaženie.

Celkový vývin podnikateľského prostredia v oblasti podmienok zamestnávania ilustruje nasledovná tabuľka, ktorá obsahuje prehľad najdôležitejších právnych predpisov upravujúcich podmienky zamestnávania schválených NR SR v rokoch 2004-2007.

Rok	Najdôležitejšie prijaté právne predpisy
2004	Zákon NR SR č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, s účinnosťou od 01/01/2004 zmenil vymeriavací základ na výpočet odvodov, zaviedol zmeny v nemocenskom poistení a poistení v nezamestnanosti. Dávky nemocenského poistenia vypláca Sociálna poisťovňa až od 11. dňa dočasnej pracovnej neschopnosti, prvých 10 dní poskytuje náhradu zamestnávateľ podľa osobitného zákona. SZČO sa zvyšuje vymeriavací základ a ukladá sa im povinnosť platby poistného do rezervného fondu.
	Zákon NR SR č. 462/2003 Z.z. o náhrade príjmu pri dočasnej platobnej neschopnosti zamestnanca s účinnosťou od 01/01/2004 stanovil povinnosť zamestnávateľa platiť zamestnancom prvých 10 dní pracovnej neschopnosti, počas prvých troch dní 25% z denného vymeriavacieho základu a od štvrtého do desiateho dňa 55% z denného vymeriavacieho základu.
	Zákon NR SR č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení, zavádza inštitút platenia preddavkov na verejné zdravotné poistenie a inštitút povinného ročného zúčtovania zdravotného poistenia.

	Zákon NR SR č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti umožnil vznik agentúr dočasného zamestnávania. Umožňuje tiež poskytnutie príspevku zdravotne postihnutému ak sa stane SZČO a poskytnutie príspevku na jeho asistenta.
2005	Zákon NR SR č. 43/2004 Z.z. s účinnosťou od 01/01/2005 o starobnom dôchodkovom sporení zavádza systém osobných účtov dôchodkových sporiteľov. Systém je otvorený aj pre zamestnancov a samostatne zárobkovo činné osoby.
	Novela zákona o sociálnom poistení č. 721/2004 Z.z. s účinnosťou od 01/01/2005 zavádza povinnosť zamestnávateľa predkladať príslušnej pobočke sociálnej poisťovne výkazy o odvedenom poistnom a príspevkoch na starobné dôchodkové poistenie nielen na tlačivách, ale aj inou formou, ktorej obsah a spôsob určí Sociálna poisťovňa. Novela tiež rozšírila počet osôb, ktorým sa znížila sadzba poistného na starobné dôchodkové poistenie o 0,5% za každé nezaopatrené dieťa o SZČO a dobrovoľných platcov poistného. Dovtedy mali túto možnosť len zamestnanci.
	Zákonom NR SR č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní sa sprísnili podmienky evidencie zamestnancov ako aj sankcie za nelegálne zamestnávanie (pokuta až do 1 milióna slovenských korún, nelegálny zamestnávateľ sa 5 rokov nemôže zúčastniť verejných obstarávaní ani žiadať o štátnu pomoc). Týmto zákonom tiež dochádza k zmene zákona o sociálnom poistení a zavádza sa povinnosť zamestnávateľa prihlásiť zamestnanca do Sociálnej poisťovni ešte pred nástupom do práce prostredníctvom sms, faxom, alebo emailom.
2006	Novela zákona o službách zamestnanosti č. 573/2005 Z.z., s účinnosťou od 01/01/2006 zavádza posilňuje podporu znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Rozšíril túto kategóriu uchádzačov o osoby, ktoré poberajú dávky v hmotnej núdzi počas predchádzajúcich 12 mesiacov, osoby, ktoré vykonávali aktivačné činnosti aspoň 6 mesiacov, vykonávateľov absolventskej praxe a osoby, ktoré po zdravotnom prehodnotení Sociálnou poisťovňou, prestali byť osobami so zdravotným postihnutím. Zákon tiež ustanovil zamestnávateľom s počtom zamestnávateľov viac ako 20 povinnosť preukazovať či zamestnávajú zákonom stanovený počet zamestnancov so zdravotným postihnutím.
	Zákon NR SR č. 125/2006 Z.z., o inšpekcii práce sa odstránil postih osôb, ktoré nevyužívajú závislú prácu, čo predstavovalo podporu malých rodinných firiem, pre ktoré bolo nevýhodné zamestnávanie na základe pracovnej zmluvy.
	Novela zákona o sociálnom poistení č. 310/2006 Z.z. rozšírila okruh zamestnávateľov povinných platiť garančné poistenie, rozšírila okruh zamestnancov, za ktorých sa platí garančné poistenie o osoby vykonávajúce prácu na základe dohôd o výkone prác mimo pracovného pomeru, zúžila okruh osôb na, ktoré sa vzťahuje povinné nemocenské poistenie a ustanovila podmienky elektronickej komunikácie so Sociálnou poisťovňou.
	Nariadenie vlády č. 540/2006 Z.z., ktorým sa zvýšila výška minimálnej mzdy na sumu 7600 Sk, pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou.
	Novela zákona o zdravotnom poistení č. 282/2006 Z.z. umožnila poistencom, ktorý sú povinný podať povinné ročné zúčtovanie zdravotného poistenia podať ročné zúčtovanie aj prostredníctvom internetu, a to aj bez použitia zaručeného elektronického podpisu.
	Zákonom NR SR č. 124/2006 Z.z. o ochrane bezpečnosti a zdravia pri práci sa sprísnili povinnosti zamestnávateľov na úseku ochrany bezpečnosti zdravia pri práci. Zamestnávateľ je podľa tohto zákona povinný odhaľovať a posudzovať nebezpečenstvá vznikajúce pri práci, vypracovať písomný dokument o posúdení rizika pri všetkých činnostiach pri práci.
	Novela Zákonníka práce č. 348/2007 zavádza definíciu pojmu závislá práca, zakazuje dohodnutie skúšobnej doby pri opakovaných pracovných pomeroch, povinnosť zamestnávateľa informovať zamestnancov o svojej platobnej neschopnosti, obmedzila možnosť reťazenia pracovných pomerov na dobu určitú, vymedzuje pojmy domácka práca a práca na diaľku, upravuje otázky agentúrneho zamestnávania, predlžuje lehotu, v ktorej je možné okamžite skončiť pracovný pomer, zvyšuje počet hodín, ktoré je možné odpracovať v rámci dohôd o výkone práce z 300 hodín na 350 a zavádza nový typ pracovnej zmluvy – dohodu o pracovnej činnosti a mnohé ďalšie zmeny.

	Novela zákona o kolektívnom vyjednávaní č. 328/2007 Z.z. upravuje postup odborových organizácií pôsobiacich u zamestnávateľa v procese kolektívneho vyjednávania, novela definuje podmienky za akých je možná extenzia kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa aj na subjekt, ktoré ju nepodpísal a nie je členom združenia zamestnávateľov, ktoré je signatárom takejto kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa, obsahuje úpravu konania pred sprostredkovateľom pri vyjednávaní kolektívnej zmluvy, mení právnu úpravu štrajku a výluky. Novela rozširuje okruh zamestnancov, u ktorých je štrajk nezákonný.
	Zákon NR SR č. 663/2007 Z.z. o minimálnej mzde upravuje administratívny postup stanovovania minimálnej mzdy.
	Nariadenie vlády č. 450/2007 Z.z., ktorým sa zvyšuje výška minimálnej mzdy na sumu 8100 Sk pre zamestnancov odmeňovaných mesačnou mzdou.
	Novela zákona o sociálnom poistení č. 555/2007 Z.z. predĺžila minimálnu dĺžku dôchodkového sporenia z 10 rokov na 15 rokov, zvýšila maximálne vymeriavacie základy na platenie poistného pre dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti a poistenie v rezervnom fonde solidarity

V hodnotení Svetovej banky v oblasti podmienok zamestnávania podľa štúdie DB 2009 obsadilo Slovensko 83. priečku, čo je v porovnaní s hodnotením DB 2008 – 75. miesto, zhoršenie o 8 miest.

V modelovom príklade[8] sa hodnotia ukazovatele ako index rigidity zamestnávania, ktorý sa skladá z 3 položiek – index náročnosti najímania zamestnancov, index náročnosti prepúšťania zamestnancov a index rigidity pracovného času. Druhou hodnotenou položkou sú náklady na prepúšťanie zamestnancov vyjadrené v počte týždenných platov[9]. Prvú priečku v hodnotení krajín dosiahli Marshallove ostrovy s hodnotou indexu rigidity zamestnávania 0, s nákladmi na prepúšťanie zamestnancov vyjadrenými v počte týždenných platov 0. Porovnanie parametrov SR s najlepšie hodnotenou krajinou - Marshallovými ostrovmi, podľa DB 2009 zachytáva nasledujúca tabuľka:

	Slovensko	Marshallove ostrovy	Rozdiel
Index rigidity zamestnávania	36	0	+ 36
Náklady na prepúšťanie (vyjadrené v počte potrebných mesačných platov)	13	0	+ 13

Podľa štúdií DB 2006 – 2008 majú indexy pre Slovensko hodnotu uvedenú v grafe:

[8] V modelovom príklade sa hodnotí prostredníctvom niekoľkých indexov náročnosť procesu prijatia do práce, a prepustenia zamestnanca – muža, vek 42 rokov pracujúceho na plný pracovný čas, mimo riadiacej funkcie, pracuje pre danú firmu 20 rokov. Počas celej existencie pracovného pomeru tento zamestnanec zarába priemernú mzdu v danom štáte, je štátny občan, rovnakej rasy a vierovyznania ako väčšinová populácia, býva v najväčšom meste v krajine a nie je členom odborovej organizácie. Zamestnanec je zamestnaný v spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorá je 100% vlastnená domácimi vlastníkmi, podniká vo výrobnom sektore, má 201 zamestnancov. Spoločnosť dôkladne dodržuje platnú legislatívu, ale neposkytuje zamestnancom nad jej rámec. Spoločnosť má uzatvorenú kolektívnu zmluvu, za predpokladu, že ich má v krajine uzatvorených viac ako polovica firiem vo výrobnom sektore .

[9] V indexe náročnosti prijímania do zamestnania sa hodnotia nasledovné podmienky: či je možné používať pracovné zmluvy na dobu určitú len na dočasné pracovné úlohy, maximálna možná doba, počas ktorej je možné využívať pracovné zmluvy na dobu určitú a podiel zákonom stanovenej minimálnej mzdy začínajúceho zamestnanca k priemeru pridanej hodnoty na jedného zamestnanca. V indexe rigidity pracovného času sa hodnotí – či existujú obmedzenia nočnej práce, či existujú obmedzenia práce cez víkendy, či pracovný týždeň môže trvať 5,5 dňa, či pracovný týždeň môže byť predĺžený na 50 hodín, alebo viac (vrátane nadčasov) počas dvoch mesiacov do roka a či je platená ročná dovolenka 21 dní alebo menej. V index náročnosti prepúšťania sa hodnotí – či je možné prepustenie z dôvodu nadbytočnosti, či nutné oznamovať tretej strane prepustenie 1 zamestnanca pre nadbytočnosť, či nutné oznamovať tretej strane prepustenie skupiny viac než 20 zamestnancov pre nadbytočnosť, či zamestnávateľ potrebuje súhlas tretej strany na prepustenie 1 nadbytočného zamestnanca, či zamestnávateľ potrebuje súhlas tretej strany na prepustenie viac než 20 nadbytočných zamestnancov, či sa zamestnávateľ musí pokúsiť predtým, než prepustí zamestnanca pre nadbytočnosť ponúknuť tomuto zamestnancovi inú pracovnú pozíciu, alebo znovu zaškoliť na inú pozíciu, či existujú pravidlá o tom, akých zamestnancov má zamestnávateľ pre nadbytočnosť prepustiť ako prvých, a či existujú pravidlá o tom, ktorý zamestnanci majú byť zamestnaný prednostne. Všetky indexy sa hodnotia v rozsahu 0-100. Náklady na prepúšťanie obsahujú náklady ako je napr. odstupné. Jeden mesiac má 4 a 1/3 týždňa

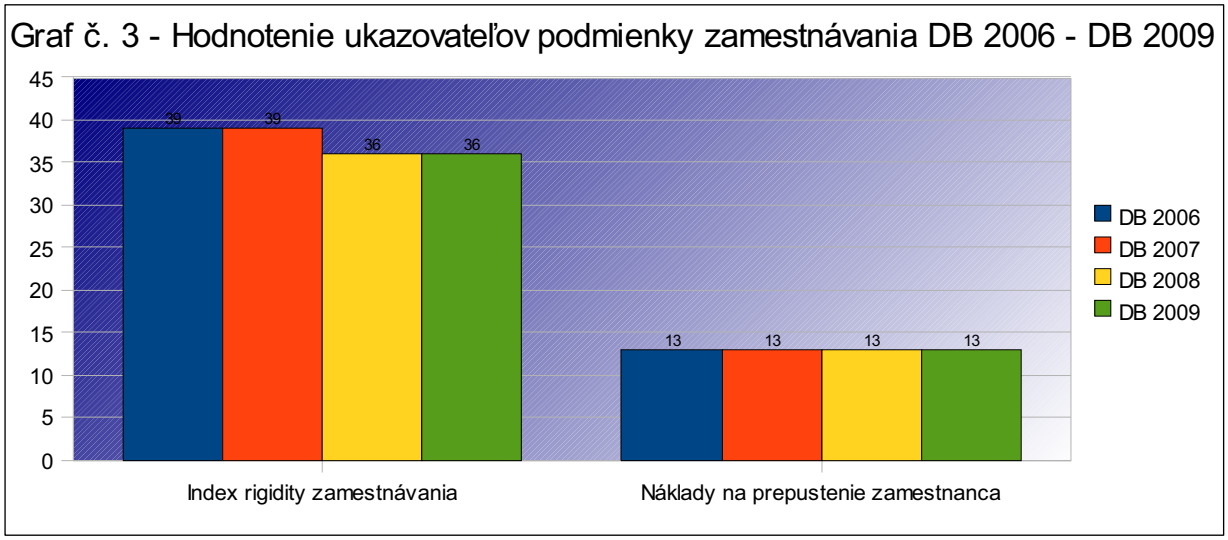

Ako aj z grafu vyplýva k výraznému zlepšeniu ani zhoršeniu meraných indexov podľa metodológie Svetovej banky nedochádza. Zhoršenie pozície Slovenska v celkovom poradí hodnotených krajín je teda možné pripísať skôr zlepšeniam v ostatných hodnotených štátoch.

Umiestnenie ostatných konkurenčných ekonomík strednej a východnej Európy a niektorých vyspelých štátov EÚ podľa DB 2009 ukazuje tabuľka:

Názov štátu	Umiestnenie v rebríčku
Veľká Británia	28. miesto
Česká republika	59. miesto
Bulharsko	60. miesto
Poľsko	82. miesto
Slovensko	**83. miesto**
Maďarsko	84. miesto
Ukrajina	100. miesto
Lotyšsko	103. miesto
Litva	131. miesto
Nemecko	142. miesto
Rumunsko	143. miesto
Estónsko	163. miesto

Na margo tohto hodnotenia Svetovej banky je však nutné poznamenať, že v modelovom príklade nevystupuje jedna zo zamestnávateľmi najkritickejšie hodnotených oblastí, a to výška odvodového zaťaženie, v štúdiách DB 2007 a DB 2008 je tento parameter vyjadrený, ale hodnotenie neovplyvnil, do štúdie DB 2009 nebol v tejto kapitole zahrnutý. Výška odvodového zaťaženia je však zahrnutá v indexe Celkového daňového zaťaženia v kapitole Daňové povinnosti a daňové platby. Porovnanie s konkurenčnými ekonomikami v parametri nonwage

labour costs[10], ktorý približne zodpovedá slovenskému odvodovému zaťaženiu platenému zamestnávateľom za svojich zamestnancov, podľa DB 2008 je vyjadrený v nasledovnej tabuľke. Slovensko sa v tomto mini hodnotení štátov strednej a východnej Európy a niektorých rozvinutých štátov EÚ umiestnilo spolu s Českou republikou na predposlednom mieste.

Názov štátu	Odvodové zaťaženie
Veľká Británia	11%
Nemecko	19%
Poľsko	21%
Bulharsko	23%
Lotyšsko	24%
Litva	31%
Rumunsko	31%
Estónsko	33%
Maďarsko	34%
Slovensko	**35%**
Česká republika	35%
Ukrajina	38%

[10] Parameter zahŕňa všetky platby do slovenských systémov sociálneho a zdravotného poistenia. Percentá vyjadrujú veľkosť týchto výdavkov zamestnávateľa z platu zamestnanca

Registrácia nehnuteľného majetku

Problematika registrácie nehnuteľného majetku je v slovenských podmienkach upravená zákonom NR SR č.162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len katastrálny zákon). Vlastnícke práva k nehnuteľnostiam sa do katastra zapisujú prostredníctvom vkladu do katastra nehnuteľností, o ktorom by príslušná správa katastra mala rozhodnúť do 30 dní, pričom po zaplatení zvýšeného správneho poplatku je možné vykonať registráciu v lehote 15 dní (zavedené novelou zákona o správnych poplatkoch zákonom č. 583/2004). V rokoch 2004 bola v oblasti registrácie nehnuteľností prijatá novela katastrálneho zákona, ktoré prispela k ďalšiemu zlepšeniu a skvalitneniu služieb poskytovaných občanom a podnikateľom v tejto oblasti. Novelou katastrálneho zákona č. 173/2004 Z.z. sa údaje z katastra nehnuteľností sprístupnili na internetovom katastrálnom portáli www.katasterportal.sk , spočiatku za poplatok, ktorý bol v roku 2007 zrušený a portál bol bezplatne sprístupnený verejnosti, čo zlepšilo dostupnosť informácií o vlastníctve jednotlivých nehnuteľností, hoci výpis z internetového portálu nie je použiteľný pre právne úkony. Ďalšími pozitívnym krokom by bola možnosť získať prostredníctvom katastrálneho portálu dokumenty použiteľné aj na právne úkony, prípadne možnosť podať vklad do katastra nehnuteľností prostredníctvom notára, prípadne advokáta cez internet. Svetovým lídrom v oblasti registrácie nehnuteľností bola podľa štúdie DB 2009 Saudská Arábia, kde je na registráciu nehnuteľností v katastri nehnuteľností potrebné v modelovom prípade[11] vykonať 2 procedúry, ktoré trvajú dva dni, pričom priemerné náklady dosahujú 0% z ceny nehnuteľnosti. Porovnanie hodnoty parametrov pre SR a najlepšie hodnotenú krajinu - Saudskú Arábiu, zachytáva nasledovná tabuľka:

	Slovensko	Saudská Arábia	Rozdiel
Počet procedúr	3	2	+ 1
Potrebný čas (v dňoch)	17	2	+ 15
Náklady (v % z ceny nehnuteľnosti)	0,1%	0,0%	+ 0,1%

Slovenská republika sa v tomto rebríčku umiestnila na na 7. mieste, pričom je potrebné vykonať 3 úkony[12], ktoré trvajú priemerne 17 dní, s nákladmi v hodnote 0,1% z ceny nehnuteľností. Pozíciu Slovenska voči okolitým konkurenčným ekonomikám a niektorým rozvinutým štátom EU podľa DB 2009 zachytáva tabuľka:

[11] Predpoklady v modelovom prípade sú nasledovné: predávajúci aj kupujúci sú obchodné spoločnosti s ručením obmedzeným, so sídlom na predmestí najväčšieho mesta v štáte, sú v 100% súkromnom vlastníctve domácich subjektov, každá spoločnosť má 50 zamestnancov a vykonáva všeobecné komerčné aktivity. Hodnota registrovaného majetku je 50 násobok HNP na obyvateľa, je v 100% vlastníctve predávajúceho, ktorý ho vlastnil posledných 10 rokov. Na nehnuteľnosť nie sú zriadené záložné práva, je už registrovaný v katastri nehnuteľnosti, pričom je vlastníctvo je nesporné, nie je potrebná zmena zónovania z dôvodu budúceho užívania nehnuteľnosti. Pozemok ma rozlohu približne 560 m^2 a na pozemku stojí 2 poschodová nehnuteľnosť, sklad, v dobrom technickom stave, postavená pred 10 rokmi, ktorá spĺňa všetky zákonné požiadavky. Sklad má plochu približne 930 m^2 a vlastníctvo k pozemkom a nehnuteľností sa prevádza 1 spoločným úkonom. Nehnuteľnosť nie je predmetom ochrany kultúrno-historického dedičstva, prírody a vodných zdrojov, nie je a nebude využívaná na činnosti, ktoré vyžadujú zvláštne povolenie a nie je obývaná. Pod pojem procedúra sa zahŕňa akákoľvek interakcia kupujúceho, alebo predávajúceho, alebo c ich zástupcov, ak je to nevyhnutné pre úspešnú registráciu. Predpokladá sa, že každá procedúra trvá jeden deň. Do hodnotenia sa počíta priemerná dĺžka každej procedúry. Náklady sa počítajú ako percento z hodnoty registrovanej nehnuteľnosti, ktorá má hodnotu 50 násobok HNP na obyvateľa

[12] Získať výpis z obchodného registra (každá zmluvná strana), notársky overiť podpisy na zmluve o prevode nehnuteľnosti, podať návrh na vklad do katastra nehnuteľností.

Názov štátu	Umiestnenie v rebríčku
Litva	4. miesto
Slovensko	**7. miesto**
Veľká Británia	22.miesto
Estónsko	24.miesto
Nemecko	52.miesto
Maďarsko	57. miesto
Bulharsko	59. miesto
Česká republika	65. miesto
Lotyšsko	77. miesto
Poľsko	84. miesto
Rumunsko	114. miesto
Ukrajina	140. miesto

Dostupnosť úverových zdrojov

Jednou z kľúčových podmienok ekonomickej prosperity je kvalitný systém poskytovania úverov, ktoré zabezpečia kapitál na rozbeh a prevádzku podnikania. Aby tento systém dokázal spoľahlivo fungovať je potrebné splniť viacero podmienok, a to najmä v podobe kvalitnej legislatívy upravujúcej poskytovanie a zabezpečenie úverov, úverových registrov, exekučné možnosti veriteľov a podobne. V podmienkach Slovenskej republiky pôsobí v komerčnej oblasti niekoľko desiatok poskytovateľ úverov a to bankových aj nebankových spoločností. Podporné úvery pre malé a stredné podnikanie poskytujú aj niektoré štátne inštitúcie (štáte podporné programy sú analyzované v ďalších častiach tejto stratégie).
Za účelom zlepšenia informovanosti o žiadateľoch o úver a skvalitnenia svojich služieb založili v roku 2003 tri najväčšie slovenské komerčné banky Slovenská sporiteľňa a.s., Tatra banka a.s. a Všeobecná úverová banka a.s. založili spoločnosť Slovak Banking Credit Bureau s.r.o., ktorá je prevádzkovateľom Spoločného registra bankových informácií, v ktorom sa zhromažďujú informácie o fyzických osobách a fyzických osobách, ktoré sú v úverovom vzťahu s niektorou z úverujúcich bánk. Systém spoločného registra je otvorený pre všetky banky pôsobiace na slovenskom trhu. Systém je limitovaný ustanoveniami zákona o ochrane osobných údajov a zákona o bankách. Register úverov a záruk pre právnické osoby a živnostníkov vedie aj Národná banka na základe zákona o bankách. Prístup do týchto registrov však majú len bankové inštitúcie. Rozsah vkladaných údajov je pomerne prísne limitovaný zákonom o ochrane osobných údajov.
Významnou legislatívnou zmenou, podporujúcou poskytovanie úverov bola aj novela Občianskeho zákonníka č. 526/2002 Z.z. a následné novely 635/2004 Z.z. a 336/2005 Z.z., ktoré zreformovali ustanovenia upravujúce záložné právo v slovenskom právnom poriadku. Súčasne začal fungovať Notársky centrálny register listín, v ktorom je možné nájsť záznamy o registrovaných záložných práva. Významnou zmenou v prospech veriteľov bola zmena systému výkonu súdnych rozhodnutí. Výkon súdnych rozhodnutí bolo plne zverené súkromnému sektoru – exekútorom. Na druhej strane negatívne môžeme hodnotiť zavedenie úrokových stropov, pri poskytovaní spotrebiteľských úverov.
Podľa údajov štúdie DB 2009 sa Slovensko spomedzi hodnotených krajín umiestnilo na 12. mieste, čo je v porovnaní s DB 2008, v ktorej v tejto oblasti Slovensko obsadilo 7.miesto zhoršenie o 5 miest. Svetová banka vo svojej štúdií skúma nasledovné indexy[13]: index zabezpečovacích práv, index úverových registrov, pokrytie verejných úverových registrov a pokrytie súkromných úverových registrov. Podľa štúdie DB 2009 dosiahol index zabezpečovacích práv hodnotu 9 (stupnica 0-10) , index úverových registrov hodnotu 4 (stupnica 0-6), pokrytie verejných úverových registrov hodnotu 1,4% z dospelej populácie a pokrytie súkromných úverových registrov hodnotu 39,9% z dospelej populácie. Najlepšie hodnotenie v medzinárodnom porovnaní dosiahla Malajzia s indexom zabezpečovacích práv – 10, indexom úverových registrov 6, s pokrytím verejných úverových registrov v rozsahu 52,9%. Hodnota pre súkromné úverové registre nebola zverejnená. Porovnanie hodnoty parametrov pre SR a najlepšie hodnoteného štátu - Malajzie, podľa DB 2009, ponúka nasledovná tabuľka:

[13] V hodnotení indexov sa zohľadňuje nasledovné. Pri indexe zabezpečovacích práv sa v škále 0-10 hodnotí charakter zabezpečovacích práv, rozsah osôb ktoré môžu zriadiť zabezpečenie pohľadávky, existencia registra, v ktorom sa zabezpečujú vecné práva k cudzej veci na hnuteľný majetok, či majú veritelia so zabezpečenou pohľadávkou pred veriteľmi s nezabezpečenými pohľadávkami, podmienky za akých je veriteľom umožnené zabezpečiť vec, na ktorej spočíva zabezpečenie, podmienky mimosúdneho výkonu zabezpečovacích práv. Pri index úverových registrov sa v škále 0-6 zohľadňuje či sú prístupné informácie pozitívneho aj negatívneho charakteru, či register obsahuje údaje o jednotlivcoch alebo aj firmách, či registre obsahujú aj informácie od maloobchodníkov, nebankových poskytovateľov úverov, alebo poskytovateľov verejných služieb (napr. od elektrární, plynární a podobne), či register obsahuje aj historické dáta o minulých dlhoch, či register obsahuje aj informácie o pôžičkách so sumou menšou než 1% HNP per capita, či register zahŕňa aspoň 1% dospelej populácie a či dlžníci majú právo vkladať o sebe údaje do registra. Rozsah registrov sa určuje v percentách z dospelej populácie.

	Slovensko	Malajzia	Rozdiel
Index zabezpečovacích práv	9	10	- 1
Index úverových registrov	4	6	- 2
Pokrytie verejných úverových registrov	1,4%	52,9%	- 51,5%
Pokrytie súkromných úverových registrov	39,9%	-	

Vývoj indexov v SR v oblasti dostupnosť úverov v štúdiách DB 2007 až DB 2009 (staršie DB správy postupujú podľa inej metódy výpočtu indexov, a preto do grafu nie sú zahrnuté) zobrazuje graf č.4:

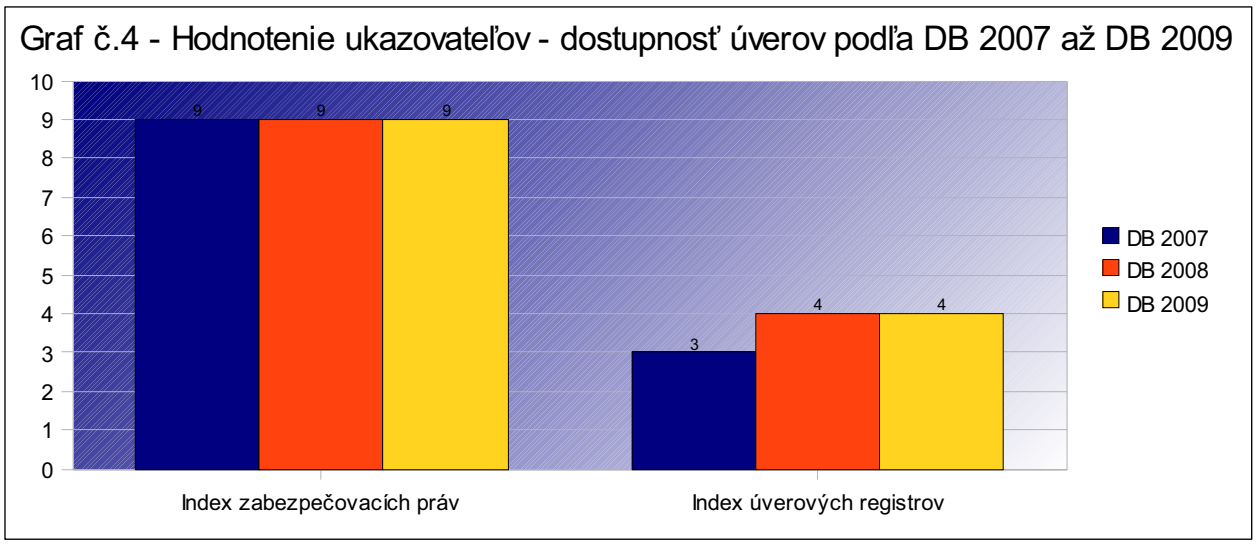

V oblasti rozsahu úverových registrov mali indexy podľa DB 2008 pre verejné registre hodnotu 1,2% a pre súkromné registre hodnotu 56,0%. Podľa DB 2009 sú tieto hodnoty pre verejné registre 1,4% a pre súkromné registre 39,3%. Pozíciu Slovenska v porovnaní s ostatnými krajinami strednej a východnej Európy a niektorými vyspelými štátmi EÚ podľa DB 2009 zachytáva tabuľka.

Názov štátu	Umiestnenie v rebríčku
Veľká Británia	2.miesto
Bulharsko	5. miesto
Nemecko	12. miesto
Slovensko	**12. miesto**
Rumunsko	12. miesto
Lotyšsko	12. miesto
Maďarsko	28. miesto
Poľsko	28. miesto
Ukrajina	28. miesto
Česká republika	43.miesto
Litva	43. miesto
Estónsko	43. miesto

Ochrana investorov

Pod pojmom ochrana investorov rozumieme jednak okruh otázok týkajúcich sa implementácie princípov corporate governance do právneho systému štátu a jednak problematiku ochrany zahraničných investícií v danom štáte. Pokiaľ ide o vývoj v oblasti corporate governance, kódex corporate governance bol vypracovaný v spolupráci INEKO a Burzy cenných papierov v Bratislave (ďalej len BCPB) v máji 2002 (Zjednotený kódex corporate governance) na základe princípov, ktoré formulovalo OECD vo svojom kódexe z roku 1999. Tento kódex je od roku 2003 súčasťou burzových pravidiel na BCPB (ale je záväzný len pre kótované spoločnosti). V októbri roku 2004 vzniklo neziskové občianske združenie Stredoeurópska asociácia správy a riadenia spoločností (CECGA), ktoré spolu s ďalšími inštitúciami vypracovala v roku 2007 nový Kódex správy a riadenia spoločností. Niektoré časti kódexu sa následne premietli aj do noviel Obchodného zákonníka a zákona o účtovníctve, následne čoho s účinnosťou od 01/01/2008, sa Kódex vzťahuje na všetky spoločnosti, ktorých cenné papiere boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu BCPB, čo je možné hodnotiť ako krok správnym smerom. Na druhej strane k zhoršeniu podnikateľského prostredia v tejto oblasti došlo implementáciou smernice 2004/25/ES, novelou zákona o bankách a o zmene a doplnení niektorých predpisov č.644/2006 Z.z. čim bolo aj podľa slovenského právneho poriadku umožnené dominantnému akcionárovi za zákonom stanovených podmienok vytesniť minoritných akcionárov (tzv. squeeze out) zo spoločnosti, ktorej akcie vlastnia. Pokiaľ ide o medzinárodnú ochranu investícií, realizuje sa jednak prostredníctvom práva Európskej únie a jednak prostredníctvom systému dvojstranných medzinárodných zmlúv o ochrane investícií. Slovenská republika je zmluvnou stranou v niekoľkých desiatkach zmlúv tohto typu.
Podľa štúdie DB 2009 Slovenská republika obsadila v hodnotení ochrany investícií 104. priečku, čo jedna z najslabšie hodnotených kategórií celkovo (slabšie bola SR hodnotená len v kategórií Daňové povinnosti a platba daní). V modelovom príklade[14] sa hodnotí index rozsahu informovanosti akcionárov (v nasledujúcom grafe označený ako index 1), index rozsahu zodpovednosti riadiacich osôb (v nasledujúcom grafe označený ako index 2), index náročnosti akcionárskych žalôb (v nasledujúcom grafe označovaný ako index 3). Slovensko v štúdií DB 2009 dosiahlo nasledovné hodnoty indexov (škála 0-10)[15]: index rozsahu informovanosti akcionárov – 3, index rozsahu zodpovednosti riadiacich osôb – 4 a index náročnosti akcionárskych žalôb – 7, čo dáva po spriemerovaní tých hodnôt výslednú hodnotu indexu ochrany akcionárov 4,7 (po zaokrúhlení). Najúspešnejšou krajinou sa podľa DB 2009 stal Nový Zéland s nasledovným hodnotením, index rozsahu informovanosti akcionárov – 10, index rozsahu zodpovednosti riadiacich osôb – 9 a index náročnosti akcionárskych žalôb – 10, po spriemerovaní s celkovou hodnotou indexu ochrany akcionárov - 9,7. Porovnanie hodnoty

[14] V modelovom príklade sa predpokladá. Spoločnosť (kupec) je akciovou spoločnosťou zaregistrovanou na najdôležitejšej burze v danom štáte, je výrobnou firmou v potravinárskom priemysle s vlastnou distribučnou sieťou a s riadne zvoleným predstavenstvom a predsedom predstavenstva, ktorý je oprávnený konať v mene spoločnosti. Majoritný akcionár spoločnosti vlastní v spoločnosti 60% akcií a má 2 zástupcov v predstavenstve. Majoritný akcionár navrhne kúpi flotily nákladných aút od predajcu, ktorým je spoločnosť, ktorá podniká prevádzkuje maloobchodnú sieť a v ktorej má majoritný akcionár kupujúcej spoločnosti taktiež majoritný podiel vo výške 90%. Cena za nákladné vozidlá tvorí 10% aktív kupujúcej spoločnosti a je vyššia ako trhová cena. Navrhovaná transakcia he bežná v rámci prevádzky oboch spoločností, a bol získaný súhlas od obidvoch spoločností. Keďže akcionári kupujúceho ju považujú za nevýhodnú žalujú majoritného akcionára a ostatné zodpovedné osoby, ktoré transakciu odsúhlasili.

[15] V indexe rozsahu informovanosti akcionárov sa hodnotí, ktorý orgán spoločnosti je oprávnený transakciu schváliť, či existuje povinnosť oznámiť tento typ transakcie verejnosti, akcionárom, alebo regulačným úradom, či musí byť tento typ transakcie výslovne uvedený vo výročnej správe, či je nutné, aby majoritný akcionár oznámil svoj konflikt záujmov predstavenstvu a či je v prípade konfliktu záujmov nutné schválenie transakcie orgánom mimo spoločnosti (napr. audítorom). V indexe rozsahu zodpovednosti riadiacich osôb sa hodnotí, či je možné na základe žaloby podanej minoritným akcionárom vyvodiť zodpovednosť voči majoritnému akcionárovi, či je možné vyvodiť zodpovednosť voči členom orgánu spoločnosti, ktorý transakciu spoločnosti schválil, či je možné vyhlásiť transakciu za neplatnú na základe súdneho rozhodnutia, či je majoritný akcionár povinný zaplatiť náhradu škody, ktorú spoločnosť utrpela, či je majoritný akcionár povinný vrátiť takto nadobudnutý zisk, či je možné za takéto správanie majoritného akcionára pokutovať alebo uväzniť, či je minoritným akcionárom s menej ako 10% akcií umožnené priamo, alebo nepriamo žalovať o náhradu škody. V indexe náročnosti akcionárskych žalôb sa hodnotí, aký rozsah dokumentov je sprístupnený žalobcovi počas procesu, či môže žalobca priamo vypočúvať žalovaného a svedkov počas procesu, náročnosť získavania dokumentov od žalobcu, či minoritný akcionár s menej ako 10% môže žiadať o preskúmanie oprávnenou verejnou autoritou aj bez podania žaloby, či má minoritný akcionár s menej ako 10% právo nahliadať do dokumentov o transakcii ešte pred podaním žaloby, a či sa v danom procese uplatňuje rovnaký alebo nižší štandard dokazovania ako v trestných veciach.

parametrov SR a najlepšie hodnotenej krajiny - Nového Zélandu zachytáva nasledovná tabuľka:

	Slovensko	Nový Zéland	Rozdiel
Index rozsahu informovanosti akcionárov	3	10	-7
Index rozsahu zodpovednosti riadiacich osôb	4	9	-5
Index náročnosti akcionárskych žalôb	7	10	-3
Celková hodnota indexu ochrany akcionárov	4,7	9,7	-5

Trend v tejto oblasti v SR podľa štúdií DB 2006 – 2008 dokumentuje graf číslo 5:

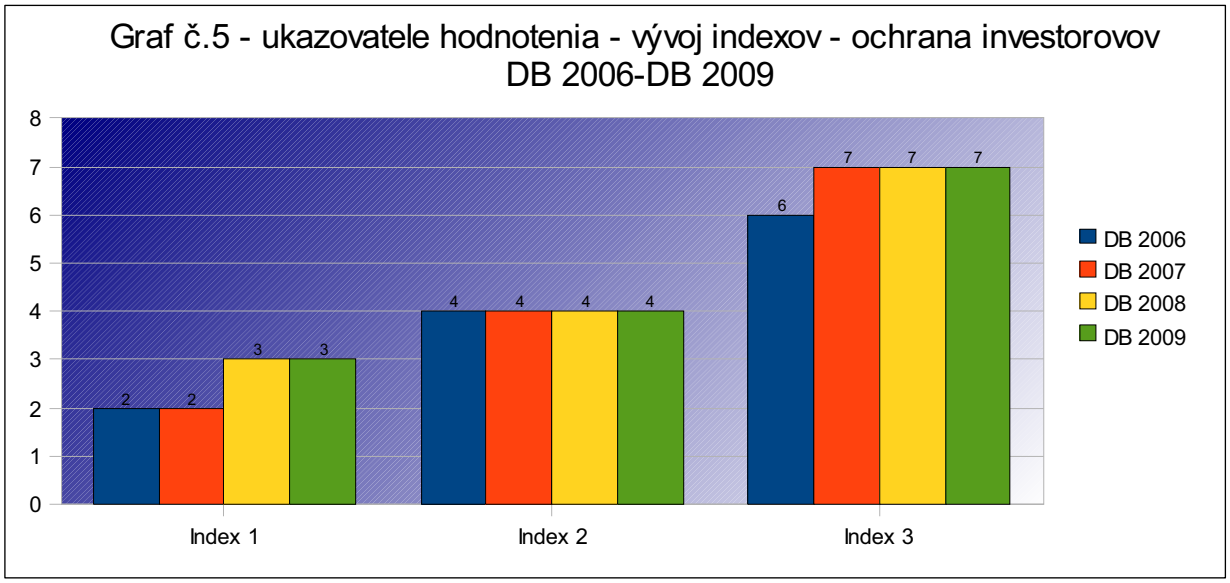

Ako vyplýva z grafu dochádza k postupnému zlepšovaniu v hodnote indexov v tejto oblasti (maximálna hodnota je 10). Podľa DB 2009 sa v tejto kategórií Slovensko umiestnilo na 104. mieste čo je v porovnaní s umiestnením podľa DB 2008 (98. miesto), mierne zhoršenie pozície v rebríčku, čo mu však nezodpovedá zhoršenie v hodnote samotných indexov. Porovnanie s konkurenčnými ekonomikami strednej a východnej Európy a niektorými rozvinutými štátmi EÚ podľa DB 2009 ponúka tabuľka.

Názov štátu	Umiestnenie v rebríčku
Veľká Británia	9.miesto
Estónsko	53. miesto
Rumunsko	38. miesto
Bulharsko	38. miesto
Estónsko	53. miesto
Lotyšsko	53. miesto
Česká republika	88.miesto
Litva	88. miesto
Nemecko	88. miesto
Slovensko	**104. miesto**
Maďarsko	113. miesto
Ukrajina	142. miesto

Daňové povinnosti a platba daní

Výška daňového (a aj odvodového) zaťaženie je jedným z faktorov, ktoré majú najväčší vplyv na kvalitu podnikateľského prostredia. Slovenská republika významným spôsobom zreformovala svoj daňový systém v roku 2004 s čiastkovým zmenami aj v nasledujúcich rokoch. Napriek čiastočnému zníženiu sadzieb a zrušeniu niektorých neefektívnych daní je stále možné identifikovať mnoho oblastí, v ktorých je možné súčasný daňový systém vylepšiť. Súčasný systém napriek zrušeniu daní z dedičstva, darovania a prevodu a prechodu nehnuteľností je možné naďalej zjednodušovať, a to zavedením možnosti podávania daňových priznaní a platenia daní prostredníctvom internetu pri čo najväčšom počte daní, znižovaním sadzieb dane a rozširovaním daňového základu a zjednodušením daňovej administratívy napr. zavedením spoločného výberu daní a odvodov.[16] Slovensko sa sériou noviel daňového zákonodarstva v roku 2004 vytvorilo relatívne kvalitnú sústavu daní, ale je nutné poznamenať, že viaceré krajiny v regióne jeho príklad v znižovaní daňových sadzieb a skvalitňovaní daňového systému nasledovali, napr. Bulharsko znížilo sadzbu dane z príjmov na 10%, podobne sa zachovalo Macedónsko. Preto je dôležité ďalej pokračovať v reforme slovenského daňového systému tak, aby zostal zostal konkurencieschopný v porovnaní s inými štátmi strednej a východnej Európy. Je dôležité ale poznamenať, že samotní podnikatelia v súčasnosti nevnímajú daňové zaťaženie ako kľúčovú prekážku podnikania a omnoho kritickejšie hodnotia práve odvodové zaťaženie. Legislatívny vývoj v oblasti daní a daňového systému na Slovensku v období rokov 2004-2007 (vývoj v oblasti odvodov je zahrnutý v kapitole podmienky zamestnávania) obsahuje nasledovná tabuľka:

Rok	Najdôležitejšie prijaté právne predpisy
2004	Zákon č 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, ktorý nadobudol účinnosť od 01/01/2004, zaviedol jednotnú sadzbu dane, t.j. jednu lineárnu sadzbu dane vo výške 19%, pre fyzické aj právnické osoby, zrušil množstvo daňových výnimiek, oslobodení. Zákonom sa tiež zrušilo zdaňovanie dividend a zaviedla systém paušálnych výdavkov pre živnostníkov vo výške 25%, pri remeselných živnostiach 60%.
	Novelou zákona o dani z príjmov č. 539/2004 Z.z., sa upravila problematika uplatňovania daňových výdavkov pre živnostníkov – samo zamestnávateľov.
	Novelou zákona o dani z pridanej hodnoty č. 255/2003 Z.z., ktorá nadobudla účinnosť od 01/08/2003 zaviedla jednotná sadzba dane z pridanej hodnoty vo výške 19%, ktorá od 01/01/2004 nahradila dovtedajšiu zníženú sadzbu vo výške 14% a klasickú sadzbu vo výške 20%.
	Nový zákon o dani z pridanej hodnoty 222/2004 Z.z., bol prijatý v súvislosti so vstupom SR do Európskej únie. Najvýznamnejšou zmenou bolo zníženie výšky obratu, pri ktorom sa je daňovník povinný registrovať zo sumy 750 000 Sk štvrťročne (teda 3 milióny Sk ročne) na sumu 1,5 milióna ročne, čo rozšírilo okruh platiteľov DPH. Povinnosť zaregistrovať sa (nie ako platitelia) mali podľa tohto zákona aj právnické osoby – obchodné spoločnosti, ktoré v priebehu kalendárneho roka, v rámci podnikania nadobúdajú tovar z členských štátov únie vo výške najmenej 420 000 Sk.
	Zákonom č. 554/2003 Z.z. o dani z prevodu a prechodu nehnuteľností s účinnosťou do 01/01/2004 upravil sadzbu dane z prevodu a prechodu nehnuteľností. Súčasne bola zrušená daň z darovania a daň z dedičstva. Od januára 2005 bola daň z prevodu a prechodu nehnuteľnosti zrušená úplne.
	Novelou zákona o správe daní a poplatkov č. 609/2003 Z.z. sa zaviedol jednotný sankčný systém pri výbere daní a zmenil systém vyvodzovania zodpovednosti pracovníkov daňových úradov. Novelou sa tiež zaviedla povinnosť daňových úradov zverejniť na požiadanie údaje o daňových dlžníkoch. Zaviedla sa tiež možnosť započítať daňové pohľadávky s pohľadávkami voči štátnym rozpočtovým a príspevkovým organizáciám.
	Novelou zákona o účtovníctve č. 562/2003 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť od 01/01/2003 (niektoré ustanovenia od 01/01/2005) sa zaviedla povinnosť vedenia podvojného účtovníctva pre podnikateľov, ktorí boli fyzickými osobami a súčasne platiteľmi DPH. Uvedená povinnosť sa novelou zákona č. 561/2004 Z.z. zrušila, ale tomuto typu podnikateľom sa ponechala možnosť účtovať v systéme podvojného účtovníctva, ak v ňom budú účtovať počas celého zdaňovacieho obdobia.

[16] Bolo by užitočné otvorene priznať, že to čo sa v súčasnosti v SR nazýva odvodmi a poistením je de facto daň.

2005	Novelou zákona o správe daní a poplatkov 679/2004 Z.z. sa s účinnosťou od januára 2005 zaviedla po splnení zákonom stanovených podmienok (uzavretie zmluvy s daňovým úradom v mieste trvalého bydliska) možnosť elektronickej komunikácie s daňovým úradom – podávanie daňových priznaní, a to aj bez zaručeného elektronického podpisu. Novela zjednodušila proces platenia daní, a proces postúpenia a započítania daňových pohľadávok. Novelou sa tiež umožnilo zverejniť zoznam osôb zaregistrovaných ako platca DPH, alebo spotrebných daní.
	Zákon NR SR č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za odvoz komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu a poplatkoch, zaviedol systém miestnych daní, ktoré stanovuje obec alebo samosprávny kraj. Samospráva (obec, prípadne samosprávny kraj) rozhoduje o tom, či bude tieto dane vyberať ako aj o výške týchto sadzieb (v medziach stanovených neskoršou novelou – zákonom NR SR č. 517/2005 Z.z).
	Novelou zákona o dani z príjmov č. 659/2004 Z.z. sa s účinnosťou od 01/01/2005 zaviedla možnosť uplatňovať daňové výdavky paušálnym percentom z príjmu aj daňovníkom, ktorý sú platiteľmi DPH. Novelou sa tiež stanovili nové odpočítateľné položky zo základu dane – príspevok na doplnkové dôchodkové poistenie a osobitné prípady účelového sporenia.
2006	Novelou zákona o dani z príjmov č. 534/2005 Z.z., s účinnosťou od 01/01/2006 došlo k zvýšeniu daňového bonusu na vyživované dieťa.
	Novelou zákona o dani z príjmov č. 534/2005 Z.z sa zvýšila výška paušálnych výdavkov, o ktoré môže podnikateľ – fyzická osoba znížiť svoje príjmy z podnikania z 25% na 40%. Súčasne bola ponechané zvýhodnenie pre prevádzkovateľov remeselných živností vo výške 60% paušálnych výdavkov. Novelou sa tiež zaviedla nová odpočítateľná položka, t.j. nezdaniteľná časť základu dane - poistné na životné poistenie, umožnila sa uplatňovanie stravného ako daňového výdavku, zmenili sa ustanovenia o vyberaní dane zrážkou a stanovilo výšku vyberania preddavkov na daň z príjmu právnických osôb.
	Novelou zákona o dani z príjmov č. 688/2006 opätovne upravila podmienky vyberania dane zrážkou a problematiku daňových preddavkov. Ďalšou významnou zmenou bolo zavedenie takzvanej milionárskej dane, ktorá spočíva v postupnom znižovaní čiastky nezdaniteľného základu dane u osôb s daňovým základom vyšším ako 100 násobok životného minima.
	Novelou zákona o dani z pridanej hodnoty č. 656/2006 sa zaviedla zvýhodnená sadzba DPH vo výške 10% Sadzba sa uplatňuje na vybrané tovary (farmaceutické výrobky a zdravotné pomôcky).

Súčasná sústava daní v SR teda pozostáva z daní z príjmu fyzických a právnických osôb s jednotnou sadzbou dane vo výške 19% (hoci so skrytou progresivitou prostredníctvom nezdaniteľnej čiastky), dane z pridanej hodnoty s bežnou sadzbou 19% a zvýhodnenou sadzbou vo výške 10%, ktorá sa uplatňuje na lieky a zdravotnícke pomôcky, spotrebných daní z tabaku, piva, vína, liehu a minerálnych olejov. Od 01/08/2008 nadobudol účinnosť zákon NR SR č. 609/2007 o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu. Sústava miestnych daní pozostáva z dane z nehnuteľností, daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva, daň z motorových vozidiel, daň za ubytovanie, daň za predajné automaty a daň nevýherné hracie prístroje a daň za vjazd a zotrvanie vozidiel v historickej časti mesta. Problémom tiež zostáva komplikovaná administrácia odvodov

Podľa hodnotenia DB 2009 sa Slovenská republika v oblasti Daňové povinnosti a platba daní umiestnila na celkovom 126. mieste rebríčka (čo je podľa štúdie DB 2009 najhoršie hodnotená oblasť podnikateľského prostredia v SR), v porovnaním s 122. miestom podľa DB 2008. Najlepšie hodnotenou krajinou boli podľa DB 2009 Maledivy, s jednou daňovou platbou do roka, ktorá zaberie menej než jednu hodinu a s celkovou daňovou sadzbou vo výške 9,1%. Porovnanie hodnoty parametrov pre SR a najlepšie hodnotený štát - Maledivy, zachytáva nasledujúca tabuľka:

	Slovensko	Maledivy	Rozdiel
Počet platieb (počas 1 roka)	31	1	+30
Čas (potrebný na administratívu)	325	menej než 1 hodina	+324
Celková daňová sadzba v %	47,4%	9,1%	+38,3%

Na tomto nelichotivom hodnotení SR má podiel aj metóda, ktorú Svetová banka používa v tejto oblasti. Do hodnotiaceho parametra celkového daňového zaťaženia sa síce nepočíta daň z pridanej hodnoty, ale na druhej strane do neho vstupuje aj výška povinných odvodov, ktoré sú podnikatelia nútení platiť za svojich zamestnancov. Je nutné poznamenať, že spojenie daní a odvodov do jednej štatistickej veličiny poskytuje o kvalite podnikateľského prostredia kvalitnejší obraz ako štatistika o veľkosti čisto daňového zaťaženia. Umiestnenie Slovenskej republiky v rebríčku tým len potvrdzuje kritiku slovenského odvodového systému, ktorú sme vyslovili v kapitole Podmienky zamestnávania. V modelovom príklade[17] použitom v štúdií DB 2009 sa hodnotia nasledovné parametre[18]: Daňové platby, Čas a Celková daňová sadzba. Vývoj týchto parametrov v porovnaní za obdobie, ktoré zachytáva DB 2007 až DB 2009 (staršie štúdie nie sú v grafe zahrnuté, pretože používajú odlišnú metódu zisťovania parametra Celková daňová sadzba) zachytáva graf na nasledujúcej strane. Z grafu jasne vyplýva, že v relevantnom období hodnotené parametre nezaznamenali výraznejšie pozitívne zmeny, čo nie je v reformnom regióne strednej a východnej Európy pozitívne zistenie.

[17] Daňovníkom je spoločnosť s ručením obmedzeným, ktoré nepodlieha žiadnym daňovým úľavám, alebo oslobodeniam, svoje fungovanie zahájila k 01/01/2005, od tohto dňa vlastní všetky svoje aktíva a prijala do pracovného pomeru všetkých svojich zamestnancov, a funguje druhý rok, je 100% vlastnená 5 spoločníkmi – fyzickými osobami, občanmi daného štátu. Spoločnosť podniká v najväčšom meste daného štátu, má základný kapitál vo výške 102 násobku priemerného HNP na jedného obyvateľa ku koncu roku 2005, vykoná výrobne a obchodné aktivity, konkrétne vyrába keramické kvetináče, nevykonáva export ani import, jej produkty nie sú predmetom špecifických daní (ako napr. tabak, alebo alkohol). Spoločnosť vlastní 2 malé pozemky, 1 nehnuteľnosť, strojové vybavenie, kancelárske vybavenie, počítače a jedno nákladné vozidlo. Jedno vozidlo si prenajíma. Spoločnosť sa neuchádza o investičné stimuly ani iné podobné podpory. Spoločnosť zamestnáva 60 zamestnancov, 4 riadiacich pracovníkov, 8 asistentov, a 48 robotníkov. Jeden z manažérov je taktiež riaditeľ. Obrat spoločnosti je 1050 násobok HNP per capita, a v prvom roku svojho fungovania zaznamenala stratu, dosahuje hrubú maržu vo výške 20%. Na konci druhého roku podnikania rozdelí spoločníkom 50% zisku ako dividendu. V priebehu druhého roku podnikania predá jeden zo svojich pozemkov, náklady na prevádzku nákladných vozidiel sú vo výške 2 násobku priemerného HNP na obyvateľa. Štruktúra ďalších výdavkov je štandardizovaná rovnako pre všetky hodnotené štáty. Zaznamenávajú sa všetky platby (dane) či už splatné, reálne zaplatené, alebo odložené. Počet daňových platieb sa počíta ako počet daní krát frekvencia ich platenia (preddavky rovnako ako aj riadne platby).

[18] Parameter – Daňové platby zahrňuje, počet počet existujúcich daní, frekvenciu platieb, metódu platby. Ak je možné podať priznanie a zaplatiť daň elektronickými prostriedkami daň sa počíta ako zaplatená len jeden krát. Ak je možné zaplatiť niekoľko daní prostredníctvom jedného formulára daň sa počíta ako zaplatená len raz. Parameter - Čas zahŕňa priemerný čas strávený prípravou daňových priznaní ich podávaním a platbou daní. Parameter – Celková daňová sadzba, započítava sa daň z príjmu právnických osôb, odvody, dane z majetku, daň z obratu a malé mieste dane. Vyjadruje sa ako % z obchodného zisku, ktorý sa stanovuje na základe rovnakých kritérií pre všetky hodnotené štáty.

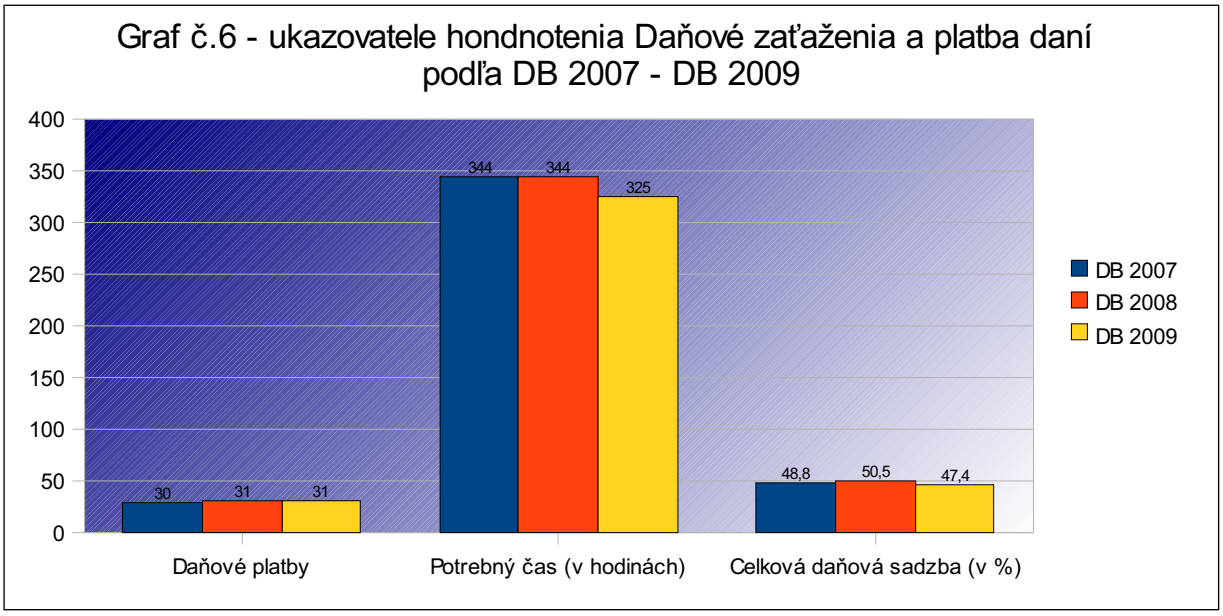

Umiestnenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi strednej a východnej Európy zachytáva nasledovná tabuľka:

Názov štátu	Umiestnenie v rebríčku
Veľká Británia	16.miesto
Estónsko	34.miesto
Lotyšsko	36.miesto
Litva	57.miesto
Nemecko	80.miesto
Bulharsko	94.miesto
Maďarsko	111.miesto
Česká republika	118.miesto
Slovensko	**126.miesto**
Poľsko	142.miesto
Rumunsko	146.miesto
Ukrajina	180.miesto

Medzinárodné obchodovanie

Najpodstatnejšou zmenou v oblasti medzinárodného obchodovania bol vstup Slovenskej republiky do Európske únie 01/05/2004. Táto udalosť okre iného znamenala aj to, že na základe primárneho komunitárneho práva EÚ (zakladajúce zmluvy Európskych spoločenstiev) sa Slovenská republika začala podieľať na spoločnej obchodnej a colnej politike EÚ a súčasne ako členský štát EÚ získala prístup na vnútorný trh únie. Vnútorný trh únie, regulovaný právom EÚ, sa vyznačuje aplikáciou slobody pohybu osôb, tovaru, kapitálu a služieb (hoci nie úplne dôsledne) čo významným spôsobom uľahčilo obchod medzi Slovenskom a ostatnými členskými štátmi únie a odbúralo právne a administratívne bariéry a skrátilo čas a znížilo náklady na dodanie tovarov. Na druhej strane na „vonkajších" hraniciach únie sa aplikuje spoločná obchodná a colná politika únie, čo má okrem iného za následok aj to, že právna a administratívna náročnosť tohto procesu nie je naďalej pod úplnou kontrolou Slovenskej republiky, ale podlieha výsledkom rokovaní na pôde európskych inštitúcií. Primárne komunitárne právo upravuje problematiku spoločnej obchodnej politiky nasledovne: *„Spoločná obchodná politika sa zakladá na jednotných zásadách, hlavne pokiaľ ide o úpravy colných sadzieb, uzatváranie colných a obchodných dohôd, zjednocovanie liberalizačných opatrení, vývoznej politiky a obchodných ochranných opatrení, akými sú napr. opatrenia pred dumpingovými, subvencovanými, alebo nadmernými dovozmi. (článok 133 ods.1)*"

V súvislosti so vstupom do EÚ došlo k prebratiu všetkých obchodných zmlúv a dohôd, ktoré EÚ uzatvorila s tretími krajinami. V prípade importných podmienok to znamená, že clá na tovary dovážané z tretích krajín sa riadia sadzbami uvedenými v Integrovanej tarife spoločenstva (TARIC). Podmienky prístupu tovaru z členských štátov EÚ na trhy z tretích krajín je možné nájsť v Databáze informácií EÚ o prístupe na trhy tretích krajín.

V hodnotení štúdie DB 2009 sa Slovensko umiestnilo na 116. mieste, čo je v porovnaní s DB 2008 zhoršenie o 26. priečok. V modelovom príklade19 sa hodnotia nasledovné parametre20 počet potrebných dokumentov, čas a náklady. Na vývoz jedného kontajnera bolo podľa DB 2009 potrebné zabezpečiť 6 dokumentov, vývoz trval 25 dní, s nákladmi 1445 USD na jeden kontajner a na dovoz jedného kontajnera bolo potrebných 8 dokumentov, v čase 25 dní a nákladmi 1445 USD na jeden kontajner. Na prvej priečke sa podľa DB 2009 umiestnil Singapur, kde je na vyvezenie jedného kontajnera potrebné zabezpečiť 4 dokumenty, v čase 5 dní s nákladmi 456 USD a na dovoz jedného kontajnera postačia 4 dokumenty, ktoré podnikateľ vybaví za 3 dni a dovoz ho stojí 439 USD. Porovnanie parametrov SR a najlepšie hodnoteného štátu podľa DB 2009 – Singapuru, v oblasti cezhraničného obchodu ponúkajú nasledovné tabuľky (prvá v oblasti exportu, druhá v oblasti importu):

[19] V štúdií sa porovnávajú parametre zobrazujúce administratívnu náročnosť a náklady spojené s odoslaním, alebo prijatím jedného kontajneru pri zaoceánskej preprave. V prípade exportu sa hodnotí náročnosť a náklady spojené s procedúrami, ktoré je nutné vykonať od zabalenia tovaru vo výrobnej hale až po odoslanie z exportného prístavu. Pri importe sú do hodnotenia zahrnuté procedúry od príjazdu lode do prístavu po prebratie dodávky firmou. Pre obchodnú spoločnosť, ktorá importuje/exportuje platia nasledovné predpoklady: spoločnosť pôsobí v najväčšom meste krajiny, má 100 a viac zamestnancov, je spoločnosťou s ručením obmedzeným, nepodniká v zóne so špecifickými exportnými, alebo importnými pravidlami, je 100% vlastnená domácimi subjektmi a exportuje viac než 10% svojej produkcie. Predmetný tovar je prepravovaný v suchom, približne 6 metrovom kontajneri, ktorý je plne naložený. Tovar nie je rizikový, nevyžaduje na prepravu zvláštne podmienky (ako je napr. chladenie). Platba sa realizuje prostredníctvom akreditívu.

[20] Parameter dokument – zahŕňa bankové dokumenty, colné prehlásenie a potvrdenie o preclení tovaru, dovozné a vývozné povolenie a ostatné dokumenty, ktoré si strany vymieňajú. Dokumenty, ktoré je možné vypĺňať súčasne, sa počítajú každý samostatne, ale v rámci rovnakej časovej periódy Parameter čas – zahŕňa čas potrebný na získanie dokumentov, colného prehlásenia a potvrdenia o preclení, prístavné inšpekcie a manipuláciu s tovarom v prístave a vnútrozemskú prepravu. Čas prepravy tovaru na lodi nie je zahrnutý. Parameter poplatky – zahŕňa všetky poplatky (len legálne platby) za kontajner daných parametrov v USD.

	Slovensko	Singapúr	Rozdiel
Počet dokumentov	6	4	+2
Čas (v dňoch)	25	5	+20
Náklady (v USD/1 kontajner)	1445	456	+ 989

	Slovensko	Singapúr	Rozdiel
Počet dokumentov	8	4	+4
Čas (v dňoch)	25	3	+22
Náklady (v USD/1 kontajner)	1445	439	+1006

Vývoj parametrov pre SR podľa štúdií DB 2007 a DB 2009 zachytávajú nasledujúce grafy:

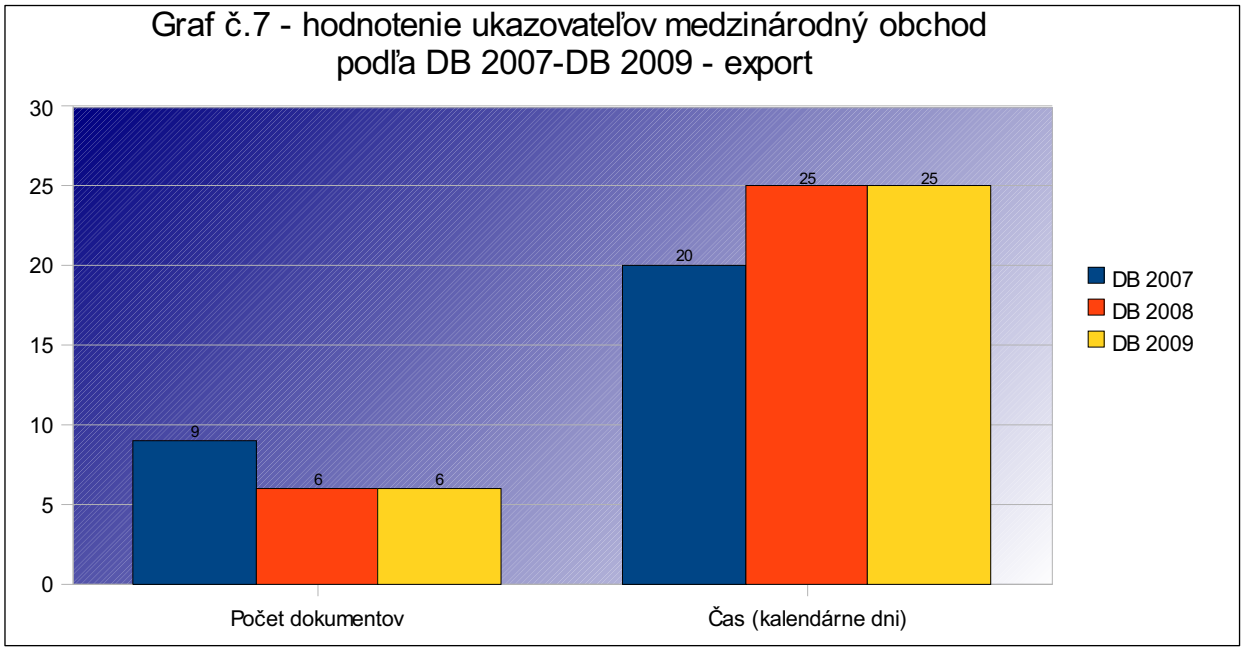

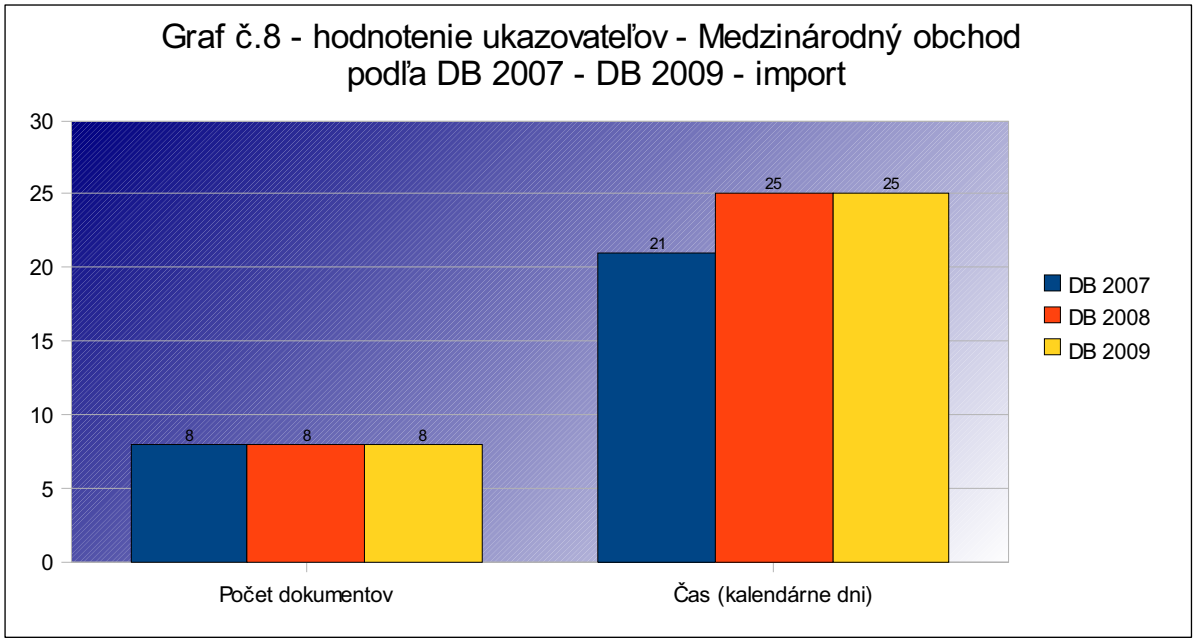

Parameter náklady v sledovanom období výrazne stúpol a to zo sumy 1015 USD podľa DB 2007 na jeden kontajner pri exporte na sumu 1445 USD na jeden kontajner, podľa DB 2009. Pri importe jedného kontajneru, podľa DB 2007, náklady stúpli zo sumy 1050 USD na 1445 USD, podľa DB 2009. Porovnanie SR s konkurenčnými ekonomikami v priestore strednej a východnej Európy a s niektorými vyspelými štátmi EÚ, podľa DB 2009 zachytáva tabuľka:

Názov štátu	Umiestnenie v rebríčku
Estónsko	5. miesto
Nemecko	11. miesto
Lotyšsko	25. miesto
Litva	26. miesto
Veľká Británia	28. miesto
Rumunsko	40. miesto
Poľsko	41. miesto
Česká republika	49. miesto
Maďarsko	68. miesto
Bulharsko	102. miesto
Slovensko	**116. miesto**
Ukrajina	131. miesto

Vymožiteľnosť práva

Jedným zo základných predpokladov efektívneho fungovania trhovej ekonomiky sú jasne stanovené pravidlá správania sa účastníkov trhov (legislatíva) a funkčný systém vynútenia nárokov, ktoré z týchto pravidiel vyplývajú, na čo je potrebný funkčný súdny systém. Práve problematika vymožiteľnosti práva, spolu s veľkosťou odvodového zaťaženia, je jednou z najkritickejšie hodnotených oblastí, ktorá predstavuje jednu z najväčších prekážok podnikania na Slovensku. Predmetom kritiky je hlavne dĺžka a náklady občianskoprávneho súdneho konania, oblasť konkurzného práva a slabosť a nefunkčnosť mechanizmov odstraňovania prieťahov v súdnom konaní, pričom stále platí anglické príslovie *justice delayed is justice denied* – oneskorená spravodlivosť rovná sa odopretá spravodlivosť. Na druhej strane právo na súdnu a inú ochranu je právom garantovaným Ústavou SR, a preto akákoľvek reforma súdneho konania a legislatívy v tejto oblasti musí byť v súlade so znením Ústavy SR. Akékoľvek snahy o zefektívnenie súdneho konania nesmú byť vykonané na úkor kvality rozhodnutí produkovaných súdnym systémom.

Pre analytické potreby je vhodné rozdeliť si súdne konania na sporové a nesporové konania. Je potrebné poznamenať, že legislatívne zmeny, ktoré sa udiali v rokoch 2004-2007 podstatne skvalitnili jedno z najdôležitejších nesporových konaní – konanie pred obchodným registrom. Vývoj v tejto oblasti je analyzovaný v kapitole začatie podnikania. V oblasti sporového konania, kde je určujúcim právnym predpisom Občiansky súdny poriadok[21], bola kriticky hodnotená hlavne problematika doručovania (v priebehu roku 2007 novelizovaná novelou Občianskeho súdneho poriadku č. 273/2007 Z.z), oblasť organizácie súdnych pojednávaní, oblasť odvolacieho konania a samotné zdĺhavé konanie súd bez pevne stanovených procesných lehôt. Novelou č. 273/2007 Z.z., ktorá zmenili niektoré ustanovenia o doručovaní písomností sa zaviedli nasledovné zmeny: upravuje problematiku zástupcu pre doručovanie, umožňuje doručovanie aj na iné miesto v Slovenskej republike ako je miesto pobytu, alebo sídla ak o to účastník požiada. Novela tiež zavádza nový typ fikcie doručenia, a to v prípade ak sa zásielka určená do vlastných rúk vráti späť na adresu súdu z miesta pobytu účastníka, z adresy zástupcu pre doručovanie písomností, alebo z miesta, ktoré na doručovanie označil účastník môže súd rozhodnúť o tom, že všetky nasledujúce písomnosti sa budú ukladať na súde s účinkami od siedmeho dňa uloženia. Účastníkovi súd zasiela rovnopisy listín. Túto legislatívnu zmenu napriek krátkosti času, ktorý uplynul od jej zavedenia môžeme zatiaľ hodnotiť pozitívne. Problematickou naďalej zostáva oblasť organizácie súdnych pojednávaní – málo sa aplikuje možnosť spájania konaní (ide o problematiku podávania, hromadných žalôb) ak veci spolu skutkovo súvisia, prípadne sa vec týka tých istých účastníkov konania. Súčasný systém umožňuje samotným účastníkom konania vlastným konaním, resp. nekonaním a neúčasťou na konaní dĺžku konania neprimerane preťahovať. Aj v prípade, že súd rozhodne rozsudkom pre zmeškanie účastníci konania majú rozsiahle možnosti dosiahnuť jeho zrušenie. Pritom platná slovenská legislatíva podstatným spôsobom obmedzuje možnosť vydávania rozsudkov pre zmeškanie, čo ďalej obmedzuje možnosť aplikácie tohto inštitútu. Samotnú dĺžku súdneho konania tiež predlžuje fakt, že súd je pri svojom rozhodovaní viazaný len malým počtom procesnoprávnych lehôt. Na druhej strane je, ale potrebné poznamenať, že každé súdne rozhodnutie má svoje špecifiká, a paušálna aplikácia lehôt by mohla mať následne dopad na kvalitu súdnych rozhodnutí.

Posúdiť o kvalitu súdneho systému v oblasti občianskoprávnych konaní za rok 2007 konaní je možné aj z nasledovných tabuliek. Údaje z nasledujúcej tabuľky sa vzťahujú na okresné súdy, ktoré sú v slovenskom súdnom systéme vo veľkej väčšine občianskoprávnych konaní súdmi prvého stupňa (zdroj štatistika ministerstva spravodlivosti):

[21] V priebehu tvorby tejto kapitoly bola Národnej rade SR predložená na schválenie pomerne rozsiahla novela Občianskeho súdneho poriadku, momentálne však ešte nie je možné posúdiť jej praktický dosah na podnikateľské prostredie. Novela však napr. posilňuje apelačný princíp v odvolacom konaní.

Agenda	Počet veci	BA	TT	TN	NR	ZA	BB	PO	KE	SR
C	došlé	20230	11648	7031	8927	12290	10855	13573	18442	102996
	vybavené	23534	10336	7739	8860	10860	11340	12272	20309	105520
	nevybavené	29951	9875	6039	6126	12949	6475	14336	18793	104544
Cb	došlé	6742	2315	2060	2884	3074	3216	3508	3702	27501
	vybavené	6595	2455	1608	2736	3164	4140	3379	3454	27531
	nevybavené	11341	2613	1905	2367	3409	2451	3512	5227	32825

Kategória C zahŕňa občianskoprávne veci pokiaľ sú nároky v nich uplatňované na základe Občianskeho zákonníka, Zákonníka práce, zákona o rodine ako aj ostatné nároky občianskoprávnej povahy vyplývajúce z iných zákonov kategorizované do položky C. Kategória Cb zahŕňa obchodnoprávne veci. Z tabuľky jasne vyplýva, že v roku 2007 by pri konštantnej rýchlosti vybavovania vecí trvalo súdom, za predpokladu, že by prestali prichádzať nové podania viac než rok, kým by vybavili všetky nevybavené veci. Rýchlosť občianskoprávneho konania výstižne ilustruje nasledovná tabuľka:

Prehľad o rýchlosti konania v občianskoprávnych veciach v SR za rok 2007								
Druh sporu	Počet vybavených vecí (bez vecí s medzinárodným prvkom)	Odo dňa doručenia veci na súd do právoplatnosti rozhodnutia uplynulo v mesiacoch						Priemer
		Menej než 1	1-3	3-6	6-12	12-24	Viac ako 24	
Obchodné právo	19 777	51	1 871	4 479	5 595	3 904	3 877	17,02
Pracovné právo	1 888	9	114	193	284	388	900	34,66
Rodinné právo	5 461	127	1 430	1 635	1 256	712	301	8,27
Spory občianskoprávnej povahy	52 422	289	9 441	14 504	12 893	6842	8 453	14,30
Z toho: a) vecné práva	3 331	70	482	530	471	511	1 267	30,40
b) náhrada škody	3 460	21	336	519	528	618	1 438	25,28
c) byty a iné miestnosti	5 111	23	674	1 008	1 198	999	1 209	18,78
Práva duševného vlastníctva	30	0	2	4	1	8	15	52,24
Spolu	79 578	476	12 858	20 815	20 029	11 854	13 546	15,06

V oblasti konkurzného práva došlo v sledovanom období k viacerým zmenám relevantných právnych predpisov. Najvýznamnejšou a v oblasti konkurzné práva systémovou zmenou bolo prijatie nového Zákona NR SR č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácií (ďalej len konkurzný zákon). Nový konkurzný zákon, priniesol niekoľko pozitívnych zmien, ale napriek tomu nie je možné označiť súčasný legislatívny stav v tejto oblasti za vyhovujúci. Podľa súčasnej legislatívy návrh na vyhlásenie konkurzu môže podať dlžník samotný, veriteľ, likvidátor dlžníka, alebo iná osoba ak tak ustanovuje konkurzný zákon, ak je dlžník predĺžený (ak dlžník vedie účtovníctvo, má najmenej jedného veriteľa a hodnota jeho splatných záväzkov prevyšuje hodnotu jeho majetku) , alebo je platobne neschopný(t.j. ak má dlžník viac ako

jedného veriteľa a viac ako jednu pohľadávku aspoň 30 dní po lehote splatnosti). Základnou slabinou súčasnej úpravy je požiadavka, aby v prípade vyhlásenia konkurzu veriteľom dlžníka bol dlžník bol platobne neschopný, pričom stav platobnej neschopnosti sa definuje nasledovne: *„ak je dlžník viac ako 30 dní v omeškaní s plnením aspoň dvoch vykonateľných alebo písomne uznaných peňažných pohľadávok aspoň dvoch veriteľov, napriek tomu, že bol veriteľmi týchto pohľadávok písomne vyzvaný na ich zaplatenie.*" Aj je pohľadávka vykonateľná (na základe predchádzajúceho súdneho konania), alebo písomne uznaná (napr. prostredníctvom notárskej zápisnice) je pre dlžníka výhodnejšie uchýliť sa ku kratšiemu exekučnému konaniu, hoci sa tým vystavuje riziku, že tak urobili už pred ním ostatní veritelia a teda exekútor už nenájde dostatok majetku, z ktorého by bolo možné pohľadávky uspokojiť. Zákon tiež ustanovuje dlžníkovi povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu na svoju osobu, ak nastali zákonom stanovené podmienky a súčasne zakladá zodpovednosť dlžníka za škodu voči veriteľom, ktorú im spôsobil tým, že tak nekonal. Zo strany veriteľa je však dôkazne veľmi náročné preukázať zanedbanie povinnosti dlžníka. Pozitívne zmeny nastali hlavne v spôsobe akým sa speňažuje a rozdeľuje majetková podstata dlžníka, ktorý je v úpadku. Zákon tiež zavádza možnosť tzv. malého konkurzu (osobný bankrot) na majetok fyzickej osoby – nepodnikateľa. Inštitúty reštrukturalizácie a oddlženia sa podľa štatistiky ministerstva spravodlivosti SR - vybavovanie konkurznej agendy na okresných súdoch v roku 2007 využívajú len v menšej miere.

V prípade neodôvodnených prieťahov v konaní je poškodený subjekt podľa platnej slovenskej legislatívy oprávnený žiadať náhradu škody podľa zákona NR SR č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Náhradu škody je možné požadovať od štátu (ktorému v stanovených prípadoch vzniká regresný nárok voči zodpovednému predstaviteľovi verejnej moci) v prípade[22] nezákonného rozhodnutia ako aj nesprávneho úradného postupu. V prípade prieťahov v súdnom konaní je účastník konania, alebo strana v konaní oprávnená podať sťažnosť predsedovi súdu podľa §64 zákona NR SR č. 757/2004 Z.z. o súdoch. Predseda súdu je podľa zákona povinný prijať opatrenia na odstránenie nedostatkov, a ak je to nevyhnutné vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky. Zákon však nestanovuje konkrétne sankčné mechanizmy, ktoré môže predseda súdu voči sudcovi, prípadne inej zodpovednej osobe použiť. V zákone o sudcoch a prísediacich (zákon NR SR č. 385/2000 Z.z.) je podľa §116 *„správanie, ktoré vzbudzuje oprávnené pochybnosti ….. o úsilí ukončiť súdne konanie spravodlivo a bez zbytočných prieťahov*" disciplinárnym previnením sudcu, za ktoré môže byť sudca postavený pred disciplinárny súd. Problémom zostáva sudcovská kolegialita pri posudzovaní týchto previnení.

Prehľad najdôležitejších právnych predpisov, ovplyvňujúcich oblasť vymožiteľnosti práva prijatých v období 2004-2007 obsahuje nasledujúca tabuľka:

Rok	Najdôležitejšie prijaté právne predpisy
2004	Novela konkurzného zákona č. 411/2005 Z.z. rozšírila právomoci schôdze veriteľov, v konkurznom konaní, rozšírila jej možnosti rozhodovať o veciach, ktoré nepatria do rozhodovacej právomoci sudcu.
	Zákon NR SR č. 549/2003 Z.z. o súdnych úradníkoch s účinnosťou od 01/01/2004 posilnil postavenie súdnych úradníkov, s cieľom urýchliť súdne konania a odstrániť prieťahy v súdnom konaní.
	Novela Občianskeho súdneho poriadku a konkurzného zákona č. 353/2003 Z.z. novelizovala ustanovenia týchto predpisov s cieľom urýchliť konkurzné konanie.
	Zákon NR SR č. 420/2004 Z.z. o mediácií zaviedla s účinnosťou od 01/09/2004 upravila problematiku mediácie ako mimosúdneho spôsobu riešenia sporov.

[22] Taktiež v prípade nezákonného zatknutia, zadržania alebo iného pozbavenia osobnej slobody, v prípade nezákonného rozhodnutia o treste, ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe

2005	Zákon NR SR č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácií s účinnosťou od 01/07/2005, niektoré ustanovenia od 01/01/2006, bol prijatý s cieľom skrátiť a zaviesť väčšiu transparentnosť do konkurzného konania, s cieľom zaistiť čo najrýchlejší predaj majetku a čo najvyšší peňažný výťažok z predaja.
	Novela zákona o konkurze a reštrukturalizácií a zákona o konkurze a vyrovnaní č. 520/2005 Z.z. bola prijatá s cieľom obmedziť zmanipulované konkurzné konania na základe pochybných pohľadávok. Na to, aby veriteľ inicioval konkurzné konanie musí preukázať, že je dlžník v úpadku, označiť ešte aspoň jedného veriteľa a preukázať svoju pohľadávku.
2006	Novelou zákona o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov č. 621/2005 Z.z., sa súčinnosťou od 01/01/2006 upravila výšku súdnych poplatkov, s cieľom podpory využitia mimosúdnych foriem riešenia sporov.
	Na základe zákona NR SR č. 275/2006 Z.z. o informačných systémoch verejnej správy sa vytvoril ústredný portál verejnej správy, ktorý má zlepšiť informovanosť a zjednodušiť komunikáciu podnikateľskej sféry a verejného sektora.
2007	Novela Občianskeho súdneho poriadku č.273/2007 Z.z. upravila ustanovenia o doručovaní a zaviedla fikciu doručenia prostredníctvom ukladania písomností na súde.
2008	Novela Občianskeho súdneho poriadku č. 384/2008 Z.z. rozsiahlym spôsobom novelizuje Občiansky súdny poriadok, posilňuje sa apelačný princíp

Podľa štúdie DB 2009 sa Slovensko umiestnilo na celkovom 47. mieste (v hodnotení DB 2008 to bolo 50. miesto). Rebríček v štúdií DB 2009 sa zostavuje podľa hodnotenia modelového prípadu[23], v ktorom hodnotené parametre[24] sú počet procedúr, potrebný čas a náklady na konanie vyjadrené v % z nároku navrhovateľa. Parametre v prípade Slovenska dosiahli nasledovné hodnoty: počet procedúr: 30, potrebný čas: 565 dní a náklady konania vo výške 25,7% z výšky nároku navrhovateľa. Podľa štúdie DB 2008 boli výsledky rovnaké a podľa DB 2007 dosiahli parametre nasledovné hodnoty: 27 procedúr, potrebný čas: 565 dní, s nákladmi na konanie vo výške: 15,7% z výšky nároku. Najlepšie hodnotenie podľa DB 2009 dosiahol Hongkong, kde je na vymoženie nárokov z modelového prípadu potrebných 24 procedúr, v trvaní 211 dní s nákladmi vo výške 14,5% z výšky nároku. Porovnanie hodnoty parametrov SR a najlepšie hodnotenej krajiny - Hongkong-Čína, zachytáva nasledovná tabuľka:

	Slovensko	Hongkong - Čína	Rozdiel
Počet procedúr	30	24	+ 6
Potrebný čas (v dňoch)	565	211	+ 354
Náklady (v % z HNP per capita)	25,7%	14,5%	+11,2%

[23] Modelový prípad – hodnota nároku je 200 násobok HNP per capita, účastníkmi sporu sú dve obchodné spoločnosti s ručením obmedzeným, ktoré podnikajú v najväčšom meste krajiny, a spor sa týka nárokov z predaja a kúpy tovaru. Predajca predal kupcovi tovar v hodnote žiadaného nároku, kupujúci ho prevzal, ale za tovar nezaplatil, argumentujúc, že tovar nemá požadovanú kvalitu. Predajca žaluje o zaplatenie dlžnej čiastky, kupujúci odmieta. Spor rozhoduje súd v najväčšom meste štátu s jurisdikciou v obchodných sporoch danej hodnoty. Predajca v priebehu súdneho konania žiada o vydanie predbežného opatrenia, ktorým by sa zakázalo nakladať kupujúcemu s tovarom, pretože sa obáva jeho insolventnosti. Kvalita tovaru je posudzovaný znalcami, v prebehajúcom spore každá strana predloží jeden znalecký posudok a navrhne vypočutie jedného svedka. Sudca v priebehu konania ustanoví vlastného znalca. Súd rozsudkom rozhodne o plnom úspechu predajcu s odôvodnením, že kvalita tovaru bola adekvátna a kupujúci musí zaplatiť dlžnú sumu. Kupujúci nepodá odvolania. Predávajúci poskytne všetky kroky v k urýchlenému výkonu súdneho rozhodnutia, získa dlžnú sumu prostredníctvom exekúcie a predaja hnuteľného majetku dlžníka.

[24] Parameter počet procedúr zahŕňa akúkoľvek interakciu medzi stranami a stranou a sudcom, alebo inou súdom poverenou osobou v procese podania žaloby, priebehu procesu a núteného výkonu rozhodnutia. Parameter čas sa počíta počtom kalendárnych dní, od podania žaloby do výkonu rozsudku (v danom prípade obdržania platby), vrátane čakacích periód medzi jednotlivými úkonmi. Parameter náklady sa vyjadruje v percentách z žalovanej sumy, v danom prípade 200 násobok HNP na hlavu.

Porovnanie Slovenska s ostatnými konkurenčnými ekonomikami v regióne a niektorými vyspelými krajinami EU vyplýva z tabuľky:

Názov štátu	Umiestnenie v rebríčku
Lotyšsko	4.miesto
Nemecko	9. miesto
Maďarsko	12. miesto
Litva	16. miesto
Veľká Británia	24. miesto
Estónsko	30. miesto
Rumunsko	31. miesto
Slovensko	**47. miesto**
Ukrajina	49. miesto
Poľsko	68. miesto
Bulharsko	86. miesto
Česká republika	95. miesto

Ukončenie podnikania

Problematika ukončenia podnikania sa dotýka viacerých oblastí, a to primárne konkurzného a obchodného práva, a to hlavne v súvislosti s problematikou konkurzu a reštrukturalizácie a likvidácie podnikania. Najdôležitejšími predpismi v tejto oblasti sú konkurzný zákon (analyzovaný v kapitole Vymožiteľnosť práva), Obchodný zákonník (zákon č. 513/1991 Zb.) a Živnostenský zákon (zákon č. 455/1991 Zb.). Samotný proces likvidácie, presný postup, čas a administratívna náročnosť závisí od formy, ktorú si podnikateľ zvolil pre svoju podnikateľskú činnosť. V prípade fyzickej osoby oprávnenej na podnikanie, ktorá sa nezapisuje do obchodného, alebo iného registra sa podnikanie končí zánikom živnostenského oprávnenia. Živnostenské oprávnenia zaniká smrťou fyzickej osoby, za predpokladu, že v podnikaní nepokračujú dedičia, alebo pozostalý manžel, pri ohlasovacích živnostiach doručením oznámenia o ukončení podnikania. V prípade právnickej osoby živnostenské oprávnenia zaniká zánikom právnickej osoby, ak nejde o prípady pokračovania živnosti pri zmene formy obchodnej spoločnosti, alebo družstva[25]. V prípade obchodnej spoločnosti, spoločnosť zaniká ku dňu výmazu z obchodného registra. Zániku spoločnosti predchádza jej zrušenie, a to buď s likvidáciou, alebo bez likvidácie, ak jej imanie prechádza na právneho nástupcu. Likvidácia sa taktiež nevyžaduje ak spoločnosť nemá žiaden majetok, ak sa zamietol návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku, ak bol konkurz zrušený, pretože majetok úpadcu nestačí na pokrytie výdavkov a odmeny správcu konkurznej podstaty, ak bolo konkurzné konanie zastavené pre nedostatok majetku, ak bol konkurz zrušený pre nedostatok majetku, alebo ak po ukončení konkurzného konania nezostal v spoločnosti žiaden majetok. V súvislosti s likvidáciou spoločnosti je ustanovený likvidátor, ktorý je povinný splniť niekoľko administratívnych povinností. Likvidátor oznámi vstup spoločnosti do likvidácie všetkým známym veriteľom a je povinný zverejniť vstup spoločnosti do likvidácie (v Obchodnom vestníku) s výzvou, aby veritelia spoločnosti, prípadne iné dotknuté osoby prihlásili svoje pohľadávky, alebo iné práva. Lehota, v ktorej tak môžu urobiť nesmie byť kratšia ako 3 mesiace. Obchodná spoločnosť, ktorá vstúpila do likvidácie je povinná používať vo svojom obchodnom mene dodatok v likvidácií. Ku dňu vstupu spoločnosti do likvidácie je likvidátor povinný vypracovať vstupnú súvahu a ku dňu skončenia likvidácie je likvidátor povinný vypracovať účtovnú závierku a konečnú správu o priebehu likvidácie s návrhom na rozdelenie majetku (likvidačného zostatku) medzi spoločníkov. Po schválení týchto dokumentov valným zhromaždením spoločnosti je likvidátor v lehote 90 dní podať návrh na výmaz obchodnej spoločnosti z obchodného registra. Podrobnosti likvidácie pre jednotlivé právne formy ustanovuje osobitne Obchodný zákonník.

V modelovom prípade[26] podľa štúdie DB 2009 sa v oblasti ukončenie podnikania Slovensko umiestnilo na 37. mieste, čo je v porovnaní s hodnotením podľa DB 2008 (36. miesto) zhoršenie o jedno miesto. V oblasti ukončenia podnikania sa hodnotili tieto parametre[27]: čas, náklady konania, pomer uspokojenia veriteľov. Hodnota týchto parametrov dosiahla v štúdií DB 2009 v prípade Slovenska bola nasledovná: potrebný čas – 4 roky, náklady konania – 18%,

[25] Ďalšími prípadmi zániku živnostenského oprávnenia, okrem hore uvedených sú: uplynutie času, rozhodnutie živnostenského úradu, uplynutím lehoty pobytu prechodného, alebo trvalého pobytu podnikateľa, alebo jeho zrušením a ak to ustanoví osobitný zákon.

[26] V modelovom prípade ide o spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorá podniká v najväčšom meste štátu, je v 100% vlastníctve domácich subjektov, majoritný vlastník vlastní 51%, žiadny z ostatných spoločníkov nemá viac ako 5%, vlastní nehnuteľnosť, ktorá je jej hlavným aktívom, a v ktorej prevádzkuje hotel. Spoločnosť má ročné príjmy vo výške 1000 násobku HNP per capita, počas posledných 3 rokov, má 201 zamestnancov a 50 dodávateľov, každému z nich dlhuje peniaze za poslednú dodávku. Spoločnosť si pred 5 rokmi vzala bankový úver s dobou splatnosti 10 rokov (5 rokov zostáva), úver zabezpečila nehnuteľnosťou, doteraz presne dodržiavala podmienky zmluvy, trhová hodnota nehnuteľností sa presne rovná istine úveru. Spoločnosť má problémy s likviditou, strata z roku 2006 zredukovala čistú hodnotu spoločnosti do záporných čísiel, strata sa predpokladá aj v nasledovných rokoch, spoločnosť nemá ako splácať úver. Spoločnosť má príliš veľa veriteľov, na to, aby dokázala situáciu riešiť neformálne. Posudzované možnosti sú: súdne konanie s cieľom reštrukturalizácie s možnosťou ďalej pokračovať v podnikaní, likvidácia spoločnosti a jej výmaz z registrov, alebo vymáhanie dlhu a predaj zábezpeky, či už po častiach, alebo v celku a to súdnou, alebo mimosúdnou cestou.

[27] Čas – je vyjadrený v rokoch, potenciálna zdržiavacia taktika dlžníka sa berie do úvahy. Náklady - sú vyjadrené v percentách z hodnoty zábezpeky (trhovej hodnoty nehnuteľnosti). Pomer uspokojenia veriteľov – sa počíta v centoch získaných v prepočte na jeden investovaný USD. Do kalkulácie sa započítava či podnik pokračuje v činnosti, alebo zanikne a je rozpredaný na uspokojenie veriteľov, a strata hodnoty majetku v priebehu času, potrebného na vysporiadanie záväzkov..

pomer uspokojenia veriteľov – 45,9 centov na jeden USD (de facto 45,9%). Najlepšie hodnoteným štátom v tejto oblasti bolo Japonsko, kde sú na ukončenie modelového prípadu potrebných 0,6 roka (niečo viac než 7 mesiacov), náklady dosahujú 4% z hodnoty zabezpečenia a pomer uspokojenia veriteľov je 92,5 centov na jeden investovaný USD. Porovnanie parametrov SR a najlepšie hodnoteného štátu v tejto oblasti – Japonska, ponúka nasledovná tabuľka:

	Slovensko	Japonsko	Rozdiel
Čas (v rokoch)	4	0,6	+3,4
Náklady (v % z hodnoty zabezpečenia)	0,18	0,04	+0,14
Pomer uspokojenia veriteľov (v centoch na jeden investovaný USD)	45,9	92,5	+46,6

Vývoj hodnoty parametrov pre SR podľa DB 2006-2009 ponúka nasledovný graf:

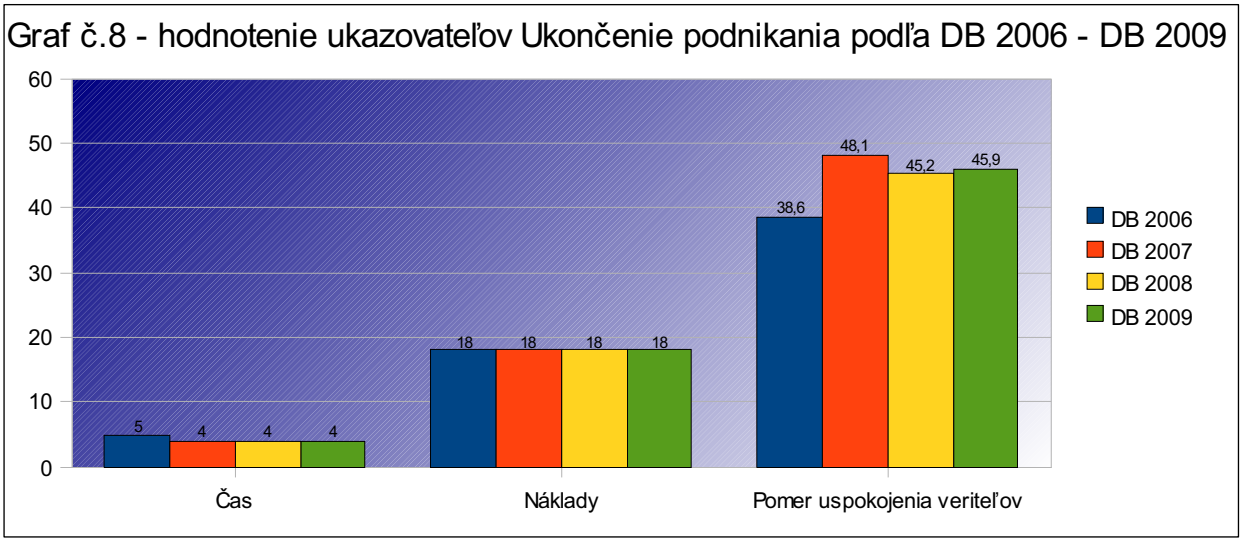

Porovnanie pozície SR v konkurenčným ekonomikami v oblasti strednej a východnej Európy a niektorými vyspelými štátmi EÚ podľa DB 2009 ponúka nasledovná tabuľka:

Názov štátu	Umiestnenie v rebríčku
Veľká Británia	9. miesto
Nemecko	33. miesto
Litva	34. miesto
Slovensko	**37. miesto**
Maďarsko	55. miesto
Estónsko	58. miesto
Bulharsko	75. miesto
Poľsko	82. miesto
Rumunsko	85. miesto
Lotyšsko	86. miesto
Česká republika	113. miesto
Ukrajina	143. miesto

Príloha č. 7

Prehľad hlavných priamych a nepriamych nástrojov podpory MSP

Na Slovensku sa dlhodobo realizuje – okrem ponuky produktov komerčných bánk – aj **škála štátnych podporných programov** - finančných (priama podpora) aj nefinančných (nepriama pomoc), a to **najmä cez**:

- Národnú agentúru pre rozvoj malého a stredného podnikania (v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR),
- Slovenskú záručnú a rozvojovú banku (v pôsobnosti Ministerstva financií SR) a
- Eximbanku (v pôsobnosti Ministerstva financií SR).

Z nasledujúcej prezentácie je evidentné, že v súčasnosti dominanciu v poskytovaní štátnych podporných programov, majú inštitúcie v pôsobnosti Ministerstva financií SR – Slovenská záručná a rozvojová banka a Eximbanka.

Programy Národnej agentúry pre rozvoj malého a stredného podnikania

Program vzdelávania, školení a poradenstva pre vybrané skupiny záujemcov o podnikanie

Podporu záujemcov o podnikanie realizuje Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania (NARMSP) formou poskytovania zvýhodnených poradenských a vzdelávacích služieb prostredníctvom inštitucionálnej siete 14 regionálnych poradenských a informačných centier (RPIC) a podnikateľských inovačných centier (BIC), 8 centier prvého kontaktu (CPK). Výdavky na program sa pohybujú v konzervatívnom rámci, napríklad v roku 2007 predstavovali náklady na realizáciu približne 4 mil. SKK.

Tabuľka 1: Základné ukazovatele poradenstva a vzdelávania pre záujemcov o podnikanie, 2007

Aktivita	Počet konzultácií	Počet hodín konzultácií
Informatívne konzultácie	1 464	732
Odborné konzultácie	2 074	5 243
Spolu	3 538	5 975

Zdroj: NARMSP

Projekt SIZAR

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania sa v minulosti venovala aj realizácii originálneho, ale časovo limitovaného (ukončený v roku 2008) **programu podpory potenciálnych podnikateľov zo skupiny handicapovaných**, financovaného z fondov EÚ (Iniciatívy Spoločenstva Equal), organizovaného spolu s Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Agentúrou pre podporované zamestnávanie a Inštitútom pre výskum práce a rodiny. Jednou z kľúčových aktivít NARMSP v projekte bolo pomôcť vytvoriť rovnaké šance ďalej sa vzdelávať pre zrakovo postihnutých ľudí a následne ich integrovať do vzdelávacích kurzov *Začínam podnikať* a *Telemarketing*.

Tabuľka 2: Vyhodnotenie vzdelávania v rámci programu SIZAR

Rok	Počet kurzov		Počet absolventov zrakovo postihnutých
	Začínam podnikať	Telemarketing	
2006	2	0	7
2007	1	3	17
Spolu	3	3	24

Zdroj: NARMSP

Podpora MSP prostredníctvom inkubátorovej starostlivosti

Podnikateľské a technologické inkubátory tvoria dôležitú súčasť podpornej infraštruktúry pre začínajúcich MSP. Ich poslaním je poskytovať začínajúcim firmám podporu na jednom mieste a vytvoriť im vhodné štartovacie podmienky na fungovanie ich podniku v období minimálne troch rokov. Budovanie siete inkubátorov na Slovensku začalo v roku 2002. Do roku 2007 bolo v rôznych regiónoch Slovenska s podporou štátneho rozpočtu, predvstupových programov Phare a štrukturálnych fondov vybudovaných 16 inkubátorov. Do výstavby tejto celoslovenskej siete bolo cez programy implementované NARMSP investovaných spolu 602,37 mil. SKK (vrátane finančných a nefinančných vkladov príjemcov a ich partnerov)[1]. Okrem samotnej výstavby inkubátorov štátny rozpočet podporoval aj spolufinancovanie ich prevádzky, a to prostredníctvom programu *Podpora MSP prostredníctvom siete inkubátorov a implementácia metódy research-based spin-off.* Cieľom programu bolo zvýšiť mieru prežitia MSP, zvýšiť ich konkurencieschopnosť, podporiť aplikáciu výsledkov výskumu a vývoja do praxe, udržanie zamestnanosti a podpora tvorby nových pracovných miest v jednotlivých regiónoch SR. Na podporu inkubátorov formou úhrady časti ich prevádzkových nákladov bolo v rokoch 2004, 2005 a 2007 alokovaných 21,70 mil. SKK.

Tabuľka 3: Výška a štruktúra finančnej podpory inkubátorov v rokoch 2002 - 2007

Typ podpory	Zdroj podpory	Náklady v mil. SKK
Výstavba inkubátorov	Štátny rozpočet	138,66
	PHARE	208,45
	Vlastné zdroje	141,90
	Štrukturálne fondy	113,36
	Spolu	602,37
Prevádzka inkubátorov[2]	Štátny rozpočet	21,70
Spolu		624,07

Zdroj: NARMSP

[1] Inkubátor Malacky bol vybudovaný z prostriedkov predvstupového programu Phare cezhraničná spolupráca kapitola MVaRR SR. Výška investície tu nie je zahrnutá.

[2] Finančné prostriedky boli poskytnuté v r. 2004, 2005 a 2007

Mikropôžičkový program

V roku 1997 začala NARMSP prostredníctvom troch regionálnych centier RPIC v Považskej Bystrici, Zvolene a Prešove s realizáciou pilotného projektu Mikropôžičkový program. Jeho hlavným cieľom je riešiť problém prístupu malých podnikateľov vrátane začínajúcich, k malým úverom priamo v regiónoch. V roku 2007 sieť implementujúcich regionálnych organizácií tvorilo 15 centier pokrývajúcich plošne celé územie Slovenska (14 RPIC a Fond fondov, s.r.o. Bratislava). Mikropôžičkový program je určený malým podnikateľom zamestnávajúcim menej ako 50 zamestnancov. Podľa podmienok programu mikropôžičku bolo možné použiť na obstaranie hnuteľného a nehnuteľného investičného majetku, rekonštrukciu prevádzkových priestorov, ako aj nákup potrebných zásob, surovín či tovaru. Minimálna výška mikropôžičky je 50 000 SKK, maximálna 1,5 mil. SKK. Dopyt po mikropôžičkách nie je veľký – napr. v priebehu roku 2007 predložilo žiadosť o poskytnutie mikropôžičky 124 záujemcov z radov MSP, poskytnutých bolo 109 mikropôžičiek v celkovej výške 75,036 mil. SKK. Od začiatku realizácie Mikropôžičkového programu bolo poskytnutých už 1 499 mikropôžičiek vo výške takmer 674 mil. SKK.

Tabuľka 4: Prehľad o poskytnutých mikropôžičkách podľa regionálnych centier

Centrum	Rok 2007		Kumulatívne k 31.12.2007	
	Počet poskytnutých mikropôžičiek	Výška poskytnutých mikropôžičiek v SKK	Počet poskytnutých mikropôžičiek	Výška poskytnutých mikropôžičiek v SKK
Fond fondov s.r.o. Bratislava	12	8 388 000	121	62 179 500
RPIC Dunajská Streda	5	4 750 000	56	27 894 800
RPIC Komárno	4	1 420 000	104	49 377 038
RPIC Košice	7	6 230 000	36	24 349 336
RPIC Lučenec	9	4 554 500	73	37 475 725
RPIC Martin	1	450 000	74	30 059 362
RPIC Nitra	7	2 810 000	120	36 948 000
RPIC Poprad	2	3 000 000	9	7 431 033
RPIC Považská Bystrica	5	3 779 236	172	61 362 323
RPIC Prešov	15	11 550 000	174	75 977 000
BIC Prievidza	19	12 000 000	168	85 368 000
BIC Spišská Nová Ves	12	4 534 030	85	34 573 503
RPIC Trebišov	3	2 970 000	83	38 478 199
RPIC Trenčín	5	6 000 000	70	42 621 662
RPIC Zvolen	3	2 600 000	154	59 821 710
Spolu	109	75 035 766	1 499	673 917 191

Zdroj: NARMSP

Tabuľka 5: Vybrané ukazovatele realizácie a výsledkov Mikropôžičkového programu

	Rok 2007		Kumulatívne k 31.12.2007	
	počet	SKK	počet	SKK
Spracované žiadosti o mikropôžičku	124	-	1 823	-
Poskytnuté mikropôžičky	109	75 035 766	1 499	673 917 191
Priemerná výška mikropôžičky	-	688 402	-	449 578
Novovytvorené pracovné miesta	169	-	2 253	-
Udržané pracovné miesta	556	-	3 215	-

Zdroj: NARMSP

Ponuka rizikového kapitálu

Spoločnosť Fond fondov, s.r.o. (do apríla 2006 Seed Capital Company, s.r.o.), bola založená v decembri 1994 NARMSP za účelom realizácie jedného z jej finančných podporných programov - rizikových investícií. Spoločnosť sa zameriava na vyhľadávanie inovatívnych mladých firiem s perspektívou strednodobého rastu, ktorým svojimi investíciami umožňuje urýchliť rozvoj a dosiahnutie firemných cieľov. Výnosy zo svojej činnosti spoločnosť používa na ďalší rozvoj svojich aktivít a investovanie do nových projektov. Služby, ktoré spoločnosť poskytuje, zahŕňajú: investície do základného imania, následné financovanie, zaručené a nezaručené úvery, podriadené a konvertibilné úvery, finančné analýzy a predikcie, aranžovanie syndikovaného financovania, akvizície a fúzie firiem, marketingové poradenstvo. Od roku 1995 prešla spoločnosť významným vývojom čo do objemu spravovaných prostriedkov, veľkosti portfólia spravovaných projektov, počtu finančne podporených firiem, ako aj počtu spravovaných fondov. Do roku 2006 spoločnosť Fond fondov s.r.o. spravovala 5 fondov rizikového kapitálu (Fondu štartovacieho kapitálu, Regionálny fond štartovacieho kapitálu, Rozvojový fond pre malé a stredné podnikanie a fondy INTEG a SISME). V roku 2006 boli na základe Programu rizikového kapitálu vytvorené dva nové fondy: Fond Seed Capital, k.s. a Slovenský Rozvojový Fond, a.s. a navýšené prostriedky vo Fonde štartovacieho kapitálu. Počas celkovej existencie fondov rizikového kapitálu sa uskutočnilo 86 zasadnutí investičných výborov, na ktorých sa schválilo 179 investičných návrhov v celkovom objeme 877,1 mil. SKK. Z nich sa realizovalo 154 investícií v objeme 620,0 mil. SKK, čiže asi 71%. Výška 27 úplných divestícii bola 168,0 mil. SKK, čo predstavuje 27,08% z objemu realizovaných investícii. Dosiahnutý objem 12 čiastkových divestícií bol 34,0 mil. SKK.

Tabuľka 6: Počet a výška schválených investícií za jednotlivé fondy

Fondy	Rok 2007		Kumulatívne od vzniku fondov	
	Počet investícií	Výška investícií v tis. SKK	Počet investícií	Výška investícií v tis. SKK
Fond štartovacieho kapitálu	3	13 500	114	323 385
Regionálny fond štart. kapitálu	0	0	26	78 015
Fond INTEG	0	0	0	0
Fond SISME	0	0	2	10 000
Rozvojový fond pre MSP,a.s.	1	5 000	23	112 195
Fond Seed Capital,k.s.	2	20 000	3	27 500
Slovenský Rozvojový Fond, a.s.	8	206 000	11	326 000
Fondy spolu	14	244 500	179	877 095

Zdroj: NARMSP

Euro info centrum

Účasťou na projektoch Európskej komisie a spoluprácou so zahraničnými partnermi umožňuje NARMSP slovenským firmám získavať informácie a kontakty v krajinách EÚ, ale aj v krajinách kandidujúcich na členstvo a v tzv. tretích krajinách mimo spoločného európskeho trhu. Tieto projekty v rámci NARMSP koordinuje Euro info centrum. Generálne riaditeľstvo pre podnikanie a priemysel Európskej komisie zriadilo sieť Euro info centier (Euro Info Centre Network) v snahe poskytovať MSP komplexné informácie o jednotnom trhu, legislatíve EÚ, podporných programoch a politike rozvoja podnikania a zároveň pomáhať vytvárať priestor pre ich vzájomnú spoluprácu. Spoločným cieľom siete Euro info centier je zvyšovanie konkurencieschopnosti, inovatívnosti a efektívnosti medzinárodnej spolupráce MSP.

Programy Slovenskej záručnej a rozvojovej banky

Záručné programy všeobecne

Predmetom programov je poskytovanie bankových záruk Slovenskou záručnou a rozvojovou bankou (SZRB) na finančné úvery podnikateľov, ktorí nedisponujú dostatočnými zabezpečovacími prostriedkami. Napríklad v **priebehu** roka 2007 bolo poskytnutých 551 záruk v hodnote 1 966,7 mil. SKK**.**

Bankové záruky na finančné úvery

Týmto programom SZRB podporuje vznik a stabilizáciu MSP na Slovensku, rozvoj miest, obcí a regiónov, environmentálnych, úsporných energetických a ďalších programov s charakterom projektového financovania. V prípade priameho zabezpečenia je záruka poskytovaná do výšky 60 % istiny úveru, max. však do 15 mil. SKK, s dobou platnosti do 7 rokov, záruka je zabezpečená záložným právom na I. mieste. Bankovú záruku s nepriamym zabezpečením poskytuje SZRB do výšky 60 % istiny úveru (max. do výšky 30 mil. Sk), s dobou platnosti do 10 rokov. V tomto prípade si SZRB nezabezpečuje svoju budúcu pohľadávku voči klientovi z prípadného plnenia z bankovej záruky, má však nárok na podiel zo speňaženia zabezpečovacích inštitútov úverujúcej banky vo výške zodpovedajúcej záručnému percentu. V roku 2007 bolo MSP poskytnutých 32 bankových záruk a finančných úverov v celkovej výške 663 470 tis. SKK.

Bankové záruky na úver poskytnutý Tatra bankou, Istrobankou, Dexia bankou.

Cieľom produktu je rozšírenie možností financovania MSP formou flexibilného úveru bez hmotného zabezpečenia, pri kontokorentnom úvere bez sledovania účelovosti. Príjemcami záruky sú malí a strední podnikatelia. SZRB, a.s. poskytuje bankovú záruku vo výške 50 % z istiny úveru (kontokorentného alebo splátkového) poskytnutého komerčnou bankou. Výška úveru je maximálne 10 mil. SKK s dobou splatnosti najviac 7 rokov. V roku 2007 bolo MSP poskytnutých 372 bankových záruk pre spolupracujúce banky v celkovej výške 612 567 tis. SKK.

Tabuľka 7: Prehľad o poskytnutých zárukách v rámci záručných programov realizovaných SZRB podľa regionálneho členenia

Kraj	Poskytnuté záruky – kumulatívne (v tis. SKK)		Poskytnuté záruky – rok 2007 (v tis. SKK)	
	počet	výška	počet	výška
Bratislavský	689	3 159 966	177	659 585
Trnavský	633	2 450 078	26	96 932
Trenčiansky	403	1 376 827	53	132 993
Nitriansky	978	3 009 030	39	116 463
Žilinský	410	1 944 490	85	440 044
Banskobystrický	742	2 203 905	85	270 502
Prešovský	586	1 706 933	30	71 350
Košický	477	1 543 713	56	178 850
Spolu	4 918	17 394 941	551	1 966 718

Zdroj: NARMSP

Tabuľka 8: Prehľad o poskytnutých zárukách v rámci záručných programov realizovaných SZRB podľa odvetvového členenia

Odvetvie	Poskytnuté záruky – kumulatívne (v tis. SKK)		Poskytnuté záruky – rok 2007 (v tis. SKK)	
	počet	výška	počet	výška
výroba	516	4 216 927	56	352 543
obchod	791	2 418 878	234	405 565
služby	800	2 363 241	176	813 242
cestovný ruch	109	604 526	5	52 950
poľnohospodárstvo	2 413	5 455 613	10	59 100
iné	289	2 335 755	70	283 319
Spolu	4 918	17 394 941	551	1 966 718

Zdroj: NARMSP

Úverové programy všeobecne

Cieľom poskytovania úverových produktov je podpora MSP v SR (existujúcich aj začínajúcich), podpora rozvoja regiónov, miest a obcí. Príjemcami úveru sú podnikatelia, mestá a obce, právnické osoby, ktoré boli zriadené podľa osobitných predpisov (napr. spoločenstvá vlastníkov bytov). V priebehu roku 2007 bolo v rámci úverových programov akceptovaných 407 úverov v celkovej hodnote 1 785,5 mil. SKK. Realizáciou úverových programov sa v sledovanom období prispelo k vytvoreniu 205 nových pracovných miest. Kumulatívne sa prostredníctvom úverových programov prispelo k vytvoreniu 10 242 nových pracovných miest.

Priame úvery

Cieľom priamych úverov je podpora rozvoja MSP v SR, financovanie investičných a prevádzkových potrieb príjemcom úveru z dôvodu čerpania fondov Európskej únie, podpora rozvoja regiónov, miest a obcí. Príjemcami úveru sú podnikatelia, mestá a obce, právnické osoby, ktoré boli zriadené podľa osobitných predpisov (napr. spoločenstvá vlastníkov bytov). Maximálna doba splatnosti priameho úveru na financovanie investičných potrieb je spravidla 10 rokov, pri prevádzkovom úvere do 3 rokov. Maximálna doba splatnosti priameho úveru pri projektovom financovaní je spravidla 25 rokov. V roku 2007 bolo MSP akceptovaných 93 priamych úverov v celkovej výške 653 911 tis. SKK.

POĽNOúver

SZRB poskytuje preklenovací prevádzkový úver pre poľnohospodárske subjekty žiadajúce o priame platby ako riešenie prechodného nedostatku finančných prostriedkov spôsobeného sezónnosťou poľnohospodárskej prvovýroby a externými vplyvmi a tiež časovým nesúladom medzi vznikom skutočných nákladov a poskytnutím priamych platieb z PPA. Maximálna výška úveru nie je obmedzená, splatnosť úveru je do 1 roka od prvého čerpania, resp. do doby vyplatenia podpory Pôdohospodárskou platobnou agentúrou na účet klienta. Úver je možné čerpať jednorazovo alebo postupne bez predloženia dokladov

(bezdokladové čerpanie). V roku 2007 bolo MSP poskytnutých 121 POĽNOúverov v celkovej výške 383 173 tis. SKK.

Úver pre poľnohospodárskych prvovýrobcov s možnosťou opätovného poskytnutia

Úver pre poľnohospodárskych prvovýrobcov s možnosťou opätovného každoročného poskytnutia úveru spolu na obdobie maximálne 5 rokov poskytuje SZRB ako formu priameho úveru na realizáciu podnikateľských zámerov na území Slovenskej republiky. Maximálna výška úveru je 15 mil. SKK, maximálna doba splatnosti je 12 mesiacov odo dňa prvého čerpania úveru. Účelom poskytovania úveru je financovanie obstarania obežného majetku a úhrada nákladov na obstaranie obežného majetku v rozsahu prevádzkových nákladov na sezónne poľnohospodárske práce a úhrada poistného.

MIKROúver

Mikroúver predstavuje podporu rozvoja malých podnikateľov v SR, umožňuje novo začínajúcim aj existujúcim podnikateľom prístup k úverovým zdrojom, skrátenie času potrebného na spracovanie žiadosti a skrátenie času potrebného na vybavenie žiadosti. Účelom úveru je financovanie krátkodobých a strednodobých bežných podnikateľských potrieb klientov, spravidla na pokrytie financovania prevádzkového kapitálu, súvisiaceho s rozvojom podnikania, financovanie nákupu hmotného a nehmotného investičného majetku a rekonštrukcia a modernizácia hmotného majetku. Výška úveru je od 100 000 SKK do 1 500 000 SKK. Maximálna doba splatnosti úveru je 5 rokov, s odporúčanou splatnosťou do 2 rokov pri financovaní bežných podnikateľských prevádzkových potrieb. V roku 2007 bolo MSP akceptovaných 111 úverov v celkovej výške 112 181 tis. SKK.

Úver PODNIKATEĽKA

Tento úver v rámci podpory rozvoja malých podnikateľov zjednodušuje prístup k úverovým zdrojom existujúcim i začínajúcim ženám - podnikateľkám a má im napomôcť pri rozvoji ich podnikateľských činností, resp. pri založení živnosti alebo inej formy výkonu podnikateľskej činnosti. Účelom úveru je financovanie krátkodobých a strednodobých bežných podnikateľských potrieb klientov, spravidla na pokrytie financovania prevádzkového kapitálu, súvisiaceho s rozvojom podnikania, financovanie nákupu hmotného a nehmotného investičného majetku a rekonštrukcia a modernizácia hmotného majetku, s možnosťou financovania investičného majetku až do výšky 100 % projektových nákladov. Výška úveru je od 100 000 SKK do 1 000 000 SKK. Maximálna doba splatnosti úveru je 5 rokov, so splatnosťou do 2 rokov pri financovaní bežných podnikateľských prevádzkových potrieb. V roku 2007 bolo MSP poskytnutých 15 úverov PODNIKATEĽKA v celkovej výške 7 856 tis. SKK.

Úver PODNIKANIE MLADÝCH

Dostupný je aj priamy úver na podporu rozvoja malých podnikateľov s cieľom podporiť rozvoj podnikateľských aktivít začínajúcich a existujúcich mladých podnikateľov a zjednodušiť im prístup k úverovým zdrojom, napomôcť pri začiatkoch ich podnikateľskej činnosti, rovnako tiež poskytnúť počiatočný kapitál aj vysokoškolákom na rozvoj podnikateľskej činnosti počas štúdia alebo po ukončení štúdia. Účelom úveru je financovanie nákupu hmotného a nehmotného investičného majetku, rekonštrukcia a modernizácia hmotného majetku, možnosť financovania investičného projektu až do výšky 80 % projektových nákladov, financovanie krátkodobých a strednodobých bežných podnikateľských potrieb klientov. Výška úveru je od 100 000 SKK až do 1,3 mil. SKK, max. doba splatnosti je 5 rokov (pri financovaní bežných prevádzkových potrieb splatnosť

do 2 rokov). V roku 2007 bolo MSP poskytnutých 6 úverov PODNIKANIE MLADÝCH v celkovej výške 4 050 tis. SKK.

Úver Rozvoj III – VIDIEK

Projekt je financovaný s podporou Európskej únie, Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt am Main a Rozvojovej banky Rady Európy, Paríž. SZRB poskytuje úver ako formu priameho úveru na realizáciu podnikateľských zámerov vo vidieckych oblastiach na území Slovenskej republiky. Pod pojmom „vidiecka oblasť" sa pre tento program považuje mesto, resp. obec s počtom obyvateľov do 25 000. Cieľom je zlepšiť prístup k dlhodobému financovaniu samostatne hospodáriacich roľníkom, prvovýrobcom, spracovateľom poľnohospodárskej produkcie, malým a stredným podnikom vo vidieckych oblastiach Slovenska a podporiť rozvoj vidieckych oblastí. Výška úveru je od 150 000 SKK až do 9 000 000 SKK. Z úveru je možné financovať maximálne 75% oprávnených nákladov. Maximálna doba splatnosti úveru je do 10 rokov, vrátane doby odkladu splátok istiny na 2 roky odo dňa podpisu úverovej zmluvy. V roku 2007 boli MSP akceptované 3 úvery Rozvoj III - VIDIEK v celkovej výške 18 000 tis. SKK.

Úver environmentálnych a iných projektov

Úver je financovaný z prostriedkov úverovej linky Nordickej investičnej banky. Úverové zdroje z linky NIB sú určené na spolufinancovanie projektov za účelom výstavby infraštruktúry, realizácie energetických projektov, zabezpečenia zásobovania pitnou vodou, odkanalizovanie, výstavby čistiarní odpadových vôd, ako aj podpory investícií severských krajín. Z úveru možno financovať projekty štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu, ale tiež akékoľvek iné projekty. Príjemcami úveru sú malí a strední podnikatelia, obce, ako aj podniky s majetkovou účasťou obcí. Príjemca, v prípade že je povinný uskutočniť výberové konanie, musí zahrnúť do výberového konania aj firmy zo severských krajín (Dánsko, Nórsko, Švédsko, Fínsko, Island, Lotyšsko, Estónsko, Litva). SZRB poskytuje klientom dlhodobý investičný úver maximálne do výšky 50 percent celkových nákladov. V niektorých prípadoch je však možné dohodnúť aj vyšší podiel úveru. Minimálny objem úveru je ekvivalent 200 000 EUR. Lehota splatnosti úveru je maximálne 12 rokov, s odkladom splátok istiny až do troch rokov odo dňa prvého čerpania úveru. Úroková sadzba je stanovená individuálne na projekt na základe dohody medzi SZRB a klientom. V roku 2007 bol akceptovaný 1 environmentálny projekt v celkovej výške 44 000 tis. SKK.

Tabuľka 9: Prehľad o poskytnutých úveroch realizovaných prostredníctvom SZRB podľa regionálneho členenia

Kraj	Akceptované úvery – kumulatívne (v tis. SKK)		Akceptované úvery – rok 2007 (v tis. SKK)	
	počet	výška	počet	výška
Bratislavský	439	3 434 192	37	270 945
Trnavský	410	2 247 504	51	199 264
Trenčiansky	469	1 929 414	98	263 301
Nitriansky	496	2 042 058	59	110 653
Žilinský	404	2 591 106	36	377 548
Banskobystrický	694	3 149 173	62	147 034
Prešovský	360	2 392 292	30	176 290
Košický	517	1 965 319	34	240 487
Spolu	3 789	19 751 059	407	1 785 522

Zdroj: NARMSP

Tabuľka 10: Prehľad o poskytnutých úveroch realizovaných prostredníctvom SZRB podľa odvetvového členenia

Odvetvie	Akceptované úvery – kumulatívne (v tis. SKK)		Akceptované úvery – rok 2007 (v tis. SKK)	
	počet	výška	počet	výška
výroba	740	5 616 967	39	142 728
obchod	526	1 987 924	35	104 290
služby	471	2 456 060	89	257 184
cestovný ruch	428	1 996 652	33	127 160
poľnohospodárstvo	1 246	4 285 231	174	575 067
iné	378	3 408 224	37	579 093
Spolu	3 789	19 751 059	407	1 785 522

Zdroj: NARMSP

Programy Exportno-importnej banky SR

EXIMBANKA SR je špecializovaná štátna agentúra, ktorá v praxi zabezpečuje politiku vlády pri **podpore exportu výrobkov domácich výrobcov.** Pôsobí od roku 1997 a ponúka **bankové, záručné a poisťovacie produkty** malým, stredným a veľkým podnikateľom, pričom využíva schémy povolenej štátnej pomoci v súlade s reguláciou EÚ, OECD a WTO.

Hlavným cieľom EXIMBANKY SR je maximálna podpora slovenského vývozu produktmi zameranými na zvýšenie konkurencieschopnosti slovenských výrobcov na zahraničných trhoch. Podpora exportu za sektor malého a stredného podnikania napríklad za rok 2007 dosiahla celkovú finančnú hodnotu 9 808 mil. SKK. Na tomto objeme sa podpora bankovými produktmi podieľala objemom 3 308 mil. SKK (spolu 1459 obchodných prípadov) a poistnými produktmi 6 500 mil. SKK.

Tabuľka 11: Podpora MSP produktmi Eximbanky - obchody

	Počet obchodov	Podpora exportu (v tis. SKK)
Záruky	41	727 512
Priame zmenky	81	1 534 187
Odkup pohľadávok	1 337	1 046 311
Banková divízia spolu	1 459	3 308 010
Poisťovacia divízia spolu	-	6 500 000
Podpora exportu MSP spolu		9 808 010

Zdroj: NARMSP

Tabuľka 12: Podpora MSP produktmi Eximbanky - klienti

	Počet klientov
Banková divízia	100
Poisťovacia divízia	250
Podpora exportu MSP spolu	350

Zdroj: NARMSP

Vybrané podporné programy v rámci rezortov

Okrem uvedených programov troch hlavných špecializovaných rezortných organizácií – Národnej agentúry pre rozvoj malého a stredného podnikania, Slovenskej záručnej a rozvojovej banky a Eximbanky - sú realizované aj **ďalšie individuálne podporné schémy, programy či nástroje v rámci vybraných rezortov, napr.**: Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo práce SR, Ministerstvo životného prostredia SR, či Ministerstvo školstva SR, ktoré **žiadnym spôsobom nepodliehajú koordinácii** Národnej agentúry pre rozvoj malého a stredného podnikania, ktorá bola **pôvodne vytvorená s cieľom** realizovať podporu rozvoja a rastu MSP v Slovenskej republike so zreteľom na štátnu štrukturálnu, priemyselnú, technickú, regionálnu a sociálnu politiku a **koordinovať aktivity, vrátane finančných**, na medzinárodnej, štátnej, regionálnej a miestnej úrovni pre podporu a rozvoj MSP v Slovenskej republike

Ministerstvo hospodárstva SR

Ministerstvo hospodárstva SR prostredníctvom Inovačného fondu, n.f., ktorý je v jeho pôsobnosti, **podporuje** trvalý rozvoj duchovných hodnôt v oblasti vedy, výskumu a vývoja a tým urýchliť **inovačný rozvoj v SR**. Inovačný fond je neinvestičný fond, ktorý pracuje na princípe návratného financovania. Od svojho vzniku podporil realizáciu **len 13 projektov** z oblasti strojárskeho, elektrotechnického, chemického priemyslu. Pre zabezpečenie návratnosti poskytnutých finančných prostriedkov Inovačný fond požaduje pri uzatváraní zmlúv aj zriadenie záložného práva na majetok žiadateľa finančnej podpory. V roku 2007 boli podporené 4 projekty v celkovej výške podpory menej ako 12 mil. SKK.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Jednou z oblastí, ktorá je zameraná na MSP v rámci programu Aktívnej politiky trhu práce (a manažovaná Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny a úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny) je podpora samostatne zárobkovej činnosti. V rámci tohto nástroja sa poskytuje **príspevok na úhradu preukázaných nákladov súvisiacich so samostatnou zárobkovou činnosťou**. Z hľadiska podpory vytvárania pracovných miest patrí tento príspevok medzi najvyužívanejší. V roku 2007 bolo vytvorených a obsadených 10 038 pracovných miest na SZČ, čo je o 439 menej ako v roku 2006. Z celkového počtu vytvorených a obsadených pracovných miest, bolo financovaných 6 546 zo štátneho rozpočtu sumou 463 085 tis. SKK. Od roku 2006 je možné vyhodnotiť udržateľnosť vytvorených pracovných miest, ktoré vznikli vďaka príspevku takto:

- v roku 2004 prijalo príspevok 5 618 osôb, pričom po skončení 2 ročnej dohodnutej doby prevádzkovania živnosti v podnikaní pokračuje 4 558 (81%).
- v roku 2005 prijalo príspevok 9 908 osôb, pričom po skončení 2 ročnej dohodnutej doby prevádzkovania živnosti naďalej podniká 4 267 (43%). Podiel podporených trvale vytvorených pracovných miest oproti roku 2004 sa výrazne znížil.

Ministerstvo životného prostredia SR

Ministerstvo životného prostredia SR je správcom Environmentálneho fondu (štátneho účelového fondu), ktorý tiež poskytuje podporu do sektora malého a stredného

podnikania. Napríklad v roku 2007 bola Environmentálnym fondom poskytnutá podpora formou **úveru** a formou **dotácie**:

- v oblasti ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme bolo v roku 2007 poskytnutých 5 úverov v celkovej výške 36.140.884,00 SKK (z toho bolo v roku 2007 čerpaných 35.949.725,00 SKK),
- v oblasti ochrana a racionálne využívanie vôd boli poskytnuté v roku 2007 3 úvery v celkovej výške 13.150.000,00 SKK (z toho bolo v roku 2007 čerpaných 3.150.000,00 SKK),
- v oblasti rozvoj odpadového hospodárstva boli poskytnuté v roku 2007 2 úvery v celkovej výške 69.921.000,00 SKK (z toho bolo v roku 2007 čerpaných 64.023.834,30 SKK),
- v oblasti environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia bolo poskytnutých v roku 2007 5 dotácií v celkovej výške 9.069.000,00 SKK (z toho bolo v roku 2007 čerpaných 9.069.000,00 SKK),
- v oblasti prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšovanie stavu životného prostredia boli poskytnuté v roku 2007 4 dotácie v celkovej výške 8.800.000,00 SKK (z toho bolo v roku 2007 čerpaných 6.800.000,00 SKK).

Ministerstvo školstva SR

Ministerstvo školstva SR v rámci rezortnej Agentúry na podporu výskumu a vývoja podporuje okrem iných aj **malých a stredných podnikateľov prostredníctvom účelového programu** *Podpora výskumu a vývoja v malých a stredných podnikoch" VMSP 2007* – ktorého cieľom je stimulácia inovácií v malých a stredných podnikoch prostredníctvom podpory ich vlastného výskumu a vývoja alebo transferu takýchto riešení z organizácií výskumu a vývoja. V roku 2007 bolo doručených 103 žiadostí (štúdie technickej realizovateľnosti 42, projekty výskumu a vývoja 61) a celková výška požadovaných finančných prostriedkov dosiahla 255 mil. SKK, pričom celková podpora schválená radou programu je nasledovná:

- štúdie technickej realizovateľnosti - podporených 29 žiadostí v celkovej výške 12,321 mil. SKK (priemerná výška finančnej podpory na jednu žiadosť 0,425 mil. SKK)
- projekty výskumu a vývoja - podporených 35 žiadostí v celkovej výške 151,361 mil. SKK (priemerná výška finančnej podpory na jednu žiadosť: 4,3 mil. SKK)

Spolu bolo schválených 64 žiadostí v celkovej výške 163 682 tis. SKK. V priebehu roka 2007 Agentúra vyplatila podporu na realizáciu 61 projektov malých a stredných podnikov v celkovej výške 132,009 mil. SKK.

Podpora MSP cez štrukturálne fondy

Špecifickou množinou potenciálnych zdrojov financovania potrieb MSP predstavujú zdroje štrukturálnych fondov EÚ, ktoré sú alokované prostredníctvom Operačných programov, vychádzajúcich z Národného strategického referenčného rámca. Pre programovacie obdobie 2007 – 2013 sa dá identifikovať niekoľko operačných programov, z ktorých môžu MSP na základe projektov čerpať finančné prostriedky. Problémom však zostáva výrazná byrokracia spojená s administráciou žiadostí a čerpania finančných prostriedkov, čo môže spôsobiť skepsu MSP pri žiadaní o takýto druh podpory. Pritom zdroje EÚ predstavujú v súčasnosti jeden z hlavných nástrojov ekonomického rastu Slovenska. I v prípade EÚ fondov je zreteľná diverzifikácia podpory MSP na rôzne rezorty, bez jasnej koordinácie (napr. v podobe NARMSP).

Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast

Cieľom podpory je zachovať a ďalej rozvíjať konkurencieschopný a efektívne vyrábajúci potenciál priemyselnej výroby, energetiky, ako aj potenciál cestovného ruchu a ďalších vybraných služieb v podmienkach trvaloudržateľného rozvoja, a tak účinne prispievať k zvyšovaniu ekonomickej výkonnosti Slovenska ako celku a znižovaniu disparít ekonomickej výkonnosti v regiónoch SR. Pozornosť je venovaná podpore aktivít s pozitívnym dopadom na zamestnanosť a inovačný rozvoj.

Tabuľka 13: Opatrenia pre prioritnú os 1- Inovácie a rast konkurencieschopnosti

Prioritná os programu	Názov opatrenia
Inovácie a rast konkurencieschopnosti	1.1 Inovácie a technologické transfery
	1.2 Podpora spoločných služieb pre podnikateľov
	1.3 Podpora inovačných aktivít v podnikoch

Zdroj: MH SR

Opatrenie 1.1. Inovácie a technologické transfery

Opatrenie je zamerané na podporu súkromného sektora, kde tzv. „main stone" inovácií a transferu technológií je riešenie problému zníženia energetickej náročnosti, zníženie ekologických dopadov a zvýšenia efektívnosti výroby, čo zabezpečí zvýšenie konkurencieschopnosti podnikov a služieb, rast pridanej hodnoty, zvýšenie efektivity a modernizáciu zariadení atď. Okrem transferu technológií a inovácií sa v tomto opatrení očakáva i vytváranie nových pracovných miest prostredníctvom podpory podnikania. Neoddeliteľnou súčasťou výroby je obchod. Preto prostredníctvom tohto opatrenia je podporovaná i účasť slovenských výrobcov na veľtrhoch, výstavách, obchodných misiách v rámci samostatnej schémy pomoci.

Opatrenie 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch

Hlavným účelom opatrenia je zvýšenie konkurencieschopnosti priemyslu prostredníctvom podpory inovačných aktivít a súvisiaceho aplikovaného výskumu u podnikateľov, t.j. podporou zavádzania nových inovácií pre technológie (nie ich nákup), postupy, alebo výrobky. Pri zavádzaní inovácií do praxe si podnikatelia môžu žiadať finančné prostriedky i na úhradu nákladov odborníkov v príslušnej oblasti. Účelom je aj podpora implementácie najlepších postupov a výrobných metód svetovej úrovne do nových a jestvujúcich spoločností (napríklad zavádzanie systémov manažérstva kvality, prípadne

ďalších systémov (napr. certifikácia výrobkov európskou značkou zhody Keymark)), ochrana duševného vlastníctva, priemyselného dizajnu, ktoré zvyšujú konkurencieschopnosť podnikateľov. Cieľom je umožniť podnikateľom vybudovať akreditačný a certifikačný systém zameraný na zvyšovanie kvality produkcie a možnosti zapojenia sa do medzinárodnej spolupráce.

Tabuľka 14: Opatrenia pre prioritnú os 2 - Energetika

Prioritná os programu	Názov opatrenia
Energetika	2.1 Zvyšovanie energetickej efektívností na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike
	2.2 Budovanie a modernizácia verejného osvetlenia pre mestá a obce a poskytovanie poradenstva v oblasti energetiky

Zdroj: MH SR

Opatrenie 2.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike

Účelom opatrenia je v oblasti energetiky priblíženie energetickej náročnosti úrovni porovnateľnej s EÚ 15, dosiahnutie úspor energie, zvyšovanie účinností využitia primárnych energetických zdrojov za účelom zníženia nákladov za energiu, ako aj zvýšenie podielu spotreby obnoviteľných zdrojov energie na celkovej spotrebe energie.
Podporované sú aktivity, ktoré vedú k zvýšeniu využívania obnoviteľných zdrojov energie, ako aj aktivity zamerané na úspory a efektívne využívanie energie v priemysle a v službách na to nadväzujúcich. Opatrenie je zamerané na podporu projektov využívajúcich progresívne úsporné technológie na zásobovanie energiou a zariadenia s vyššou účinnosťou využitia energie s minimálnym dopadom na životné prostredie, celkove zamerané na znižovanie energetickej náročnosti výrobných procesov.

Tabuľka 15: Opatrenia pre prioritnú os 3 - Cestovný ruch

Prioritná os programu	Názov opatrenia
Cestovný ruch	3.1 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu
	3.2 Rozvoj informačných služieb cestovného ruchu, prezentácie regiónov a Slovenska

Zdroj: MH SR

Opatrenie 3.1 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu

Účelom opatrenia je rast konkurencieschopnosti cestovného ruchu v oblasti poskytovaných služieb podporou investičných a neinvestičných aktivít v súkromnom sektore. Podpora budovania komplexných služieb cestovného ruchu s celoročným využitím (využitie minerálnych a geotermálnych prameňov pre rozvoj letnej a zimnej turistiky s komplexnými službami pre zákazníka, vytváranie rekreačných centier s možnosťami kultúrnych a poznávacích zájazdov spojených s predajom miestnych výrobkov napr. sklo, porcelán, výšivky, ochutnávky vín spojených s predajom a pod.).
Cieľom opatrenia je pomôcť súkromnému sektoru dosiahnuť synergetický efekt a to investíciami do infraštruktúry cestovného ruchu s významnými dopadmi na rast výkonnosti sektora cestovného ruchu v súkromnej sfére a na rast zamestnanosti.

Operačný program Výskum a vývoj

Tabuľka 16: Prioritné osi OP Výskum a vývoj

Zoznam prioritných osí Operačného programu Výskum a vývoj
Prioritná os 1 Infraštruktúra výskumu a vývoja
Prioritná os 2 Podpora výskumu a vývoja
Prioritná os 3 Infraštruktúra výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji
Prioritná os 4 Podpora výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji
Prioritná os 5 Infraštruktúra vysokých škôl
Prioritná os 6 Technická pomoc pre cieľ Konvergencia
Prioritná os 7 Technická pomoc pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

Zdroj: MVaRR SR

Prioritná os 2 Podpora výskumu a vývoja

Špecifickým cieľom prioritnej osi 2 Podpora výskumu a vývoja je zefektívnenie systému podpory výskumu a vývoja tak, aby prispieval k zvyšovaniu konkurencieschopnosti ekonomiky, znižovaniu regionálnych disparít, vzniku nových inovatívnych (high-tech) malých a stredných podnikov a tvorbe nových pracovných miest. Opatrenia prioritnej osi Podpora výskum a vývoja sú komplementárne spolufinancované prostredníctvom schém štátnej pomoci, pričom väčšina prostriedkov implementovaných cez schému štátnej pomoci je určená MSP a menšia časť veľkým podnikom.

Opatrenie 2.2 Prenos poznatkov a technológií získaných výskumom a vývojom do praxe

Hlavným cieľom opatrenia je zvyšovanie miery spolupráce výskumno-vývojových inštitúcií so spoločenskou a hospodárskou praxou prostredníctvom prenosu poznatkov a technológií a tým prispievanie k zvyšovaniu hospodárskeho rastu regiónov a celého Slovenska. Toto opatrenie je zamerané na podporu inovatívnej kultúry vo výskumných organizáciách a na podporu výskumu orientovaného na reálne využitie jeho výsledkov v národnom hospodárstve. Jeho cieľom je teda zároveň vytváranie a podpora prenosu novozískaných poznatkov a technológií do praxe.

Rámcový program pre konkurencieschopnosť a inovácie

Rámcový program pre konkurencieschopnosť a inovácie vytvára rámec pre tri špecifické viacročné programy:

- Program podpory podnikania a inovácií (EIP).
- Program podpory politiky informačných a komunikačných technológií (ICT-PSP).
- Program Inteligentná energia pre Európu (IEEP).

Program podpory podnikania a inovácií

EIP je špecifickým programom Rámcového programu pre konkurencieschopnosť a inovácie, prostredníctvom ktorého sa Európska komisia snaží podporovať inovácie a MSP v Európskej únii.

Program podpory politiky informačných a komunikačných technológií

Napriek dosiahnutému pokroku v zavádzaní informačno-komunikačných technológií (IKT) v Európe vo využívaní týchto technológií existujú rezervy. Podniky, najmä MSP, môžu širšie a lepšie využívať IKT na inovovanie svojich výrobkov, služieb a procesov. Cieľom programu je stimulovať inovácie a konkurencieschopnosť prostredníctvom širšieho zavádzania a lepšieho využívania IKT občanmi, verejnými správami a podnikmi, a to najmä MSP. Program ponúka príležitosti tak pre inovatívne MSP v sektore IKT, ako aj pre MSP, ktoré môžu IKT dobre využiť na zlepšovanie svojich výrobkov, služieb a podnikových procesov.

Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia

Prioritná os Podpora rastu zamestnanosti OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia je zameraná na prevenciu straty zamestnanosti a tvorbu nových pracovných miest a umiestnenie nezamestnaných osôb, resp. osôb, ktorým hrozí prepúšťanie z pracovného pomeru na voľné pracovné miesta. V rámci prioritnej osi sú podporované všetky ľudské zdroje nachádzajúce sa na trhu práce, ako aj podniky, ktoré poskytujú pracovné miesta pracovnej sile. Podpora podnikov pri tvorbe pracovných miest a zachovania pracovných miest s osobitným zreteľom na MSP vytvára vhodnú koncentráciu zdrojov pre zvýšenie zamestnanosti.

Tabuľka 17: Opatrenie prioritnej osi - Podpora rastu zamestnanosti

Prioritná os	Opatrenie
Podpora rastu zamestnanosti	1.1 Podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti
	1.2 Podpora tvorby a udržania pracovných miest prostredníctvom zvýšenia adaptability pracovníkov, podnikov a podpory podnikania

Zdroj: MVaRR SR

Opatrenie 1.2 Podpora tvorby a udržania pracovných miest prostredníctvom zvýšenia adaptability pracovníkov, podnikov a podpory podnikania

Toto opatrenie prepája tvorbu a udržanie pracovných miest mimo nástrojov aktívnej politiky trhu práce a služieb zamestnanosti a je zameraný na tvorbu a udržanie pracovných miest prostredníctvom komplexnej podpory rozvoja podnikov. Vo vzťahu k udržaniu pracovných miest sa bude táto komplexná podpora realizovať aj formou integrovaných systémových projektov s cieľom posilnenia inovatívnej schopnosti podnikov formou posilňovania a kvalifikácie ich zamestnancov. Adaptabilita je predovšetkým zameraná na rozvoj špecifického vzdelávania pre podporu a udržanie zamestnanosti, odbornej prípravy a podpory zamestnancov v súvislosti s reštrukturalizáciou podnikov a odvetví ako aj s potrebou vzdelávania v oblasti zavádzania nových technológií.

Operačný program Bratislavský kraj

Cieľom Prioritnej osi 2 Vedomostná ekonomika OP Bratislavský kraj je podpora konkurencieschopnosti regiónu prostredníctvom podpory inovácií a prístupu k informačno-komunikačným technológiám najmä v oblasti MSP. Celkovým zámerom prioritnej osi je účinná podpora prechodu kraja smerom k vedomostnej ekonomike prostredníctvom efektívneho využívania inovatívnych, informačných a komunikačných technológií s dôrazom na ich využitie pre MSP.

Tabuľka 18: Opatrenia prioritnej osi - Vedomostná ekonomika

Prioritná os	Opatrenie
Vedomostná ekonomika	2.1 Inovácie a technologické transfery
	2.2 Informatizácie spoločnosti

Zdroj: MVRR SR

Opatrenie 2.1 Inovácie a technologické transfery

Cieľom opatrenia je výrazne zvýšiť všetky typy inovácií v podnikateľskej sfére, podporiť zavádzanie progresívnych technológií, a tým zabezpečiť dlhodobú konkurencieschopnosť MSP a vysoký rast ich produktivity. Intervencie sú predovšetkým zamerané na budovanie materiálnej a logistickej infraštruktúry pre inovatívne podnikateľské aktivity a činnosti zamerané na podporu výskumu a vývoja v MSP tak, aby sa zvýšila ich inovačná aktivita. Podpora je zameraná aj na aktivity spojené s ochranou duševného vlastníctva, normalizácie, akreditácie, ale i do kvality. Inovácie v podnikoch budú smerovať i do projektov transferu nových technológií, do inovácie procesov a produktov v podnikoch.

Opatrenie 2. 2 Informatizácia spoločnosti

Cieľom opatrenia je podporiť rozvoj vedomostnej ekonomiky intervenciami do produktov v oblasti informačno-komunikačných technológií, uľahčiť styk občana a podnikateľskej sféry s verejnou správou a prechod na digitálnu administratívu. Zlepšovanie a rozširovanie prístupu k IKT je podporované aj priamo v MSP. Podpora MSP je zameraná na tvorbu a zlepšovanie dostupnosti k IKT, zlepšovanie služieb a aplikácií (elektronický obchod, vytváranie sietí, atď.) a ich účinné využívanie. Osobitná pozornosť je zameraná na kombináciu podpory MSP k prístupu k širokopásmovému internetu s podporou aktivít zameraných na tvorbu digitálneho obsahu.